

Pavel Šámal:

„Cílem rekodifikace by mělo být posílení kontradiktorních prvků v řízení před soudem“

**Profil
advokátní
kanceláře
Havel, Holásek
& Partners**
(str. 26)

**Právní úprava
domén
na internetu,**
postup při řešení
sporů z domén
(str. 75)

**Stručně
k odkladnému
účinku
správní
žaloby**
(str. 108)

VAŠE PRVNÍ OPRAVDOVÁ KOŠILE

Smělé tvrzení, že?

Stoletá historie business módní značky T. M. Lewin, důraz na mimořádnou kvalitu materiálů a více než 3000 košil různých střihů a vzorů v 80 unikátních velikostech nám dovolují směle tvrdit, že jsme nahradili koncept šití na míru. Přijďte se nechat hýčkat a zažít naprosto jedinečný dojem pohodlí do jedné z našich stylových prodejen. Zažijte ten pocit, kdy si řeknete: „Konečně jsem našel svou první opravdovou košili.“

www.tmlewin.cz

EST 1898

T·M·LEWIN
LONDON

NG MYSLBEK • CENTRUM CHODOV
OC NOVÝ SMÍCHOV • NC PALLADIUM
CENTRUM ČERNÝ MOST

obsah

úvodník

názory

- 5 Hlasovací karta je zbraň
- 7 Když není co do huby, tak se bije na buben...
- 9 Bezplatná právní pomoc uprchlíkům a její praktická úskalí
- 11 Zastavte muže s koženou brašnou

rozhovor

- 12 Pavel Šámal

lidé

- 19 Kdo kam

profil

- 26 Havel, Holásek & Partners

z právní praxe

- 37 Uplatnění nákladů právního zastoupení advokáta v insolvenčním řízení...
- 41 Neodpovídající informace v nabídkách – bude lhaní beztrestně?
- 43 K otázce počátku běhu lhůty pro jmenování předsedajícího rozhodce dle zákona o rozhodčím řízení
- 47 Zákonem aprobevaná diskriminace českých akciových společností při uzavírání smluv se zadavateli veřejných zakázek
- 50 K novelizaci zákona o významné tržní síle – aneb co přinesla padesátka ...
- 52 K právu svědka v trestním řízení odmítnout výpověď proti obviněné právnické osobě
- 55 Karuselové podvody na DPH se mohou týkat každého podnikatele
- 58 Co přinese nové nařízení EU o ochraně osobních údajů pro české firmy?
- 60 Poznámky k nové evidenci skutečných majitelů
- 62 Programy zpětného odkupu akcií dle nařízení o zneužívání trhu
- 65 Úprava svéprávnosti nezletilého zavázat se k výkonu závislé práce...
- 68 Jak jsme se soudili v londýnské arbitráži

- 70 Nový plánovaný institut v pracovním právu – vrcholový řídící zaměstnanec
- 72 Způsoby skončení zadávacího řízení
- 75 Právní úprava domén na internetu, postup při řešení sporů z domén
- 79 Vznik zadržovacího práva a insolvenční řízení
- 83 Absence vstupní lékařské prohlídky jako důvod neplatnosti pracovní smlouvy
- 86 Zadržování řidičského průkazu zase a znovu
- 89 Obrana proti jiným správním deliktům podnikatelů ve světle relevantní judikatury
- 92 Ústavní soud k otázce výživného pro rodiče s nadstandardním příjmem
- 94 Duševní vlastnictví a „generace what“
- 96 Česká zanikající společnost jako účetní jednotka po přeshraniční fúzi
- 98 K postavení spotřebitele ve sporech o nárocích z reklamace
- 102 Nezákoně zrušení zadávacího řízení už nebude dle ZZVZ správním deliktem
- 106 Novela zákoníku práce může usnadnit doručování výpovědi zaměstnanci poštou
- 108 Stručně k odkladnému účinku správní žaloby
- 110 Ochrana procesních práv nezletilých v řízení před soudem
- 112 Databáze o bonitě a důvěryhodnosti: Kladivo na dlužníky?
- 114 K některým otázkám trestní odpovědnosti právnických osob
- 117 Nová odpovědnost subdávatele za škodu
- 123 Rozhodnutí Kornhaas vs Dithmar – pozor na další rizika pro členy statutárních orgánů
- 127 Neplatnost ustanovení pracovního řádu a pravomoci oblastního inspektorátu práce
- 128 Společné jednání statutárního orgánu a prokuristy
- 130 Zástavní právo k obchodnímu závodu
- 132 Délka funkčního období členů představenstva po změně stanov

- 134 Výklad pojmu „pracoviště“ zaměstnance
- 136 K bezdůvodné výpovědi smlouvy zadavatelem
- 138 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848 o insolvenčním řízení
- 140 Záporná úroková sazba a její vliv na banky a jejich klienty
- 142 Postoupení práva na dorovnání podle § 390 zákona o obchodních korporacích
- 144 Uložení procesní povinnosti nad rámec zákona
- 146 KNOW-HOW po rekodifikaci
- 148 Světenské fondy a jejich budoucnost v českém právním řádu

judikatura

- 150 Z aktuální judikatury Nejvyššího soudu

lifestyle

- 164 Nejinteligentnější manažerský sedan
- 166 Prémiové služby DHL Express za poloviční ceny
- 168 AFI EUROPE: administrativní komplex Butterfly brzy rozevře svá křídla
- 170 Porovnání dvou verzí smlouvy během pěti minut: nemožné zadání!
- 172 JUDr. Tomáš Sokol: Chce to prostě vyzkoušet
- 173 Co (ne)hledá potenciální klient na vašem webu?
- 174 Expreska je fitness pro ženy, podnikatelská příležitost pro všechny
- 177 Zázemí města a klid venkova
- 178 TPA Horwath: Role časové hodnoty peněz při stanovení výše peněžitého plnění soudem
- 180 Koivu Zličín: bydlení plně zeleně, sportu a zábavy
- 181 Výzvy a výhledy v alternativní energetice
- 183 iRobot Roomba 980 uklidí na jeden stisk
- 184 Češi si zvykli Pomáhat pohybem. Za rok podpořili 209 projektů
- 185 Unikátní kniha archSPACE\OFFICE ukazuje nové pohledy na design kanceláří
- 186 EELA 2016 v Praze

Nejlepší jsou
na špičce...

135

1880 - 2015 Anniversary

BARKER
ENGLISH SHOEMAKERS SINCE 1880

www.barker-shoes.cz

Vážení čtenáři,

červnové vydání našeho čtvrtletníku Vám přináší, kromě řady skvělých odborných článků a komentářů rozhovor s předsedou Nejvyššího soudu Pavlem Šámalem. Svoji soudcovskou kariéru odstartoval Pavel Šámal krátce po dokončení studií práv. Poté, co prošel soudem okresním a krajským, zakotvil v roce 1993 u Nejvyššího soudu. Nejdříve jako soudce, později jako předseda senátu trestního kolegia a na začátku loňského roku byl jmenován prezidentem republiky předsedou tohoto soudu. Hovořili jsme nejen o tom, co to obnáší stát v čele takové instituce jako je Nejvyšší soud, ale také o jeho legislativní a akademické činnosti. I těm se totiž věnuje.

V návaznosti na rozhovor s Pavlem Šámalem bych rád upozornil na médii opomenutý seminář, který 10. června proběhl v Poslanecké sněmovně pod záštitou ústavně právního výboru za garance Heleny Válkové a poslance Marka Bendy na téma „Nový trestní řád očima odborné veřejnosti“. Není rozhodně sporu o tom, že rekodifikační proces se nejen zdráhá, ale i v některých bodech se ubírá zcela opačným směrem, než bylo původní ujednání plynoucí ze schváleného věcného záměru. Mám na mysli především snahu prosazovat větší objem důkazní aktivity soudu při trestním řízení.

V rámci jednání promluvila v úvodu Helena Válková, dále vystoupili Dagmar Císařová, Pavel Šámal, Josef Baxa, Jaroslav Fenyk a Pavel Zeman. O přestávce pak došlo na další řečníky, převážně advokáty, hovořil Tomáš

Gřivna, Jaroslav Ortman, Tomáš Sokol a druhý blok zakončil ústavní soudce David Uhlíř. Většina přednášejících vyslovila pochybnosti o celém současném projektu či realizaci projektu rekodifikace trestního řádu, a byť seminář nevyústil v žádnou petici či prohlášení, tak z úst Heleny Válkové, která seminář na závěr zhodnotila, jasně zazněla výzva či požadavek adresovaný Ministerstvu spravedlnosti, aby se vzdalo veškerých nápadů na právní experimenty.

Před 15 lety založila pětice mladých právníků advokátní kancelář Havel & Holásek, která rychle předčila původní ambice zakladatelů a již po osmi letech se stala největší nezávislou advokátní kancelář ve střední Evropě. Na čem staví firma s více než tisícovkou klientů, která nepřetržitě rostla i v době globální finanční krize a sbírá prestižní ocenění za odbornost a kvalitu služeb, výjimečnou značku i nejžádanějšího zaměstnavatele v oboru? Více o jejich příběhu naleznete v článku Havel, Holásek & Partners – spanilá jízda do nejvyšších pater české advokacie.

Přeji Vám příjemné chvíle strávené s EPRAVO.CZ Magazine a hezké léto. ●

Miroslav Chochola,
šéfredaktor

SingleCase

V KANCELÁŘI NEMUSÍTE SEDĚT, ABY FUNGOVALA

Nejjednodušší nástroj pro řízení advokátní kanceláře

Evidence práce a kontrola úkolů i na mobilu

Našptávání výkazů v průběhu práce

Ke spisům se dostanete odkudkoli, i z telefonu a tabletu

Žádné investice do infrastruktury, žádná instalace

**VYZKOUŠEJTE SI NÁS.
ZCELA ZDARMA NA 30 DNÍ.**

www.singlecase.cz, +420 739 475 360

Hlasovací karta je zbraň

Měl jsem a mám spoustu moderních představ, jako např., že trest by měl být přiměřený míře provinění, že neustálé změny znění předpisů brání hlubšímu porozumění a respektování ze strany občanů, že pokuty nelze považovat za plánovaný příjem, že právo by mělo být raději jednodušší a srozumitelnější, než komplikovanější a nesrozumitelné apod.

Prostě, všechno to, co už jsme překonali a s čím jsme se už vyrovnali. Takže pomalu začínám chápat, že nejdůležitější je blaho občanů a pro ně je třeba udělat vše. Vytvořit jim naprosto dokonalé podmínky, vše dobře naplánovat, upravit a následně zajistit respektování a dodržování uvedeného.

Jsou sice ještě nějaké nedostatky, to ale ze strany těch, co nechápou, nebo nechtějí pochopit. Nechápu, nebo nechtějí pochopit, že je to pro jejich dobro a že kdyby regulace nebylo, nevěděli by, co a jak se dělá, co a jak funguje a stále by si mysleli, že vystačí s tím, co se naučili kdysi. Nebyli by schopni pochopit, že dokonalá spokojenost je jen tehdy, splyne-li s řádem, a to jde jen tehdy, budeme-li chtít. Proto je tedy třeba nejen současně velkorysost, ale i přísnost, protože řád se musí dodržovat. Na tom pochopitelně nic nemění to, že ten řád je jednou vlevo a jindy vpravo, takže je to spíše neřád, důležité je ale neustrnout a jít pořád vpřed. Chyby a omyly se sice občas dějí, v zájmu věci to ale nemůže být na škodu. Důležité pochopitelně je, takové chyby nepřiznat, protože to by byla voda na mlýn oponentům a nepřejícníkům. Proč jim tedy dávat do rukou takové zbraně?

Zbraně, když jsme u zbraní, těch je mezi lidmi také nějak moc. Spousta lidí si totiž nesprávně myslí, že by snad mohlo být lepší ubránit se sami, než se neubránit s podporou státu. Nechápu totiž, že důležité je celek, nikoliv jednotlivce (co se říká a jak je to prezentováno, pochopitelně není důležité). O ceně jednotlivce by sice mohlo být uvažováno, je ale třeba si uvědomit, že není jednatel jako jednatel, na to nesmíme zapomínat.

Při vědomí, a při vědomí toho všeho, jsem si ale uvědomil, že být se dělá hodně, stále se

nedělá dost. Skoro vše je pod kontrolou. Pod úplnou kontrolou ale stále nejsou poslanci a ministři. Vždyť oni mohou sami o své vůli rozhodovat o konkrétních věcech. Nemyslím snad, že je špatné, že by sami mohli rozhodovat, ale co kdyby rozhodli tak, jak by sami nechtěli? Určitě by tedy i oni sami uvítali mechanismus, který by mohl korigovat jejich případný omyl, chybu atp. Zase nemyslím omyl či chybu v pravém slova smyslu, protože takové věci se nedějí. Pokud snad ano, jistě by si takový případ upravili zákonem. Uvědomili si sílu psaného slova, vše by bylo vyřešeno. Takže tak ne, ale co kdyby sami, mimořádek, či nevědomky? Znají naši reprezentanti své limity? Jak obstojí, pokud by se dostali pod tlak?

Proč tedy toto riziko není eliminováno? Proč, když vlastně hlasovací karta je něco jako zbraň. Je třeba si uvědomit, že kupříkladu takové auto je zbraň, protože když se rozjede, kdoví, co zajede. Co ale teprve, když se rozjede takový poslanec či ministr. A přitom to samozřejmě vždy myslí dobře a i když víme, že zatím takový případ nenastal, co kdyby. Konečně, následky nehodovosti nám v republice také klesají a musíme proto tedy přitvrzovat. Co pak tedy v těch nejvyšších patrech? A přitom řešení je jednoduché: zavedme psychotesty. Psychotesty musí projít dnes prakticky každý v trochu náročnější profesi, a poslanci a ministři pořád nic. Podmínkou pochopitelně nemusí být splnění konkrétního profilu, protože kdo přesně ví, jaké vlastnosti by poslanci a ministři měli splňovat, ale alespoň by bylo možné eliminovat poruchy osobnosti. Kdyby pak každý adept na poslance a ministra byl z tohoto pohledu „čistý“, myslím, že už by nám nic nechybělo. Pokud bych tedy vyšel ze známého, že „Sověty a elektrifikace rovná se komunismus“, myslím, že bychom mohli hrdě dospět k tomu, že represe a psychotesty ruku v ruce rovná se šťastná česká společnost. ●

Mgr. Jaroslav Vaško

Právnícká firma roku kategorie Trestní právo

Působíme v **Praze, Přerově a Bratislavě.**

Jsme **doporučovanou firmou** pro řešení sporů a arbitráží.

Řešíme také právo **obchodní, občanské, pracovní a rodinné.**

Zahraniční klienti nám nejsou cizí. Své služby nabízíme také v **angličtině, němčině, francouzštině, španělštině a polštině.**

Jsme členem mezinárodní advokátní sítě **International Jurists**, můžeme tak pomoci klientů po celém světě.

Kontakty

telefon: 224 941 946

e-mail: advokati@akbsn.eu

Sídlo

Sokolská 60

Praha 2, 120 00

Naše názory můžete sledovat také na **Facebooku!**

www.akbsn.eu

Když není co do huby, tak se bije na buben...

Neříkám, že to byl největší biják mého života, ale snad se ještě s někým shodnu na tom, že Skřivánci na niti jsou hodně dobrý film. V každém případě ho vidělo dost lidí na to, abych mohl jen velmi stručně připomenout scénu, kterou chci svůj text uvést. Kladný hrdina, řečený Mlíkař, tam odpoví na pozdrav čest práci stejně. Kladným je z pohledu těch, co tu v padesátých letech minulého století bačovali, a to proto, že dobrovolně zavřel svůj soukromý krám a šel makat do státních, rozuměj komunistických, oceláren Poldina huť. Ovšem svoje čest práci doplnil v tom filmu poznámkou, že musí být ta práce dobře zaplacená. A pak se rozčiloval nad tím, že jim zvedli normy bez toho, že by s dělníky o tom někdo jednal, což se prý nesmí. O pár snímků dál ještě stačil říct, že jim ty kurvy ukradly pravdu, a už ho vedli jak medvěda. Chci věřit, že nedopadnu podobně, když napíšu, že ministerstvo spravedlnosti nebo spíš jeho šéf se chová dost identicky. Tedy ne jako ten Mlíkař, ale jako ty druhé.

A je to i z jiného pohledu pěkná story. Když jako tehdejší náměstek ministryně spravedlnosti ořezal advokátní tarif, nikdo ani necek. Šlo přeci o to, aby si advokáti necpali do kapes moc peněz. A jak známo a mnohokrát vyzkoušeno, když u nás berou něco jiným, svobodu nebo prachy, dokážeme jako národ velmi důstojně mlčet. A teď chce tentýž něco podobné-

ho udělat s exekutory. A zase ve jménu spravedlnosti a toho, aby prý odměna odpovídala skutečnému výkonu. A zase je ticho. V čem je problém a v čem jsme na tom všichni jako ten Mlíkař? Ten výkon totiž není podstatný. Jde o ty prachy. A ještě o něco.

Vždy závidicímú davu předhodil pan ministr svoji verzi toho, kolik si takový exekutor měsíčně strčí do kapsy a má vymalováno. Důvodně spoléhá na to, že pokaždé se v takovýhle moment vrávoravě ztopoří dost těch, co budou řvát, že tolik peněz je nehoráznost. A v duchu se už budou těšit, komu co seberou příště. Což mi připomíná, jak jsem slyšel pana ministra tuhle v rádiu. Prý se po exekutorech chystá na insolvenční správce. A znělo to dost natěšeně. Jak to vypadá, ještě si důstojně malčíme.

Zdroj informace o tom údajném příjmu exekutorů je taky zajímavý. Na vlastní ušíska jsem slyšel pana ministra, jak se chlubil, že mu údaje dodala Finanční správa. Moc hezký příspěvek do diskuse o tom, zda snad stát nebude zneužívat údaje, které mu pro účely vyměření daní svěřujeme. Jasně, že bude. K čemukoliv, co se mu bude hodit. A asi nejen stát. Při té příležitosti si tak říkám, jestli nějak nesouvisí ta získaná informace s tím, kdo ovládá ministerstvo financí.

Rozuměl bych tomu, kdyby si někdo dal práci s desítkami snímků pracovního dne jednotlivých exekutorů, pak srovnal jejich práci s jinými činnostmi, a to nejen pokud jde o počet hodin práce, ale i z hlediska dalších kritérií. A potom soudil, jestli ta regulovaná cena není nastavena nějak hodně, ale opravdu hodně špatně. Nicméně nic takového nikoho nenapadlo, protože na ministerstvu spravedlnosti se jede podle hesla „Teď jsem já u kormidla, já vám, já vám ukážu“. Což je ovšem pořád ještě pokrok, protože když se snižoval advokátní tarif, tak se nikdo neptal ani toho berňáku, kolik že advokáti berou. Jen tak BTW, ono se to ani tak netklo advokátů, jako věřitelů a vcelku úspěšně to zablokovalo vymáhání menších pohledávek. Ale o tom se nesmí mluvit, protože některé neziskovky, což je nickname pro

pijavice, co sajou peníze ze všech stran, státní rozpočet nevyjímaje, takové řeči nemají rády.

Odměny exekutorů ležely v žaludku jen panu mistrovi a pár neokomunistům ze zmíněných neziskovek. A jak řečeno, kdyby to snad problém byl, dal se řešit elegantněji a citlivěji. Jenže o to nejde. Ministerstvo spravedlnosti čím dál víc připomíná Mordor, z něhož se do okolí šíří hrůza v krystalické podobě. Například návrhy zákonů tam zřejmě píší skřeti. Přesněji legislativní skřeti. Exekuce byly jednou z mála věcí, která tu relativně dobře fungovala. To, co se s ní teď děje, už není ukradená pravda podvedeného Mlíkaře. To už je, abych si zase vypůjčil citát, jako z písničky O Jakubovi. „Když není co do huby, tak se bije na buben, špejle z jitrnic se předělávají na mávátka...“. Hon na peníze věřitelů, exekutorů a bůhví koho ještě má zakrýt fakt, že ministerstvo je vepsí. Bouří se soudci, bouří se advokáti, exekutoři, poslanci, legislativní návrhy jsou ubohost. A tak, ač nikým nežádán, tváří se pan ministr jako ochránce ubohých dlužníků. A přitom vyhazuje ve velkém peníze daňových poplatníků. Mimo jiné za legislativní zmetky svých skřetů. Z mnoha třeba návrh trestného činu svádění k maření spravedlnosti. To je naprostý nesmysl. Není to postih přípravy nebo návozu, je to ještě něco navíc. Nutně se nabízí otázka, kdy bude trestně svádění k trestnému činu vůbec. Jednak jako další stádium trestného činu ale zejména jako další stádium kriminalizace společnosti. Už teď s napětím čekám, s čím přijde tohle ministerstvo příště. Tedy přesněji, s napětím a obavami. ●

JUDr. Tomáš Sokol,
advokát
Advokátní kancelář
Brož & Sokol & Novák s. r. o.

**Brož
& Sokol
Novák**
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

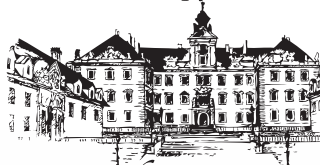
A. D.

1430

CHÂTEAU VALTICE

Vinné sklepy Valtice, a.s.

Rodinné vinařství

SAMPION SALONU VÍN

VINAŘSTVÍ ROKU

ZA ÚSPĚCHY STOJÍ LIDÉ

A. D.

1430

CHÂTEAU VALTICE

Vinné sklepy Valtice, a.s.

- *Vinařská pohotovost*
- *Podniková prodejna*
- *Křížový sklep*

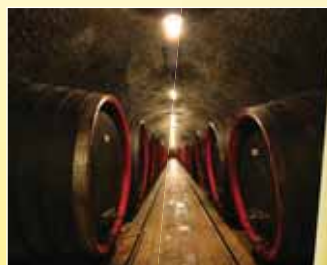
- prohlídky s degustací pro
10 - 20 osob

Vinařská 407, Valtice

- *Zámecký sklep*

- tři degustační programy
a prohlídka historického sklepa

levé křídlo Zámku Valtice

Více informací najdete na:
www.vsvaltice.cz
tel.: +420 606 309 959
e-mail: sekretariat@vsvaltice.cz

Bezplatná právní pomoc uprchlíkům a její praktická úskalí

Vsouladu s výzvou svého stávkového orgánu hodlá řada advokátů nově poskytovat právní služby pro bono i cizincům, kteří se ocitli na našem území a jsou označováni za uprchlíky či migranty. Toto úsilí u mnoha z nich však naráží na problémy, které se snažím krátce shrnout v následujících řádcích. Jen podotýkám, že uprchlíkem zde nemám na mysli úspěšného cévního chirurga Richarda Kimbleho ze stejnojmenného amerického filmu, nýbrž člověka, který nedobrovolně opustil svou zemi, ať již kvůli válce, anebo politické represí.

Prvním problémem je vůbec navázat s uprchlíkem kontakt. Ne vždy totiž budeme vyzváni, abychom se dostavili do příslušného detenčního zařízení, kam jsou uprchlíci dočasně umístěni, než bude rozhodnuto o jejich osudu, a tak je třeba počítat i s náročnějšími variantami. Zdálo by se logické, že uprchlík, jemž se podařilo vyhnout zadržení, přijde stejně jako jiný zájemce o právní služby do kanceláře (pokud advokát neprovozuje svou praxi doma v kuchyni, event. v KFC či u McDonald's), a tím se z něj stane skutečný klient. Tak tomu ale není! Uprchlík prchající dlouhé měsíce či roky z více nebo méně vzdálené země tak určitě nečiní proto, aby nakonec dorazil do kanceláře českého advokáta a tam spočinul s úlevou, že je konečně v bezpečí. On či ona (uprchlice), často s malými

uprchlíčaty, jsou zvyklí být stále v pohybu, ať již prchají, anebo migrují, kdy jde v obou případech pouze o vyjádření jejich neustálého pohybu, ač nedosahujícího úrovně perpetuum mobile. Na tomto místě musím zdůraznit, že si v žádném případě netropím žerty z uprchlíků jako takových a rozhodně nemíním zlehčovat či zpochybňovat iniciativu, která nás má přimět k této bezplatné právní pomoci. O co se snažím, je něco jiného. Poukázat na praktická úskalí jejího poskytování.

Jestliže se nám tedy uprchlík sám nepřihlásí ani osobně, ani jinak (písemně, telefonicky, vířením bubnů, kouřovými signály nebo jiným folklorním způsobem), nezbyvá než uprchlíka vyhledat. Což ovšem není snadný úkol, protože v první řadě ho musíme přesvědčit, aby před námi přestal prchat. S přesvědčováním uprchlíka to není žádný med, jen si představte, jak asi zvládnete přesvědčit jednu nebo více osob, pokud se Vám je vůbec podařilo vypátrat a přiblížit se k nim na hlasovou délku, o prospěšnosti Vašeho právního zastoupení. Dané osoby se jen stěží zastaví, když na ně neznámá osoba běžící těsně za nimi chrlí podmínky právního zastoupení a prsty míří na kolonku v ruce třimaného formuláře smlouvy, kam se mají podepsat. No neutíkali byste jak o život? Já tedy jistě ano.

Připusťme si však alespoň teoreticky, že i přes naši chatrnou kondici nakonec před námi uprchlík nestihl uprchnout a nám se ho podařilo přesvědčit, že mu můžeme pomoci. Nesmím zde nicméně zapomenout na další úskalí, tedy jazyk, v němž budeme komunikovat. Největší optimisty musím rovnou upozornit, že uprchlíci z ciziny takřka bez výjimky nehovoří česky. To se netýká českých krajanů z celého světa, podotýkám, pokud už češtinu nezapomněli, ale ti představují výjimku a pro účely tohoto skromného příspěvku se jimi nebudu dále zabývat. Proč uprchlíci neumí česky? Na to je odpověď snadná. Nenaučili se to, protože si nikdy nepředstavovali, že by chtěli žít v Česku, navíc ani neměli možnost se ji naučit kvůli chybějícím učitelům, slabikářům, školám nebo velkému vedru. A proč si nepředstavovali život v Česku? Oni chudáci většinou netušili, že nějaké Česko existuje, tak proto. Jenže teď jsou tady a my jim chceme pomoci, takže musíme něco vymyslet. Od toho jsme advokáti, kreativní bytosti. Pokud zvládneme alespoň základy některého z velmocenských či světových jazyků, můžeme doufat, že uprchlíci dorazili z bývalé kolonie

některé z oněch velmocí, a tak budou zvládat jazyk bývalých kolonistů. Je-li tomu tak, budeme překvapeni, že ho ovládnou lépe než my. Častější ale budou případy, kdy uprchlíci hovoří jazykem pro nás zcela neznámým. Co potom? Lze zkusit posunčinu jako speciální komunikační prvek, jenže vysvětlujte uprchlíkovi jeho nebo její práva. Dva vztyčené prsty do podoby V sice mohou být chápány jako vítězství všude, avšak obsah azylové dokumentace zřejmě vyžaduje nápaditější tanec našich horních končetin, na což si asi troufne málokdo. Lepším řešením bude sehnat tlumočnicka do příslušného jazyka, což zní jako snadný úkol, ale není. Předně musíme vědět, na jaký jazyk tlumočnicka potřebujeme, což například vzhledem k množství různých uprchlických kmenů ze stejného státu, které se nedomluví ani samy mezi sebou, je zapeklíty oříšek. Budme však optimisté a věřme, že identifikujeme jazyk a seženeme tlumočnicka (zde se již pohybujeme v oblasti zbožných přání, tlumočnicků je málo na rozdíl od jazyků), který nám konečně umožní komunikovat s našimi uprchlickými klienty, kteří před námi nestihli uprchnout. Pak již nic nebrání tomu, abychom konečně začali pomáhat a poskytlí právní pomoc těm, kteří ji skutečně potřebují. Předtím zaplatíme náklady tlumočnicka, který je bude zpravidla chtít uhradit ihned v hotovosti, ale to bude jen náš malý příspěvek na správnou věc.

Následně nezbyvá než doufat, že se uprchlík nepřemění na ortodoxního migranta, jakkoliv se dosud zdálo, že mezi oběma označeními není žádný podstatný rozdíl. Hrozí totiž, že migrant ještě předtím, než dosáhne za naší asistence kýžených povolení ze strany českých orgánů, dá přednost další migraci směrem na západ a naše práce tak přijde vničeť. To je ovšem riziko, s nímž musíme počítat, a i kdyby naše činnost měla přinést ovoce jen v jednom jediném případě, tak si myslím, že za to stojí. Protože přes všechno výše popsaný nejapný humor je jasné, že uprchlíci naši pomoc budou potřebovat a my bychom jim ji měli poskytnout. Na druhou stranu, pokud o ni nebudou stát, nezatrácujeme je, mnozí z nich asi mají podobný strach z nás, jako my z nich. ●

JUDr. Josef Vejmelka,
advokát

Vejmelka & Wunsch s. r. o.

W VEJMELKA & WUNSCH
ADVOKÁTI ATTORNEYS AT LAW RECHTSANWÄLTE

ZIZLAVSKY

VELMI DOPORUČOVANÁ
KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ
KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ
KANCELÁŘ

RESTRUKTURALIZACE A INSOLVENCE

- testy insolvence ● rozhodovací analýzy
- neformální restrukturalizace ● soudní reorganizace
- zastupování

Zastavte muže s koženou brašnou

Kde je důstojnost obhájce v trestní věci, který spěchá do jednací síně a navléká si přitom pásek do kalhot, zatímco klient běží vedle něj s jeho věcmi? Koncentruje se na začátek hlavního líčení stejně dobře jako relaxovaný státní zástupce?

Jedna advokátka správně poznamenala, že opasek plní nejen funkci dekorativní, ale i funkci zajišťovací. Popsala proces, jak si musela sejmout pásek před zraky veřejnosti, justiční stráže a všudypřítomných kamer, musela projít bezpečnostním rámem, posbírat si opasek, kabelku, tašku a objemný spis a pak pospíchat na toaletu, aby si zde vše odložila a opasek znovu nasadila, když nechtěla pobavenému publiku ukazovat holé břicho a záda. Druhý poměrně známý advokát (pozornost justiční stráže se nevyhýbá celebritám) popisuje, jak si musel ve svém pokročilém věku odložit kromě bot i šle, což vedlo k pádu jeho kalhot a on bavil svými trenýrkami přítomné obecnost obého pohlaví. Ze stížnosti další advokátky pochopíte, jak snadno lze „rozhodit“ ženu těsně před jednáním: Stačí, když ji vyzvete tři minuty před zahájením sporu k tomu, aby si vyndala kovovou sponu z pečlivě upraveného účesu. Jak se zdá, justiční stráž je tvůrčí a práce ji baví.

Zastupuje Vás advokát? Jste sám advokát nebo advokátka? Pak vás musím upozornit na jednu velice nepříjemnou věc. Rozmohl se nám tady takový nešvar. Justiční stráž používá nevhodné praktiky při kontrole advokátů a advokátek u bezpečnostních rámu ve foyer soudních budov. Zpestituje si tím jinak nudný výkon služby.

Advokáti si často stěžují na příkazy vysvlékat opasek z kalhot, když stačí použít ruční scanner. Je to ponižující, jak píše jeden z nich, když advokát stojí ve vstupních prostorách soudu, drží si jednou rukou kalhoty a druhou sbírá aktovku se spisy, talár a opasek. Platí to dvojnásob, když vedle rámu klidně prochází státní zástupce, který míří do stejné jednací síně jako advokát. Jeden příslušník justiční stráže na to ale má odpověď: „Státní zástupce je přece součástí justice.“

Může se zdát, že jde o banalitu. Má to ale širší kontext. Tím je nerovné postavení stran soudního procesu. Advokáti nemají již od samého počátku procesu – od vstupu do soudní budovy – rovné podmínky se státními zástupci. Ti nemusejí na rozdíl od advokátů procházet bezpečnostními rámy, natož aby byli podrobováni ponižujícím prohlídkám. A jsou to jen dvě strany téhož řízení.

Státní zástupce u nás získal v přípravném řízení historicky pozici „nad stranami“. To se dá ještě akceptovat. Nemáme vyšetřujícího soudce jako třeba v Anglii. Problém je ale v tom, že státní zástupce získal jakousi „soft pozici“ nad stranami i v řízení před soudem. Tím je porušena rovnost zbraní obžaloby a obhajoby. Státní zástupce je zvýhodněn proti obhájci. To se projevuje i „drobnostmi“ toho typu, že obhájce je podrobován osobní prohlídce u bezpečnostního rámu, vedle kterého volně prochází státní zástupce.

Zkusme nahlédnout do zákona o soudech a soudcích. Je pravdou, že se tam dočteme (v paragrafu se šťastným číslem „7“), že do budovy soudu nebo na místo, kde soud jedná, je zakázáno vstupovat se zbraní nebo s jinými předměty, které jsou způsobitelné ohrozit život nebo zdraví anebo pořádek. To se nevztahuje na soudce a příslušníky ozbrojených sil. Dále se dočteme, že každý (jiný) je povinen podrobit se osobní prohlídce a prohlídce všech věcí, které má u sebe, za účelem zjištění, zda neporušuje uvedený zákaz. A pak je zde výslovně uvedeno: „Tato povinnost se nevztahuje na státní zástupce, advokáty, notáře a soudní exekutory, nestanoví-li předseda příslušného soudu jinak.“

Řeknete, že předseda soudu může „stanovit jinak“. Já ale tvrdím, že nemůže rozhodovat svévolně. Odporuje prosté logice, aby mohl po časově neomezenou dobu na základě volné úvahy stanovit výjimku pro celou jednu vyjmenovanou profesní skupinu. Tomu se říká profesní diskriminace. Výjimka je výjimkou. Nemůže být pravidlem. Výjimka slouží výjimečným situacím. Nemůže být paušální. Dočasně je možná (ale pro všechny) například když probíhá soud s nebezpečnou zločnickou skupinou. V jednotlivých případech je odůvodněna u konkrétní osoby, která již jednou zákaz porušila. Ale není možné trvale a plošně zavedení osobních prohlídek pro celou profesní skupinu, u které zákon prohlídky vylučuje a priori.

Předsedové soudů odpovídají za to, aby vytvořili rovné podmínky pro státní zástupce a advokáty a tím i pro fair proces. Nemožou se spoléhat na pokyny generálního ředitele Vězeňské služby. Jeho další rozkaz by mohl být nebezpečný nejen advokátům, ale i státním zástupcům a dokonce i soudcům. Mohl by totiž znít: „Zastavte všechny muže s koženou brašnou!“ ●

JUDr. Michal Žižlavský,
advokát a insolvenční správce
ŽIŽLAVSKÝ, advokátní kancelář s.r.o.

Pavel Šámal:

„Cílem rekodifikace by mělo být posílení kontradiktorních prvků v řízení před soudem“

Svoji soudcovskou kariéru odstartoval **prof. JUDr. Pavel Šámal, Ph. D.** krátce po dokončení studií práv. Poté, co prošel soudem okresním a krajským, zakotvil v roce 1993 u Nejvyššího soudu. Nejdříve jako soudce, později jako předseda senátu trestního kolegia a na začátku loňského roku byl jmenován prezidentem republiky předsedou tohoto soudu. Hovořili jsme nejen o tom, co to obnáší stát v čele takové instituce jako je Nejvyšší soud, ale také o jeho legislativní a akademické činnosti. I těm se totiž věnuje.

Pane profesore, na konci ledna loňského roku jste byl jmenován předsedou Nejvyššího soudu. Ve funkci tedy máte za sebou první rok. Jak byste ho zhodnotil?

Myslím si, že hodnotit moji práci mají jiní. Mohu jen říci, že se snažím, aby Nejvyšší soud pracoval dobře, abychom přistoupili ke všem těm problémům, které máme, tak, abychom je odpovědně řešili, což je samozřejmě často složité. V té souvislosti považuji za nutné zdůraznit, že není jednoduché řídit Nejvyšší soud jako instituci, kde platí nezávislost soudců a kde ani předseda soudu nemůže zasahovat do rozhodovací činnosti jednotlivých senátů, přestože si veřejnost většinou myslí, že tak může učinit.

Tak to ale není...

Předseda soudu jako orgán státní správy soudů zajišťuje výkon soudnictví tím, že vytváří soudcům podmínky k jeho řádnému výkonu. To znamená, že zajišťuje veškerý servis pro soudce - organizuje chod soudu po stránce personální a organizační, zejména tím, že dbá o řádné obsazení Nejvyššího soudu soudci, asistenty soudců, odbornými a dalšími zaměstnanci a také o zvyšování jejich odbornosti, ale nemůže zasahovat do rozhodovací činnosti jednotlivých senátů. To je samozřejmě správné, neboť je to v souladu s tím, že výkon státní správy soudů nesmí zasahovat do nezávislosti soudců. Na druhé straně, to ale značně limituje řízení Nejvyššího soudu zejména z hlediska toho, co jsem si předsevzal, aby Nejvyšší soud pracoval rychleji a efektivněji, odstraňoval tzv. nedodělky a podobně.

Daří se to?

Myslím, že z části se to daří. Je to samozřejmě komplikované tím, že nápad nám neustále roste. Podíváme-li se na statistiky a na nápad

nových věcí k Nejvyššímu soudu za rok 2013, tak celkový nápad bylo 7 003 věcí. V roce 2014 už to bylo 8 398 věcí, v roce 2015 pak 8 614 věcí a rovněž počátek tohoto roku ukazuje, že by počet nových věcí měl opět vzrůst. Zatímco u trestních dovolání je situace poměrně stabilizovaná, neustále roste počet civilních dovolání (Cdo), kterých v roce 2013 bylo 4 444, v roce 2014 to bylo už 5 462 a v roce 2015 již 5 757 dovolání, přičemž zvýšeným úsilím soudců se podařilo vyřídit 5 812 dovolání. V tom je tedy opravdu velký problém, protože stav soudců je stabilní.

Sice se nám podařilo navýšit počty asistentů v minulém roce velmi podstatně, až na celkový počet 141, ale to řeší situaci jen částečně, a pokud se nám nepodaří zastavit nárůst nově napadajících věcí, a to zejména dovolání, tak bude muset být více soudců Nejvyššího soudu. Jinak se to bohužel do budoucna nedá zabezpečit.

Na druhé straně se nám daří, a to je potřeba říci, snižovat počty věcí starších dvou let. Když se podíváme do statistiky tak k 1. 1. 2015 jsme měli 82 věcí starších dvou let a k 31. 12. 2015 jsme jich měli již jenom 23. Takže v tomto směru došlo k výraznému posunu v tom, že celková doba řízení se zkracuje. To se nám daří.

A celkově?

Počet celkově nevyřízených věcí se nám bohužel nedaří snižovat, protože tam je obrovský nárůst nových věcí. Tedy, ač soudci a další zaměstnanci pracovali se zvýšeným úsilím, za což je třeba jim poděkovat, a vyřídili víc věcí za rok 2015 než za rok 2014 a než za rok 2013, přesto tam drobný nárůst byl. Je to sice řádově zhruba asi o sto věcí více, ale i tak jde o nárůst nevyřízených věcí, což není dobrý trend. My se samozřejmě snažíme řešit tuto situaci i dalšími způsoby.

Kde je podle Vás třeba hledat příčinu tohoto stavu?

V roce 2013 došlo k nové úpravě přípustnosti dovolání. Starou úpravu zrušil Ústavní soud, v návaznosti na jeho nálezy byla Parlamentem přijata nová úprava a právě v důsledku této nové úpravy, která je nastavena poměrně široce z hlediska možnosti obracet se na Nejvyšší soud, dochází v posledních letech k velkému zvyšování nápadů.

Pro porovnání Nejvyšší soud České republiky má tedy nápad zhruba 8 000 věcí ročně a Nejvyšší soud Spolkové republiky Německo má nápad asi 4 000 věcí. A vezměte si, jak je Německo velké oproti České republice. To ukazuje, že to není dobře. A to nemluvíme o takových státech, jako je třeba Dánsko, kde vyřizují u Nejvyššího soudu kolem 100 věcí ročně. Takže je to opravdu nepoměr.

Přitom je věcí zákonodárce, není to věc Nejvyššího soudu, jak nastaví přípustnost dovolání a tím stanoví velikost nápadu k Nejvyššímu soudu, v kolika věcech se lidé mohou dovolat a v jiných věcech se obracet na Nejvyšší soud. Stát je ale na druhé straně povinen zajistit fungování Nejvyššího soudu. A to zase nezajišťují primárně já, ale výkon státní správy soudů provádí Ministerstvo spravedlnosti, byť u Nejvyššího soudu prostřednictvím předsedy.

Já jsem v pozici, že mám nastavena nějaká výchozí kritéria, ale nemůžu je bezprostředně ovlivnit. To znamená, že nemůžu ovlivnit, kolik věcí nám napadne. Můžu se snažit ovlivnit, abych měl k výkonu soudnictví dostatek lidí, a proto již druhý rok žádám o zvýšení počtu soudců, avšak ministerstvo říká ne. A já jsem v té pozici, že roste nápad a mám stále stejný počet soudců. Dříve nebo později musí zákonitě nastat situace, že vzrůstající nápad nebudou soudci schopni vyřizovat a poroste počet starších věcí a bude se prodlužovat délka řízení.

Dalo by se nějak procentuálně paušalizovat, kolik opravných prostředků a dalších podání k Nejvyššímu soudu je nepřipustných nebo neodůvodněných?

To lze těžko říci. Samozřejmě každý účastník v civilním řízení nebo třeba obviněný či státní zástupce v trestním řízení si myslí, že jeho dovolání, které podává, je odůvodněné. Můžeme se bavit o tom, v kolika procentech případů Nejvyšší soud shledá, že je nutno zrušit napadené rozhodnutí a případně znovu rozhodnout. To je poměrně malá část věcí. V civilních věcech je to asi přes 20 procent, zatímco v trestních věcech je to ještě méně. Ukazuje se, že dovolání je nastaveno velmi široce, protože převážná většina případů je odmítána. „Odmítací role“ Nejvyššího soudu je podle mě moc velká.

Současně chci zdůraznit, že bych nechtěl, aby Nejvyšší soud byl omezen v řešení dovolání tam, kde je to třeba, tedy kde rozhodne věcně, a buď změnil, nebo zruší napadené rozhodnutí. Chtěl bych ale, aby byl snížen počet těch věcí, v nichž jde o nepřípustné nebo nedůvodné dovolání, tedy těch, kde účastník vlastně nic nezíská tím, že se obrátí na Nejvyšší soud, neboť žádný pozitivní výsledek to pro něj nemá a jenom se dozví, že jeho dovolání bylo odmítnuto. Tato agenda zatěžuje Nejvyšší soud nejvíce. V tomto je třeba hledat cesty, jak tuto situaci vyřešit.

Podnikají se v tomto směru nějaké kroky?

Nejvyšší soud se samozřejmě snaží ve spolupráci s Ministerstvem spravedlnosti vypracovat příslušný legislativní návrh. A musím říct, že Ministerstvo spravedlnosti si také uvědomuje tento problém, a proto jsme připravili novelizaci právní úpravy dovolání a ještě dalších otázek v občanském soudním řízení, protože problém je právě v občanskoprávním soudním řízení. U trestního kolegia je stav stabilní, neboť počet dovolání v trestních věcech se pohybuje ročně kolem 1 500 - 1 600. Zatímco v občanskoprávním a obchodním kolegiu tam dochází k nárůstu zhruba o 500 dovolání ročně a v dalších agendách ještě k dalšímu nárůstu.

Ještě bych se s dovolením vrátil k té personální situaci na Nejvyšším soudě. Soudci jsou jedna kapitola, druhou kapitolou je samozřejmě ten normální administrativní aparát. V této oblasti jste spokojen se stavem, který zde je?

Pokud jde o administrativní aparát a o asistenty, tak v tomto směru spolupráce s ministerstvem je na dobré úrovni. Tam nám ministerstvo v posledních letech vesměs vychází vstříc, takže v tomto směru problém není. Problém je skutečně v počtu soudců. Já samozřejmě chápu, že soudce je „drahá záležitost“, a proto jsme to zatím řešili právě pomocí asistentů, jejichž počet se v minulém roce značně navýšil.

Pokud bychom se měli bavit o celkovém počtu zaměstnanců, tak jejich celkový počet u Nejvyššího soudu je v současné době 319 osob, z toho je 65 soudců, dále máme 8 stážistů, ale ti jsou stále vedeni jako soudci nižších soudů. Celkově se stážisty máme 73 soudců a 141 asistentů. Tam právě došlo v minulém roce k velkému nárůstu zhruba o 40 asistentů, za což musím ministerstvu poděkovat, neboť jejich přispěním se daří přírůstek nových věcí stále ještě v podstatě vyřizovat.

Vaše předchůdkyně Iva Brožová odešla v době, kdy končil mandát předsedům kolegií soudů. Na Vás jako na novém předsedovi bylo vytvořit si vlastní tým. Podařilo se to?

Podařilo. Je skutečně potřeba říct, že jak JUDr. Vladimír Kůrka jako bývalý soudce Ústavního soudu, který se vrátil k Nejvyššímu soudu a stal se předsedou občanskoprávního a obchodního kolegia, tak i JUDr. František Půry, který je předsedou trestního kolegia, jsou nepochybně posilou pro vedení Nejvyššího soudu a já jsem velmi spokojen s jejich prací.

S nárůstem počtu případů a zaměstnanců úzce souvisí prostorové problémy Nejvyššího soudu. Je obecně známo, že stávající budova vám kapacitně nestačí. Jak pokračují plány rekonstrukce vašeho bývalého objektu, který jste předali zpět Ministerstvu spravedlnosti?

Už jsem k tomu mnohokrát řekl, že jsme byli již od roku 2002 vlastníky sousední budovy v ulici Bayerova 3, která bezprostředně navazuje na budovu Nejvyššího soudu. V průběhu minulého roku jsme jednali s Ministerstvem spravedlnosti o způsobu řešení celé problematiky budovy Nejvyššího soudu. Zase musím ministerstvo v tomto směru pochválit za vstřícný přístup. Opravdu se podařilo dohodnout způsob, jak novou přístavbu zrealizovat.

Na základě společné dohody jsme na Ministerstvo spravedlnosti převedli tento pro Nejvyšší soud nepotřebný objekt, jenž je opravdu v dezolátním stavu, a proto je třeba ho zbourat a postavit novou budovu, která bude bezprostředně navázána na budovu Nejvyššího soudu a bude přímo s hlavní budovou propojena. Nebude tedy mít samostatný vchod a bude se do ní vcházet chodbou přímo ze stávající budovy.

Investiční záměr byl schválen a registrován dne 8. února 2016. Náklady realizace celé stavby budou 150 milionu korun. Dne 18. dubna 2016 byla podepsána smlouva s firmou Arch Design, s.r.o., která dělala už původní projekt, takže ho v současné době již jen přepracovává.

A další postup?

Ministerstvo by mělo vypsát do konce června tohoto roku veřejnou zakázku na výběr technického dozoru investora. Následně by mělo dojít k výběru zhotovitele akce. Předpokládaná hodnota je 135 milionů korun a předpoklad časový je červenec až září 2016. Pokud všechno dobře půjde, tak v období září až říjen 2016 by měla být provedena demolice. Dokončení celé akce, to znamená i výstavby nové budovy, je plánováno na 31. března 2018, a závěrečné vyhodnocení akce by mělo být provedeno dne 30. září 2018.

I když se to trochu posouvá, myslím si, že v roce 2018 by to mělo být skončeno. Jak jste sám řekl, pro nás je to opravdu velmi důležité, protože v současné době máme několik detašovaných pracovišť a potřebujeme, abychom naše zaměstnance mohli umístit do nové budovy.

Při nástupu do funkce jste řekl, že chcete zvýšit prestiž Nejvyššího soudu a zvýšit jeho účinnost.

Už jsem o účinnosti hovořil na začátku. Vyplývá z toho, že se snažím jednak, aby se podařilo zastavit nárůst nápadů, popřípadě ho i snížit. Moje představa by byla, snížení nápadů nových věcí nejméně o tisíc až dva tisíce případů, nejlépe na úroveň roku 2013. Těch 7 000 věcí by byl Nejvyšší soud schopen v současné podobě běžně vyřizovat, a jak se ukazuje, byl by schopen snižovat i část nedodělků, které pořád v důsledku zvyšujícího se nápadu zůstávají. Nastal by pozitivní obrat směřující k podstatnému zlepšení v rychlosti vyřizování dovolání a dalších podání.

Ale jak říkám, není to závislé jen na mé činnosti, neboť sám mohu přispět tím, že stavíme novou budovu, žádám ministerstvo o soudce a další pracovníky, řeším otázku úpravy dovolání ve spolupráci s ministerstvem a tak podobně. To všechno dělám, ale mé možnosti, které v tomto směru mám, jsou do značné míry omezené. Nemohu například sám zvýšit počet soudců. Nemám dostatečné pravomoci k tomu, abych jejich počet mohl ovlivnit bezprostředně. Mohu ho ovlivnit jen nepřímo, o což se snažím celou dobu, a myslím si, že se to do značné míry v některých směrech i daří. Ale třeba úprava dovolání, o které jsme již hovořili, by podle mého názoru mohla být ještě razantnější, než se v současné době navrhuje. Jde o takovou minimalistickou variantu z hlediska mého přístupu.

Jak byste si to tedy představoval?

Já bych si představoval komplexnější přístup. To znamená, aby třeba část dovolací agendy, zejména odmítání dovolání z formálních důvodů, převzaly odvolací soudy, jako soudy druhého stupně. To by žádný dopad na přístup účastníků k Nejvyššímu soudu nemělo, neboť je nevýznamné, jestli o odmítnutí dovolání rozhodne odvolací soud nebo Nejvyšší soud. Samozřejmě při zachování přezkumu Nejvyššího soudu, že pokud by došlo k tomu, že by odmítnutí bylo v rozporu se zákonem, tak by mohl Nejvyšší soud zasáhnout a pochybení napravit.

To je moje představa, jak by se to dalo upravit a myslím si, že by uvažovaná varianta vedla k podstatnějšímu snížení nápadů. Podobně je

to i v zahraničí, kde je obvyklé, že na vyřizování mimořádných opravných prostředků se v určitém rozsahu často podílejí soudy druhého stupně. Bylo to tak v minulosti i v České republice.

Jak vlastně fungují zahraniční mezinárodní kooperace? Koncem loňského roku jste se zúčastnil konference sítě předsedů nejvyšších soudů Evropské unie. Můžete nám tuto instituci trochu přiblížit?

Sít předsedů nejvyšších soudů členských států Evropské unie vznikla v roce 2004, jako organizace předsedů nejvyšších soudů. Bývalá předsedkyně, JUDr. Iva Brožová se zasloužila o to, že tato síť vznikla, neboť byla jednou ze zakládajících osob. Síť má několik cílů.

Jednak zajišťuje přípravu zajímavých výměnných programů a stáží pro soudce členských států Evropské unie. Na základě těchto programů může přijít k nám například soudce z Francie, a opačně náš soudce do Francie nebo Belgie. V minulosti již proběhly některé tyto stáže zejména našich soudců u jiných Nejvyšších soudů států Evropské unie, takže to skutečně funguje.

Ty další cíle jsou jaké?

Dále je v rámci sítě vytvořena mezinárodní skupina pro právní komparatistiku. Ta byla založena za velkého přispění Nejvyššího soudu České republiky a neúčastní se na ní všechny státy Evropské unie. V současné době jde o Belgie, Finsko, Francii, Německo, Nizozemí, Spojené království a Českou republiku.

V rámci této skupiny dochází k výměně informací o zajímavé judikatuře v jednotlivých státech, protože dnes se nezdá, že v rozhodnutích citují i cizozemská rozhodnutí na podporu určitého právního názoru, pokud úprava dané problematiky je obdobná, což při dnešním sjednocování právních úprav v rámci Evropské unie je poměrně častá záležitost. Zejména v civilní oblasti se úpravy velmi přibližují právě díky vydávání směrnic a nařízení Rady a Parlamentu Evropské unie. V tomto směru dochází k rozvíjení spolupráce, a má se vytvořit portál judikatury s multijazykovým vyhledávacím systémem, který bude umožňovat účinné vyhledávání rozhodnutí cizích států napříč celou Evropskou unií. Toto jsou vedle pořádání pravidelných konferencí a seminářů hlavní činnosti, které síť předsedů má ve své náplni.

Vratme se nyní k té loňské konferenci. Čím se zabývala?

Na konci minulého roku jsem se osobně zúčastnil konference sítě předsedů, na které se řešil především vztah vnitrostátních soudů k Evropskému soudu pro lidská práva. Tam jsou totiž samozřejmě určité styčné, ale i problémové body z hlediska uplatňování judikatury Evropského soudu pro lidská práva v jednotlivých státech Evropské unie.

Dalším tématem byla filtrace dovolání z hlediska nápadu mimořádných opravných prostředků k nejvyšším soudům, protože to je bolest, která opravdu trápí většinu nejvyšších soudů. V současné době je na jedné straně velká snaha o rozšíření přístupu k nejvyšším soudům, což samozřejmě chápu a rozumím tomu, že se účastníci chtějí dostat přímo k Nejvyššímu soudu, ale zároveň zvyšující se nápad v důsledku této tendence bezprostředně ovlivňuje činnost Nejvyššího soudu v tom směru, že se jedná celková doba řízení prodlužuje, a jednak ani není dostatek času na řešení důležitých právních problémů, jestliže nápad je příliš velký. Takže konference sítě předsedů hledala možnosti filtrování dovolání, aby se k nejvyšším soudům dostávaly opravdu jen

věci, ve kterých je potřeba řešit zásadní právní otázky, jež zajímají nejen účastníky sporu, ale i celou společnost, tedy širší, nejen právnickou veřejnost.

K jakým závěrům jste došli?

Ze závěrů konference vyplynulo, že jsou zhruba tři modely řešení. Jednak je to systém vybírání věcí, to znamená, že Nejvyšší soud je oprávněn si vybrat na základě předběžného posouzení případů, které věci jsou důležité a které chce řešit. Tento systém je využíván zejména v anglosaském světě, ale například i v Dánsku.

Dalším způsobem řešení je dvoustupňová selekce nápadu, to znamená, že věc napadne k Nejvyššímu soudu a posoudí ji nejprve zvláštní senát, který je k tomu určený, jestli ji připustí k projednání, a na základě toho další senát rozhoduje v té věci už věcně. S tímto způsobem řešení je zpravidla spojena selekce z hlediska přístupu advokátů k Nejvyššímu soudu v tom směru, že je vymezena určitá skupina advokátů, která má přístup k Nejvyššímu soudu, čímž je jednak omezena možnost podat mimořádný opravný prostředek, a jednak zajištěna jeho vysoká odborná úroveň.

Například ve Francii je taková poměrně velmi omezená skupina advokátů, a tím se vlastně také filtruje možnost dostat se ke kasačnímu soudu. V České republice takové omezení není, a možnost podat dovolání má kterýkoliv advokát.

A ten třetí model?

Třetí model je smíšený, který je v zásadě uplatňován i u nás. V něm se uplatňují určité prvky z již uvedených modelů, přičemž je určitým způsobem omezena přípustnost dovolání k Nejvyššímu soudu.

Tento model však zpravidla vede k tomu, že nárůst věcí zejména v posledních letech je

poměrně masivní, protože samozřejmě Parlament má jinou představu o tom, co by všechno Nejvyšší soud měl řešit, a zpravidla se u něj projevuje snaha otevřít přípustnost dovolání co nejvíce. Zároveň si však dostatečně neuvědomuje, že pokud dojde k přetížení Nejvyššího soudu, tak to povede k tomu, že Nejvyšší soud není schopen věci vyřizovat dostatečně rychle a zpravidla trpí i kvalitou, protože když máte hodně věcí, tak ten čas, který můžete věnovat každé podstatné věci, je prostě kratší.

Koncem loňského roku jsme dělali rozhovor s Alešem Pejchalem, českým soudcem u Evropského soudu pro lidská práva. Popsal si tehdy, že cítí nedostatečnou implementaci judikatury ESLP v rozsudcích českých soudů.

Je pochopitelné, že každý vyšší soudní orgán, a tím spíše Evropský soud pro lidská práva, který rozhoduje v důležitých kauzách často celoevropského významu, má vždy určitou představu o tom, jak by měly nižší soudy na jeho judikaturu reagovat, a většinou je to tak, že není příliš spokojen s rozhodováním těchto soudů. To se stává v každé jurisdikci, že určité procento rozhodnutí je v rozporu s ustálenou judikaturou v soudní soustavě. To prostě nelze úplně zajistit, aby všechny soudy v rámci soudní soustavy v konkrétním státě rozhodovaly úplně stejně. Je potřeba si uvědomit, že je to závislé i na typu a skutkovém základu jednotlivých věcí.

Můžete to více rozvést?

Každý případ, byť třeba vykazuje znaky podobnosti, tak má zase nějaké prvky rozdílné. To je jeden důvod, který vede k tomu, že judikatura není úplně sjednocena, a druhý moment spočívá v tom, že každý soudce je individualitou. To je dáno tím, kdo se stává soudcem, a samozřejmě i osobností soudce, který má určité právní názory, jež se pak snaží

ve své rozhodovací praxi uplatňovat. Zajištění jednoty judikatury na úrovni jednoho státu, a tím spíše ve všech státech Rady Evropy není jednoduchou záležitostí, což je třeba, aby si veřejnost uvědomila.

Samozřejmě Nejvyšší soud se o jednotnost judikatury snaží, neboť je to jedna z jeho hlavních rolí. Jak jsem již uvedl, vztahem Nejvyšších soudů k Evropskému soudu pro lidská práva jsme se zabývali na konferenci sítě předsedů nejvyšších soudů, kde jsme všichni vyjádřili plný respekt k tomu, že ESLP je určující v základních otázkách vztahujících se k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod. To nepochybně uznáváme. Přitom využíváme i všech možností, jak judikaturu Evropského soudu pro lidská práva přiblížit nižším soudům.

Mohl byste uvést nějaké příklady?

Například jsme začátkem května pořádali seminář, kterého se vedle mě zúčastnil i JUDr. Vít Šorm, vládní zmocněnec České republiky, který ji zastupuje u ESLP, a další lektoři, a kde jsme právě tyto otázky prezentovali i zástupcům z nižších soudů. Byli tam také další referáty zaměřené na implementaci evropského práva. Nejvyšší soud také vydává „Výběr důležitých rozhodnutí ESLP pro justiční praxi z pohledu Nejvyššího soudu“ jako přílohu Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, v němž publikujeme některá zásadní rozhodnutí ESLP v českém jazyce s komentářem, aby byla dostupná soudcům nižších soudů.

V té souvislosti je třeba si uvědomit, že situace je složitější i v tom, že třeba na rozdíl od Evropského soudního dvora EU, jehož rozhodnutí jsou dostupná i v českém jazyce, tak rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva jsou jinak jenom v angličtině nebo ve francouzštině. Tato situace vytváří určitou bariéru pro nižší soudy, protože ne všichni soudci ovládají tyto jazyky do té míry,

aby byli sami schopni si rozhodnutí ESLP vyhledávat, a používat je ve svých rozsudcích.

Proto se snažíme zajistit dobrou dostupnost zásadních rozhodnutí ESLP. Navíc Nejvyšší soud ve své judikatuře poměrně často na rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva odkazuje, což je zřejmé i z rozhodnutí uveřejněných ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, popř. i z rozhodnutí publikovaných na našem webu, který jsme v nedávné době zásadně inovovali, kde uveřejňujeme všechna rozhodnutí Nejvyššího soudu.

Kromě práce na soudu se věnujete také legislativní činnosti. Po trestním zákoníku a zákonu o trestní odpovědnosti právnických osob se nyní, co by člen úzkého ministerského týmu, podílíte na přípravě rekodifikace trestního řádu. V jakém stadiu se příprava nachází?

Podílím se na tom, ale nejsem přímo členem toho úzkého týmu, nejsem tedy mezi těmi, kteří návrh nového trestního řádu píší. Tuto pracovní skupinu, která bezprostředně zpracovává text návrhu, vede prof. Dagmar Císařová, takže já nemám zcela aktuální informace o tom, jak daleko již postoupila. V únoru jsme měli poslední velkou komisi, které jsem stále předsedou. Tam mě ministerstvo ponechalo, byť zpočátku se tvrdilo, že ji už nepovedu, ale nakonec se pan ministr rozhodl jinak, což mě může na jednu stranu těšit, ale na druhou stranu je potřeba říci, že mám od toho větší odstup, což může být z mého hlediska i výhodou. Nemám tedy bezprostřední vztah k tomu, co se tvoří.

Na velké komisi jsme probírali základní zásady, dále zajišťovací úkony a subjekty trestního řízení. Jak to postoupilo dál, to nevím. Samozřejmě byly vzneseny nějaké připomínky jak z mé strany, tak ze strany dalších členů velké komise. Jak s nimi ministerstvo naložilo, o tom zatím nejsem informován.

Co by podle Vás mělo být tím základním cílem rekodifikace a co Vy tam osobně pokládáte za nejdůležitější?

Já osobně pokládám za nejdůležitější posílení kontradiktorních prvků v řízení před soudem a tam, kde soud rozhoduje i v přípravném řízení (např. při rozhodování o vazbě). To vyžaduje judikatura Evropského soudu pro lidská práva, a myslím si, že jde o základní moment moderního trestního řízení. Uvedený princip se samozřejmě potom projevuje i ve formulaci základních zásad trestního řízení, které jsou základními stavebními kameny, na kterých by měl být vybudován nový trestní řád.

Ve formulaci základních zásad došlo k určitým změnám oproti tomu, co jsme zamýšleli v pů-

vodní užší komisi. Nejsem si zcela jist, že všechny navržené změny jsou „posunem“ v tom dobrém slova smyslu. Jsem přesvědčen, že to, co bylo původně zamýšleno a co také schválila vláda, která stanovila východiska a principy rekodifikace trestního práva procesního, by mělo být dodrženo. Je to samozřejmě věc další práce a mohou na to být různé názory. Samozřejmě netvrdím, že musím mít vždy pravdu...

Ale?

Ale myslím si, že toto je základní přístup, který je moderní, vyžaduje ho právě i evropská judikatura, a od toho se pak odvíjí procesní odpovědnost stran trestního řízení, a to zejména ve fázi řízení před soudem. Na tato základní východiska samozřejmě navazuje i rychlost řízení a další důležité prvky, které jsou rozhodné pro efektivní spravedlivý trestní proces při dodržení judikatury Evropského soudu pro lidská práva, jak jsem o tom již hovořil. Přitom je důležité bedlivě sledovat právě evropskou legislativu a judikaturu, protože ta se určitým způsobem vyvíjí a na to je potřeba reagovat.

Kromě Vaší práce na Nejvyšším soudu jste i akademicky aktivní. Přednášíte na pražské a bratislavské právnické fakultě. Co pro Vás znamená pedagogická práce?

Pedagogická práce je mou druhou celoživotní prací. Ve své činnosti jsem se soustředil na dvě oblasti, neboť jednak jsem působil jako soudce, a jednak jsem se vždy zajímal o výchovu mladých právníků, protože si myslím, že to jsou dvě spojené nádoby. Jak kvalitně se nám podaří vychovat mladé studenty a probudit v nich zájem o práci v justici, tak kvalitní bude i justice v budoucnosti.

Je potřeba také říct, že společnost zatím tento přístup dostatečně nereflektuje, ale to nejenom v oblasti práva, ale i v dalších oblastech. Takže podpora vzdělávání, byť to politická sféra často slovně akcentuje, je podle mě malá, zejména z hlediska finančního zabezpečení a dalších vstupů, které se do toho musí vložit. Byl bych rád, kdyby se situace zlepšila a částka vynaložená na vzdělávání a vědu ze státního rozpočtu byla podstatně vyšší než dnes. To samozřejmě také do určité míry souvisí s tím, co se snažím vykonat v justici, ale i v akademické sféře.

Při práci na pozici předsedy Nejvyššího soudu jste ale jistě hodně časově vytížený. Jak se Vám daří vedle toho zvládat ještě práci na fakultách?

Samozřejmě moje současná funkce mě v pedagogickém působení značně omezuje, takže času je daleko méně, než jsem měl dříve, ale přesto se snažím alespoň v základním rozsahu podílet se na vzdělávání mladých studentů.

Přitom je to činnost dosti rozdílná od výkonu soudnictví, a já mám rád různé pracovní aktivity. Neraď se zaměřuji pouze na jednostrannou činnost, protože pak je člověk do toho příliš ponořen a nemá od ní potřebný odstup. Proto si myslím, že je to na prospěch mého působení, že se snažím spojovat výkon funkce předsedy Nejvyššího soudu s pedagogickou činností.

Přednášíte dlouho. Určitě Vám rukama prošly alespoň dvě generace studentů. Pozorujete nějaký posun v zájmu o trestní právo, a vyvíjí se ti studenti nějak v čase?

Zájem o trestní právo je stabilní. Určitou část studentů to nepochybně zajímá, protože trestní právo je poměrně atraktivní v tom, co vlastně řeší, takže v tom nevidím žádný problém. Naproti tomu bych rád v té souvislosti uvedl, že v posledních letech podle mého názoru došlo k tomu, že se obecně znalosti průměrných studentů spíše snižují. Nevím, jestli to souvisí s tím, o čem jsem hovořil, že současná společnost nevěnuje vzdělávání dostatečnou pozornost, a to nemyslím jenom z hlediska finančních prostředků, ale i personálních zdrojů a všeho, co souvisí se vzděláváním, včetně prestiže učitelského povolání. Může to být ovlivněno i způsobem studia, tedy, že studenti se neučí z učebnic, ale často jen z různých zpracovaných otázek a podobně. Přitom je zajímavé, že vynikajících studentů, kterých je asi 10 – 15 procent, je v zásadě pořád stejně. Musíme se tedy více snažit, aby došlo k zvýšení úrovně zejména na nižších stupních vzdělávání.

Kdybyste to tedy měl nějak shrnout?

Podle mých zkušeností průměrná úroveň vzdělávání v České republice spíše klesá, než se zlepšuje, což souvisí právě s tím, o čem jsem hovořil, byť například jazyková vybavenost studentů je podstatně lepší než v minulosti. Přitom je to vždy o tom, co považuje společnost za prioritu, a myslím si, že by se skutečně měl zásadně změnit přístup politiků ke vzdělávání mladé generace tak, aby se stalo jednou z priorit České republiky.

Bohužel si myslím, že tomu tak v současné době není. Možná se však v poslední době začíná blýskat na lepší časy, neboť mám pocit, že si to už i politická garnitura začíná uvědomovat. Doufáme, že tomu tak opravdu bude. Slyšel jsem, že se usiluje o zlepšení situace ve školství, včetně zvýšení platů učitelů, a jde opravdu hlavně o učitele škol základních a středních stupňů, protože tam se vlastně vytváří základ pro rozvoj studentů, kteří se uchází o studium na vysokých školách. ●

**Autor: Miroslav Chochola, Dana Jakešová
Foto: Zdeněk Rerych**

U ČEZ máme jistotu nízkých cen energií

Zlevnili jsme pro vás ceny elektřiny a plynu. Nyní ušetříte až **20 % na silové elektřině** nebo **10 % z ceny odebraného plynu**. Navíc když budete platit naší novou ČEZ KARTOU, fakturu za energie budete mít ještě levnější.

Navštivte své nejbližší kontaktní místo nebo zavolejte na Zákaznickou linku **371 100 100** a zjistíte, kolik byste ušetřili právě vy.

Vaše spokojenost je pro nás na prvním místě.

www.cez.cz | Zákaznická linka **371 100 100**

JSME S VÁMI. SKUPINA ČEZ

lidé

Jakub Kocmánek

Silvie Király

Jiří Kmec

Havel, Holásek & Partners rozšiřuje svůj tým

Advokátní kancelář Havel, Holásek & Partners získala další významné personální posily. Jakub Kocmánek, specialista na právo hospodářské soutěže a správní právo, má za sebou téměř devět let praxe v renomovaných mezinárodních kancelářích, naposledy strávil pět let ve Weil Gotshal & Manges. Silvie Király, jež má za sebou desetiletou praxi v advokacii, posílí specializovaný M&A tým kanceláře. Ten je s počtem více než 60 právníků včetně 13 partnerů největším týmem na fúze a akvizice ve střední a východní Evropě. Dále kancelář jmenovala svého seniorního advokáta Jiřího Kmece do pozice counsel.

Jakub Kocmánek začínal v roce 2006 v Linklaters, následně pokračoval v pražské kanceláři síti Kinstellar, kterou vytvořily některé středoevropské pobočky Linklaters. V roce 2010 pak nastoupil do Weil Gotshal & Manges, kde se stal advokátem. Ve své praxi se Jakub Kocmánek věnoval především právu hospodářské soutěže, správnímu právu, veřejným zakázkám a sporům. Zastupoval klienty zejména v řízeních před Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže (ohledně podezření z účasti na kartelové dohodě i podezření ze zneužití dominantního postavení) a před civilními i správními soudy (např. v řízeních o náhradu škody ze soutěžních deliktů a ve sporech v oblasti stavebnictví a dopravy). Na svou dosavadní praxi naváže i v Havel, Holásek & Partners. Jakub Kocmánek získal v roce 2008 Certificate of

Higher Education in Legal Studies na Právnické fakultě Cardiff University a v roce 2010 magisterský titul v oboru právo na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Hovoří plynule anglicky a má pasivní znalost němčiny.

Silvie Király vystudovala Právnickou fakultu Západočeské univerzity v Plzni. Během studií se účastnila mezinárodních právnických soutěží moot court v nizozemském Haagu a Washingtonu D.C. Absolvovala také roční studijní pobyt na School of Law na Manchester Metropolitan University ve Velké Británii a následnou půlroční pracovní stáž v kanceláři Amy Tsang & Co. Solicitors v Manchesteru (UK). Od roku 2006 působí v advokacii, nejprve jako advokátní koncipientka a posléze jako advokátka. Z cizích jazyků ovládá plynule angličtinu.

Jiří Kmec působí v kanceláři od roku 2013. Specializuje se na soudní, správní a rozhodčí řízení, insolvence a restrukturalizace a problematiku trestní odpovědnosti právnických osob. Má zkušenosti se zastupováním klientů ve sporech z odpovědnosti za vady a o vrácení úvěrových poplatků nebo ve sporech o zaplacení dlužné částky před rozhodčím soudem. Jako právní zástupce se účastnil rovněž sporů u mezinárodního rozhodčího soudu, zastupoval věřitele v komplexních insolvenčních řízeních a prováděl revize compliance programu významného průmyslového podniku. Před nástupem do Havel, Holásek & Partners pracoval téměř 11 let na Ministerstvu spravedlnosti ČR v kanceláři vládního zmocněnce pro zastupování České republiky před Evropským soudem pro lidská práva, od roku 2011 formálně jako zástupce vládního zmocněnce. V rámci této pozice se kromě jiného podílel na obhajobě státu ve více než 150 sporech vedených před tímto mezinárodním soudem a také před Výborem pro lidská práva při OSN. Problematiku evropského systému ochrany lidských práv též externě vyučoval zejména na Justiční akademii ČR a na právnických fakultách v Praze a v Plzni. Jiří Kmec je rovněž vedoucím autorského kolektivu a hlavním autorem velkého komentáře k Evropské úmluvě o lidských právech (C. H. Beck, 2012) a autorem monografie Evropské trestní právo (C. H. Beck, 2006). Podílel se také na přípravě nového trestního řádu jako člen expertní komise Ministerstva spravedlnosti. ●

Radek Halíček

Nový řídicí partner **KPMG** v ČR

Novým řídicím partnerem KPMG v České republice bude od 1. října Radek Halíček. Dosavadní vedoucí partner oddělení daňového poradenství a právních služeb převezme štafetu od spoluzakladatele české pobočky Jana Žůrka. Ten bude ve firmě nadále působit.

Radek Halíček působí v KPMG desátým rokem a je zakladatelem a vedoucím partnerem advokátní kanceláře KPMG Legal. Je absolventem Právnické fakulty Univerzity Karlovy, studoval též technické obory, účetnictví a management. Ve volném čase se věnuje pilotování letadel a bojovým sportům. Expert na oblast finančních institucí, private equity a kapitálových trhů Halíček se chce zaměřit především na prohloubení úspěšné spolupráce jednotlivých součástí sítě KPMG při poskytování multidisciplinárních služeb a inovaci jejich poradenských produktů. ●

Jan Andruško

White & Case posiluje tým pro fúze a akvizice pro střední a východní Evropu

Globální právní firma White & Case LLP posiluje tým pro fúze a akvizice pro střední a východní Evropu o Jana Andruška, který nastupuje do pražské kanceláře na pozici mezinárodního partnera a stane se tak společníkem v rámci globální struktury této společnosti. Po nedávném posílení pražského partnerského týmu o několik nových partnerů v rámci interního kariérního postupu tak firma doplňuje tým o špičkového odborníka z trhu.

Jan Andruško je odborníkem na fúze a akvizice, obecnou korporátní problematiku, mediální právo, řešení sporů a mezinárodní arbitráže, se zaměřením na technologie, média a telekomunikace, infrastrukturu a energetiku.

Kromě provozování soukromé právní praxe také v letech 2011 až 2013 působil ve funkci generálního ředitele Nova Group a jednatele CET 21 spol. s r. o. (TV Nova). K White & Case přichází z české právní firmy Kotlík Bourgeault Andruško, již je zakladatelem a vedoucím partnerem, a přináší více než dvacet let zkušeností z oboru. Jan Andruško vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze. V 90. letech pracoval pro pražskou pobočku americké právní firmy Dewey Ballantine. Jako zakládající společník se podílel na činnosti advokátní kanceláře Kotlík Bourgeault Andruško. V rámci své advokátní praxe se zaměřoval především na fúze a akvizice, korporátní právo, mezinárodní arbitráž a mediální právo. Mezi hlavní projekty, na kterých se Jan Andruško v průběhu své praxe podílel, patří akvizice společnosti Unipetrol největší polskou společností PKN Orlen. Pro jihoafrickou společnost South African Breweries (SAB) zajišťoval koupi majoritního podílu v Plzeňském Prazdroji. Angažoval se také ve sporech, které v minulosti CME vedla s bývalým ředitelem Vladimírem Železným. Pro CME připravoval koupi televize Nova od skupiny PPF. Po převzetí TV Nova ze strany CME pracoval jako její hlavní externí právní poradce a v roce 2011 se stal jejím generálním ředitelem. Koncem roku 2013 se vrátil zpět do advokátní praxe. ●

Tomáš Pekárek

Noví společníci advokátní kanceláře Felix a spol.

Novým společníkem advokátní kanceláře Felix a spol. se stává Mgr. Tomáš Pekárek, který s kanceláří spolupracuje již od roku 2003 a v minulosti dosáhl řady úspěchů v oblastech korporátního práva, realit a developmentu.

Jako nový společník posiluje tým advokátní kanceláře i JUDr. Tomáš Homola po více než dvaceti letech působení v advokátní kanceláři Uhlíř, Homola a společníci. Počet společníků Felix a spol. se tak zvýšil na devět.

Tomáš Pekárek promoval na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze v roce 2003. V tomtéž roce nastoupil jako advokátní koncipient do advokátní kanceláře Felix a spol., v níž od roku 2006 působil jako asociovaný advokát. Těžiš-

těm Tomášovy praxe jsou transakce v oborech nemovitostí, financování a M&A. Jako hlavní právní poradce britského nemovitostního fondu asistoval při více než dvou desítkách akvizic nemovitostí v České republice a na Slovensku. V současnosti zastupuje významnou private equity společnost při jejich tuzemských developerských projektech, které patří k největším na trhu. Klienti na Tomáši oceňují zejména jeho efektivitu a schopnost poskytovat praktické a obchodně orientované rady.

Tomáš Homola působí v advokacii od roku 1991, kdy ukončil studia na Právnické fakultě Univerzity Karlovy. V roce 1994 spoluzakládal advokátní kancelář Uhlíř, Homola a společníci. Specializuje se zejména na oblast práva civilního a navazující právní obory. Za dobu své praxe úspěšně dokončil řadu složitých restitučních kauz a podílel se na řešení restrukturalizace několika podniků, věnuje se rovněž právní problematice rodinných společností a právu rodinnému, zaměřuje se i na oblast fúzí a akvizic. Působí jako rozhodce zapsaný u Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky, je rovněž rozhodcem zapsaným Ministerstvem spravedlnosti ČR pro rozhodování sporů ze spotřebitelských smluv. V období let 2010 až 2015 byl členem kárného senátu Nejvyššího správního soudu v Brně. ●

Tomáš Homola

Jaroslav Srb

Nina Valešová

Tým **PwC Legal** posilují dva noví koncipienti

Jaroslav Srb a Nina Valešová posilují tým mezinárodní advokátní kanceláře PwC Legal. Jaroslav Srb mluví plynule japonsky a bude mimo jiné poskytovat služby především klientům z japonského prostředí. Nina Valešová se bude věnovat oblasti M&A a restrukturalizacím.

Jaroslav Srb vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze a v rámci programu Erasmus studoval

na univerzitě ve Štrasburku. Zároveň absolvoval stáž při Stálé misi ČR při Radě Evropy ve Štrasburku. Zkušenosti s právem získal v advokátní kanceláři Císař, Češka, Smutný a spol. a advokátní kanceláři JUDr. Jaroslav Srb. Kromě japonštiny ovládá perfektně angličtinu a francouzštinu.

Nina Valešová je absolventkou Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze. V roce 2015 vedla projekt Vzdělávání na venkově ve společnosti CIRCLE Education s. r. o. Během studia absolvovala odbornou stáž při Exekutorském úřadě Prahy 10, kde se věnovala insolvenčním a nemovitostnímu právu. Své zkušenosti získala také v advokátních kancelářích Clifford Chance a Weil, Gotshal & Manges. Hovoří plynule anglicky. ●

Advokátní kancelář **KŠD LEGAL** dále posiluje svůj právní tým

Právní tým advokátní kanceláře KŠD LEGAL se rozrůstá o další odborníky – advokátku Sylvu Zborovskou a advokátního koncipienta Jiřího Blahutku. Příchodem obou nových kolegů posiluje KŠD LEGAL především své důležité právní týmy pro oblast práva médií, telekomunikací a IT, respektive oblasti nemovitostí, stavebního práva a developmentu a také veřejných zakázek.

Sylva Zborovská, absolventka Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, patří mezi odborníky především na právo informačních technologií, jednu z důležitých oblastí specializace KŠD LEGAL. Ve své praxi se Sylva zaměřuje na právní poradenství v oblasti práva obchodního (závazkové právo, korporátní právo), práva duševního vlastnictví, pracovního práva či na již uvedené oblasti e-commerce a informačních technologií. V průběhu své praxe Sylva rovněž působila na pozici člena komise samoregulátora v oblasti samoregulace audiovizí ve Sdružení pro internetovou reklamu (SPIR).

Jiří Blahutka přichází do KŠD LEGAL na post advokátního koncipienta. Jiří je absolventem magisterského programu na Právnické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Po ukončení studia působil jako podnikový právník a následně ve státní správě jako právník Pozemkového fondu ČR (nyní Státního pozemkového úřadu), kde rovněž vykonával funkci vedoucího oddělení soudních sporů. Jiří také krátce pracoval u Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových na pozici vedoucího oddělení právní a majetkové metodiky. V rámci své praxe se Jiří věnoval zejména zastupování zaměstnavatele ve sporných soudních řízeních a získal tak zkušenosti z oblasti pozemkového a občanského práva i restitučních právních předpisů. Po svém přechodu do advokacie se zaměřuje především na poradenství klientům v oblastech restitucí, nemovitostního práva, občanského práva či práva veřejných zakázek. ●

Lenka Gomez Tomčalová

Z/C/H Legal posílila svůj tým o novou advokátku

Advokátní kancelář Z/C/H Legal rozšířila řady svých advokátů. Lenka Gomez Tomčalová, která doposud v kanceláři pracovala jako advokátní koncipientka a během studia jako právní asistentka, úspěšně složila advokátní zkoušku a nadále bude v Z/C/H Legal působit jako spolupracující advokátka.

Lenka Gomez Tomčalová vystudovala Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, rovněž absolvovala studijní pobyt na Právnické fakultě Univerzity v Hamburku, kde se věnovala převážně pracovnímu právu a právu sociálního zabezpečení, a studijní pobyty v Londýně, Eggenfeldenu a Kostnici. Hovoří plynule anglicky, německy a španělsky. Členkou České advokátní komory je od roku 2011. V advokátní kanceláři Z/C/H Legal se zaměřuje především na právní poradenství v oblasti obchodního, rodinného a pracovního práva. Aktivně se zajímá o problematiku mediace. Ve volném čase ráda cestuje. ●

Zuzana Gajdošová

Advokátní kancelář Vych & Partners rozšířila svůj tým o novou advokátku

Advokátní kancelář Vych & Partners rozšířila svůj tým o novou advokátku Mgr. Zuzanu Gajdošovou, LL.M.

Zuzana Gajdošová vystudovala Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze. V průběhu univerzitního studia absolvo-

vala roční studijní pobyt na Sorbonně v Paříži. V postgraduálním programu na University of Cambridge se specializací na mezinárodní právo a právo EU získala v roce 2014 titul LL.M. Zuzana se zaměřuje na právo občanské a obchodní, zastupování v řízení před soudy a správními orgány, veřejné zakázky a mezinárodní právo včetně práva EU. Hovoří česky, slovensky, anglicky a francouzsky. Zuzana je zapsána v seznamu advokátů České advokátní komory pod č. 16801. ●

Marc Müller

bpv BRAUN PARTNERS rozšiřuje své řady a jmenovala nového partnera

bpv BRAUN PARTNERS, mezinárodní advokátní kancelář patřící k alianci bpv LEGAL, zastoupená ve střední Evropě a Bruselu, získala nového partnera Marca Müllera, M.B.A., který posílí tým pražské kanceláře především v oblasti energetického, německého práva a compliance. Advokátní kancelář rozšířila své řady i o novou právní posilu, advokátku Irenu Slabou.

Marc Müller po absolvování škol v Německu, USA a Itálii vystudoval práva ve Freiburgu a získal titul MBA na University of Wales. Po několika letech působení jako advokát v Německu, pracoval pro skupinu E. ON v České republice, kde vedl celé právní oddělení a zastával v rámci celé skupiny vysoké manažerské pozice v řadě společností skupiny.

V bpv BRAUN PARTNERS Marc Müller využije především své zkušenosti v oblasti energetického práva. Mimo jiné bude rovněž řešit otázky týkající se compliance a corporate governance pro korporátní klienty a bude podporovat české firmy při jejich podnikatelských aktivitách v Německu. Marc Müller hovoří plynule česky, německy, anglicky a italsky. Je nadšeným golfistou a aktivně hraje basketbal.

Irena Slabá vystudovala právo na Masarykově univerzitě v Brně. Dále studovala na právnické fakultě Universität des Saarlandes v Saarbrückenu v Německu. Titul JUDr. získala na Právnické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. Dlouhodobou právní praxi nabyla zejména v advokátní kanceláři PRK Partners. Během svého působení se vedle agendy spojené s občanskoprávními a obchodněprávními spory věnovala například insolvenčnímu řízení. V bpv BRAUN PARTNERS se Irena bude věnovat právnímu poradenství s orientací na vedení sporů a rozhodčí řízení, zaměří se také na řešení insolvence a restrukturalizaci společností a zároveň poskytne své právní služby klientům kanceláře v oblasti práva obchodních společností a nemovitosti. Irena hovoří plynule německy a anglicky. ●

Irena Slabá

Michal Tandler

LP Legal posiluje a otevírá nové pobočky

Advokátní kancelář LP Legal otevírá dvě nové pobočky – v Hradci Králové a v Liberci. Vedoucím liberecké pobočky a zároveň trvale spolupracujícím advokátem se stal Mgr. Michal Tandler. Spoluprací s ním byl výrazně posílen dosavadní tým LP Legal. Specializací Mgr. Tandlera je zejména právo trestní, občanské, závazkové. Dále se zabývá právem nemovitostí, duševního vlastnictví a spornou agendou.

Michal Tandler disponuje rozsáhlými zkušenostmi se zastupováním klientů při vyjednávání v zásadních otázkách závazkových vztahů v podnikání i mimo něj, a to pro českou i zahraniční (zejména německou) klientelu. Ve „sporové agendě“ se zabývá soukromoprávními spory mezi podnikateli či zastupováním obcí a dalších samosprávných celků. V trestním právu sbíral zkušenosti při smluvní obhajobě klientů v trestních kauzách realizovaných místními i celostátními útvary Policie ČR. Michal Tandler je absolventem obecného práva na Právnické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. ●

Markéta Kořínková

Advokátní kancelář Bříza & Trubač rozšířila svůj tým

Markéta Kořínková rozšířila tým advokátní kanceláře Bříza & Trubač.

Markéta Kořínková působila před zahájením spolupráce s advokátní kanceláří Bříza & Trubač více než 7 let v přední české advokátní kanceláři. Markéta vystudovala Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze a rok strávila na Management Center Innsbruck v Rakousku. Ve své praxi se specializuje na oblast řešení sporů a zaměřuje

se především na zastupování klientů v občanskoprávních a obchodních sporech před soudy České republiky, včetně zastupování klientů před soudy rozhodčími. Markéta zastupovala klienty také v řadě nekalosoutěžních sporů, ve sporech o vymáhání práv z duševního vlastnictví a ve sporech ze závazkových vztahů. V oblasti restrukturalizace a insolvence se pak zaměřuje především na komplexní poradenství v otázkách souvisejících s úpadkem, se zastupováním věřitelů i dlužníků v insolvenčním řízení a v incidenčních sporech. ●

Miloš Felgr

Clifford Chance oznámila jmenování 24 nových partnerů

Přední mezinárodní advokátní kancelář Clifford Chance oznámila jmenování 24 advokátů do pozice partnerů, včetně Miloše Felgra z Prahy. Noví partneři jsou vybíráni ze všech hlavních praxí kanceláře, v jejichž rámci jsou poskytovány právní služby klientům z nejdůležitějších sektorů na trhu.

Noví partneři byli vybráni z následujících praxí: fúze a akvizice a primární emise akcií, private equity, fondy a trusty,

akviziční a projektové financování, komerční soudní spory, daňové a pracovněprávní záležitosti a sankce. Noví partneři působí ve 13 kancelářích firmy po celém světě. Jmenování partnerů je účinné od 1. května 2016. Celkový počet partnerů ve firmě tak vzroste na 577.

Miloš Felgr byl jmenován novým partnerem pražské kanceláře Clifford Chance po 14 letech působení ve firmě a poté, co byl v roce 2014 jmenován do funkce ‚counsel‘. Vede pražskou finanční praxi, která je jedním z nejlepších týmů na finanční právo v Praze, a ve všech významných ratingových publikacích je uváděn jako jeden ze špičkových odborníků na oblast financí a bankovníctví. Výbornou kvalitu práce jeho týmu dokládá především to, že se prakticky neustále účastní nejdůležitějších transakcí v oblasti financí a bankovníctví, které se na českém trhu odehrávají. ●

Tomáš Pavelka

Monika Mareková

Pavel Dřimal

Pavel Kocián

Pokračující expanze pražské advokátní kanceláře **CMS**

Pražská advokátní kancelář CMS rozšířila svůj tým o dva nové právníky, Tomáše Pavelku a Moniku Marekovou. Oba nastoupili do týmu Commercial, Regulatory and Disputes, který se zaměřuje na oblast obchodního práva, požadavků regulačních orgánů a vedení sporů. Dále Pavel Dřimal, který k firmě nastoupil v roce 2012, úspěšně složil advokátní zkoušky a Pavel Kocián, který v kanceláři CMS po dva roky pracoval jako student, nyní úspěšně zakončil studia na Univerzitě Karlově a bude i nadále působit v kanceláři jako advokátní koncipient.

Tomáš Pavelka absolvoval studia na Právnické fakultě Univerzity Karlovy a v roce 2013 získal titul LL.M v oblasti evropského práva na Univerzitě v Cambridge. Do kanceláře nastupuje jako advokátní koncipient v týmu Commercial, Regulatory and Disputes. Tomáš dva roky pracoval pro českou kancelář se sídlem v Praze a jeho primárním zaměřením u advokátní kanceláře CMS bude poradenství klientům v oblasti evropského práva.

Monika Mareková absolvovala Právnickou fakultu Masarykovy univerzity a v roce 2014 získala titul Magister Juris na Oxfordské univerzitě. Do kanceláře nastupuje jako advokátní koncipientka v týmu Commercial, Regulatory and Disputes. Monika dva roky pracovala pro velkou mezinárodní právní kancelář působící v Praze a také na Ministerstvu průmyslu a obchodu České republiky. V kanceláři CMS se bude zaměřovat především na poradenství klientům v otázkách insolvenčního práva, soudních sporů, evropského práva, kriminality bílých límečků a lidských práv.

Pavel Dřimal, který působil u kanceláře CMS jako advokátní koncipient, úspěšně složil advokátní zkoušku. Nyní je právníkem v týmu pro oblast korporátního práva a specializuje se zejména na oblast energetiky, výroby a těžkého průmyslu. Pavel bude i nadále poskytovat klientům poradenství v transakčních otázkách a otázkách požadavků regulačních orgánů, zahrnujících také řešení běžných obchodních záležitostí v České republice.

Pavel Kocián v březnu 2016 úspěšně dokončil studia na Univerzitě Karlově. Pro kancelář CMS pracuje již dva roky a nyní nastoupí jako advokátní koncipient v týmu Corporate. ●

Největší česko-slovenská advokátní kancelář s mezinárodním dosahem

- I Havel, Holásek & Partners s kancelářemi v Praze, Brně, Ostravě a Bratislavě je s týmem 23 partnerů, více než 100 advokátů a celkem přes 180 právníků největší česko-slovenskou právníčkou firmou
- I Komplexní právní poradenství a související daňové služby pro více než 1000 klientů, z toho 70 společností uvedených v seznamu největších firem Fortune 500, téměř 50 společností z Czech Top 100
- I Právní poradenství ve více než 60 zemích světa a 12 světových jazycích, až 70 % případů zahrnuje mezinárodní prvek
- I Kancelář úzce spolupracuje s předními mezinárodními právníckými firmami v Evropě, Asii, Severní Americe, Africe i Austrálii. Klienti mají přístup k mezinárodním i lokálním znalostem a odbornosti prostřednictvím více než 30 tisíc právníků v přibližně 160 zemích světa
- I Nejúspěšnější a nejkomplexnější kancelář v České republice i na Slovensku dle celkového součtu všech nominací a titulů v rámci dosavadních ročníků soutěže Právnícká firma roku

Nejúspěšnější kancelář v ČR a na Slovensku dle počtu nominací a titulů dosavadních ročníků soutěže

Klienty nejlépe hodnocená právnícká firma v České republice (2010, 2013, 2015)

Právnícká firma roku v České republice (2011–2012, 2014–2016)

1. místo TOP Zaměstnavatelé 2016 v kategorii Advokátní kancelář

A portrait of a middle-aged man with short brown hair and glasses, wearing a dark blue pinstriped suit jacket, a light purple striped shirt, and a red patterned tie. He is smiling slightly and looking towards the camera. The background is a blurred office interior with wooden paneling and a window.

Havel, Holásek & Partners

– spanilá jízda do nejvyšších pater české advokacie

Před 15 lety založila pětice mladých právníků advokátní kancelář Havel & Holásek, která rychle předčila původní ambice zakladatelů a již po osmi letech se stala největší nezávislou advokátní kanceláří ve střední Evropě. Na čem staví firma s více než tisícovkou klientů, která nepřetržitě rostla i v době globální finanční krize a sbírá prestižní ocenění za odbornost a kvalitu služeb, výjimečnou značku i nejžádanějšího zaměstnavatele v oboru?

Český právní trh začátkem nového tisíciletí ovládaly pobočky významných mezinárodních kanceláří. Řada z nich přišla do České republiky ještě v době rodícího se kapitalismu a privatizačních projektů. Postupem času se ale po jejich boku začaly formovat české advokátní kanceláře, které se dokázaly inspirovat u své zahraniční konkurence a postupně se na trhu úspěšně etablovaly. Jednou z nich byla i kancelář zapsaná do obchodního rejstříku dne 1. 6. 2001 pod názvem Havel & Holásek.

Pod křídly Deloitte

Firmu založilo pět mladých právníků, jejichž věkový průměr byl 27 let. Jaroslav Havel, Jan Holásek, Marek Vojáček, Robert Nešpůrek a Ondřej Petr se blíže poznali v průběhu studií a čtyři z nich pak byli i kolegové v tehdejší největší právnické firmě v České republice – Linklaters. „Měli jsme sice know-how z renomovaných mezinárodních kanceláří a dobrou znalost cizích jazyků, ale neměli jsme to podstatné – klienty. Zato jsme měli vizi a velké odhodlání; od počátku jsme tvrdě pracovali a nebáli se riskovat a investovat do rozvoje našeho projektu. Například v den založení kanceláře jsme angažovali osm drahých právníků, ačkoliv jsme neměli žádné větší zakázky. Po třech týdnech jsme získali jako klienta tehdejšího majitele společnosti Hamé,“ popisuje rozjezd kanceláře Jaroslav Havel, který spolu s kolegou Holáskem do kanceláře „vlozil“ i své jméno.

K úspěšnému startu firmě výrazně pomohlo uzavření smlouvy o exkluzivní spolupráci se společností Deloitte, díky níž se kancelář stala součástí mezinárodní právnické sítě Deloitte Legal. „Nešlo jen o to, že se nám pod křídly velké mezinárodní společnosti snáz dostávalo k novým klientům. Čtyřletá spolupráce s Deloitte nám pomohla nasměrovat firmu ke komplexnímu pojetí právního poradenství včetně souvisejících daňových služeb,“ vzpomíná další ze zakladatelů Robert Nešpůrek.

Na vlně fúzí a akvizic

Kancelář se od svého vzniku zaměřovala především na právní poradenství středním a velkými společnostmi. Během spolupráce s Deloitte i po jejím ukončení získávala renomé zejména v oblasti transakčního poradenství. M&A, čili nákupy, prodeje či fúzování firem v nejrůznějších odvětvích od nemovitostí po bankovní služby byla a dosud je hlavní specializací a vlajkovou lodí kanceláře, jež má pro to ideální předpoklady a léta budované know-how – dnes disponuje největším právním týmem ve střední a východní Evropě se specializací na oblast M&A s více než 60 elitními právníky včetně 13 partnerů kanceláře.

Největší růst v oblasti M&A služeb firma zaznamenala v letech 2005 – 2007, kdy bylo obecně příznivé ekonomické klima a podnikům se dařilo. Po tomto období se kancelář stala co do počtu realizovaných transakcí jedničkou na českém trhu, v regionu střední a východní Evropy se pak zařadila po bok nejvýznamnějších mezinárodních kanceláří a tuto pozici si drží dodnes. V současné době realizuje kolem 70 podnikových transakcí ročně a v průběhu let 2006 až 2015 úspěšně dokončila přes 400 transakcí o celkové hodnotě přesahující 450 miliard korun.

Nejstabilnější klientela

V roce 2008 zasáhla Českou republiku globální finanční krize, která nejvíce přibrzdila trh M&A. Kancelář Havel & Holásek reagovala na oslabení ekonomiky po svém – neškrtala rozpočet, ani nesnižovala stavy, ale naopak začala nabírat nové právníky pro nejrůznější oblasti. „Když potom krize odezněla, byli jsme oproti konkurenci mnohem lépe připraveni a mohli jsme nabídnout klientům jako jedni z mála skutečně komplexní právní služby pro všechna klíčová odvětví,“ vysvětluje Havel.

V roce 2008 navíc kancelář expandovala i na slovenský trh a založila pobočku v Bratislavě. O rok později již byla se svými čtyřmi

Florentinum – od roku 2014 sídlo pražské centrály Havel, Holásek & Partners

Moderní komplex Titanium – sídlo brněnské pobočky Havel, Holásek & Partners od roku 2015

kancelářemi v Praze, Brně, Ostravě a Bratislavě největší česko-slovenskou advokátní kanceláří. V roce 2012 dále personálně posílila a provedla „facelift“ firemní značky na Havel, Holásek & Partners.

Počet klientů kanceláře se v následujícím roce přehoupl přes tisíc a kancelář má v současné době jednu z nejstabilnějších klientských základů na trhu. Mezi klienty Havel, Holásek & Partners patří, kromě velkých mezinárodních společností, středních firem, individuálních podnikatelů a investorů a orgánů veřejné správy, také cca 70 z 500 největších světových společností podle publikace Fortune 500, téměř 50 společností zařazených do žebříčku největších českých firem Czech Top 100 a 7 společností z Czech Top 10.

Mezinárodní dosah a spolupráce

„Od začátku jsme chtěli být domácí kanceláří poskytující špičkové služby nejen českým, ale i mezinárodním klientům“, říká Jaroslav Havel, a tento svůj cíl firma dlouhodobě naplňuje. Více než 70 procent případů obsahuje mezinárodní prvek a své poradenství kancelář poskytuje ve 12 světových jazycích. Vedle poradenství pro tuzemské podnikatele, kteří chtějí expandovat do zahraničí, tvoří podstatnou část těchto případů také služby pro zahraniční společnosti, které chtějí být naopak aktivní na českém či slovenském trhu. Kancelář úzce spolupracuje s předními mezinárodními právníckými firmami v Evropě, Asii, Severní Americe, Africe i Austrálii, avšak bez exkluzivního vztahu s kteroukoli z nich. Klienti kanceláře mají díky tomu přístup k mezinárodním i lokálním znalostem a odbornosti prostřednictvím více než 30 tisíc právníků v přibližně 160 zemích světa. „Vysokou kvalitu právních služeb, spolehlivost a nezávislost kanceláře Havel, Holásek & Partners určitě dokládá i skutečnost, že se naše kancelář stala vyhledávaným partnerem pro špičkové mezinárodní a zahraniční právnícké firmy nemající pobočku v České republice, na Slovensku či v zemích střední a východní Evropy; například zastupujeme 8 z 10 nejprestižnějších mezinárodně působících amerických právníckých firem,“ dodává Robert Nešpůrek.

Stěhování do Florentina

Na začátku roku 2014 se pražská centrála Havel, Holásek & Partners přesunula ze svého původního sídla v Ungeltu na Starém Městě do moderního administrativního komplexu ve Florentinu. Prestižní adresu získala také Akademie Havel, Holásek & Partners – vzdělávací institut založený v témže roce s cílem nabízet klientům

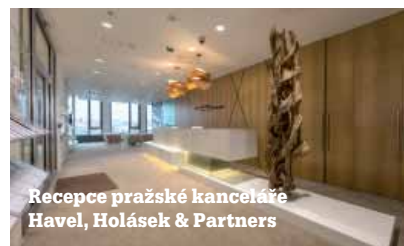
Exkluzivní klubová zasedací místnost pražské kanceláře Havel, Holásek & Partners ve Florentinu

i zaměstnancům kanceláře vzdělávání v oblasti práva a managementu na té nejvyšší úrovni.

Každoroční dvouciferný nárůst obrátu a zvyšující se počet klientů nutně přinesl i výrazné personální rozšiřování kanceláře. Krátce po přestěhování do Florentina kancelář integrovala právníky z třetí největší mezinárodní právnícké firmy Norton Rose Fulbright, jejíž česká pobočka tehdy končila. Do firmy přišly i další posily z mezinárodních kanceláří. V součtu se počet právníků za 15 let navýšil více než třicetinasobně. V současné době Havel, Holásek & Partners sdružuje ve svých kancelářích v Praze, Brně, Ostravě a Bratislavě přes 180 právníků, osm desítek studentů a celkem cca 500 spolupracovníků včetně zaměstnanců spolupracující agentury Cash Collectors.

Havel, Holásek & Partners si přitom nezakládá jen na poskytování špičkových právních služeb a klientském servisu, profiluje se také jako ekonomicky stabilní firma a silná značka. Podle kritérií, jakými jsou známost, budování brandu, inovace nebo prestiž, byla kancelář trojnásobně oceněna titulem Czech Business Superbrands, monitorujícím nejlepší značky na trhu. Získala také řadu dalších ocenění týkajících se značky či ekonomické stability, jako je např. zařazení mezi 2 procenta ekonomicky nejstabilnějších firem v České republice podle žebříčku ČEKIA Stability Award nebo loňské umístění v žebříčku Štítky českého byznysu. Opakovaně se také stala nejlepším zaměstnavatelem mezi advokátními kancelářemi v soutěži TOP Zaměstnavatelé.

Do jaké míry kancelář poroste i v následujících letech, ukáže čas. Zatím nic nenasvědčuje tomu, že by se měl dobře promazaný stroj Havel, Holásek & Partners zadržnout. „Růst samozřejmě nelze do nekonečna, český a slovenský trh a na něj navázané právní služby mají nepochybně své limity. Očekávám proto zpomalení růstu tržeb na cca 7 % ročně. Pro nás je však klíčové, že stále děláme práci, v níž vynikáme a která nás baví. Během 15 let jsme vytvořili důvěry-

Recepce pražské kanceláře Havel, Holásek & Partners

Bývalé sídlo kanceláře v pražském Ungeltu na Starém Městě

hodnou firemní značku, kterou klienti dobře znají a sami vyhledávají, neboť ví, že jim dokážeme vždy poskytnout rychlé a kvalitní služby. To je pro nás velkým závazkem i motivací pro nadcházející období, v němž chceme být i nadále mladou, chytrou a inovativní firmou, která se nejenom učí od těch nejzkušenějších, ale i sama udává trendy,“ uzavírá Jaroslav Havel. ●

HAVEL HOLÁSEK
advokátní kancelář

PARTNERS

USPĚCH SPOJUJE

**Havel, Holásek & Partners s.r.o.,
advokátní kancelář**

Florentinum
Na Florenci 2116/15
110 00 Praha 1

Tel.: +420 255 000 111
Fax: +420 255 000 110
e-mail: office@havelholasek.cz

www.havelholasek.cz

15 úspěšných let Havel, Holásek & Partners

Nově vzniklá firma se profiluje jako domácí advokátní kancelář poskytující špičkové služby českým i mezinárodním klientům. K tomu jí má pomoci i dohoda o exkluzivní spolupráci se společností Deloitte.

Rok 2004 předznamenává velký růst kanceláře v následujících třech let. Firma navyšuje počet svých právníků a klientů a upevňuje pozici na právním trhu.

S velikostí kanceláře roste i dosah právních služeb. Firma zakládá pobočku v Ostravě a případy s mezinárodním prvkem řeší s významnými advokátními kancelářemi v Evropě, Severní Americe a Asii.

V počtu realizovaných transakcí je kancelář poprvé jedničkou v České republice. Zároveň expanduje na slovenský právní trh a zakládá kancelář v Bratislavě, která dnes patří mezi největší na Slovensku.

Firma potvrzuje svoji pozici na trhu nejvyšším počtem realizovaných transakcí v celé střední a východní Evropě, ačkoli působí v rámci regionu jen ve dvou jurisdikcích, v České republice a na Slovensku.

Díky strategickému uvažování, způsobu řízení firmy a každoročnímu dvoucifernému nárůstu obratu je kancelář nejdynamičtěji rostoucí advokátní firmou v Evropě.

Havel, Holásek & Partners se stěhuje do prestižního Florentina a integruje právní týmy z renomovaných kanceláří, včetně končící pražské pobočky Norton Rose Fulbright. Zakládá také svoji vlastní vzdělávací Akademií.

Pětice mladých právníků, jmenovitě Jaroslav Havel, Jan Holásek, Robert Nešpůrek, Marek Vojáček a Ondřej Petr, zakládá v Praze vlastní právnickou firmu s názvem Havel & Holásek.

Kanceláři se daří získávat klienty na klíčových trzích v Německu, Velké Británii i Severní Americe a její mezinárodní renomé vzrůstá. Díky tomu se dostává do hledáčku prestižních globálních ratingových agentur.

Kancelář ukončuje exkluzivní čtyřleté partnerství se společností Deloitte a vydává se vlastním směrem bez vazby na jednoho strategického partnera. Tržby i zisk kanceláře se do roka zdvojnásobují.

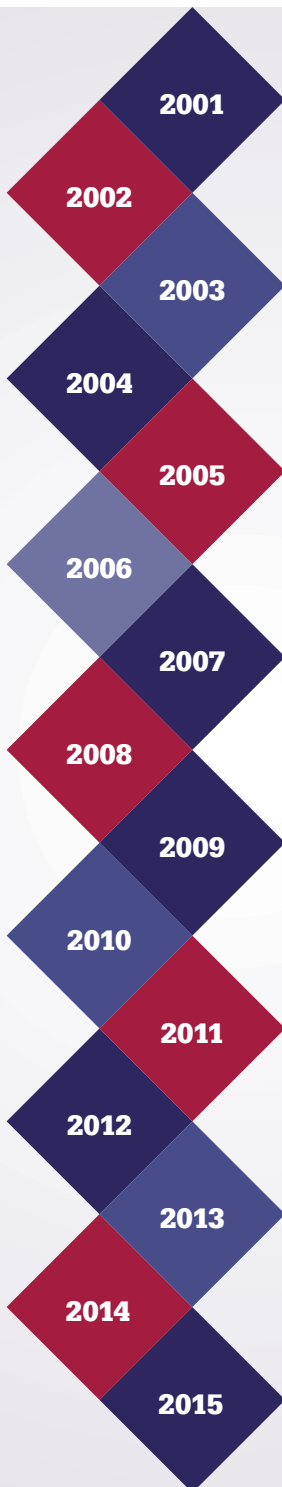
Dalšímu růstu kanceláře nahrává příznivé ekonomické klima a celosvětová vlna fúzí a akvizic. Co do počtu jejich realizací se firma dostává mezi advokátní špičku ve střední Evropě.

Kancelář navzdory vrcholící finanční krizi nabírá další právníky a po opětovném nastartování získává náskok před konkurencí – stává se největší česko-slovenskou advokátní kancelář a zakládá pobočku v Brně.

Kancelář přibírá nové partnery a integrací slovenské pobočky mění firemní značku na Havel, Holásek & Partners. Oslavou desetiletého výročí startuje její další úspěšná éra.

Počet klientů kanceláře se přehoupl přes tisíc, patří mezi ně více než třetina firem z Czech Top 100 a 70 z 500 největších světových společností podle publikace Fortune 500. Kancelář také zakládá vlastní Nadaci na podporu svých pro bono aktivit.

Firma potvrzuje pozici ekonomicky nejsilnější advokátní kanceláře v zemi a podle domácích i globálních ocenění je z hlediska poskytovaných služeb nejlepší, klientsky nejoblíbenější a studenty nejžádanější advokátní kancelář v České republice.

Profesionálně řízená firma – rozhovor s Jaroslavem Havlem

Havel, Holásek & Partners se dlouhodobě profiluje jako chytrá, inovativní a inspirační firma. V čem se podle Vás odlišujete od své konkurence?

Naše kancelář vstoupila na právní trh relativně pozdě. Abychom na počátku nového tisíciletí dokázali v konkurenčním boji obstát, museli jsme se vyhnout tradičnímu pojetí advokacie, které se u nás rozvíjelo po roce 1989, a spíše se orientovat na moderní přístupy, jež se etablovaly zejména v anglosaských zemích. Postupně jsme přešli na systém řízení kanceláře, který mnohem více připomíná klasickou firmu než advokátní kancelář, jež pouze zastřešuje samostatně fungující právníky.

Můžete být konkrétnější?

Pracujeme v týmech, které nejsou sestaveny jen podle právnických specializací, ale i podle jed-

notlivých podnikatelských oborů, což pomáhá lépe porozumět oblastem, v nichž naši klienti podnikají. Jednotlivé projekty řídí seniorní právníci se širokými praktickými zkušenostmi z daného podnikatelského oboru za podpory specialistů na příslušné oblasti práva. Zároveň klademe důraz na to, aby nově příchozí právníci včetně studentů, kteří jsou u nás na praxi, pracovali dohromady se svými zkušenějšími kolegy, a co nejvíce se od nich díky tomu naučili. S finančním řízením, marketingem či personálistikou pomáhá vedení firmy profesionální management složený ze špičkových profesionálů v daném oboru. Ten má našim právníkům co nejvíce odlehčit od jejich neprávnické agendy a nabídnout jim maximální podporu tak, aby se mohli věnovat pouze klientům, sebevzdělávání a rozvoji svých mladších kolegů. Investujeme však nejen do kvalitních zaměstnanců, ale i do nových technologií, které podporují rozvoj našich obchodních strategií.

Kladete na své právníky nějaké specifické požadavky, nebo je u nich klíčová pouze právní erudice?

Odborné a jazykové znalosti považujeme za samozřejmost. V naší firmě, která hodně cílí na podnikatelské prostředí, zároveň dbáme na to, aby se naši právníci neustále vzdělávali i v oblastech, jako je obchod, management nebo finance. S těmito znalostmi mohou lépe pochopit potřeby klientů. Zároveň jim otevírají dveře k elitním manažerům a majitelům firem, s nimiž pak mohou snáze navázat dlouhodobější spolupráci. Na hospodářských výsledcích naší kanceláře vidíme, že se takový přístup dlouhodobě vyplácí. V souvislosti s tím proto podporujeme vydávání nejlepší světové manažerské literatury a na český a slovenský knižní trh přinášíme nově několik špičkových titulů, které rozdáváme našim zaměstnancům i klientům.

Můžete přiblížit, o jaké tituly jde a jestli i Vy osobně jste z nich čerpal inspiraci pro řízení kanceláře?

V souvislosti s našim patnáctiletým výročím jsme se rozhodli sponzorsky podpořit sérii zhruba deseti elitních světových manažerských publikací napříč různými vydavatelskými. Loni již vyšly knihy Vedení procesu změny od Johna Kottera, Kodex lídrů autorské trojice Dave Ulrich, Norm Smallwood a Kate Sweetman nebo Jak z dobré firmy udělat skvělou od Jima Collinse. Letos na jaře vyšlo vůbec první české vydání bestselleru Built to Last (Jak vybudovat trvale úspěšnou firmu) od autorské dvojice Jim Collins a Jerry I. Porras a v nejbližší době vyjde kniha Lekce z Private Equity pro každou firmu autorů Orit Gadieshové a Hughu MacArthura. Všechny tituly jsem vybíral na základě osobní zkušenosti. Studium Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, které jsem absolvoval v roce 1996, mě totiž bohužel jako většinu mých kolegů na moderní praxi advokáta-podnikatele a později advokáta-manažera příliš nepřipravilo. Proto jsem se začal možná ještě více než absolventi ekonomických univerzit detailně seznamovat s nejlepšími prakticky orientovanými světovými díly v oblasti managementu a nyní po letech, kdy naše kancelář vyrostla v lídra česko-slovenského právního trhu a nejdynamičtěji rostoucí právní firmou ve střední a východní Evropě, jsem se rozhodl, že tento cenný zdroj inspirace pomohu dále zviditel-

nit a zpřístupnit i těm, kteří si k němu zatím z nejrůznějších důvodů nenašli cestu.

Zmínil jste patnácté výročí Vaší kanceláře a její současnou vedoucí pozici na právním trhu. Co budete muset do budoucna dělat pro to, aby kancelář Havel, Holásek & Partners pozici lídra udržela?

Myslím si, že máme momentálně ideální předpoklady zůstat lídrem mezi právními kancelářemi na českém a slovenském trhu. Za 15 let existence se nám podařilo vybudovat známou domácí značku, která v sobě nese špičkovou kvalitu a stabilitu, což dokládá zpětná vazba od našich klientů i řada ocenění. Neměli bychom však podlehnout iluzi, že naše pozice je neotřesitelná. V nadcházejícím období lze v jednotlivých segmentech a oblastech právních služeb očekávat vysokou míru konkurence, která logicky povede ke zvyšujícím se nárokům a očekáváním ze strany klientů. Musíme proto i nadále věnovat našim stávajícím i potenciálním klientům maximální péči s využitím veškerého know-how, které máme. Současná advokacie je založena na špičkových a jazykově zdatných právnících – od nich se odvíjí kvalita práce a tedy i spokojená a přibývající klientela. Jedním z našich hlavních cílů do budoucna tedy bude i nadále získávat ty nejlepší profesionály. Proto se hodně zaměřujeme jak na „akvizice“ zkušených seniorních právníků, tak i na nábor těch mladých a talentovaných. V této souvislosti náš těší, že jsme v České

Jaroslav Havel je spoluzakladatelem a řídicím partnerem kanceláře; ze své pozice řídí rozvoj firmy a její další směřování, určuje marketingové i obchodní strategie. Ve své praxi se specializuje na poradenství privátní klientele i top managementu významných korporací v právních otázkách jejich řízení, dále se zaměřuje na bankovníctví, financování a kapitálové trhy, fúze a akvizice, private equity / venture capital; sektorově pak zejména na oblasti strojírenství, energetiky, dopravy, médií a zdravotnictví. Jaroslava Havla vyhledávají významní čeští a slovenští podnikatelé a manažeři díky jeho dlouholeté unikátní zkušenosti, renomé i kontaktům jak v oblasti práva, tak v oblasti businessu.

republice již druhým rokem nejjádanějším zaměstnavatelem mezi advokátními kancelářemi, a rádi bychom zůstali atraktivním zaměstnavatelem i v budoucnu. Boj o špičkového mladého právníka totiž bude brzy na trhu daleko větší než boj o klienta. ●

Z pěti zakládajících právníků v kanceláři stále působí partneři Marek Vojáček, Robert Nešpůrek a Jaroslav Havel (zleva).

Mezinárodní zaměření

– rozhovor s Robertem Nešpůrkem

Vaše jméno stálo u zrodu kanceláře, jejíž převážná část služeb má nějaký mezinárodní přesah. Bylo toto mezinárodní zaměření Havel, Holásek & Partners dáno od začátku, nebo jste k němu dospěli až postupně?

Když jsme kancelář v roce 2001 zakládali, věděli jsme, že se chceme co nejvíce orientovat na zahraniční klienty, kteří v České republice hledali investiční příležitosti. Měli jsme štěstí, že řada z nich byla ochotna upřednostnit začínající kancelář před zaběhnutými subjekty z devadesátých let. Museli jsme však tvrdě pracovat, abychom klienty přesvědčili, že dokážeme být efektivnější a přinejmenším stejně kvalitní jako naše zkušenější konkurence. To se nám dařilo a objem práce s mezinárodními klienty postupně narůstal. Navíc se na trhu objevila řada českých a slovenských firem, které vyrostly do mezinárodních rozměrů, začaly expandovat a potřebovaly schopného a mezinárodně zdatného právního partnera, s nímž by mohly navázat dlouhodobější spolupráci. Této poptávky

jsme také dokázali využít a dnes je naše práce z více než dvou třetin nějakým způsobem spojena se zahraničím. Jedná se zejména o komplexní právní poradenství a související daňové služby v oblasti mezinárodních fúzí a akvizic, dále pak poradenství při vytváření mezinárodních korporátních struktur, expanzi na zahraniční trhy, exportu zboží, služeb či investičních celků, exportní financování, zastupování v mezinárodních sporech nebo mezinárodní ochranu duševního vlastnictví.

Co se týče transakčního poradenství, na jaká podnikatelská odvětví se specializujete a o jaké oblasti podnikání mají vaši klienti největší zájem?

Naše kancelář pokrývá prakticky všechna významná podnikatelská odvětví od služeb až po nejrůznější oblasti výroby. Mezi klienty dlouhodobě přetrvává zájem o sektor nemovitostí, který je co do počtu realizovaných transakcí v rámci českého trhu na prvním místě. Mezi další atraktivní odvětví patří informační technologie, e-commerce, strojírenství, dále například zdravotnictví a farmacie. Kontinuální zájem je také o oblast potravinářství a retailové služby. Do budoucna očekáváme nárůst investic prostřednictvím fondových struktur zaměřených od startupů až po nemovitosti či jinou formou sdružující více investorů kombinující oborové a finanční investory.

Můžete uvést nějaké konkrétní obchodní transakce nebo případy s mezinárodním prvkem, jichž si nejvíce ceníte, nebo které se Vám vryly do paměti?

Významných transakcí se zvučnými zahraničními jmény byla v historii naší kanceláře celá řada. Jenom od roku 2006, kdy to máme přesněji zmapováno, jsme úspěšně dokončili přes 400 transakcí, z nichž převážná část zahrnovala nějaký mezinárodní prvek. Radili jsme například společnosti Generali při spojení podniků s Českou pojišťovnou ve střední a východní Evropě, společnosti Ahold v souvislosti s akvizicí stoprocentního podílu ve společnosti Spar nebo společnosti Allergan při jejím zamýšleném (a nakonec nerealizovaném) spojení s americkou farmaceutickou společností Pfizer, což měla být jedna z největších transakcí v historii farmaceutického sektoru

Robert Nešpůrek patří mezi zakládající partnery a je zodpovědný za rozvoj mezinárodní praxe kanceláře. Zaměřuje se zejména na právo v oblasti duševního vlastnictví, informačních technologií a telekomunikací, fúzí a akvizic, komerčních transakcí včetně mezinárodního obchodu, a na právo hospodářské soutěže. Poskytuje právní podporu klientům kanceláře po celém světě při realizaci obchodních transakcí a smluvních jednání v domácím a v zahraničním obchodě, včetně řešení obchodních sporů v zahraničí, ochrany práv duševního vlastnictví a mezinárodních arbitráží.

vůbec. Opakovaně jsme se věnovali různým technologickým investicím v americkém Silicon Valley, nebo se mi vybaví mezinárodní obchodní spor, o kterém se jednalo až v britské Sněmovně lordů, či komplikované dědické řízení v Austrálii.

Co se týče exportu českých firem do zahraničí, s čím se na Vás tuzemští podnikatelé nejčastěji obracejí?

To záleží především na tom, ve kterém stadiu obchodování se zahraničím se zrovna nacházejí. V úvodních stadiích exportéry co do právních záležitostí zpravidla nejvíce zajímá základní právní rámec a prostředí pro obchodování s danou zemí. Když se pak obchod rozvine, řeší případné obchodní pohledávky nebo naopak odpovědnost za dodané zboží, distribuční smlouvy a v případě skutečně úspěšné expanze také například zakládání dceřiných obchodních, výrobních či projektových společností nebo akvizice zahraničních podniků. Často také s klienty řešíme financování exportu, a to buď již na čistě české straně ve formě předexportního úvěru, nebo například na projektové straně exportního odběratelského úvěru a exportního pojištění. Méně časté, ale o to zásadnější jsou situace, kdy se na nás klient obrátí se žádostí o zastupování v mezinárodní arbitráži. ●

Největší tým pro veřejný sektor – rozhovor s Adélou Havlovou

Kancelář Havel, Holásek & Partners získala dvakrát prvenství v kategorii Veřejné zakázky v soutěži Právnická firma roku a pravidelně je zařazována do výběru velmi doporučovaných kanceláří v této kategorii. Vaše kancelář se hojně věnuje i legislativní činnosti. Čím to, že se vám v oblasti veřejného sektoru tak daří?

Naše kancelář má možnost úzké specializace při současně široké podpoře know-how, a zahrnuje tak velice kvalitní odborníky, kteří se své oblasti věnují dlouhodobě a intenzivně. Velikost týmu čítajícího více než 25 členů zároveň umožňuje koncentrovat zkušenosti a know-how pro tým jako takový, díky čemuž můžeme pracovat velmi efektivně, s možností vnímat případy v kontextu i ve velké hloubce detailu. Navíc mnozí z našich kolegů mají i osobní zkušenosti s prací pro veřejný sektor, a to z různých pozic. V týmu máme například bývalého legislativního náměstka několika ministrů spravedlnosti Františka Korbela, místopředsedu Úřadu na ochranu hospodářské soutěže Roberta Nerudu a řadu dalších seniorních právníků s legislativními zkušenostmi z Úřadu vlády, ministerstev, obou komor Parlamentu, ale i z Evropské unie. Ti se podílejí na návrzích zákonů a podzákonných právních předpisů ve všech oblastech soukromého i veřejného práva, aktivně se zapojují v rámci odborných komisí a poradních orgánů veřejné správy, včetně Legislativní rady vlády. Díky tomuto know-how jsme

schopni pokrýt prakticky všechny relevantní oblasti související s veřejným sektorem.

Co konkrétně tedy pro veřejný sektor děláte?

V oblasti veřejných zakázek poskytujeme právní poradenství zadavatelům i dodavatelům. Zadavatelům pomáháme s konzultacemi či komplexní organizací zadávacího řízení, zastupujeme je v řízeních před ÚOHS, posuzujeme a revidujeme smlouvy i interní pravidla pro zadávání veřejných zakázek. Pro dodavatele připravujeme, kompletujeme nebo opravujeme nabídky včetně případné koordinace více subjektů podávajících společnou nabídku. Zpracováváme i námítky a následně návrhy na ÚOHS a poskytujeme poradenství v souvislosti se správními delikty dodavatelů (black list) a pravidly hospodářské soutěže ve veřejných zakázkách (bid rigging). Pro ministerstva a další subjekty zpracováváme návrhy zákonů, oponentní a pozměňovací návrhy či různé analýzy. Unikátní reference máme z pilotních vládních projektů PPP a regionálních PPP realizovaných v ČR a SR. Poskytujeme právní poradenství poskytovatelům i příjemcům dotací z Evropské unie a v neposlední řadě zastupujeme naše klienty ve správních řízeních, v soudních řízeních správních i v řízeních před Ústavním soudem ČR.

Můžete uvést některé významné případy z veřejného sektoru, na nichž jste participovali?

Adéla Havlová se jako partnerka kanceláře ve své praxi zaměřuje především na oblast veřejného sektoru, nemovitostí a stavebnictví a práva vyvlastnění. Působí v expertní skupině Ministerstva pro místní rozvoj pro novelizaci zákona o veřejných zakázkách, v kolegiu ministryně pro místní rozvoj pro oblast veřejného investování a v rozkladové komisi ÚOHS. K tématu veřejných zakázek pravidelně publikuje a přednáší.

V posledních třech letech šlo o více než 160 projektů. Z nejvýznamnějších klientů-zadavatelů mohu jmenovat sektorové zadavatele, jako je ČEPS, a.s., Správa železniční dopravní cesty, České dráhy, Česká pošta aj. S přípravou veřejných zakázek pomáháme i veřejným zadavatelům, jako například Českému rozhlasu, ministerstvům, městům a krajům. Kromě zadávacích řízení na veřejné zakázky se zaměřujeme na architektonické soutěže o návrh a koncese, včetně PPP. Z řad dodavatelů jsme zastupovali např. společnost Metrostav, jakožto generálního dodavatele tunelového komplexu Blanka, v rozhodčím řízení ve sporu o platnost smlouvy o dílo a zaplacení provedených stavebních prací, včetně otázek souvisejících s právní úpravou víceprací a změn smlouvy na veřejné zakázky. ●

Tým pro oblast veřejných zakázek tvoří v Havel, Holásek & Partners více než 25 právníků.

První tým pro privátní klientelu – rozhovor s Davidem Neveselým

V kanceláři jste zodpovědný za rozvoj business unit, pod níž spadá i oblast private clients. Jak vlastně vznikl nápad dát dohromady speciální tým zaměřený na privátní klientelu?

Naše kancelář je progresivní a otevřená novým trendům. Pokud v zahraničí narazíme na nějaký osvědčený business model a dojdeme k závěru, že by mohl fungovat i v našich podmínkách, snažíme se ho začlenit i do naší praxe. A to byl také případ specializace na nejvýznamnější a nejmovitější klienty – fyzické osoby, který považujeme za moderní a mimořádně komplexní formu poradenství. Kvalitní klientský servis tohoto typu je ve vyspělých zahraničních zemích běžný a i u nás jsme v jisté době začali identifikovat narůstající poptávku. Proto jsme již v roce 2008 založili první takto zaměřený tým v České republice. Dnes je s počtem více než 20 seniorních právníků a daňo-

vých odborníků včetně společníků kanceláře zdaleka největší na trhu.

Koho řadíte do okruhu privátních klientů? Můžete pro představu uvést nějaká konkrétní jména?

Jedním z typických znaků služeb v oblasti private clients je striktní dodržování zásady diskretnosti. O konkrétních jménech bych tedy hovořil pouze za předpokladu, že by to bylo výslovné přání klienta. Mohu ale prozradit, že v současné době spravujeme již poměrně široké portfolio klientů, mezi něž patří cca třetina nejbohatších Čechů a Slováků a jejich počet neustále narůstá. Mezi našimi privátními klienti jsou ultimativní vlastníci úspěšných domácích i zahraničních podnikatelských uskupení patřících do žebříčku Czech Top 100, vrcholoví manažeři i příslušníci svobodných povolání či sportovci.

Co může těmto klientům kancelář nabídnout?

Za prioritu v rámci našich služeb považujeme vedle absolutní diskretnosti nejenom srozumitelnost a jednoznačnost našich doporučení, ale zejména maximální časovou flexibilitu a loajalitu. Důležitá je také znalost podnikání klienta, jeho rodinné či majetkové vztahy a poměry, jakož i vize a cíle, abychom mohli na jeho požadavky reagovat okamžitě a perfektně v kontextu klientovy situace. Naším cílem je zajistit této prominentní klientele komplexní služby na úrovni právně-daňové concierge. Současně naše kancelář prostřednictvím vlastního specializovaného týmu odborníků a spolupracujících partnerů nabízí komplexní poradenství v oblasti mezigeneračního transferu kapitálu. Troufnu si říct, že dnes máme na trhu vůbec nejrozsáhlejší zkušenosti s předáváním rodinných firem a rodinného bohatství. Naš poradenský servis byl oceněn například v rámci prestižního žebříčku Private Banking časopisu Euromoney pro Českou republiku, kde se kancelář umístila na 1. místě v kategoriích Daňové poradenství a služby a Zděděný majetek a firmy, a to jako jediná advokátní kancelář po boku nejvýznamnějších evropských a místních privátních bank.

Zmínil jste poradenství při předávání rodinných firem. S čím konkrétně jim dokážete pomoci?

David Neveselý je partner kanceláře, který se dlouhodobě zaměřuje na služby pro privátní klientelu, právo obchodních společností a poradenství v rámci transakcí s výrazným daňovým aspektem. Mezi jeho specializace patří právní obory související se správou, držbou a právní ochranou rodinného majetku, tj. zejména právo rodinné včetně dědického, daňové plánování, problematika rodinných holdingů a lokálních i zahraničních nadací a trustů, jakož i právní či daňové otázky související s filantropickými aktivitami privátních klientů. Spolu s Jaroslavem Havlem založil a dále rozvíjí tým pro privátní klientelu.

Odlišme nejprve předání řízení podniku, které nezbytně nemusí být realizováno prostřednictvím rodinných příslušníků, od předání rodinné firmy jakožto rodinného bohatství, které je třeba chránit před rozdrobením, znehodnocením a negativními dopady rodinných komplikací, jako jsou úmrtí, rozvody či nezřízený životní styl některých členů. Zatímco v prvním případě je naším úkolem navrhnout a zajistit dostatečné brzdicí mechanismy před zneužitím pravomocí klíčových členů managementu v kombinaci například s motivačním akciovým plánem, ve druhém případě se věnujeme spíše vytvoření takové situace a struktury vlastnictví, která zajistí perfektní právní a daňovou ochranu rodinného bohatství, kam spadá i firma. Služby v této oblasti zahrnují komplexní strategické poradenství včetně zachycení základních pravidel řízení firmy i správy privátního majetku pro budoucí generace například ve formě rodinné ústavy či rodinného holdingu, který si velmi rychle našel cestu mezi české rodiny. Přirozenou součástí je příprava či realizace mezigeneračního transferu kapitálu, který nejčastěji probíhá postupnými kroky, jež zohledňují situaci v rodině, schopnost potomků převzít odpovědnost za řízení či správu privátního majetku či zdravotní stav a věk otce zakladatele. ●

Akademie Havel, Holásek & Partners

– rozhovor s Františkem Korbelem

V dubnu 2014 jste zahájili provoz vlastní vzdělávací Akademie. Jak byste s odstupem času coby partner kanceláře, který má rozvoj Akademie na starosti, zhodnotil její dosavadní činnost?

Akademie funguje přes dva roky a má za sebou již více než sto vysoce specializovaných seminářů. Zakládali jsme ji v době, kdy byl čerstvě účinný nový občanský zákoník, takže po odborných seminářích byla ze strany klientů velká poptávka. Trochu jsme měli obavy z toho, jak se bude Akademie rozvíjet, až tato vlna opadne, ale daří se nám semestr od semestru lépe a máme skvělé ohlasy. Letos máme skoro všechny kurzy plné a některé semináře vypisujeme znovu. Pevně věřím, že i v následujícím období si udržíme takové renomé a klientům kanceláře bude naše know-how a odborný potenciál ku prospěchu.

Lze tedy říci, že Akademie je primárně určena vašim klientům?

Naše semináře nejsou nijak uzavřené, ale je pravda, že je cílíme především na klienty kanceláře, kterým tím chceme poskytnout další přidanou hodnotu. Stejně tak jsou otevřené všem našim kolegům včetně studentů, kteří mají každý pátek možnost prohlubovat svoje znalosti. Semestrální program Akademie se navíc netočí jenom kolem práva. V Akademii dáváme prostor i tématům s přesahem do byznysu, marketingu, managementu či věcných specializací, třeba oblasti ICT. A pokud někdo projeví zájem o seminář šitý takzvaně na míru, není pro nás problém jej připravit. Nabízíme i možnost individuálních konzultací či vypracování nezávislých expertíz našimi akademiky.

Kdo vlastně na Akademii nejčastěji přednáší – advokáti, nebo zmiňovaní akademici?

Jsem rád, že je Akademie vnímána jako odborně špičková a na kanceláři do jisté míry nezávislá vzdělávací platforma, na níž nepřednášejí jen seniorní právníci kanceláře, ale i další odborníci z veřejné i soukromé sféry. Mezi stálé lektory patří především naši akademici, přední čeští experti na nové soukromé právo, Filip Melzer, Milan Hulmák a Petr Tégl, kteří v Havel, Holásek & Partners zastávají pozice Of Counsel. Jako člověka, který se v minulosti z pozice legislativního náměstka ministra spravedlnosti podílel na rekodifikaci nového soukromého práva, mě těší, že máme nejsilnější akademický tým zaměřený na nové soukromé právo v rámci jedné kanceláře. Všichni členové tohoto týmu jsou zároveň vysokoškolskými učiteli na právnických fakultách, autory velkých komentářů a lektory Justiční akademie pro vzdělávání soudců.

Už jste naznačil, že hlavní specializací vašich „stálých“ lektorů je soukromé právo. Znamená to, že se mu v Akademii věnujete také nejvíce?

V počátcích se Akademie zaměřovala primárně na témata spojená s rekodifikací soukromého práva. Nyní se ale věnujeme všem právním oborům a nejen jim. Plán seminářů připravujeme na základě plánu legislativních novinek, průzkumu aktuálních trendů práva, poptávky našich klientů a jejich potřeb. Velikost kanceláře a úzké specializace

František Korbel z pozice partnera řídí vzdělávací Akademii Havel, Holásek & Partners. Specializuje se na veřejnou správu, správní právo, legislativu, právo na informace, právo informačních technologií, právo informačních technologií, procesní předpisy a rekodifikaci soukromého práva. V minulosti působil jako legislativní náměstek tří ministrů na Ministerstvu spravedlnosti ČR, kde mj. řídil rekodifikaci soukromého práva. Byl také náměstkem ministra životního prostředí a místopředsedou Legislativní rady vlády, jejímž členem je dosud. František Korbel vyučuje na Právnické fakultě UK, je též lektorem Justiční akademie pro vzdělávání soudců, publikuje a podílí se na psaní velkých komentářů v oblasti civilního práva a přednáší.

našich kolegů jsou v tomto směru velkou výhodou – na každou oblast máme špičkového praktika, kterého zpravidla doplňuje někdo „zvenku“. Zakládáme si totiž na tom, že naše semináře vede vždy více lektorů – zpravidla nejméně tři –, aby účastníci získali pohled na danou problematiku z různých úhlů pohledu. ●

Seminář Akademie Havel, Holásek & Partners ve Florentinu.

Vzdělávání v oblasti práva na nejvyšší úrovni

Semináře | Školení na míru | Expertní posudky | Konzultace

Sídlo Akademie HHP

a místo konání seminářů:

Advokátní kancelář
Havel, Holásek & Partners
Florentinum (www.florentinum.cz)
Na Florenci 2116/15, recepce A
110 00 Praha 1 – Nové Město
Česká republika

Tel.: +420 255 000 111

Fax: +420 255 000 110

E-mail: akademie@havelholasek.cz

AKTUÁLNÍ SPECIALIZOVANÉ SEMINÁŘE

Témata seminářů rozvíjejí specializované oblasti nového občanského zákoníku, dalších právních oborů i managementu a vychází z průzkumu aktuálních trendů, potřeb klientů a požadavků praxe.

KOMPLEXNÍ PŘÍSTUP

Každý seminář vede více lektorů, zpravidla špičkoví praktici spolu s všeobecně uznávanými experty z řad akademiků a zástupců veřejné správy, kteří nabízí náhled na dané téma z více úhlů pohledu.

NEJSILNĚJŠÍ TÝM ODBORNÍKŮ

V oblasti nového soukromého práva má naše Akademie nejsilnější tým odborníků, kteří se podíleli na jeho tvorbě a přijímání, znají jeho inspirační zdroje, důvody, smysl a průběh tvorby. Jsou jimi spolutvůrci nového občanského zákoníku a velkých komentářů k němu, Milan Hulmák, Filip Melzer, Petr Tégl a František Korbel.

MODERNÍ ZÁZEMÍ

Semináře probíhají v moderních výukových prostorách pražského Florentina, které bylo vyhlášeno v prestižní mezinárodní soutěži Central & Eastern European Real Estate Quality Awards (CEEQA) nejlepším kancelářským prostorem ve střední a východní Evropě.

Více informací o Akademii HHP
a seznam aktuálních seminářů
naleznete na webových stránkách
www.haveholasek.cz/akademie

Uplatnění nákladů právního zastoupení advokáta v insolvenčním řízení za situace, kdy je pravomocně nařízena exekuce, popř. exekutor byl pověřen provedením exekuce a exekutor nevydal exekuční příkaz k jejich náhradě

Vztah insolvenčního a exekučního řízení je upraven v § 109 odst. 1 písm. c) insolvenčního zákona, podle kterého po zahájení insolvenčního řízení výkon rozhodnutí či exekuci, která by postihovala majetek ve vlastnictví dlužníka, jakož i jiný majetek, který nenáleží do majetkové podstaty, lze nařídit nebo zahájit, nelze jej však provést. Již nařízenou nebo zahájenou exekuci tedy po zahájení insolvenčního řízení nelze provést.

V exekučním řízení vznikají, jak známo, nejenom náklady exekuce, tedy míněno náklady exekutora, ale v případě, je-li oprávněný zastoupen advokátem, tak vznikají i náklady právního zastoupení advokáta.

Předmětem tohoto pojednání bude otázka, zda lze náklady za právní zastoupení advokáta v exekučním řízení úspěšně uplatnit v insolvenčním řízení za situace, kdy je pravomocně nařízena exekuce, exekutor ještě nevydal exekuční příkaz k jejich náhradě, popř. exekuční příkaz vydán byl, ale nenabyl právní moci do zahájení insolvenčního řízení, a úpadek je řešen oddlužením. Věřitel uplatní svoji pohledávku za dlužníkem insolvenční přihláškou, včetně účelně vynaložených nákladů právního zastoupení v exekučním řízení, jako pohledávku vykonatelnou, popřípadě i nevykonatelnou, oprávněnost nároku na tyto náklady doloží pravomocným usnesením o nařízení

exekuce. Výši nákladů v přihlášce vyčíslí dle vyhl. 177/1996 Sb. – advokátní tarif. Insolvenční správci pohledávku většinou posoudí jako nevykonatelnou, čímž přenesou na věřitele právo domáhat se nároku na určení pravosti pohledávky incidenční žalobou. Důvodem popření pohledávky je, že nárok na náklady vzniká až pravomocným rozhodnutím, tj. pravomocným exekučním příkazem, kde jsou náklady vyčísleny a právní moc takového rozhodnutí nastala před zahájením insolvenčního řízení. Za této situace nezbyvá věřiteli jiná možnost, než se domáhat incidenční žalobou u soudu určení, že popířená pohledávka je pohledávkou po právu.

V této souvislosti je nutno zmínit, že žaloba na určení pravosti pohledávky je zpoplatněna před soudem prvního stupně soudním poplatkem ve výši 5 000 Kč a dle § 202 odst. 1) insolvenčního zákona ve sporech o pravost přihlášených pohledávek nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení proti insolventnímu správci. To znamená, že náklad věřitele na soudní poplatek mu nebude ani v případě plného úspěchu ve věci určení pravosti pohledávky soudem přiznán a poté aspoň částečně uspokojen v rámci oddlužení v minimální předpokládané výši 30%. Popřená pohledávka je často nižší, než je sám náklad na soudní poplatek. To staví věřitele do ekonomicky nevýhodného postavení a nutí ho k tomu, aby žalobu nepodal a svého práva na náhradu popřených nákladů exekuce se vzdal, byť je jeho nárok legitimní.

Autorka tohoto pojednání má zato, že pro vznik nákladů exekučního řízení advokáta je irrelevantní, zdali bylo o těchto pravomocně rozhodnuto exekučním příkazem, nebo ne, nýbrž nárok na jejich úhradu je navázán již na právní moc usnesení o nařízení exekuce či usnesení o zahájení exekučního řízení. Náklady exekuce mají být uhrazeny, neboť vznikly v důsledku jednání či opomenutí dlužníka, který dobrovolně nesplnil svoji povinnost uloženou mu soudním rozhodnutím. Věřitel, právně zastoupen advokátem, pak prokazatelně ve spojení se zahájením exekuce účelně vynaložil požadované náklady v důsledku nepoctivého počínání dlužníka, a bylo by v rozporu se zásadou poctivosti, pokud by dlužník z neplnění fakticky profitoval a náklady s tím vzniklé by měly jít k tíži věřitele.

Základní zásadou insolvenčního řízení dle ust. § 5 insolvenčního zákona je vedení insolvenčního řízení tak, aby žádný z účastníků nebyl nespravedlivě poškozen nebo nedovoleně zvýhodněn, aby se dosáhlo rychlého, hospodárného a co nejvyššího uspokojení věřitelů, a za další, že nelze práva věřitele, nabytá v době více před zahájením insolvenčního řízení, omezit rozhodnutím insolvenčního soudu ani postupem insolvenčního správce. Účelem řešení úpadku dlužníka podle § 1 insolvenčního zákona je, aby došlo k uspořádání majetkových vztahů mezi dlužníkem a osobami dotčenými dlužníkovým úpadkem, a věřitel nepochybně byl dotčen dlužníkovým úpadkem, protože měl vykonatelnou pohledávku za dlužníkem, kterou po jeho neplnění na něm přirozeně vyžadoval v exekučním řízení, které s sebou nese i přihlášené účelně vynaložené náklady. V obdobné věci již bylo rozhodováno Vrchním soudem v Praze dne 6. 11. 2014 pod sp. zn. 129 ICm 1423/2013, kdy soud dospěl mimo jiné k závěru, „...že v situaci, kdy bylo vyhověno návrhu žalobkyně na nařízení exekuce, vzniklo jí rovněž právo na náhradu účelně vynalože-

ných nákladů v exekučním řízení, které sestávají z odměny za zastupování advokátem“. Soud přitom vycházel zejména z rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky publikovaného pod R 31/2006, ve kterém Nejvyšší soud konstatoval, že nařízení exekuce – ač to výslovně uvedeno není – se vztahuje i na povinnost k úhradě nákladů oprávněného, a to bez toho, že by byly specifikovány. V situaci, kdy pak insolvenční správce popřel pohledávku odpovídající výši náhrady nákladů právního zastoupení v exekučním řízení pouze z toho důvodu, že nedošlo k vydání příkazu k úhradě nákladů exekuce do zahájení insolvenčního řízení, aniž by však současně popřel samotné poskytnutí právní služby, dovodil Vrchní soud, že věřiteli nárok na náhradu nákladů právního zastoupení v exekučním řízení vznikl – náklady, které totiž za účelem vymožení své pravomocně přiznané pohledávky musel vynaložit, byly vynaloženy zcela účelně. Pokud se pak jednalo o stanovení výše vzniklých nákladů, Vrchní soud v Praze ve výše uvedeném rozhodnutí uzavřel, že při rozhodování o výši odměny za zastupování advokátem nutno aplikovat příslušná ustanovení vyhlášky č. 177/1996 Sb., a to dle znění účinného v době poskytnutí právní služby.

Rozhodovací praxe soudů v rámci České republiky byla různorodá. V minulosti převažovala ta rozhodnutí, která žalobu na určení pravosti nákladů exekuce zamítala s odkazem, že pohledávka z titulu náhrady nákladů řízení vzniká až na základě pravomocného rozhodnutí. V poslední době se ale situace obrátila a rozhodovací praxe se ustálila, kdy převažují rozhodnutí opačná. Takovým rozhodnutím je např. rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě ze dne 13. 4. 2016 pod sp. zn. 36 ICm 4192/2014, dle kterého „V běžné praxi soudů I. stupně je v zásadě nesporný názor, že právo na náklady exekučního řízení vzniká co do základu okamžikem právní moci rozhodnutí o nařízení exekuce. V daném případě plyne i z textu usnesení Okresního soudu v Ostravě, že exekuce byla nařízena mimo jiné pro náklady exekuce, které budou v průběhu řízení stanoveny. Do doby zahájení insolvenčního řízení nebyl ke stanovení výše nákladů exekuce vydán příkaz k úhradě, nicméně tato okolnost dle názoru soudu nezakládá opodstatněnost popřehého úkonu, kdy insolvenční správce popřel pravost žalobcem přihlášené pohledávky. Zmíněný názor soudů I. stupně realizujících výkon rozhodnutí, resp. nařizování exekucí, sdílí i incidenční soud. Tento názor je pak zcela obdobný názorům soudů jiných, které v jiných řízeních posuzovaly obdobnou problematiku. Tak např. Krajský soud v Plzni pod sp. zn. 129 ICm 1423/2013 svým rozsudkem z 22. 7. 2013 konstatoval, že nárok věřitele na úhradu nákladů exekučního řízení vůči dlužníkovi vzniká skutečně již usnesením o nařízení exekuce. Tento názor dle

tamního soudu byl zaujat zcela v souladu s rozhodnutím Vrchního soudu v Praze, sp. zn. 103 VSPH 11/2011 z 16. 3. 2011. Nařízení exekuce se vztahuje totiž i na povinnost k úhradě nákladů exekuce, a to bez toho, že by byly specifikovány. Obdobou postupu soudu v řízení o výkon rozhodnutí je v exekučním řízení postup prostřednictvím institutu příkazu k úhradě nákladů exekuce dle § 88 exekučního řádu, k jehož vydání je povolán exekutor. Nebyla-li nákladová pohledávka uspokojena v exekučním řízení, v němž byl vydán původní exekuční příkaz, je tento příkaz k úhradě nákladů exekuce způsobilý sloužit co by samostatný titul pro exekuční řízení další. V situaci, kdy byla nařízena exekuce na majetek povinného dlužníka, je pak pohledávka vzniklá na nákladech exekuce způsobilá být předmětem přihlášení do insolvenčního řízení povinného dlužníka, kdy předpokladem důvodnosti je za existence zmíněného rozhodnutí o nařízení exekuce pouze to, že tato pohledávka byla řádně a včas přihlášená. Rozhodnutí Krajského soudu v Plzni bylo z podnětu odvolání insolvenčního správce podrobeno přezkumu v rámci odvolacího řízení realizovaného Vrchním soudem v Praze, kdy zmíněný rozsudek Krajského soudu v Plzni jako soud I. stupně byl v zásadě potvrzen.

Závěrem autorka vyslovuje svoji naději, že insolvenční správci konečně vezmou na vědomí ustálenou judikaturu a nebudou automaticky a bezmyšlenkovitě popírat legitimní pohledávky věřitelů představující účelně vynaložené náklady exekučního řízení. Pokud by se tak nedělo, nabízí se už jenom spekulace, že se insolvenční správci fakticky snaží „nekalým“ způsobem dopomoci dlužníkům, aby splnili zákonné podmínky pro povolení oddlužení, tedy, aby svými příjmy byli schopni splnit aspoň 30% ze svého dluhu, sníženého o popřené části pohledávek. Činí tak za předpokladu, že věřitelé se pod tíhou nákladů spojených s povinností hradit soudní poplatek z podané žaloby nebudou svého práva domáhat incidenční žalobou. Kde ale pak zůstávají základní zásady insolvenčního řízení? ●

Mgr. Iveta Jančová, advokátka
Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s.r.o.

Váš specialista na:

- corporate governance
- fúze a akvizice
- pracovní právo
- řešení sporů

ŠPIČKOVÁ KVALITA
PRÁVNÍCH SLUŽEB

VYSOKÁ ODBORNOST
VŠECH ČLENŮ TÝMU

DLOUHOLETÁ
ZKUŠENOST

OSOBNÍ VZTAH
S KLIENTY
A POROZUMĚNÍ
JEJICH POTŘEBÁM

Váš partner na právním poli

Pomáhejte s námi. Podpořte náš PRO BONO projekt

www.detibezdluhu.cz

VEPŘEK CASKA VLACHOVÁ
advokátní kancelář s.r.o.
Husova 242/9, 110 00 Praha 1

T: (420) 222 220 775
F: (420) 222 220 804
E: info@vcv.cz

[WWW.VCV.CZ](http://www.vcv.cz)

Miluji náš dům teď patří mé exmanželce.

Život je plný zvrátů a každý
z nich si žádá rozhodnutí.

Swiss Life pomáhá svým klientům
rozhodovat se správně v oblasti
správy privátních financí
a majetku již od roku 1857.

844 111 444

www.swisslifeselect.cz

premium@swisslifeselect.cz

Neodpovídající informace v nabídkách – bude lhaní beztrestné?

Nový zákon o zadávání veřejných zakázek č. 134/2016 Sb. („ZZVZ“), který bude účinný od 1. 10. 2016 a transponuje nové evropské zadávací směrnice, je bezesporu obrovským současným tématem v oblasti práva veřejných zakázek.

Oproti dosavadnímu zákonu č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů („ZVZ“), obsahuje ZZVZ řadu změn, úprav a upřesnění. Jedno z velmi diskutovaných témat představuje i úplné vypuštění správních deliktů dodavatele. Dle dosavadní právní úpravy mohl být dodavatel Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže („Úřad“) potrestán za předložení neodpovídajících dokladů či informací k prokázání kvalifikace, dále pak za nepodání žádosti o změnu zápisu

do seznamu kvalifikovaných dodavatelů nebo nepředložení seznamu subdodavatelů.

Nejzávažnější sankci přitom představuje tzv. blacklist, tj. zákaz plnění veřejných zakázek na dobu tří let (spolu s uložením pokuty až do výše 20 mil. Kč), a to za předložení neodpovídajících informací nebo dokladů k prokázání kvalifikace. Doba, na kterou je zákaz plnění veřejných zakázek ukládán, je přitom stanovena jako pevná, tj. Úřad nemá možnost s ohledem na závažnost a okolnosti případu stanovit dobu kratší.

Zrušení správních deliktů dodavatelů

Podle důvodové zprávy k ZZVZ se blacklist v praxi neukázal jako účinný nástroj ochrany zadavatelů, o čemž svědčí i nízký počet dodavatelů, kteří do něho byli za více než 5 let jeho existence zapsáni, navíc nemá oporu v evropské legislativě. Dále je nezbytné zmínit, že dle ZVZ zadavatel není ani povinen při zjištění neodpovídajících informací v nabídce dodavatele řízení před Úřadem iniciovat – bylo by to

pro něj i nepraktické, protože to zadávací řízení může pouze prodloužit. Často je také řízení před Úřadem zahajováno na podnět konkurence. Institutu je dále vyčítáno i to, že řízení je vedeno proti dodavateli, byť neodpovídající informace předložil subdodavatel, případně i jiný člen sdružení. Předseda Úřadu, Ing. Petr Rafaj, k uvedeným tématům v několika rozhovorech uvedl, že „blacklist se stal spíše nástrojem konkurenčního boje, než aby napomáhal efektivní soutěži, a z pohledu moderního prostředí zadávání veřejných zakázek se při současném nestihání skutečného viníka jeví mnohdy jako neefektivní a nepřiměřený“.[1]

Z výše uvedených důvodů proto institut blacklistu a i dalšího jiného správního trestání dodavatelů do ZZVZ nebyl převzat. Dle přechodných ustanovení ZZVZ se pak pravomocně uložený zákaz plnění veřejných zakázek nemá vztahovat na veřejné zakázky zadávané dle ZZVZ. Dodavatelé, kteří nyní na blacklistu již jsou, si tak nebudou muset již uložený trest ani celý „odpykat“.

To ovšem neznamená, že by dodavatelé nově mohli bez jakékoliv hrozby v zadávacím řízení uvádět nepravdivé či zavádějící informace.

Za předložení neodpovídajících údajů bude vyloučení

Podle § 48 ZZVZ zadavatel může vyloučit účastníka zadávacího řízení, pokud údaje, doklady, vzorky nebo modely předložené účastníkem zadávacího řízení neodpovídají skutečnosti a měly nebo mohou mít vliv na posouzení podmínek účasti nebo na naplnění kritérií hodnocení. Vybraného dodavatele, u kterého je tento důvod naplněn, musí zadavatel vyloučit vždy. Ustanovení § 39 odst. 5 ZZVZ pak zadavatele výslovně opravňuje k ověřování údajů uvedených účastníkem řízení.

Úprava v ZZVZ tedy pravomoc posouzení a rozhodnutí, zda se jedná, či nejedná o odpovídající informace a údaje, plně přenáší na zadavatele, a to na úrovni rozhodování o splnění, či nesplnění podmínek účasti v zadávacím řízení. S ohledem na novou právní úpravu postupu zadavatele v zadávacím řízení, kdy se zadavatel může rozhodnout, že bude posuzovat soulad nabídky se zadávacími podmínkami pouze u vybraného dodavatele, nemusí ověřování údajů či samotné vyloučení uplatnit vůči účastníkům, kteří by se neumístili jako první v pořadí. Proti neoprávněnému vyloučení se dodavatel může pochopitelně bránit cestou námitky, případně návrhu u Úřadu.

Ačkoliv se může zdát, že pravomoc zadavatele vyloučit účastníka řízení z důvodu neod-

povídajících údajů v nabídce bude novinkou, i dle dosavadní právní úpravy má zadavatel pochopitelně povinnost vyloučit dodavatele, u kterého zjistí, že předložené údaje neodpovídají skutečnosti. Právní úprava ZZVZ sice tento důvod výslovně nezmiňuje, nicméně zcela logicky je možné aplikovat jako důvod vyloučení neprokázání kvalifikace či nesplnění jiných zadávacích podmínek takovým dodavatelem.

Postup po uzavření smlouvy

ZZVZ v ustanovení § 223 odst. 2 písm. a) dovoluje zadavateli závazek ze smlouvy na veřejnou zakázku vypovědět nebo od ní odstoupit v případě, že smlouva neměla být uzavřena, jelikož vybraný dodavatel před zadáním veřejné zakázky předložil údaje, dokumenty, vzorky nebo modely, které neodpovídají skutečnosti a měly nebo mohly mít vliv na výběr dodavatele.

Rovněž toto ustanovení odpovídá i právní úpravě ZVZ (§ 82 odst. 8), která zadavateli umožňuje od již uzavřené smlouvy odstoupit, pokud je dodatečně zjištěno, že dodavatel uvedl neodpovídající údaje, které měly nebo mohly mít vliv na výsledek zadávacího řízení.

Dopad odstoupení od smlouvy do budoucí nezpůsobilosti?

V souvislosti s odstoupením od smlouvy dle ustanovení § 223 odst. 2 písm. a) ZZVZ vyvstává i otázka, zda lze takové odstoupení podřadit pod důvod budoucí nezpůsobilosti dodavatele ve smyslu ustanovení § 48 odst. 5 písm. d) ZZVZ, tj. případ, kdy zadavatel má právo účastníka vyloučit. Dle tohoto ustanovení je nezpůsobilý dodavatel, který se v posledních třech letech od zahájení zadávacího řízení dopustil závažných nebo dlouhodobých pochybení při plnění dřívějšího smluvního vztahu se zadavatelem zadávané veřejné zakázky, nebo s jiným veřejným zadavatelem, která vedla k vzniku škody, předčasněmu ukončení smluvního vztahu nebo jiným srovnatelným sankcím.

Domníváme se, že dle jazykového výkladu tohoto ustanovení musí odstoupení od smlouvy vedoucí k nezpůsobilosti dodavatele souviset s „plněním“ veřejné zakázky, tj. nebude se vztahovat na důvod odstoupení z důvodu poskytnutí neodpovídajících informací v zadávacím řízení. Rovněž se domníváme, že nebylo ani úmyslem zákonodárce uvedená ustanovení provazovat. Právo jakéhokoliv zadavatele rozhodovat o posouzení údajů jako „nepravdivých“ a důsledcích pro veřejné zakázky v násle-

dujících třech letech by bylo poměrně excesivní. Proto se domníváme, že takový výklad by v praxi neobstál.

Obecně podmínky a faktická proveditelnost vyloučení účastníka z těchto důvodů se ukáže až v praxi, podle přístupu kontrolních orgánů a Úřadu, jakož i schopnosti zadavatelů vést si evidenci pochybení a tato v potřebné míře dokládat, popřípadě ochotě poskytovat si s ostatními zadavateli při dokládání pochybení součinnost.

Interní nastavení u dodavatele a zadavatele

Jakkoliv by se mohlo zdát, že uvádění nepravdivých informací či údajů do nabídky již nemůže být zákonem postiženo, zadavatelé i dodavatelé by i nadále měli zůstat ostražití ve vztahu ke kontrole všech údajů, které se objeví v nabídkách. Už v zájmu transparentnosti a nediskriminace, jakož i zachování řádné soutěže je na místě, aby zadavatel v případě pochybnosti či podnětů využil svého práva ověřovat si u kontaktních osob pravdivost uvedených referencí. I dodavatelé by měli věnovat náležitou pozornost skutečностям, které uvádějí ve svých nabídkách, s důrazem na referenční služby svých subdodavatelů či dalších účastníků, pokud podávají nabídku ve sdružení.

Přijetím ZZVZ tak tzv. blacklist končí. Pokud však zadavatelé budou důsledně ověřovat jakékoliv pochybnosti o předložených údajích, tato změna nebude vést k možnosti dodavatelů beztestně lhát. ●

Mgr. Adéla Havlová, LL.M., partnerka
JUDr. Barbora Karo, advokátka
Havel, Holásek & Partners s.r.o.,
advokátní kancelář

Poznámka

[1] http://www.lidovky.cz/prezije-blacklist-verejnych-zakazek-slechtova-navrhuje-konec-seznamu-1zu-/zpravy-domov.aspx?c=A150911_150543_in_domov_hm

K otázce počátku běhu lhůty pro jmenování předsedajícího rozhodce dle zákona o rozhodčím řízení

V řízení sp. zn. 23 Cdo 3870/2015 se Nejvyšší soud zabýval otázkou, kdy nastává počátek běhu třicetidenní lhůty pro jmenování předsedajícího rozhodce již jmenovanými rozhodci dle ust. § 9 odst. 1 zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, v platném znění (dále jen „ZRŘ“). ZRŘ na rozdíl od úpravy obsažené v řádech některých českých stálých rozhodčích soudů (viz např. ust. § 23 odst. 4 Řádu Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky ve znění účinném od 1. 7. 2012[1] či ust. § 22 odst. 2 Řádu Rozhodčího soudu při Českomoravské komoditní burze Kladno ve znění ze dne 28. 11. 2011[2]) počátek běhu této lhůty nestanoví explicitně. Dle předmětného ustanovení: „Jestliže strana, která má jmenovat rozhodce, tak neučiní do 30 dnů od doručení výzvy druhé strany, nebo nemohou-li se jmenovaní rozhodci ve stejné lhůtě shodnout na osobě předsedajícího rozhodce, jmenuje rozhodce nebo předsedajícího rozhodce soud, pokud se strany nedohodly jinak. Návrh může soudu podat kterákoli strana nebo každý z již jmenovaných rozhodců.“

V předcházejícím řízení Městský soud v Praze (dále jen „Městský soud“) zamítl návrh na jmenování předsedajícího rozhodce pro předčasnost s tím, že předpokladem pro jmenování předsedajícího rozhodce soudem je zahájení a následný úspěch „kontrakčních jednání“ o dohodě na předsedajícím rozhodci mezi již jmenovanými rozhodci. V tomto ohledu tedy Městský soud obecně stanovil počátek běhu třicetidenní lhůty dle ust. § 9 odst. 1 ZRŘ ke dni, kdy bylo mezi již jmenovanými rozhodci zahájeno jednání o osobě předsedajícího rozhodce. Na základě provedených důkazů pak dospěl k závěru, že rozhodci o osobě předsedajícího rozhodce jednat nezačali a z tohoto důvodu dosud nezačala běžet ani třicetidenní lhůta dle ust. § 9 odst. 1 ZRŘ. Podle názoru Městského soudu proto nebyly splněny zákonné předpoklady pro jmenování předsedajícího rozhodce soudem. Tento závěr odůvodnil Městský soud tím, že pokud by lhůta ke jmenování předsedajícího rozhodce počala běžet již ke dni jmenování posledního ze stranami jmenovaných rozhodců, pak by objektivní překážky, jako je například letní dovolená, případně administrativní problémy umožnily marné uplynutí lhůty pro dohodu o předsedajícím rozhodci, aniž by mohl být učiněn pokus některého z rozhodců kontrakční jednání o osobě předsedajícího rozhodce vůbec zahájit. V krajním případě by dle Městského soudu mohlo dojít až ke znevýhodnění některého z účastníků rozhodčího řízení.

Vrchní soud v Praze (dále jen „Vrchní soud“) jako soud odvolací vyšel ze skutkových zjištění soudu prvního stupně a uzavřel, že v daném případě nebylo prokázáno započetí jednání mezi již jmenovanými rozhodci o osobě předsedajícího rozhodce ve smyslu konkrétního návrhu osoby, která by posléze mohla být jmenována předsedajícím rozhodcem. Dle názoru Vrchního soudu ust. § 9 odst. 1 ZRŘ předpokládá aktivní úlohu rozhodců určených stranami, kteří jmenují předsedajícího rozhodce, aby rozhodčí řízení mohlo proběhnout. Pouze v situaci, kdy nedojde k dohodě mezi ustavenými rozhodci, nastupuje jmenování předsedajícího rozhodce soudní cestou, a to vždy na návrh. Vrchní soud proto shodně s Městským soudem dovodil, že v konkrétním případě lhůta dle ust. § 9 odst. 1 ZRŘ běžet nepočala.

Až Nejvyšší soud přistoupil k řešení otázky počátku běhu lhůty pro jmenování předsedajícího rozhodce pragmaticky a stanovil, že rozhodující skutečností pro počátek běhu třicetidenní lhůty dle ust. § 9 odst. 1 ZRŘ je okamžik jmenování druhého rozhodce.

V prvé řadě řešení zvolené Nejvyšším soudem odpovídá samotnému textu daného ustanov-

ení. Je jednoznačné, že ust. § 9 odst. 1 ZRŘ rozlišuje jmenování rozhodce jednou ze stran od situace, kdy předsedajícího rozhodce mají společně jmenovat dva již ustavení rozhodci. V prvním případě pokud povinná strana nejmene svého rozhodce do 30 dní od doručení výzvy druhé strany k jeho jmenování, může jej na návrh jmenovat soud. Naopak ZRŘ neobsahuje žádné obdobné pravidlo pro případ, kdy dva již jmenovaní rozhodci mají jmenovat třetího, předsedajícího rozhodce.

Nadto pokud by lhůta ke jmenování předsedajícího rozhodce skutečně měla běžet až ode dne zahájení „kontrakčních jednání“ mezi ustavenými rozhodci, strany rozhodčího řízení by byly ponechány ve značné nejistotě ohledně jejího počátku. V krajním případě by se tato lhůta nemusela rozběhnout nikdy. V takové situaci by pak hrozilo odepření práva na spravedlivý proces, respektive práva na spravedlivé projednání věci. Jak uvedl sám Nejvyšší soud: „V tomto ustanovení tedy ZRŘ stanoví lhůtu 30 dní proto, aby již jmenovaní rozhodci jmenovali osobu předsedajícího rozhodce. Tato lhůta poskytuje na jednu stranu již určeným rozhodcům dostatečný čas na to, aby měli možnost shodnout se na předsedajícím rozhodci, zároveň ale poskytuje stranám rozhodčího řízení dostatečnou garanci toho, že některý z rozhodců nebude svou nečinností blokovat průběh rozhodčího řízení. Strany sporu v rozhodčím řízení tak mají možnost, pokud jsou rozhodci nečinní či jejich jednání o předsedajícím rozhodci trvá příliš dlouho, zažádat soud o jmenování třetího rozhodce...“

Také je třeba vzít v úvahu, že jednání o předsedajícím rozhodci může být ve vztahu ke stranám řízení obtížně prokazatelné. Tohoto jednání se totiž strany obvykle nijak neúčastní a jeho výsledek je jim pouze sdělen. Strany tudíž nevědí, kdy a zda vůbec takové jednání o osobě předsedajícího rozhodce začalo, případně skončilo. Jednání o předsedajícím rozhodci navíc může probíhat i bez písemných dokladů (například telefonicky) a strany přitom nemají žádnou právní možnost žádat po rozhodcích jakékoli doklady o těchto jednáních. Pokud by měl platit názor nižších soudů, pak by často docházelo k důkazně nejasným situacím, které by v soudním řízení nebyly řešitelné.

Výkladu zvolenému Nejvyšším soudem přisvědčuje také článek 11 odst. 3 Vzorového zákona o mezinárodní obchodní arbitráži UNCITRAL z roku 1985, který výslovně stanoví, že v rozhodčím řízení se třemi rozhodci jmenuje každá ze stran jednoho rozhodce a takto jmenování dva rozhodci jmenují rozhodce třetího; v případě, že některá ze stran nejmene rozhodce ve lhůtě do třiceti dnů od obdržení výzvy druhé strany, nebo pokud se dva stranami jmenovaní rozhodci neshodnou na třetím roz-

hodci ve lhůtě třiceti dnů ode dne jejich jmenování, bude jmenování na návrh strany provedeno soudem či jinou autoritou dle článku 6.[3] Nicméně Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí přitakal Vrchnímu soudu v tom, že Vzorový zákon není zdrojem práva, jak plyne z jeho názvu, jedná se pouze o zákon „vzorový“ a záleží pouze na úvaze zákonodárce, která v něm uvedená pravidla pojme do ZRŘ, a která nikoli.

Ve světle výše citovaného rozsudku Nejvyššího soudu lze uzavřít, že předpoklady pro jmenování předsedajícího rozhodce soudem dle ust. § 9 odst. 1 ZRŘ jsou celkem čtyři, a to konkrétně: (1) každá ze stran rozhodčího řízení jmenovala jednoho rozhodce; (2) rozhodci jmenovaní stranami se ve lhůtě třiceti dnů od jmenování posledního z nich neshodli na osobě předsedajícího rozhodce; (3) stranami nebyl určen odlišný postup; a (4) jedna ze stran či některý z již stranami jmenovaných rozhodců podá návrh na jmenování předsedajícího rozhodce soudem. ●

Martina Závadná, advokátní koncipientka
Martin Hrodek, advokát
Baker & McKenzie s.r.o., advokátní kancelář

BAKER & MCKENZIE

Poznámky

- [1] „Rozhodci jmenovaní stranami nebo předsedou rozhodčího soudu zvolí ze seznamu rozhodců rozhodčího soudu předsedu rozhodčího senátu. Jestliže rozhodci ne zvolí předsedu rozhodčího senátu do 14 dnů ode dne oznámení o jejich jmenování (...) jmenuje předsedu rozhodčího senátu ze seznamu rozhodců rozhodčího soudu předseda rozhodčího soudu.“
- [2] „Jestliže strany nejmene rozhodce ve stanovené lhůtě, nebo jestliže rozhodci ne zvolí předsedu rozhodčího senátu do 10 dnů ode dne oznámení o jmenování rozhodce, určí rozhodce nebo předsedu rozhodčího senátu předseda (místopředseda) Rozhodčího soudu.“
- [3] V originálním znění stanoví čl. 11 odst. 3 písm. a) Vzorového zákona UNCITRAL: „in an arbitration with three arbitrators, each party shall appoint one arbitrator, and the two arbitrators thus appointed shall appoint the third arbitrator; if a party fails to appoint the arbitrator within thirty days of receipt of a request to do so from the other party, or if the two arbitrators fail to agree on the third arbitrator within thirty days of their appointment, the appointment shall be made, upon request of a party, by the court or other authority specified in article 6...“

GROW WITH US

MÁTE TO V SOBĚ?

- touhu být nejlepší, nezastavit se a posouvat své limity?
- odpovědnost, houževnatost a píli?
- vlastní názor a nebojíte se ho sdílet?
- schopnost přesně analyticky a logicky myslet?
- odvahu podrobit kritickému zhodnocení jakýkoliv názor včetně svého?
- smysl pro týmovou práci?

CHCETE VÍC?

- chcete víc od sebe, svého okolí a času stráveného prací?
- dělat něco smysluplného s lidmi a pro lidi, od kterých můžete hodně získat?
- přistupovat k práci inovativně, kreativně a být součástí týmu na zajímavých projektech?

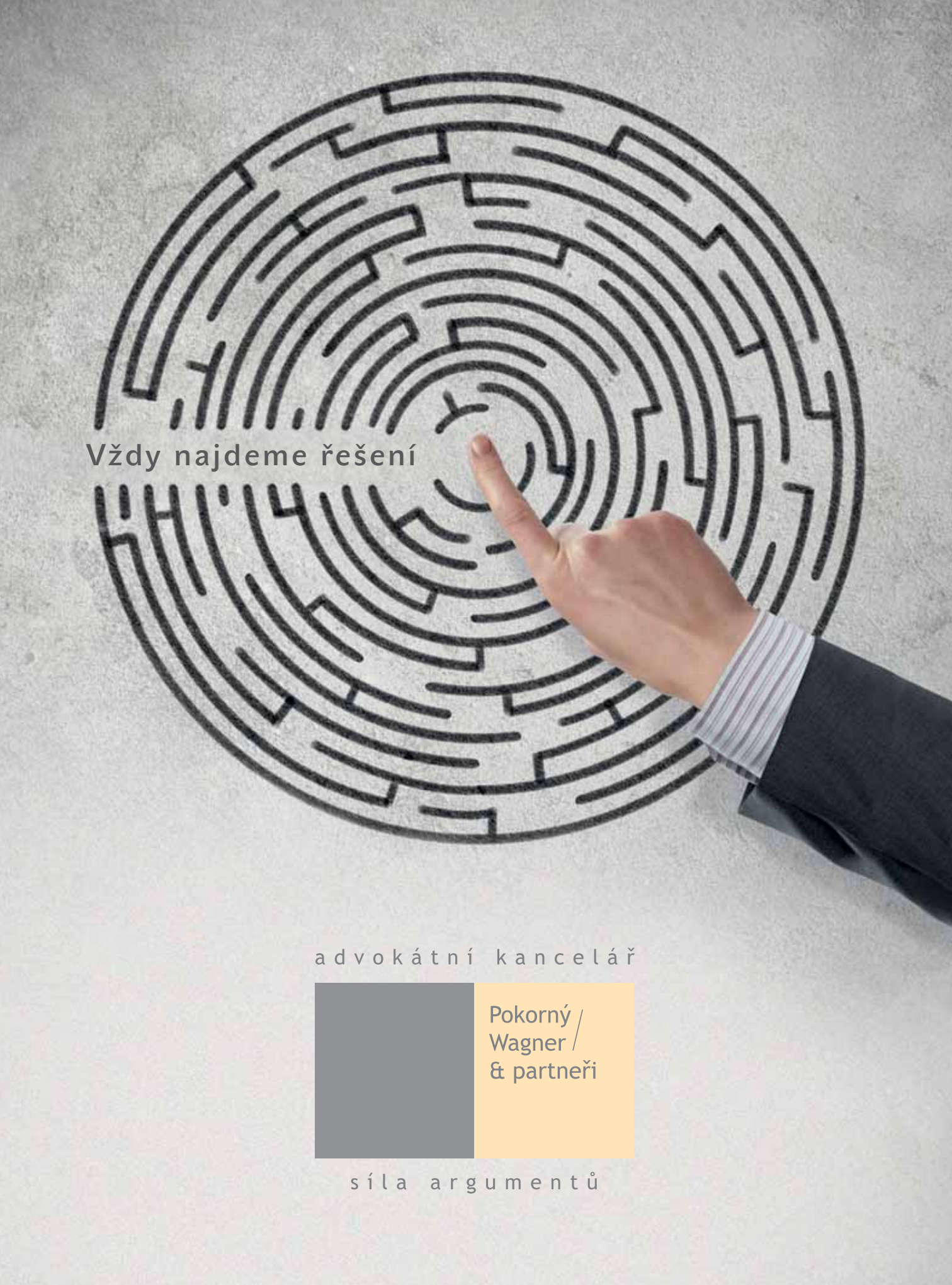
ANO?

Pak nám zašlete svůj životopis a motivační dopis v anglickém jazyce na kariera@wolftheiss.com.

Hledáme talentované advokátní koncipienty a studenty vyšších ročníků právnických fakult, kteří svým nadšením a pílí posílí náš tým.

TĚŠÍME SE NA VÁS

www.wolftheiss.com

A hand in a dark suit sleeve and striped shirt cuff points its index finger towards the center of a large, circular maze drawn on a light-colored concrete floor. The maze is composed of black lines forming a complex, winding path that leads to a central point. The text "Vždy najdeme řešení" is overlaid on the left side of the maze.

Vždy najdeme řešení

advokátní kancelář

Pokorný /
Wagner /
& partneři

síla argumentů

Zákonem aprobovaná diskriminace českých akciových společností při uzavírání smluv se zadavatelem veřejných zakázek

Nový zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek („ZZVZ“), s účinností od 1. října 2016 přináší několik „protikorupčních“ opatření, která jdou nad rámec právní úpravy zadávacích směrnic.[1]

Jedním z opatření, které se zásadně dotýká akciových společností, ucházejících se o veřejnou zakázku, je stanovení nového důvodu pro vyloučení účastníka ze zadávacího řízení, obsaženého v ustanoveních § 48 odst. 7 a § 48 odst. 9 ZZVZ, podle nichž (cit.):

(7) Zadavatel může vyloučit účastníka zadávacího řízení, který je akciovou společností nebo má právní formu obdobnou akciové společnosti, a nemá vydány výlučně zaknihované akcie.

(9) Zadavatel u vybraného dodavatele ověří naplnění důvodu pro vyloučení podle odstavce 7

na základě informací vedených v obchodním rejstříku. Pokud z informací vedených v obchodním rejstříku vyplývá naplnění důvodu pro vyloučení podle odstavce 7, zadavatel účastníka zadávacího řízení vyloučí ze zadávacího řízení. Vybraného dodavatele se sídlem v zahraničí, který je akciovou společností nebo má právní formu obdobnou akciové společnosti, zadavatel požádá, aby v přiměřené lhůtě předložil písemné čestné prohlášení o tom, které osoby jsou vlastníky akcií, jejichž souhrnná jmenovitá hodnota přesahuje 10% základního kapitálu účastníka zadávacího řízení, s uvedením zdroje, z něhož údaje o velikosti podílu akcionářů vychází; tato žádost se považuje za žádost podle § 46.

Dle důvodové zprávy má tato právní úprava zlepšit transparentnost zadávacích řízení a eliminovat střet zájmů, a to prostřednictvím požadavku na rozkrytí případné nejasné vlastnické struktury dodavatelů, která poskytuje prostor pro korupci. Byť jsou deklarované cíle zcela jistě legitimní, prostředky, které k naplnění těchto cílů zákonodárce zvolil, bohužel již tak legitimní nejsou.

Uvedená ustanovení ZZVZ totiž významně limitují možnost akciových společností se sídlem v ČR podílet se na plnění veřejných zakázek, když znemožňují zadavateli uzavřít v zadávacím řízení smlouvu na plnění veřejné zakázky s takovou akciovou společností (resp.

společností s právní formou obdobnou akciové společnosti), která nemá vydány výlučně zaknihované akcie. Předmětná ustanovení přitom jdou nad rámec zadávacích směrnic, a to nejenom z hlediska dalších povinností zadavatele v zadávacím řízení (což lze považovat obecně za přípustné), ale zejména z hlediska stanovení přísnějších požadavků na samotné dodavatele (resp. dalších důvodů pro vyloučení dodavatele), než jaké vyžadují sektorové směrnice. Byť je předmětné ustanovení formulováno jako oprávnění/povinnost zadavatele, fakticky představuje dodatečný kvalifikační požadavek na způsobilost dodavatele, který jde zcela nad rámec ustanovení § 74 ZZVZ a zadávacích směrnic.

Právní úprava ZZVZ tedy nutí tuzemské akciové společnosti, aby v případě účasti v zadávacím řízení všechny své akcie zaknihovaly, což přináší značnou časovou a finanční zátěž na tuzemské akciové společnosti, a to bez ohledu na to, zda je jejich majetková struktura i bez zaknihování akcií zcela transparentní. Řada akciových společností totiž funguje jako konsolidační celek s přehlednou majetkovou strukturou, zapsanou v obchodním rejstříku, případně jako koncernová společnost. Požadavek na zaknihování akcií všech akciových společností koncernu, které se hodlají ucházet o veřejné zakázky, může přinést pouze neúměrnou administrativní zátěž pro tuzemské akciové společnosti (čemuž se nové zadávací směrnice snaží obecně zabránit), avšak bez skutečného naplnění cílů předmětné právní úpravy.

Ustanovení § 48 odst. 9 a 10 ZZVZ naopak z hlediska požadavku na právní formu majetkové účasti v akciové společnosti v rámci zadávacího řízení značně zvýhodňuje i) akciové společnosti se sídlem v zahraničí, ii) akciové společnosti, jejichž akcie v souhrnné jmenovité hodnotě 100 % základního kapitálu jsou ve vlastnictví obce podle zákona o obcích nebo kraje podle zákona o krajích, iii) ostatní právnické osoby.

U zahraničních akciových (či obdobných) společností má zadavatel povinnost požadovat pouze čestné prohlášení o tom, které osoby jsou vlastníky akcií, s uvedením zdroje, z něhož údaje o velikosti podílu akcionářů vychází. U zahraničních společností jsou tedy, dle nové právní úpravy, rozhodující informace o vlastnické struktuře těchto společností, nikoliv samotný charakter akcií, navíc pouze u osob, jejichž souhrnná jmenovitá hodnota přesahuje 10 % základního kapitálu účastníka zadávacího řízení, což fakticky vylučuje ochranu proti střetu zájmů ve smyslu § 44 ZZVZ.

Současně dochází ke zvýhodnění ostatních právnických osob, zejména společností s ručním omezením, v nichž majetková struktura

společníků zapsaných v obchodním rejstříku nemusí odpovídat skutečným beneficiářům plnění, jakož i ke zvýhodnění akciových společností ve vlastnictví obcí nebo krajů, aniž by se daná výjimka aplikovala na jiné srovnatelné subjekty.

Informace o vlastnické struktuře účastníka zadávacího řízení, které jsou pravděpodobně jedinou podstatou požadavku na vydání zaknihovaných akcií, přitom nemusí vůbec reflektovat prvek off-shorového vlastnictví a současně ani nezabrání využití jiných forem majetkové účasti v zadávacím řízení, např. v případě přesídlení akciové společnosti do zahraničí, přeměny společnosti, účasti v zadávacím řízení jako subdodavatel jiného účastníka (zahraniční osoby nebo společnosti s ručením omezeným) apod.

Rozdílnost přístupu ZZVZ vůči tuzemským akciovým společnostem a vůči ostatním osobám (zejména zahraničním osobám), jakož i jiným právním formám obchodních korporací tedy dle našeho názoru přináší prvky nepřímé diskriminace českých akciových společností, přičemž ani z hlediska naplnění deklarovaných cílů právní úpravy není tato úprava dostatečná.

Nová právní úprava vyloučení akciové společnosti z důvodu nezaknihované podoby akcií přináší navíc i řadu aplikačních nejasností z pohledu samotných zadavatelů, kteří by měli podle ustanovení § 48 odst. 7 a 9 ZZVZ postupovat. Ustanovení § 48 odst. 7 ZZVZ totiž stanovuje nejdříve oprávnění zadavatele vyloučit v rámci posuzování nabídek účastníka – akciovou společnost – pro nesplnění podmínky výlučně zaknihovaných akcií, přičemž následně ve fázi výběru nejvhodnější nabídky nařizuje zadavateli vyloučit vybraného dodavatele, který danou podmínku nesplňuje (§ 48 odst. 9 ZZVZ).

S ohledem na právo zadavatele přistoupit k vyloučení účastníka kdykoliv v průběhu zadávacího řízení obecně nemá uchazeč jistotu, zda zadavatel toto právo využije. Současně, jelikož je postup zadavatele limitován základními zásadami (§ 6 ZZVZ), může i (ne)využití tohoto práva zadavatele představovat porušení některé z těchto základních zásad (zejména zásady přiměřenosti a nediskriminace), zejména pokud si zadavatel právo vyloučit účastníka dle § 48 odst. 7 ZZVZ nevyhradí v oznámení o zahájení zadávacího řízení (což lze zadavatelům doporučit). Případné nevyloučení účastníka může totiž vést např. ke zkresení celkových výsledků hodnocení při hodnocení nabídek podle jejich ekonomické výhodnosti, jelikož do hodnocení nabídek (jejich vzájemného porovnání) budou vstupovat parametry z nabídky účastníka, s nimiž nemůže být uzavřena smlouva. Další aplikační problémy na straně zadavatelů mohou vzniknout zejména v přípa-

dě nesplnění předmětného požadavku jedním členem konsorcia dodavatelů, nesouladu zápisu v obchodním rejstříku se skutečným stavem nebo rozporu čestného prohlášení zahraničního dodavatele se skutečností.

S ohledem na výše uvedené se domníváme, že právní úprava týkající se vyloučení účastníka z důvodu nesplnění požadavku na zaknihované akcie může přinést jak řadu „překvapení“ na straně účastníků zadávacích řízení (akciových společností), tak aplikačních problémů na straně zadavatelů, aniž by tím bylo skutečně posíleno efektivní nakládání s veřejnými prostředky nebo otevření volné soutěže v rámci výkonu relevantních činností. ●

JUDr. Jozef Mikloško, LL.M., advokát
Mgr. Lenka Zdvihalová, advokátka
Advokátní kancelář
Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o.

Poznámka

[1] Zejm. Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2014/24/EU ze dne 26. února 2014, o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES, Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2014/25/EU ze dne 26. února 2014, o zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních zakázek a o zrušení směrnice 2004/17/ES, Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2009/81/ES ze dne 13. července 2009, o koordinaci postupů při zadávání některých zakázek na stavební práce, dodávky a služby zadavatelů v oblasti obrany a bezpečnosti a o změně směrnic 2004/17/ES a 2004/18/ES

Weil

Weil, Gotshal & Manges s.r.o. advokátní kancelář

	<p>PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU 2015 PRO MEZINÁRODNÍ KANCELÁŘ</p>			
	<p>PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU 2015 v kategoriích:</p> <ul style="list-style-type: none">■ Fúze a akvizice■ Řešení sporů a arbitráže			
	<p>CHAMBERS EUROPE 2016 NEJVYŠŠÍ HODNOCENÍ v kategoriích</p>			
	<ul style="list-style-type: none">■ Corporate/M&A■ Dispute Resolution■ Projects & Energy■ Competition/Antitrust			

Pomáhejme společně.

WEIL, GOTSHAL – nadační fond

www.weil-nadacni-fond.cz

Křižovnické nám. 193/2

110 00 Praha 1

tel.: 221 407 300, fax: 221 407 310

www.weil.com

K novelizaci zákona o významné tržní síle – aneb co přinesla padesátka ...

Začátkem března 2016 vstoupila v účinnost novela zákona č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití. Tato novela vyšla ve Sbírce zákonů pod kulatým číslem 50/2016 Sb. Její obsah vzbudil v dotčených kruzích (u obchodních řetězců i jejich dodavatelů) množství kritiky a ještě více otázek. K některým z nich se zde vyjádříme. Dané téma je mimořádně aktuální i s ohledem na to, že do 6. června tohoto roku běží lhůta, v níž mají odběratelé s významnou tržní silou upravit smluvní dokumentaci tak, aby odpovídala nové podobě zákona. Nuže tedy – co přinesla padesátka?

Dle důvodové zprávy k předmětné novele bylo jejím hlavním účelem odstranit nejasnosti předchozí právní úpravy a umožnit Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) snazší vymáhání daného zákona. K tomu je třeba úvodem konstatovat, že naplnit tento účel se zákonodárci (a posléze ani ÚOHS v rámci jeho výkladové praxe) moc nepovedlo. Současně se sluší podotknout, že za to do značné míry může ne zcela patřičná legislativní kreativita na půdě sněmovny (zejména ze strany zemědělského výboru).

Zmíněná novela nicméně upravila a zjednodušila některé základní aplikované pojmy. Například se oprostila od užívání pojmu soutěžitel při definici dodavatele a odběratele, což je třeba pozitivně kvitovat, a to zejména v situaci, kdy ve své dřívější rozhodovací praxi ÚOHS vykládal tehdy v zákoně užívaný pojem soutěžitele v určitých ohledech odlišně od stejné znějícího pojmu v § 2 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže. Novela také do určité míry upravila vymezení významné tržní síly a zpřesnila postupy pro kalkulaci

obratové domněnky (5 mld. Kč) pro existenci takového postavení. Z hlediska praxe ÚOHS je v tomto ohledu zřejmě nejvýznamnější zřetelnější příklon k tzv. absolutní (popř. objektivní) koncepci významné tržní síly oproti koncepci relativní (či subjektivní). Absolutní koncepcí, zjednodušeně řečeno, spočívá v tom, že odběratel s významnou tržní silou (pro zjednodušení – obchodní řetězec) ji buď má, anebo nemá. Když ji má, tak pak ji má vůči všem svým dodavatelům bez ohledu na konkrétní vyjednávací či tržní sílu příslušného dodavatele, tj. bez ohledu na to, zda se jedná o malého lokálního dodavatele, anebo významného dodavatele z nadnárodní skupiny. Proto se o významné tržní síle v tomto pojetí někdy hovoří také jako o „kvalifikované subdominanci“ (Bejček, J. Smluvní svoboda a ochrana slabšího obchodníka. MU, Brno, 2016, s. 324). Naproti tomu relativní koncepcí vychází z toho, že významnost tržní síly je třeba posuzovat vždy individuálně ve vztahu ke konkrétnímu dodavatel, takže příslušný odběratel ji může v rámci některého dodavatelsko-odběratelského vztahu mít, a v rámci jiného nikoliv. Netřeba zdůrazňovat, že relativní koncepcí je z hlediska správního trestání pro Úřad o poznání náročnější.

Ostatně proto se ÚOHS za absolutní koncepci stavěl i ve vztahu k předchozímu znění zákona a tomu odpovídala i jeho rozhodovací praxe. Tento přístup ÚOHS však prozatím neobstál v rámci soudního přezkumu. Konkrétně Krajský soud v Brně, který rozhodoval o žalobě společnosti Kaufland proti rozhodnutí ÚOHS o pokutě cca 22,5 miliónu za tvrzená porušení shora uvedeného zákona, nedávno (v závěru dubna 2016) rozhodnutí ÚOHS, a to v obou instancích, zrušil jako nezákonná (sp. zn. 30 Af 125/2013). Důvodem byl právní názor soudu, že z předchozího znění zákona nebylo jasné, zda zákonodárce hodlal zavést absolutní či relativní koncepci tržní síly a že za takové situace musí v rámci správního trestání platit princip in dubio mitius, tzn. v pochybnostech mírněji, protože by měl ÚOHS aplikovat relativní koncepci. ÚOHS podal proti danému rozsudku kasační stížnost, takže si budeme muset počkat na názor Nejvyššího správního soudu (NSS). Lze nicméně očekávat přinejmenším časový dopad rozsudku KS v Brně na běžící správní řízení, v nichž ÚOHS dosud vycházel z absolutního pojetí významné tržní síly. Je otázkou, zda si ÚOHS dovolí „risknout“ případný (ne) úspěch u NSS, anebo zda spíše vyčká na to, jak to u NSS nakonec v kauze Kaufland dopadne a teprve podle toho pak (ne)dokončí příslušná správní řízení. Ať tak, či onak – od novelizace daného zákona je příklon k absolutnímu pojetí zřetelnější a kloní se k němu i důvodová zpráva.

Novela dále ÚOHS se snažím vymáháním pomáhá odstraněním dvou materiálních podmínek skutkové podstaty správního deliktu dle příslušného zákona. Těmi dříve byly soustavnost namítaného jednání a podstatné narušení hospodářské soutěže přivoděné daným jednáním. Za nynějšího stavu zákona tyto podmínky z textu právního předpisu již neplynou. Zástupci ÚOHS to komentují tak, že se plně prosadilo, že účelem zákona o významné tržní síle je ochrana slabší smluvní strany a nikoliv ochrana hospodářské soutěže, jako tomu je například u zákona o ochraně hospodářské soutěže. Jak takové „jednoúčelové“ pojetí předmětného zákona zapadá do obecného rámce působnosti ÚOHS (vymezeného zákonem č. 273/1996 Sb., v platném znění) a jak se tento účel slučuje s absolutní koncepcí významné tržní síly, však již zástupci ÚOHS neuvádějí.

Nejvýznamnější změnou, kterou novela přinesla, bylo „přepsání“ substantivního vymezení deliktů. Původních šest rozsáhlých příloh nahradily dva paragrafy, a to § 3a obsahující vymezení náležitostí, které musí být povinně sjednány ze strany obchodního řetězce, a § 4, který obsahuje (dle ÚOHS) demonstrativní výčet skutkových podstat zneužití významné tržní síly. Z formálního hlediska takto do zákona přibyl nový delikt – vedle zneužití významné tržní síly je jím nově i nesjednání povinných

náležitostí dle § 3a. Je to právě § 3a, který přinesl značné množství výkladových problémů, a to zejména kvůli jeho legislativní nedokonalosti a nejasnosti. Ustanovení § 4 na tom není o moc lépe, ale oproti předchozí právní úpravě v tomto ohledu nepřináší nic moc nového. Niž se tak zaměříme na § 3a. S ohledem na rozsah se zaměříme stručně jen na dvě dílčí otázky, a to dopady požadavku na písemnost na systém upřesňování objednávek a stanovení limitu 3 % na výši veškerých peněžitých plnění dodavatele vůči odběrateli.

Návěti § 3a stanovuje, že smlouva mezi dodavatelem a odběratelem s významnou tržní silou musí být sjednána písemně. Obdobně to ostatně platilo i před novelou. Nyní však se mimo jiné konstatuje, že daná smlouva takto musí povinně obsahovat určení množství dodávky zboží (srov. písm. b) § 3a). Jelikož vztahy mezi obchodními řetězci a jejich dodavateli fungují v praxi zpravidla na bázi rámcové smlouvy, která se posléze naplňuje dílčími smlouvami na základě objednávky obchodního řetězce (obsahující zejména upřesnění množství na konkrétní časový úsek – například a jejího potvrzení (často jen konkludentního) dodavatelem, vyvolává zmíněné ustanovení v praktické rovině otázku, zda je ve výše popsaném případně dikce zákona dodržena. ÚOHS ve své výkladové praxi zřejmě směřuje k tomu, že požadavek písemnosti se vztahuje i na zmíněné „dílčí smlouvy“ a že konkludentní potvrzení potvrzená objednávka písemnou smlouvou nezakládá, takže jde o nesoulad se zákonem. Tento názor nesdílíme. Domníváme se, že v případech, kdy rámcová smlouva obsahuje příslušné náležitosti a transparentním způsobem vymezuje i způsob, jímž se mají tvořit a potvrzovat objednávky, nemělo by následným (byť méně formálním) provedením takového mechanismu dojít k porušení zákona. Lze se ostatně domnívat, že požadavek písemnosti se vztahuje právě na onen rámec vztahů mezi dodavatelem a obchodním řetězcem, a nikoliv na každou jednotlivou objednávku-dodávku činěnou v jeho rámci. To může potvrzovat i srovnání s unijními soft-law prameny, které umožňují i nepísemné dohody v případech, kdy je písemnost neproveditelná, nebo v případech, kdy ústní dohody jsou pro obě strany přijatelné a výhodné. To by pak mělo platit zejména tehdy, kdy je onen méně formální postup v odvětví obvyklý a všeobecně akceptovaný (např. dodávky ovoce a zeleniny). I kdyby nicméně ÚOHS přesto na písemnosti i zde trval, měla by dle našeho názoru k zachování písemnosti stačit i prostá e-mailová či faxová forma, a to s odkazem na § 561 odst. 1 občanského zákoníku. Vhodné se jeví, aby strany v písemné rámcové smlouvě uvedly, že budou i takový způsob komunikace považovat za písemný. Trvat za takové situace na klasické formě písemnosti s originálními podpisy, popř. na emailech se

zaručenými elektronickými podpisy by nám přišlo přehnané.

Třešinku jsme si nechali na konec. Je jí požadavek vyjádřený v písm. a) § 3a, že smlouva musí také obsahovat „výši veškerých peněžních plnění dodavatele, jejichž celková suma nesmí překročit 3% z ročních tržeb dodavatele za poslední ukončené účetní období v délce 12 měsíců za potraviny dodané jednotlivému odběrateli v roce, ve kterém došlo k finančnímu plnění“. Snad každá část tohoto vymezení vyvolává otázky. Co se rozumí veškerými peněžními plněními dodavatele? Proč hranice 3 %? K jaké základně se mají 3 % vztahovat? Dané nejasnosti plně neodstranil ÚOHS ani svým výkladovým stanoviskem, které vydal 24. 3. 2016. Je otázkou, zda lze takové nejasnosti vůbec odstranit. Spíše se zdá, že toto ustanovení je dalším kandidátem na aplikaci principu in dubio mitius, popř. je dokonce zralé na ústavní přezkum jakožto nepřiměřeně zasahující do svobody podnikání. Detailního rozboru, pro který zde není prostor, se tomuto ustanovení jistě dostane v pozdějších odborných komentářových pracích, případně v navazující praxi ÚOHS. Zmíníme tak jen názor na některé aspekty. Hranice 3 % by se spíše měla vztahovat k rozumnému odhadu obrátu dodavatele s odběratelem na nadcházející období, v němž má docházet k dodávce potravin a souvisejícímu finančnímu plnění, přičemž historický obrát (je-li vůbec) by měl sloužit jako vodítko. V nynějším „přechodném“ období by mělo dojít k poměrnému krácení daného limitu. Rozlišení ÚOHS mezi „peněžními plněními dodavatele“ (jakožto přímým závazkem dodavatele hradit peněžní částku odběrateli), které do 3% limitu spadají, a „slevami navázanými na kupní cenu potravin“ (včetně zpětných množstevních slev), které jsou mimo zmíněný limit, je sice formální, ale alespoň částečně je způsobitelné omezit jinak absurdní důsledky dané normy.

Chápeme, že ne každá zakazovací norma může být tak jasná jako to, že se v obci nesmí jezdit více než padesátkou, ale zde diskutovaná novela „padesátka“ je již za hranic běžné nejasnosti odstranitelné výkladem. V oblasti správního trestání je taková nejasnost k pláči, jak z hlediska adresátů dané normy, tak z hlediska regulátora. Politické tlaky, které stojí za prosazením takové normy, se pak mění v absurdní divadlo, které ostatně završuje to, že se již nyní začínají z ÚOHS ozývat hlasy o nutnosti další novelizace zmíněného zákona. ●

JUDr. Jiří Kindl, M. Jur., Ph. D., advokát
WEIL, GOTSHAL & MANGES s.r.o.
advokátní kancelář

K právu svědka v trestním řízení odmítnout výpověď proti obviněné právnické osobě

Počet trestních stíhání právnických osob se od účinnosti zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, konstantně zvyšuje.[1] Uvedený nárůst stíhání naznačuje změnu právně-podnikatelského prostředí v České republice, na kterou by měli být zejména členové statutárních orgánů korporací a jejich vedoucí zaměstnanci připraveni. Mnohdy totiž dochází k situacím, ve kterých zástupci právnické osoby čelí požadavkům orgánů činných v trestním řízení, aniž by byli správně poučeni o svých právech. Do jaké míry mohou zástupci právnické osoby hájit svá práva a znají tato práva i orgány činné v trestním řízení?

Odmítnout, či neodmítnout

Trestní řád ve svém ustanovení § 100 odst. 2 poskytuje svědkovi v trestním řízení proti fyzickým osobám možnost odepřít výpověď, jestliže by svou výpovědí způsobil nebezpečí trestního stíhání sobě nebo mj. jiným osobám v poměru obdobném, jejichž újmu by právem pocítoval jako újmu vlastní. Od zavedení trestní odpovědnosti právnických osob panuje v právní praxi spor právě o to, zdali lze citované ustanovení uplatnit ve vztahu k právnickým osobám, tj. zdali a za jakých podmínek může svědek, v kontextu právnických osob např. člen statutárního orgánu, společník či vedoucí zaměstnanec, odepřít svědeckou výpověď proti právnické osobě jako osobě blízké. Pro odpověď na uvedenou otázku je nutno posoudit, zda lze poměr takové fyzické osoby k osobě právnické postavit na roveň poměru rodinnému. Civilní judikatura dospěla k závěru, že právnická osoba může být pro účely

soukromého práva osobou blízkou,[2] zatímco v trestní oblasti jakákoliv známá judikatura doposud chyběla.

Ačkoliv jde o otázku teoretickou, její vyřešení má v praxi zásadní dopady. Orgány činné v trestním řízení tuto nejasnou situaci běžně řeší způsobem, že předvolají společníky a bývalé či stávající členy statutárních orgánů obviněných právnických osob jako svědky, přičemž pokud takové osoby odmítnou v pozici svědka vypovídat s poukazem právě na § 100 odst. 2 trestního řádu, bývají k výpovědi donucovány např. prostřednictvím ukládání pořádkových pokut.[3] Zdali je tento postup orgánů činných v trestním řízení správný, resp. zdali může svědek „beztrestně“ odmítnout vypovídat proti právnické osobě jako osobě blízké, nebylo dosud vyššími soudy zhodnoceno. Obhájci právnické osoby se tak v současnosti mohou v trestním řízení setkat s oběma přístupy.

První rozhodnutí soudu

S ohledem na nejednotnou praxi orgánů činných v trestním řízení je třeba přivítat a upozornit na rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 10. února 2016, sp. zn. 5 To 96/2015, které se jako první svého druhu (dle našich informací) snaží výše nastíněný teoretický spor vyjasnit.

V citovaném rozhodnutí odmítl člen představenstva obviněné společnosti vypovídat s odkazem na ustanovení § 100 odst. 2 trestního řádu, následkem čehož mu byla uložena pořádková pokuta. Proti usnesení policejního orgánu o uložení pořádkové pokuty podal svědek stížnost, mj. také s odůvodněním, že udělením pořádkové pokuty došlo k porušení ústavně garantovaného práva zákazu sebeobvinění, které je upraveno v čl. 37 odst. 1 a čl. 40 Listiny základních práv a svobod. Vrchní soud v Praze stížnosti svědka vyhověl a usnesení zrušil, přičemž své závěry odůvodnil vcelku překvapivě.

Citovaný soud v rámci své argumentace zřetelně vyložil, že právnická osoba nemůže být v trestním řízení osobou blízkou. Navzdory uvedenému závěru však soud dodává, že „pokud svědek (...) odepře svědeckou výpověď podat a vysvětlí, v čem spatřuje konkrétní důvod pro odepření své výpovědi, rozhodne o oprávněnosti tohoto odepření orgán činný v trestním řízení, který svědka vyslýchá, a to jako o otázce předběžné podle § 9 odst. 1 trestního řádu. Jak vyplývá z protokolu (...), svědek uplatnil několik skutečností, z nichž vyvodil závěr, že je oprávněn odepřít svědeckou výpověď, a to zejména vzhledem k zákazu sebeobvinění.“ Pokud svědek uvedl několik důvodů

odepření výpovědi, je podle soudu nutné vyjasnit, který z těchto důvodů opravňuje k odepření výpovědi. V případě, že policejní orgán uzná některý ze svědkem uváděných důvodů za relevantní, má svědek právo nevypovídat, i když další z nich jsou posouzeny jako důvody neoprávněné.

Soud tak vlastně ve svém rozhodnutí sice na jednu stranu neakceptoval argumentaci svědka, že je oprávněn odmítnout vypovídat vzhledem k tomu, že je osobou blízkou obviněné právnické osobě, ale na straně druhé naznačil, že nucení takového svědka k výpovědi je v rozporu s ústavní zásadou zákazu sebeobviňování, neboť pravidla jsou stejná pro obviněné fyzické i právnické osoby. Z toho plyne nepřímí i poučení pro obhajobu obviněných právnických osob. Pokud budou bývalí nebo existující jednatelé nebo členové představenstva obviněné právnické osoby předvoláni k výsledku, pak by se měli při odmítnutí vypovídat dovolávat nikoliv svého blízkého vztahu k obviněné právnické osobě, ale ústavního pravidla zákazu sebeobviňování.

Závěry formulované Vrchním soudem v Praze odpovídají komentářové literatuře, podle níž jsou základní zásady trestního práva procesního a ty procesní instituty a postupy upravené v trestním řádu, které nejsou bezprostředně vázány na obviněné – fyzické osoby, použitelné i v trestním řízení vedeném proti právnické osobě. To se samozřejmě týká i takových práv a zásad, jako je mj. zákaz nucení k sebeobviňování.[4]

Závěr

Uvedené rozhodnutí je důležité především ze dvou důvodů. Jako prvotní judikaturu v této otázce postavil Vrchní soud v Praze na jisto, že v trestním řízení nelze právnickou osobu považovat za osobu blízkou. Na druhou stranu bylo nicméně připuštěno, že člen statutárního orgánu obviněné právnické osoby může odmítnout vypovídat, avšak nikoliv s odkazem na právnickou osobu blízkou, nýbrž v důsledku tradiční zásady trestního práva nemo tenetur – zákazu sebeobvinění. Citované rozhodnutí tak nastavuje možnou linii využitelnou v rámci obhajoby, podle které je přípustné odepřít výpověď. V rámci práva na spravedlivý proces nelze než uvedené závěry přivítat. ●

JUDr. **Jakub Matocha**, advokátní koncipient
 JUDr. **Ladislav Smejkal**, advokát a partner
 Dentons Europe CS LLP, organizační složka

大成 DENTONS

Poznámky

- [1] Policie ČR. 2016. Statistické údaje k trestní odpovědnosti právnických osob. Dostupné online na (<http://www.policie.cz/clanek/statisticke-udaje-k-trestni-odpovednosti-pravnickych-osob.aspx>)
- [2] Např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 1. 2010, sp. zn. 29 Cdo 4822/2008 nebo rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 11. 2013, sp. zn. 29 Cdo 1212/2012.
- [3] Richter, J. (2016): K některým aspektům práva právnických osob na spravedlivý proces. Epravo.cz. Dostupné online na (<http://www.epravo.cz/top/clanky/k-nekterym-aspektum-prava-pravnickych-osob-na-spravedlivy-proces-100411.html>)
- [4] Šámal, P., Dědič, J., Gřivna, T. (2012). Trestní odpovědnost právnických osob: komentář. 1. vyd. Praha: C. H. Beck. s. 74.

MARCO MIRELLI

travel suits

Made to Measure - Bespoke Tailoring

DISCOVER MORE

www.marcomirelli.com

PRAHA

HANSPAULKA, Na Kuthence 1, +420 725 325 523
BY APPOINTMENT ONLY

BRATISLAVA

CITY GATE, Laurinská 19, +421 910 920 240
OTEVŘENO 7 DNÍ V TÝDNU

Karuselové podvody na DPH se mohou týkat každého podnikatele

O podvodných řetězcích obchodníků s určitými komoditami, kteří dodávky zboží buď pouze fingují anebo v uzavřeném řetězci společností přeprodávají stále stejné zboží, se v současné době hojně diskutuje v médiích. Pod pojem karuselové podvody (nebo obecněji daňové podvody na DPH) však mohou být orgány finanční správy zahrnuty i dodávky zboží, které následují za sebou v řetězci, v němž jeden ze zapojených podnikatelů sice řádně dodá požadované zboží, ale nepřizná a nezaplatí za něj DPH, a ostatní podnikatelé v řetězci si pak tuto daň v dobré víře nárokují ve formě odpočtu na DPH. Takovéto případy se přitom mohou dotýkat každého podnikatele, bez ohledu na to, s jakou komoditou obchoduje, a to i za situace, kdy danou komoditu zpracovává a již dále neprodává.

Aktuální praxe orgánů finanční správy v této oblasti

Při odhalování karuselových podvodů ze strany orgánů finanční správy zaznamenáváme v současné době hned několik trendů, které mění pohled na zažité vnímání tohoto typu podvodů. V první řadě platí, že daňovými podvody na DPH mohou být zatíženy dodávky téměř jakéhokoliv zboží. Nelze se proto domnívat, že povinnost prověřovat své obchodní partnery mají pouze společnosti, které obchodují s tzv. rizikovými komoditami (jak bylo v minulosti označováno např. zlato či pohonné hmoty). Koneckonců koncept označování určitých komodit za rizikové odmítl i Nejvyšší správní soud v jednom ze svých zásadních rozhodnutí ve věci společnosti E.ON Energie ze dne 10. června 2015, č. j. 2 Afs 15/2014-59.

Stejně tak platí, že odpovědnost za karuselové podvody může být dovozena nikoliv pouze u společnosti, která nepřiznala a neodvedla DPH či u jejího přímého obchodního partnera, ale u kterékoliv společnosti v rámci daného

dodavatelsko-odběratelského řetězce. Velmi často tak dochází k paradoxním situacím, kdy je v souvislosti s podezřením na daňový únik na DPH kontrolována nikoliv společnost, která se podvodu dopustila, ale společnost, která není k podnikateli, jenž neodvedl DPH, v žádném přímém vztahu, a ani neví, že taková společnost je součástí stejného dodavatelsko-odběratelského řetězce.

V neposlední řadě pak zaznamenáváme rostoucí tendenci orgánů finanční správy přezkoumávat při odhalování karuselových podvodů obchodní rozhodnutí kontrolované společnosti. V návaznosti na shora uvedený rozsudek Nejvyššího správního soudu ve věci E.ON Energie orgány finanční správy posuzují, zda předmětné obchody nebyly uzavřeny za natolik nestandardních podmínek, že společnost musela vědět o tom, že se jedná o dodávku zatíženou tímto typem podvodu. Takový postup však může být značně kontroverzní, a to nejen s ohledem na nepřipustnost případných zásahů do svobody podnikání, ale i s ohledem na potřebu odborné způsobilosti k přezkoumávání obchodní činnosti a obchodních rozhodnutí firem.

Prevence prostřednictvím systému interních kontrol

K tomu, aby podnikatel odpovídal za neodvedení daně ze strany jiné společnosti v rámci stejného dodavatelsko-odběratelského řetězce, musí orgány finanční správy prokázat, že s přihlédnutím ke všem okolnostem daného obchodu podnikatel věděl, nebo vědět měl a mohl, o tom, že k takovému podvodu může dojít. Pokud bude tento závěr prokázán, společnosti nepřiznají nárok na odpočet DPH generovaný v souvislosti s takto zatíženými obchody. K tomu, aby společnost v rámci daňové kontroly prokázala, že byla při realizaci prověřovaných obchodů v dobré víře, musí mít nastaveny přiměřené kontrolní mechanismy ve vztahu ke svým obchodním partnerům.

Z našich zkušeností přitom vyplývá, že v těchto případech neexistuje přesně daný seznam opatření k zachování dobré víry společnosti v řádný charakter obchodní činnosti jejich obchodních partnerů. Z ustálené judikatury je zřejmý požadavek, aby společnosti přijímaly opatření podle aktuální situace a dostupných informací. Jen v případě, že společnosti jedná s náležitou opatrností a vyhodnocují průběžně varovné signály týkající se dodavatelů i odběratelů, zůstává zachována jejich dobrá víra.

Společnost, která chce prokázat, že nevěděla a nemohla vědět o podvodném jednání

v dodavatelsko-odběratelském řetězci, by proto měla zahrnout do svých interních procedur i standardizovaný systém prověřování obchodních partnerů z hlediska jejich důvěryhodnosti při plnění daňových povinností. Výsledky tohoto prověřování by přitom měly být prokazatelným způsobem evidovány pro případ daňové kontroly, jelikož v opačném případě se společnost vystavuje riziku, že ačkoliv bude jednat v dobré víře ve svůj nárok na odpočet DPH, nebude schopna tuto dobrou víru prokázat a o svůj nárok v důsledku provedené daňové kontroly přijde. Související opatření by pak měla být promítnuta také do smluv s obchodními partnery (např. možnost předčasného ukončení smlouvy v určitých situacích) a pracovních (případně dalších) smluv s obchodními zástupci, kteří vstupují do kontaktu s novými dodavateli. Takovýto soubor kontrolních opatření by měl být součástí risk managementových opatření každé společnosti.

Jak přitom vyplývá i ze shora citovaného rozhodnutí ve věci E.ON Energie a další judikatury Nejvyššího správního soudu, společnosti by za účelem prokázání své dobré víry měly prověřovat zejména následující informace o svých obchodních partnerech:

- informace uvedené ve výpisu z obchodního rejstříku (např. sídlo, předmět podnikání, datum zahájení podnikání, výše základního kapitálu či jména osob působících v orgánech společnosti) a ve sbírce listin (např. důsledné uveřejňování povinných listin či existence živnostenských oprávnění);
- zápisy v insolvenčním rejstříku (zahájení insolvenčního řízení, usnesení o úpadku, minulá neúspěšná insolvenční řízení) či exekučním rejstříku (probíhající exekuce);
- registrace k dani z přidané hodnoty a platnost DIČ;
- registrace bankovního účtu u správce daně;
- neuvedení na seznamu nespolehlivých plátců.

Pro prokázání existence dobré víry na straně společnosti, a tedy i pro prokázání jejího nároku na odpočet na DPH, je přitom nutné tyto informace přiměřeným způsobem nejen shromáždit, ale také vyhodnotit. Obchodnímu partnerovi je pak možné přiřadit určitý stupeň rizikovitosti a případně implementovat další dodatečná kontrolní opatření či dokonce spolupráci z důvodu rizikovitosti partnera ukončit.

Za účelem odstranění rizika, že společnost svou dobrou víru neprokáže v důsledku pochybení některého ze zaměstnanců provádějícího kontrolní opatření, je pak vhodné mít pro tyto zaměstnance připravený interní dokument (manuál), podle kterého budou tito zaměstnanci postupovat. Do budoucna je pak možné zavedení určitých automatizovaných systémů, které by samy stahovaly informace z příslušných registrů veřejné správy a tyto vyhodnocovaly na základě předem zadaných kritérií, čímž by společnosti ušetřily nemalé náklady na administrativní podporu související s prováděním kontrolních opatření. ●

Jiřina Procházková
Táňa Čapková
Ambruz & Dark Deloitte Legal s.r.o.,
advokátní kancelář

Tomáš Brandejs
Deloitte Advisory

Deloitte

Ambruz|Dark

dvořák || hager & partners

advokátní kancelář

Dvořák Hager & Partners' team is dynamic, efficient, and flexible. (Legal500) The goal of this firm is the absolute satisfaction of its clients. The team solves problems in context of the client's needs, and takes a responsive and proactive approach, working around the clock. (Chambers and Partners)

Dvořák Hager & Partners znamená tým 40 advokátů a dalších právníků v kancelářích v Praze a Bratislavě, poskytující právní poradenství jak nadnárodním společnostem, tak českým a slovenským podnikatelům.

Advokátní kancelář Dvořák Hager & Partners je pravidelně doporučována renomovanými mezinárodními publikacemi jako jsou **Legal500** (oblast korporátního práva / fúzí a akvizic (M&A), finančního práva / práva kapitálového trhu, nemovitostí a řešení sporů), **Chambers and Partners** (oblast fúzí a akvizic, korporátního práva, pracovního práva a práva nemovitostí) a **IFLR1000** (oblast fúzí a akvizic a bankovního a finančního práva).

V soutěži **Právníká firma roku 2015** byla oceněna jako velmi doporučovaná kancelář v kategorii pracovní právo.

Naše mise: Spolehlivý osobní právník pro firmy poskytující praktické služby zaměřené na výsledky za dobrou cenu.

Komplexní právní podpora v oblasti:

- Právo obchodních společností. Fúze a akvizice
- Financování a kapitálový trh
- Obchodní smlouvy. Mezinárodní obchod a přeprava
- Nemovitosti a výstavba
- Hospodářská soutěž. Veřejné zakázky. PPP
- Zastupování v soudních a arbitrážních řízeních
- Insolvence a restrukturalizace
- Pracovní právo
- Životní prostředí a odpady
- Energetika
- Rodinné firmy, nástupnictví, family business governance

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

Dvořák Hager & Partners, advokátní kancelář, s.r.o.
Oasis Florenc, Pobřežní 12, 186 00 Praha 8
Tel.: +420 255 706 500, E-mail: praha@dhplegal.com
www.dhplegal.com

Co přinese nové nařízení EU o ochraně osobních údajů pro české firmy?

Koncepční změna v oblasti ochrany osobních údajů

Dne 4. 5. 2016 bylo v Úředním věstníku EU uveřejněno oficiální znění nového obecného nařízení EU o ochraně osobních údajů č. 2016/679 (dále jen „nařízení“),^[1] které s účinností od 24. 5. 2018 přinese zcela zásadní změny v evropské i české regulaci ochrany osobních údajů.

Přijetí nařízení byla završena komplexní reforma pravidel EU o ochraně osobních údajů, kterou navrhla Evropská komise již v roce 2012 s cílem především posílit kontrolu fyzických osob nad jejich osobními údaji, snížit náklady firem a celkově tak reagovat na rozvoj internetu a zajištění jednotného evropského digitálního trhu.

Účelem tohoto článku je upozornit na některé základní změny a povinnosti, které nařízení přinese pro české firmy jako správce osobních

údajů a pokusit se o zhodnocení, zda Evropská komise skutečně dosáhla tímto nařízením všech deklarovaných cílů.

Přehled základních změn a nových povinností

S ohledem na rozsah nařízení (88 stran textu) upozorňujeme pouze ve zjednodušené a shrnující podobě na základní změny, které považujeme ve srovnání se současným stavem za nejdůležitější pro české společnosti:

Jednotná úprava pro celou EU: V současnosti má každý z 28 členských států vlastní právní předpisy na ochranu osobních údajů, které sice provádějí příslušnou evropskou směrnici 95/46/E (tu nařízení ruší), ale v praxi se často a významně liší. Tato rozdílnost bude od května 2018 nahrazena jednotným nařízením platným a přímo závazným napříč celou EU, ze kterého by měly existovat pouze dílčí národní odchylky.

Jedno kontaktní místo („one-stop-shop“ systém): Pro správce vykonávající svou činnost ve více členských státech bude nově příslušný pouze jeden kontrolní orgán určený dle státu hlavní nebo případně jediné provozovny. Tím nicméně nebude dotčeno právo ostatních národních úřadů řešit stížnosti ve vztahu např. ke zpracování osobních údajů na jejich území nebo ve vztahu k subjektům, které tam mají své bydliště.

Zrušení oznamovací povinnosti: Nařízení ruší všeobecnou oznamovací povinnost, podle které je správce povinen předem oznámit zpracování osobních údajů příslušnému dozоровému úřadu, pokud se na něj nevztahuje některá z výjimek.

Nová nebo posílená práva subjektů: Oproti současnému stavu upravuje nařízení nová práva subjektů údajů (tzv. právo být zapomenut, právo na přenositelnost údajů k jinému správci, právo na omezení zpracování nebo právo vznést námitku) a přináší zásadní posílení a upřesnění již existujících práv subjektů na informace

a přístup, práva na opravu nebo práva na lidský zásah při automatizovaném zpracování.

Nové požadavky na souhlas: Nařízení klade výrazně vyšší požadavky na souhlasy subjektů se zpracováním osobních údajů, kterým dle našich zkušeností stávající formuláře většinou nebudou odpovídat. Nebude například možné, aby souhlas byl součástí textu obchodních podmínek nebo nebyl dostatečně jednoduchý a srozumitelný. Za svobodný souhlas nebude považován souhlas v případě existence zřejmé nerovnováhy mezi správcem a subjektem, což problematizuje např. souhlasy udělené v rámci zaměstnání. U dětí mladších 16 let (s možností snížení této hranice až na 13) je zásadně požadován souhlas rodičů nebo jiných zákonných zástupců.

Evidenční a související povinnosti správce: Nařízením podrobným způsobem upravuje nové povinnosti a požadavky kladené na evidenci vedenou o zpracování, a také nové požadavky na smluvní dokumentaci uzavíranou se správcem osobních údajů.

Posuzování vlivů na ochranu osobních údajů: V určitých případech zavádí nařízení povinnost povinného provedení posouzení vlivu na ochranu osobních údajů při jejich zpracování (národní dozorový úřad může upravit seznam zpracování, kdy bude hodnocení vyžadováno) a případy povinné předchozí konzultace s dozorovým úřadem. Tímto způsobem dojde v některých případech k efektivnímu nahrazení zrušené obecné oznamovací povinnosti.

Záměrná a standardní ochrana osobních údajů: Nařízení zavádí a podporuje obecnou povinnost a zásadu pro zavádění opatření, které budou minimalizovat zásahy do osobních údajů, např. prostřednictvím anonymizace, pseudoanonymizace nebo kódování.

Hlášení incidentů: Nařízením upravuje zcela novou povinnost správce oznamovat narušení zabezpečení osobních údajů dozorovému úřadu nejpozději do 72 hodin a v případě zvlášť závažných incidentů také přímo dotčeným subjektům údajů.

Pověřenec pro ochranu osobních údajů: Povinné ustanovení zvláštních pověřenců pro ochranu osobních údajů se nakonec bude vztahovat pouze na zpracování, která vyžadují rozsáhlé, pravidelné a systematické monitorování subjektů. V ostatních případech bude pouze dobrovolné.

Kodexy chování a certifikáty: Nařízením podporuje vypracování kodexů chování asociací nebo jinými subjekty zastupujícími různé skupiny správců a jejich povinné monitorování autorizovanými osobami ohledně správců,

kterí se zavázaly k jejich dodržování. Dalším nástrojem v oblasti dobrovolné „compliance“ je zavedení mechanismů vydávání osvědčení a certifikací dokládajících soulad s nařízením.

Výjimky pro menší firmy a zjednodušení pro skupiny podniků: Nařízením upravuje určité úlevy pro tzv. malé a střední podniky, a to zejména v oblasti vedení povinné evidence nebo provádění posuzování vlivů. Z pohledu řídicích společností bude zjednodušena správa, zpracování a předávání osobních údajů v rámci skupiny společností, i když např. v oblasti zaměstnanosti mohou členské státy přijmout další národní ochranná opatření.

Zpřísnění sankcí: V případě porušení nařízení bude možné uložit správcům osobních údajů pokuty až do výše 20 milionů euro (nebo až do výše 4 % z celkového ročního obrátu, pokud bude vyšší). Dosud činí výše pokuty podle českého zákona maximálně 10 milionů Kč.

Diskutabilní úspory

Evropská komise argumentuje ve prospěch užitečnosti nového nařízení především úsporami, kterých by měly podniky bez rozdílu velikosti dosáhnout.[2] S Evropskou komisí je možné souhlasit, že nařízení může přinést především v důsledku zavedení jednotné evropské úpravy ochrany osobních údajů, „one-stop-shop“ systému a zrušení obecné oznamovací povinnosti významné úspory některým společnostem, které podnikají ve více členských státech nebo ve skupině.

U naprosté většiny českých firem není ale reálné, dle našeho názoru, v souvislosti s novým nařízením o zjednodušení nebo dokonce úsporách nákladů hovořit. Právě naopak můžeme očekávat, že zajištění plného souladu zpracování osobních údajů s rozsáhlými požadavky a novými povinnostmi uloženými nařízením si oproti současnému stavu může vyžádat nemalé dodatečné časové i finanční investice.

I když tedy mají české firmy ještě dva roky na přípravu, doporučujeme s ohledem na rozsah nutných změn, zahájit práce na revizi možných rizik a implementaci nových požadavků v této oblasti bez zbytečného odkladu. To platí samozřejmě v první řadě pro firmy, u kterých hraje zpracování osobních údajů klíčovou roli pro úspěch v jejich podnikání. ●

Mgr. Ing. Radek Matouš, advokát
Dvořák Hager & Partners s.r.o.

dvořák | hager & partners
advokátní kancelář

Poznámky

[1] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů).

[2] EU Data Protection Reform – What benefits for businesses in Europe?

Poznámky k nové evidenci skutečných majitelů

V červnu loňského roku byla v Úředním věstníku Evropské unie zveřejněna nová směrnice o předcházení zneužití finančního systému k praní špinavých peněz a financování terorismu („AML směrnice“).[1] AML směrnice po členských státech mimo jiné vyžaduje, aby zřídily evidenci skutečných majitelů právnických osob („Evidence“).[2]

V České republice má být Evidence zřízena v rámci připravované novely zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob („Novela“). Tento článek shrnuje základní změny, které přinese plánované zřízení Evidence od 1. ledna 2018.[3]

Důvod a způsob zřízení Evidence

V kontextu stále se zpřisňujících standardů na předcházení legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, zejm. v podobě nové AML směrnice a na ni navazující novely AML zákona, zákonodárce odůvodňuje zřízení Evidence potřebou zajistit, aby právnické osoby poskytl a měly k dispozici adekvátní a aktuální informace o svém skutečném majiteli (beneficial owner). Za skutečného majitele se podle novely AML zákona bude považovat fyzická osoba, která fakticky nebo právně vykonává přímo nebo nepřímo rozhodující vliv na právnické osobě nebo na svěřenském fondu

nebo obdobným právním uspořádání bez právní osobnosti.[4]

Evidence má být zřízena a provozována v rámci organizace stávajících veřejných rejstříků. Zákonodárce vychází z předpokladu, že zřízení Evidence v rámci stávající rejstříkové základny je organizačně jednoduché a finančně nejméně náročné. Evidence nebude veřejně přístupná a k zapisovaným údajům by měl mít přístup pouze taxativně stanovený okruh subjektů, tj. např. soudy, orgány činné v trestním řízení, správce daně, zpravodajské služby, Finanční analytický úřad a v omezeném rozsahu ten, kdo prokáže zájem v souvislosti s předcházením některých trestných činů.[5] Povinné osoby, jejichž výčet je uveden v AML zákoně (např. banky), v rámci ověřování skutečných majitelů svých klientů budou moci získat z Evidence údaje o skutečném majiteli, avšak důvody pro jejich získání budou muset dokumentovat v každém jednotlivém případě.

Lze souhlasit s tím, že z ekonomických důvodů je pro účely zřízení Evidence výhodnější využít stávající základnu veřejných rejstříků,

což aprobuje i AML směrnice.[6] Evidence má nicméně obsahovat citlivé údaje, jejichž únik by dále mohl právníkou osobu poškodit v rámci podnikatelské soutěže či znevýhodnit v rámci jejich obchodních vztahů, a proto bude nezbytné odpovídajícím způsobem zajistit zabezpečení údajů zapisovaných do Evidence.

Které údaje se budou o skutečném majiteli zapisovat?

Dle Novely se navrhuje, aby se o skutečných majitelích do Evidence zapisovalo jejich jméno, adresa místa pobytu, datum narození a případně rodné číslo, státní příslušnost a údaj o (i) podílu na hlasovacích právech, zakládali se postavení skutečného majitele na přímé účasti v právnické osobě, (ii) podílu na rozdělování prostředků, zakládali se postavení skutečného majitele na tom, že je jejich příjemcem, či (iii) jiné skutečnosti, je-li postavení skutečného majitele založeno jinak.

Novela nestanovuje výčet dokumentů, které bude právnická osoba povinna doložit pro účely zápisu požadovaných údajů. Tento výčet bude patrně nastíněn v rámci předpokládané novely vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 323/2013 Sb., o náležitostech formulářů na podávání návrhů na zápis, změnu nebo výmaz údajů do veřejného rejstříku.[7] Domníváme se, že v případě jednodušších právních útvarů (např. tuzemská společnost s ručením omezeným se dvěma společníky fyzickými osobami) by dokládání vyžadovaných údajů nemělo činit větší obtíže. V tomto případě by pro účely určení skutečného majitele rejstříkovému soudu mohlo postačovat doložení společenské smlouvy.

Zapisování údajů o skutečných majitelích složitějších vlastnických struktur

V případech, kdy nebude možné skutečného majitele určit na základě výchozího předpokladu podílu na hlasovacích právech či podílu na rozdělování prostředků, jak je uvedeno výše, bude daná právnická osoba podle Novely povinna skutečného majitele určit na základě „jiných skutečností“.

Současná podoba Novely v tomto ohledu nespécifikuje, jaké údaje či listiny bude potřebné doložit pro účely určení skutečného majitele na základě „jiných skutečností“. V případech komplexnějších vlastnických struktur, zahrnujících dvě či více úrovní vlastníků, může být vyhovění tomuto požadavku na určení skutečného majitele pro právnickou osobu obtížné.

Zákonodárce v důvodové zprávě sice zmiňuje, že by bylo možné skutečného majitele určit např. na základě čestného prohlášení, neposkytuje ovšem záruku, že určení skutečného majitele na základě čestného prohlášení bude ve všech případech dostačující.

Z výše uvedeného nelze v případech složitějších vlastnických struktur vyloučit situaci, kdy právnická osoba doloží do Evidence listiny, o nichž je přesvědčena, že dostatečně dokládají požadované „jiné skutečnosti“, na jejichž základě je identifikován skutečný majitel, přičemž následně může být vyhodnoceno, že dokladané listiny jsou pro účely identifikace skutečného majitele nedostatečné. V tomto ohledu ze současné podoby Novely neplyne výslovně role rejstříkového soudu, byť dle zákonodárce nemá posuzovat soulad zapisovaných údajů o skutečném majiteli se skutečným stavem, za který má být odpovědná daná právnická osoba.[8]

Současná podoba Novely z hlediska plnění uvedených povinností zvýhodňuje jednoduché vlastnické struktury právnických osob (zmiňovaná tuzemská společnost s ručením omezeným se dvěma společníky, které nebudou mít s dokládáním svých skutečných majitelů větší obtíže, oproti vlastnickým strukturám složitějšího typu (např. holdingové struktury či zahraniční právnické osoby). Proto stojí za zvážení aplikovat více proporcionální přístup a navrhnout přesnější vodítko pro postup v případě složitějších vlastnických struktur.

Závěr

Novela je aktuálně projednávána v parlamentu a lze očekávat, že dozná ještě změn, které věme, zmíněné nejasnosti odstraní. Podstatné detaily praktického fungování Evidence mají být navíc upraveny v související novele prováděcí vyhlášky Ministerstva spravedlnosti. Z tohoto důvodu doporučujeme věnovat zvýšenou pozornost průběhu legislativního procesu, neboť Novela přinese právnickým osobám řadu nových povinností, které budou vyžadovat adekvátní přípravu, s kterou je vhodné začít v dostatečném časovém předstihu. ●

Mgr. Ing. et Ing. Zdeněk Husták, PhD.,
senior advokát
JUDr. Filip Michalec,
spolupracující advokát
BBH, advokátní kancelář, s. r. o.

Poznámky

- [1] Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849 ze dne 20. května 2015 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz a financování terorismu.
- [2] Ministerstvo financí v návaznosti na AML směrnici připravilo návrh novely zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti zamezení praní špinavých peněz („AML zákon“), který je v současnosti projednáván v Poslanecké sněmovně jako sněmovní tisk č. 752.
- [3] Dodáváme, že novelou zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, která se v současnosti nachází před projednáním v Poslanecké sněmovně jako sněmovní tisk č. 642 se má zřídit i evidence svěřenských fondů.
- [4] Definice skutečného majitele je obsažena v § 4 odst. 4 AML Zákona.
- [5] Má se jednat např. o předcházení trestným činům podílnictví či legalizace výnosů z trestné činnosti.
- [6] Viz čl. 30 AML Směrnice.
- [7] Návrh zmíněné prováděcí vyhlášky Ministerstva spravedlnosti není k datu uveřejnění tohoto článku dosud k dispozici.
- [8] Rejstříkový soud podle Novely nezapiše údaje o skutečném majiteli v případě, že návrh byl mj. učiněn bez listin, které mají doložit údaje o skutečném majiteli, či v případě, kdy návrh neobsahuje předepsané náležitosti, což implikuje určitý přezkum obsahu příslušných listin ze strany soudu.

Programy zpětného odkupu akcií dle nařízení o zneužívání trhu

Nabývání vlastních akcií přijatých k obchodování na regulovaném trhu podléhá řadě pravidel a omezení, včetně zákazu provádět manipulaci s trhem. Ochranu před rizikem, že obchodování s takovými vlastními akciemi v rámci programu zpětného odkupu bude považováno za manipulaci s trhem, poskytuje naplnění podmínek pro uplatnění výjimky z tohoto zákazu.

Stávající právní úprava

Podle zákona o podnikání na kapitálovém trhu manipulací s trhem není provádění zpětného odkupu vlastních akcií za podmínek nařízení Komise (ES) č. 2273/2003 ze dne 22. prosince 2003, kterým se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/6/ES, pokud jde o výjimky pro programy zpětného odkupu a stabilizace finančních nástrojů.

Nová právní úprava

Výše uvedené evropské předpisy mají být k 3. červenci 2016 nahrazeny nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 596/2014 ze dne 16. dubna 2014 o zneužívání trhu (nařízení o zneužívání trhu) a o zrušení směrnice Evrop-

ského parlamentu a Rady 2003/6/ES a směrnice Komise 2003/124/ES a 2004/72/ES (dále jen „Nařízení“).

Obchodování s vlastními akciemi v rámci programů zpětného odkupu nebude ani nadále považováno za manipulaci s trhem, budou-li splněny podmínky dle Nařízení a regulačních technických norem, které mají blíže upravit podmínky uplatnění dané výjimky (dále jen „Technické normy“).

Programy zpětného odkupu dle Nařízení

Programem zpětného odkupu se dle Nařízení rozumí obchodování s vlastními akciemi v souladu s články 21 až 27 směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2012/30/EU, které byly základem pro nastavení podmínek pro nabývání vlastních akcií dle § 301 a násl. zákona o obchodních korporacích.

Nařízení v obecné rovině stanoví, že programy zpětného odkupu a jednotlivé obchody, které jsou součástí programu zpětného odkupu, musejí být řádně uveřejňovány a oznamovány příslušným autoritám, příp. veřejnosti, musejí být dodrženy mezní hodnoty s ohledem na cenu a objem obchodů a probíhat v souladu se stanoveným účelem (snižování základního kapitálu, splnění povinností vyplývajících z dluhových finančních nástrojů vyměnitelných za kapitálové nástroje či plnění podmínek opčního programu či jiné distribuce akcií zaměstnancům či členům řídicích nebo dozorčích orgánů emitenta) a musejí probíhat v souladu s podmínkami uvedenými v Technických normách.

Podmínky pro programy zpětného odkupu dle Technických norem

Návrh Technických norem přijatých Komisí stanoví bližší podmínky pro programy zpětného odkupu v následujících oblastech:

a) Uveřejňování informací

Podobně jako v případě stávající právní úpravy je emitent i nadále povinen zajistit již před zahájením obchodování dle programu zpětného odkupu schváleného valnou hromadou emitenta dostatečné uveřejnění informací týkajících se programu zpětného odkupu; jmenovitě účel programu v souladu s Nařízením, maximální výši částky vyhrazené pro program, maximální počet akcií, které mají být nabyty a dobu trvání programu. Emitent je povinen dostatečně

uveřejnit i následné změny programu či uvedených informací.

Dále musí mít emitent zavedeny mechanismy umožňující plnění oznamovacích povinností příslušnému orgánu a zaznamenání každé transakce provedené v rámci programu zpětného odkupu. Dále je povinen oznamovat každou transakci příslušnému orgánu trhu do konce sedmého burzovního dne, včetně informací o celkovém objemu a váženém průměru denních cen a cen dosažených na jednotlivém obchodním systému.

Ve stejné lhůtě je povinen uvedené informace dostatečně uveřejnit a rovněž publikovat uveřejněné transakce na svých internetových stránkách a ponechat je veřejnosti dostupné po dobu alespoň 5 let od jejich dostatečného uveřejnění.

b) Podmínky obchodování

Pro transakce týkající se programů zpětného odkupu byly nově zavedeny následující podmínky (i), akcie musejí být koupeny emitentem v obchodním systému, kde jsou akcie přijaty k obchodování nebo obchodovány, (ii) v případě akcií obchodovaných v obchodních systémech kontinuálně nesmějí být pokyny zadávány během aukční fáze obchodování a pokyny zadané před začátkem aukční fáze obchodování nesmějí být během takové fáze měněny a (iii) v případě akcií obchodovaných v obchodních systémech pouze prostřednictvím aukcí mohou být pokyny emitentem zadávány a měněny v této aukci za předpokladu, že ostatní účastníci trhu mají dostatek času na ně reagovat.

Profitovat z výjimky budou moci, s ohledem na první výše uvedenou podmínku, pouze programy zpětného odkupu realizované prostřednictvím obchodních systémů. V této souvislosti lze však na druhou stranu podotknout, že preambule Technických norem připouští, aby dohodnuté obchody (včetně OTC), které nepřispívají k tvorbě cen, mohly být využity při programech zpětného odkupu a profitovat z výjimky za předpokladu, že všechny podmínky obsažené v Nařízením a v Technických normách jsou splněny.

Další omezení se týkají ceny a objemů, při kterých mohou být jednotlivé obchody realizovány. Emitent nesmí v rámci programu zpětného odkupu nakupovat akcie za cenu vyšší, než je cena posledního nezávislého obchodování nebo než je nejvyšší aktuální nezávislá poptávka v obchodním systému, kde se nákup uskutečňuje, a to i v případě, kdy jsou akcie obchodovány ve více obchodních systémech (multi-listing). Současně nelze v rámci jedno-

ho obchodního dne nakupovat více než 25% průměrného denního objemu akcií v obchodním systému, ve kterém se nákup uskutečňuje. Technické normy tak nepřebírají stávající úpravu, která umožňovala prolomení denního limitu až do výše 50% pro případy mimořádně slabé likvidity.

c) Omezení obchodování

Po vzoru stávající úpravy není možné, s výjimkami uvedenými v Technických podmínkách, v průběhu trvání programu zpětného odkupu prodávat vlastní akcie, obchodovat během období, které je pro příslušný systém uzavřeným obdobím, či v případě, kdy se emitent rozhodl pozdržet uveřejnění vnitřních informací za podmínek Nařízení.

Závěrem

Podmínky programů zpětných odkupů stanovené Nařízením a Technickými normami vycházejí do značné míry ze stávající právní úpravy. Přesto přináší některá nová omezení a pravidla, která mohou řadu emitentů fakticky připravit o možnost profitovat z výjimky z manipulace s trhem (tzv. „safe harbour“). Změny se mohou dotknout např. programů, které by jinak byly prováděny mimo obchodní systémy nebo programů týkajících se zpětného odkupu málo likvidních akcií.

Pro emitenty takových akcií pak dobrou zprávou zůstává, že obchodování s vlastními akciemi v rámci programů zpětného odkupu, na které se nevztáhne výjimka dle Nařízení, by nemělo být samo o sobě považováno za zneužívání trhu. ●

Mgr. Ing. Václav Šára
PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

BĚLINA & PARTNERS ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ S.R.O. PATŘÍ MEZI VÝZNAMNÉ ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘE NA ČESKÉM TRHU. PROSTŘEDNICTVÍM ČLENSTVÍ V PRESTIŽNÍ MEZINÁRODNÍ ORGANIZACI INTERNATIONAL PRACTICE GROUP, SDRUŽUJÍCÍ ADVOKÁTY, AUDITORY A DAŇOVÉ PORADCE Z CELÉHO SVĚTA, SOUČASNĚ ZAJIŠTUJE PRÁVNÍ POMOC I V ZAHRANIČÍ.

NÁŠ TÝM JE SLOŽEN ZE ZKUŠENÝCH PRÁVNÍKŮ, Z NICHŽ NĚKTEŘÍ SE VĚNUJÍ ADVOKACII JIŽ VÍCE NEŽ 20 LET.

POSKYTUJEME PRÁVNÍ SLUŽBY VE VŠECH STĚŽEJNÍCH OBORECH PRÁVA. NAŠÍ SPECIALIZACÍ JE ZEJMÉNA:

- » OBCHODNÍ PRÁVO, PŘEMĚNY SPOLEČNOSTÍ, FÚZE A AKVIZICE,
- » PRACOVNÍ PRÁVO,
- » PRÁVO VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK,
- » SPORNÁ AGENDA VČETNĚ ROZHODČÍHO ŘÍZENÍ.

Bělina & Partners advokátní kancelář s.r.o.

Pobřežní 370/4, 186 00 Praha 8

Tel: +420 226 287 000

Fax: +420 226 287 001

Email: recepce@belinapartners.cz

Web: www.belinapartners.cz

Člen International Practice Group

www.ipg-online.org

Bělina & Partners

advokátní kancelář

Úprava svéprávnosti nezletilého zavázat se k výkonu závislé práce z pohledu připravované novelizace občanského zákoníku

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník,[1] čekají v letošním třetím roce jeho účinnosti první zásahy zákonodárce v podobě novelizace některých ustanovení. Připravované změny by se měly mimo jiné dotknout i § 35 občanského zákoníku, kde je upravena způsobilost nezletilé osoby se vlastním právním jednáním zavázat k výkonu závislé práce, resp. oprávnění zákonného zástupce nezletilého tento závazek nezletilého rozvázat. Novela občanského zákoníku má vrátit kritizovanou právní úpravu svéprávnosti nezletilého v pracovněprávní oblasti do stavu, který bez problémů fungoval po dlouhá léta před účinností občanského zákoníku. Následující příspěvek podává stručný nástin vývoje právní úpravy v této oblasti včetně očekávaných změn.

Krátký historický exkurz

Problematika svéprávnosti nezletilé osoby v pracovněprávní oblasti je předmětem odborné diskuse[2] prakticky od doby, kdy byl publikován první návrh paragrafového znění obecné části[3] připravovaného občanského zákoníku. Značné pochybnosti vyvolávalo a stále vyvolává již samotné zařazení odchýlené pracovněprávní úpravy přímo do textu občanského zákoníku jako *lex generalis* namísto do zákoníku práce, který jakožto *lex specialis* přirozeně obsahuje speciální normy pro oblast pracovního práva. Úvahami na téma vhodnosti a systematickosti takového uzurpování speciální pracovněprávní normy textem občanského zákoníku se však autor s ohledem na účel a omezený rozsah tohoto příspěvku dále nezabývá, ostatně je ve srovnání s obsahovou stránkou právní úpravy považuje za podružné.

Pracovní právo po dlouhá léta vycházelo v souladu s mezinárodními závazky[4] a evropskou právní úpravou,[5] z toho, že způsobilost samostatně jednat v pracovním právu vzniká dosažením 15 let. Tato úprava v praxi nečinila žádné potíže a nebyla kritizována. Autoři občanského zákoníku se přesto od počátku

v této otázce snažili pracovnímu právu vnutit nepřirozenou a nepřilíhající praktickou úpravu, která vyústila v § 35 OZ, který byl již před přijetím občanského zákoníku podroben nikoliv nedůvodné kritice.[6] Do 31. 12. 2013 upravoval zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, (dále též jen „zákoník práce“ či „ZP“) otázku svéprávnosti nezletilého zaměstnance ve svém ustanovení § 6. Dle § 6 ZP vznikla fyzické osobě způsobilost mít v pracovněprávních vztazích práva a povinnosti, jakož i vlastními právními úkony nabývat práv a povinností, dnem, kdy tato osoba dosáhla 15 let. Současně bylo stanoveno omezení, že jako den nástupu do práce nesmí být sjednán den, který by předcházel dni, kdy tato fyzická osoba ukončí povinnou školní docházku. To znamená, že dle úpravy zákoníku práce v redakci do 31. 12. 2013 mohla fyzická osoba, která dosáhla 15 let věku, uzavřít pracovní smlouvu před ukončením školní docházky s tím, že jako den nástupu do práce bude sjednán nejdříve den následující po jejím ukončení. Podmínkou nástupu do práce až po ukončení povinné školní docházky byl dostatečným způsobem chráněn veřejný zájem na řádném dokončení povinné školní docházky, zároveň však právní úprava nebránila školou povinné osobě uzavřít pracovní smlouvu pro období po ukončení povinné školní docházky.

Právní úprava po 1. 1. 2014

Zákonem č. 303/2013 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím rekodifikace soukromého práva (dále též jen „doprovodná novela“), byla od 1. 1. 2014 úprava svéprávnosti fyzické osoby z textu § 6 ZP vypuštěna a poněkud nesystematicky přesunuta do § 35 OZ. V prvním odstavci § 35 OZ je stanoveno, že k výkonu závislé práce se může zavázat nezletilý, který dovršil 15 let věku a zároveň ukončil povinnou školní docházku. Právní úprava tedy bez zjevného důvodu podminila možnost nezletilého zaměstnance uzavřít některý ze základních pracovněprávních vztahů splněním dvou kumulativních podmínek, a to i) dosažení 15 let a ii) ukončení povinné školní docházky. Právní úprava do 31. 12. 2013 podmínku ukončení povinné školní docházky pro vznik pracovněprávní svéprávnosti nezletilého nevyžadovala. Praktickým důsledkem zpřísnění podmínek svéprávnosti je, že od 1. 1. 2014 nemůže nezletilá osoba, která dovršila 15 let, sjednat pracovní smlouvu dříve, než ukončí povinnou školní docházku. Tato právní úprava bez zjevného důvodu znemožňuje realizovat oprávněný zájem osoby, která po ukončení povinné školní docházky nehodlá dále pokračovat ve vzdě-

lávání, uzavřít pracovní smlouvu ještě před ukončením povinné školní docházky, aby měla po jejím ukončení jistotu zaměstnání a její přechod do pracovního procesu byl plynulý. V této souvislosti se ztotožňuji s názorem, že s ohledem na osobní charakter výkonu závislé práce není možné, aby nesvéprávného nezletilého zavázala k výkonu závislé práce třetí osoba – zákonný zástupce nebo opatrovník.[7]

Ve druhém odst. § 35 OZ je zakotveno právo zákonného zástupce nezletilého, který nedosáhl 16 let, rozvázat pracovní poměr nezletilého nebo smlouvu o výkonu závislé práce, pokud je to nutné v zájmu vzdělávání, vývoje nebo zdraví nezletilého. I tato právní úprava byla předmětem kritiky, přičemž bylo poukazováno na skutečnost, že pokud má nezletilý již plnou způsobilost v pracovníprávní oblasti, není oprávnění zákonného zástupce zasáhnout takto zásadním způsobem do vztahu mezi dvěma odlišnými subjekty důvodné, ba dokonce může být takový zásah třetí osoby do vztahu mezi svéprávným zaměstnancem a zaměstnavatelem v rozporu se zásadami soukromého práva.[8] Možnost zákonného zástupce zásadním způsobem ingerovat do pracovníprávního vztahu nezletilého s sebou přináší značnou právní nejistotu a znamená mimo jiné to, že tyto nezletilí zaměstnanci budou pro zaměstnavatele na trhu práce méně atraktivní. Pracovníprávní doktrína upozorňovala i na další otázky, které s oprávněním zákonného zástupce dle § 35 odst. 2 souvisí. Například je otázkou, vůči komu by zaměstnavatel uplatňoval nároky ze zaniklého pracovního poměru – zda vůči nezletilému či vůči jeho zákonnému zástupci, který jeho pracovníprávní vztah rozvázal.[9]

Oprávnění zákonného zástupce dle § 35 odst. 2 OZ bylo provedeno doprovodnou novelou prostřednictvím § 56a ZP (resp. § 76 odst. 5 a 6 ZP), kde je zakotveno oprávnění zákonného zástupce okamžitě zrušit pracovní poměr (resp. některou z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr) s nezletilým. Zákoník práce k platnosti okamžitého zrušení pracovního poměru nezletilého vyžaduje přivolení soudu.

Právní úprava de lege ferenda

Vládní návrh zákona,[10] kterým by mělo dojít ke změnám v právní úpravě svéprávnosti nezletilého zaměstnance v oblasti pracovního práva, vrací právní úpravu do stavu účinného před 1. 1. 2014. Obdobně jako bylo upraveno v § 6 ZP,[11] se nově navrhuje, aby v § 35 OZ bylo stanoveno, že k výkonu závislé práce se může zavázat nezletilý, který dovršil 15 let. Návrh dále výslovně počítá s tím, že jako den nástupu do práce nesmí být sjednán den, který by předcházel dni, kdy nezletilý ukončí

povinnou školní docházku. To znamená, že občanský zákoník nebude nadále podmiňovat svéprávnost nezletilého v pracovníprávní oblasti požadavkem na ukončení povinné školní docházky. Nezletilý bude způsobilý k uzavření pracovní smlouvy již dosažením 15 let. Kritizovaná nedůvodná podmínka ukončení povinné školní docházky odpadne. V této otázce se tedy má právní úprava navrátit ke stavu, jaký v pracovním právu, nutno zdůraznit bezproblémově, fungoval dlouhá léta před rekonstrukcí soukromého práva, která se nepříliš úspěšně pokusila o inovativní řešení problematiky.

Novela občanského zákoníku nepočítá ani s institutem opravňujícím zákonného zástupce zrušit pracovní poměr nezletilého mladšího 16 let. Důvodová zpráva k připravované novele sledává dosavadní právní úpravu nepraktickou a snižující právní jistotu v pracovníprávních vztazích. Mám za to, že pokud nový občanský zákoník zdůrazní zásadu autonomie vůle, svobodu člověka a právo každého brát se o své štěstí,[12] tak úprava obsažená v § 35 odst. 2 OZ vyznívá přesným opakem. Zásadní autoritativní zásah zákonného zástupce sice nezletilého, avšak plně svéprávného zaměstnance, mohl zcela degradovat svobodu a právo mladého člověka „brát se o své vlastní štěstí“. Přestože si lze jistě představit situaci, kdy by takové rodičovské usměrnění bylo ku prospěchu věci, domnívám se, že z komplexního pohledu nelze oprávnění zákonného zástupce rozvázat základní pracovníprávní vztah nezletilého hodnotit kladně. Zákonodárce kupříkladu neuvážil skutečnost, že pokud by skutečně došlo ke zrušení pracovního poměru nezletilého jeho zákonným zástupcem, mělo by takové zrušení účinky pouze k tomu konkrétnímu zrušenému pracovnímu poměru, a tedy, že nezletilému zaměstnanci by nic nebránilo v tom, aby uzavřel (i se stejným zaměstnavatelem) pracovní poměr jiný, třeba jen jako projev vzdoru proti rodičovské autoritě. Mezitím by však nezletilý mohl dosáhnout věku 16 let, čímž by unikl z dosahu § 35 odst. 2 OZ.

Závěr

První čtení vládní novely občanského zákoníku bylo v Poslanecké sněmovně zařazeno na pořad jednání počátkem května 2016. Ale spoň pokud se týká právní úpravy zkoumané v tomto stručném příspěvku, se domnívám, že lze na připravované legislativní změny nahlížet jako na vítanou sebereflexi zákonodárce a v jistém smyslu i jako na návrat ke zdravému rozumu. Navázání svéprávnosti zaměstnance v pracovníprávní oblasti na ukončení povinné školní docházky se nejvíce jako vhodné a praktické řešení. Obdobným způsobem lze hodnotit i pokus zákonodárce zakotvit ingerenci zákonného zástupce do základního pracovníprávního vztahu nezletilého. Ačkoliv se právní úprava svéprávnosti nezletilého zaměstnance fakticky vrací zpět, vnímám tento návrat jako správný krok kupředu. ●

Mgr. Vojtěch Blažek, advokátní koncipient
Bělina & Partners advokátní kancelář s.r.o.

Bělina & Partners
advokátní kancelář

Poznámky

- [1] Dále též jen „občanský zákoník“ či „OZ“.
- [2] K tomu srov. např. Bělina, M. Nový občanský zákoník a budoucí úprava pracovního práva: dokončení diskuse z č. 10/2002. *Justiční praxe*, 2003, s. 10 a násl.
- [3] Příloha časopisu *Justiční praxe* č. 8/2002.
- [4] Čl. 2 odst. 3 Úmluvy Mezinárodní organizace práce č. 138/1973 ze dne 26. 6. 1973 o nejnižším věku pro vstup do zaměstnání vyhlášené pod č. 24/2008 Sb.m.s.
- [5] Čl. 1 odst. 1 Směrnice Rady 94/33/ES o ochraně mladistvých pracovníků ze dne 22. 6. 1994.
- [6] Bělina, M., Pichrt, J. Nad návrhem novelizace zákoníku práce (včetně vazby na návrh nového občanského zákoníku), *Právní rozhledy*, 2011, č. 17, s. 607.
- [7] Horecký, J. In Lavický, P. a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část* (§ 1–654). Komentář. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014, s. 211.
- [8] Bělina, M., Pichrt, J. Nad návrhem novelizace zákoníku práce (včetně vazby na návrh nového občanského zákoníku), *Právní rozhledy*, 2011, č. 17, s. 607.
- [9] Tamtéž.
- [10] Rozeslán poslancům dne 3. 11. 2015 jako sněmovní tisk č. 642/0.
- [11] V redakci do 31. 12. 2013.
- [12] § 3 odst. 1 OZ.

▣ ▣ ▣ HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI

ADVOKÁTI | ATTORNEYS | RECHTSANWÄLTE

Advokátní kancelář **HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI** patří mezi renomované kanceláře zaměřené na komplexní právní služby pro soukromý i veřejný sektor. Kancelář je členem **mezinárodní sítě** právních kanceláří **International Alliance of Law Firms** zaměřených na poradenství v obchodním právu. Poskytujeme **multidisciplinární služby** v rámci spolupráce s významnými poradenskými firmami zejména v rámci fúzí, akvizic, restrukturalizací, služeb projektového poradenství, veřejných zakázek a projektů v oblasti výzkumu, vývoje a inovací, zpracování analýz, metodik a legislativních prací. V soutěži Právníká firma roku byla advokátní kancelář **HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI** opětovně vyhlášena doporučovanou či velmi doporučovanou kanceláří zejména pro oblasti **pracovního práva, veřejných zakázek a práva duševního vlastnictví**, kde byla za rok 2012 vyhlášena **vítězem**. Mezi **hlavní nabízené služby kanceláře** patří právní poradenství v následujících oblastech:

- Veřejné zakázky
- Veřejná podpora
- Projekty financované z EU fondů
- Výzkum, vývoj a inovace
- Plánování a financování sociálních služeb
- Analýzy, metodiky, studie proveditelnosti, legislativní podpora

- Obchodní právo
- Fúze, due diligence, reorganizace
- Právo duševního vlastnictví
- Pracovní právo
- Nemovitosti a stavební právo
- Retail / Ochrana spotřebitele
- Řešení tuzemských a mezinárodních sporů, činnost rozhodců

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

INTERNATIONAL
ALLIANCE
OF LAW FIRMS

HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI

Palác Anděl, Radlická 1c/3185, 150 00 Praha 5

Tel: (+420) 296 325 235, recepce@holec-advokati.cz

Jak jsme se soudili v londýnské arbitráži

Naší kanceláři se na přelomu března a dubna podařilo s úspěchem završit zastupování klienta v mezinárodní arbitráži se sídlem v Londýně, a to ziskem skoro čtyřmilionového (v USD) nálezu. V následujícím textu bychom se chtěli podělit o zkušenosti z řízení, s nímž se český advokát běžně nepotká.

Rozhodčí řízení bylo vedeno u LCIA (Londýnského soudu pro mezinárodní arbitráž) a týkalo se komplexního sporu zahrnujícího přeshraniční transakci s ropnými deriváty. Zastupování před LCIA je v podmínkách ČR poměrně unikátní. Podle nedávno publikované statistiky za rok 2015, je u LCIA každoročně zahájeno jen něco přes 300 arbitráží (pro srovnání, u ICC je jich přes 800 a u Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR dokonce téměř 1400, z toho přes 70 mezinárodních), z toho na celou východní Evropu (včetně ČR, vyjma Ruska) připadají jen tři spory. Nicméně, jedná se o rozhodčí fórum par excellence – přes 40 % z řešených sporů má hodnotu vyšší než 10 mil. USD – je garancí kva-

litního a rychlého řízení a je zpravidla také levnější alternativou často používaného ICC. Náklady LCIA se neurčují podle hodnoty sporu, ale odvíjejí se od počtu hodin, které arbitrážní tribunál na věci stráví, podle předem schválené hodinové sazby (nesmí překročit 450 liber). Zvláště v případech sporů o velké částky tak může být LCIA opravdu výrazně levnější, než jeho arbitrážní konkurenti.

Řízení u LCIA je poměrně neformální, „žaloba“ („request for arbitration“) se podává elektronicky prostřednictvím webového formuláře a registrační poplatek lze zaplatit kartou jako v e-shopu. Fyzicky se stranám doručují pouze ty nejdůležitější písemnosti, veškerá ostatní písemná komunikace může z rozhodnutí tribunálu probíhat prostřednictvím e-mailu, kdy

kratší sdělení lze činit přímo v textu mailu, rozsáhlejší podání (např. „statement of claim“) se pak přikládají v PDF.

Rozhodčí doložka v našem případě nespécifikovala počet rozhodců ani způsob jejich jmenování. LCIA nám určila jediného rozhodce, zkušeného anglického arbitra, který rychle vyjasnil procesní otázky a pak už se zaměřil na sporné otázky hmotněprávní a kolizní. Jelikož skutkový stav byl v převážné míře nesporný a nebylo třeba předvolávat svědky, točilo se celé řízení kolem otázek právních. Arbitr dbal na to, aby obě strany měly dostatečný prostor k vyjádření svého stanoviska a k reakci na argumenty protistrany. Sám také průběžně informoval strany o svém předběžném právním názoru a nejasnostech ohledně některých argumentů,

což stranám umožňovalo svou argumentaci doplnit či blíže vyjasnit a minimalizovalo se tak nebezpečí překvapivého rozhodnutí, tak obvyklé nejen u českých soudů, ale i v mnoha rozhodcích řízeních.

Přestože sporných otázek bylo v případě vícero, největší pozornost na sebe poutalo nejednoznačné ustanovení o smluvní pokutě. Výkladové otázky prohlubovala skutečnost, že nebylo zcela zřejmé, podle jakého práva se má (nejen při jejím výkladu) postupovat, neboť explicitní volba práva ve smlouvě absentovala.

Rozhodce se domníval, že rozhodným by mělo být právo anglické, což v případě, kdy máte v rozhodčí doložce instituci LCIA a místo sídla rozhodčího řízení Londýn, je závěr, který Vás od anglického rozhodce nemůže příliš překvapit (s ohledem na tamější tendenci považovat volbu soudiště za indikaci volby hmotného práva). Bylo tedy třeba jej přesvědčit, že by měl postupovat podle nařízení Řím I a dovést volbu jiného, pro klienta příznivějšího právního řádu, než je právo anglické. Zrovna u smluvní pokuty, tak častého a důležitého institutu smluv uzavíraných na evropském kontinentě, můžete totiž při aplikaci anglického práva tvrdě narazit.

Ne snad, že by každé ujednání o smluvní pokutě bylo v anglickém právu nevyhnutelné. Jen nesmí mít „trestní“ povahu, tj. nesmí jít v zásadě nad rámec prosté reparace způsobené újmy. Anglické právo tedy rozlišuje mezi ujednáním o smluvní pokutě („penalty clause“), které je neplatné, a ujednáním o paušální náhradě škody („liquidated damages clause“), které je v zásadě přípustné. Přitom nejde o označení, ale o obsah. Proto o určení, zda se jedná o platné či neplatné ustanovení, rozhoduje množství kritérií. Podrobně rozebrat anglickou úpravu smluvní pokuty není cílem tohoto článku a varovat před jeho aplikací již vůbec ne. Anglické právo se zcela právem těší titulem jednoho z nejužívanějších právních upravujících mezinárodní transakce. Chtěli bychom v této souvislosti pouze varovat před tím, abyste bez dalšího volili anglické právo jako právo rozhodné v případě, kdy ujednání o smluvní pokutě představují zásadní ustanovení vyjednávané smlouvy; bohužel je to nikoliv neobvyklá chyba kontinentálních právníků.

Navíc nejenže ujednání o smluvní pokutě bude zpravidla nevyhnutelné tam, kde anglické právo bude právem rozhodným. Rozhodce šel tak daleko, že zvažoval, že nevyhnutelnost této „trestní sankce“ by dokonce mohla být otázkou anglického veřejného pořádku, což by znamenalo její vynucení bez ohledu na rozhodné právo.

V našem případě však vše dobře dopadlo (tedy pro našeho klienta). Nejenže rozhodce vyslyšel argumenty našeho klienta jako žalobce, že výhrada veřejného pořádku se neuplatní, ale rozhodl i o tom, že se pro zjištění rozhodného práva smlouvy aplikuje evropský kolizní předpis Řím I (jakkoliv je jeho závaznost pro rozhodce stále předmětem diskusí v akademických kruzích). K tomu pravděpodobně napomohl i srovnávací výklad právních norem všech třech ze skutkového stavu vyplývajících možných zemí (Anglie, ČR a Ruska, včetně rozboru Vídeňské úmluvy o mezinárodní koupi zboží, která byla na danou věc aplikovatelná), jak co se týče kolizních norem, tak i výkladu institutu smluvní pokuty, který jsme v řízení předložili.

Přestože klient v tomto konkrétním případě nenesl negativní důsledky rizik vyplývajících z neznalosti právní úpravy dopadající na práva a povinnosti smluvních stran či neznalosti soudiště rozhodčího řízení, které, jak jsme výše ukázali, s rozhodným právem smlouvy může úzce souviset, za jiných okolností by tomu tak být nemuselo. Zase jsme se, jako už mnohokrát, přesvědčili, jak klíčová jsou ustanovení o volbě práva a volbě soudiště. Pokud bychom klienta zastupovali už při sjednávání smlouvy, případný spor by byl mnohem jednodušší. Nezbývá než opakovat, že kvalitní právní pomoc při sjednávání důležitých smluv se opravdu vyplatí, protože špatnou smlouvu po vzniku sporu ani ten nejlepší právník většinou nezachrání.

Na závěr procesní zajímavost. Součástí výrokové části rozhodčího nálezu je stejně jako v případě soudních rozhodnutí i výrok o nákladech řízení a jejich alokace mezi stranami. U soudního řízení není pochyb, že se tato otázka řídí domácím právem. U mezinárodních arbitráží do toho však vstupují otázky rozhodného práva a diskrece rozhodce. Pravidla LCIA obsahují ustanovení, že rozhodce není vázán úpravou nákladů řízení dle práva jakéhokoliv státu. Přestože se tedy má všeobecně za to, že náklady řízení se řídí právem rozhodčího řízení („lex arbitri“), v řízení u LCIA rozhodce tímto vázán není a při rozhodování může vzít v úvahu množství dalších právních neupravených faktorů. V našem případě rozhodce dostal svému neformálnímu přístupu a oběma stranám dal možnost navrhnout vlastní způsob a rozdělení náhrady nákladů. My jsme navrhli výpočet nákladů podle českého advokátního tarifu (v daném případě to bylo pro klienta výhodné) a rovněž i alternativní přístup v podobě hodinové sazby s detailní strukturou všech vzniklých nákladů. Rozhodce zvolil vyčíslení na základě hodinové sazby, jež mu bylo bližší.

Když bychom měli celkově porovnat LCIA s našimi zkušenostmi z jiných mezinárodních arbi-

trází, především těch vedených pod hlavičkou ICC, řízení v Londýně se vyznačuje větší neformálností a flexibilitou (i žalobní nárok bylo možné rozšířit prostřednictvím e-mailu), což je dáno nejen tamějšími pravidly, ale i skutečností, že arbitři jsou zpravidla jmenováni z anglických právníků, u nichž je preference obsahu před formou dosti obvyklá. Tento přístup řízení dosti urychluje, což lze z hlediska potřeb mezinárodního obchodu jen vítat. ●

Petr Břiza, partner

Tomáš Hokr, advokátní koncipient

Břiza & Trubač, s.r.o., advokátní kancelář

BŘIZA & TRUBAČ

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ – ATTORNEYS AT LAW

Nový plánovaný institut v pracovním právu – vrcholový řídicí zaměstnanec

Na půdě Ministerstva práce a sociálních věcí se chystá další novela zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce (dále jen „zákoník práce“ či „ZP“). Jejím cílem je dle informací zveřejněných Ministerstvem práce a sociálních věcí „provedení změn, které budou vést k větší flexibilitě základních pracovněprávních vztahů za současného posílení ochrany postavení zaměstnance v těchto právních vztazích (strategie flexicurity), a to v reakci na požadavky především z řad sociálních partnerů, a s ohledem na vývoj českého právního řádu, judikatury českých soudů i Soudního dvora EU.“[1]

Připravovaná novela prošla nejším připomínkovým řízením, a je tedy otázkou, zda, kdy a v jaké konečné podobě nabude účinnosti. Některé plánované novinky jsou však natolik

zajímavé, že stojí za to se jim věnovat alespoň v této stručné podobě. Tento článek si s ohledem na svůj rozsah neklade za cíl pojednávané téma rozpracovat do detailů, ale spíše na něj upozornit a zmínit otázky, které s ním mohou souviset.

Jednou z novinek, která má výše uvedené cíle novely naplňovat, je nový institut – tzv. vrcholový řídicí zaměstnanec. Ten by měl být dle připravované novely upraven v nově zařazeném § 12[2] zákoníku práce v následujícím znění:

- (1) Vrcholovým řídicím zaměstnancem může být na základě dohody mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem jen
- a) vedoucí zaměstnanec v pracovním poměru v přímé řídicí působnosti
 1. statutárního orgánu, jde-li o právnickou osobu, a
 2. zaměstnavatele, jde-li o fyzickou osobu, nebo
 - b) vedoucí zaměstnanec, přímo podřízený vedoucímu zaměstnanci podle písmene a), za podmínky, že zaměstnavatel sjednal se zaměstnancem uvedeným pod písmenem a) nebo b) mzdu a jeho průměrný měsíční výdělek činí alespoň 100 000 Kč.
- (2) Výši částky podle odstavce 1 stanoví vláda nařízením, a to zpravidla s účinností od počátku kalendářního roku s přihlédnutím k vývoji mezd a spotřebitelských cen.

Druhá část změny zákona týkající se vrcholového řídicího zaměstnance je zakomponována do navrhovaného § 317b ZP, ve kterém se stanovují odchylky pro úpravu pracovní doby, odměňování a překážek v práci. Na pracovněprávní vztahy vrcholového řídicího zaměstnance se dle připravované novely nemají vztahovat ustanovení § 78 odst. 1 písm. i), § 93, § 96 odst. 1 písm. a) bod 2 a § 114 ZP (tedy pro vrcholového řídicího zaměstnance nemá existovat pojem práce přesčas, ani pravidla pro její konání a odměňování či povinnost zaměstnavatele práci přesčas evidovat). Tento zaměstnanec si má mít možnost rozvrhnout pracovní dobu až do rozsahu 48 hodin týdně sám, a to i na dny pracovního klidu (výkon práce nad tento rámec evidentně nebude prací přesčas). Dále se pro vrcholového řídicího zaměstnance nemá použít ustanovení o stanovené týdenní pracovní době, a o maximální délce směny. Aplikovatelná nemají být ani ustanovení o odměňování za práci ve svátek, za noční práci a za práci v sobotu a v neděli. Ve všech těchto případech tedy vrcholovému řídicímu zaměstnanci nemá náležet ani mzda, ani příplatky či náhradní volno. Vrcholovému řídicímu zaměstnanci dále nemá příslušet náhrada mzdy při tzv. jiných důležitých osobních překážkách v práci (co se jimi rozumí, upravuje § 199 ZP ve spojení s nařízením vlády č. 590/2006 Sb. v platném znění). Ani vrcholový řídicí zaměstnanec však nemá přijít o náhradu mzdy za dobu prvních 14 dní dočasné pracovní neschopnosti (jen pro tento účel musí zaměstnavatel vypracovat rozvržení pracovní doby vrcholového řídicího zaměstnance do směn).

Cíl novelizace je zřejmý – podpořit flexibilitu zaměstnání vysoce postavených manažerů, u nichž není žádoucí a ani příliš realizovatelné regulovat práci přesčas, ve svátek nebo o sobotách a nedělích. Tito zaměstnanci si ve skutečnosti už nyní práci rozvrhují sami a jejich přístup k práci i podmínky odměňování se přibližují vztahu statutárního orgánu a společnosti (pracují tehdy, když si to situace žádá, a nikoli podle předem stanoveného rozvrhu směn). Nicméně navrhovaný zásah do ochrany poskytované zaměstnanci zákoníkem práce (nově zařazené ustanovení § 317b ZP), je podstatný. Ustanovení zákoníku práce, která se nemají na pracovní poměr těchto zaměstnanců aplikovat, nesledují jen otázku odměňování za práci, ale také bezpečnost a ochranu zdraví při práci.

Minimální požadavky na bezpečnost a ochranu zdraví pro úpravu pracovní doby stanovuje komunitární právo prostřednictvím směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/88/ES ze dne 4. listopadu 2003 (dále jen „směrnice“). Ta umožňuje zavedení výjimky pro vrcholové řídicí zaměstnance v čl. 17 směrnice, ve kterém stanoví, že je možné se odchýlit od čl. 3 až 6, 8 a 16 směrnice, při dodržení obecných

zásad ochrany bezpečnosti a zdraví pracovníků a pokud se vzhledem ke zvláštní povaze dotyčných činností délka pracovní doby nemění, nebo není předem určena, nebo si ji mohou určit sami pracovníci. čl. 3 až 6, 8 a 16 směrnice upravují denní odpočinek, nárok na přestávku v práci v případě pracovní doby delší než šest hodin, týdenní dobu odpočinku, maximální délku týdenní pracovní doby, délku noční práce a referenční období. Navrhovaná změna ZP tak s těmito výjimkami počítá.

Definování vrcholového řídicího zaměstnance pomocí již tradiční definice vedoucího zaměstnance a jeho přímého vztahu k zaměstnavateli či statutárnímu orgánu zapadá do struktury ZP. Podstatné je omezení, že zaměstnanec se může stát vrcholovým řídicím zaměstnancem, jen pokud s tím bude sám souhlasit. Vrcholovým řídicím zaměstnancem se tak může stát pouze zaměstnanec spadající do skupiny vedoucích zaměstnanců, s nimiž může být sjednána doložka odvolatelnosti z pracovního místa (viz § 73a násl. ZP).

Jsou tu však dvě další podmínky, a to sjednání mzdy a dosažení dostatečného průměrného výdělku. Vedoucí zaměstnanec, který má mzdu určenou jednostranně zaměstnavatelem (typicky mzdovým výměrem, který je jednostranným právním jednáním zaměstnavatele), podmínky splnit nemůže.

Průměrný měsíční výdělek musí činit alespoň 100 000 Kč. Navržená novela nedává žádný další návod k posouzení tohoto kritéria. Při zjištění průměrného výdělku se tedy užijí ustanovení hlavy XVIII zákoníku práce, tedy § 351 a násl. Rozhodným obdobím je podle těchto pravidel předchozí kalendářní čtvrtletí, nestanoví-li ZP jinak. Je tedy otázkou, k jakému okamžiku může poprvé vedoucí zaměstnanec splnit podmínku dostatečného průměrného výdělku proto, aby se stal vrcholovým řídicím zaměstnancem a na jak dlouhou dobu se má podmínka za splněnou. Navržené znění novely neuvádí, zda zjištěný průměrný výdělek použít zpětně při posouzení, zda zaměstnanec podmínku dostatečného příjmu (průměrného výdělku) v rozhodném období dosáhl, či nikoli. Zpětné posuzování by nedávalo příliš smysl, protože při zjištění, že průměrný výdělek v rozhodném období potřebné hranice nakonec nedosáhl, by jen stěží bylo možné revidovat zpětně pracovní podmínky dotčeného vedoucího zaměstnance (např. mu doplatit příplatky za práci přesčas, která však nebyla ani evidována). Návrh novelizace navíc neuvádí ani to, zda by zjištění dostatečného průměrného měsíčního výdělku znamenalo možnost sjednat postavení vrcholového řídicího zaměstnance pro nějakou konkrétně vymezenou dobu v budoucnu (měsíc, následující kalendářní čtvrtletí či jiné období).

Uvedené kritérium stanovené absolutním číslem nepovažujeme za šťastné ani z toho důvodu, že nemůže reflektovat teritoriální rozdíly v dosahovaných výdělcích v různých regionech. Tento institut se tak může stát nedostupným pro vedoucí zaměstnance menších podniků v regionech, kde je dlouhodobě dosahováno nižší mzdy, ačkoliv charakter tohoto způsobu práce bude stejný, jako u zaměstnanců společností fungujících v regionech s vysokými mzdami. Ke zpřesnění definice vrcholného řídicího zaměstnance by bylo vhodnější využít jiné prostředky. Můžeme se inspirovat např. v německém právu, ve kterém je vrcholový řídicí zaměstnanec definován předně pomocí obsahu jeho činnosti, tedy podmínky k zařazení do kategorie vrcholového řídicího zaměstnance se odvíjejí od toho, jestli je oprávněn vydávat nezávislá rozhodnutí, která podstatně ovlivňují chod společnosti a mzdové hledisko slouží pouze jako podpůrné kritérium^[3]. Pokud by pak podmínkou měla být mzda v určité výši, příhodnější by zřejmě mohlo být např. stanovení hranice procentuálně k celkovým vypláceným mzdám u daného zaměstnavatele v určitém období.

Pokud bude navrhovaná změna schválena, bude zajímavé sledovat, jak bude aplikována v praxi. Další otázkou je, zda budou vedoucí zaměstnanci splňující podmínky motivováni takovou dohodou uzavřít, neboť jak flexibilita (co se rozvrhování pracovní doby týče) takového pracovního poměru, tak i jeho odměňování jsou evidentně ve prospěch zaměstnavatele. Zaměstnanci nepřinášejí kromě možnosti rozvrhnout si práci sám žádné viditelné výhody. ●

Mgr. Veronika Bočanová,
advokátka
Mgr. Eliška Gorčicová,
advokátní koncipientka
Advokátní kancelář Vych & Partners, s.r.o.

Poznámky

- [1] Ministerstvo práce a sociálních věcí. Nový zákoník práce: Co navrhujeme a chceme prosadit? Ministerstvo práce a sociálních věcí [online]. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí, [cit. 16.3.2016]. Dostupné na www, k dispozici na <http://www.mpsv.cz/cs/24452>.
- [2] Původní § 12 byl spolu s dalšími ustanoveními zákoníku práce zrušen bez náhrady v rámci jedné z novelizací.
- [3] § 5 Absatz 3 und 4 des Betriebsverfassungsgesetzes.

Způsoby skončení zadávacího řízení

S ohledem na připravovanou změnu v oblasti veřejných zakázek, kterou přinese zákon o zadávání veřejných zakázek (dále jen „ZZVZ“) poskytují autoři čtenářům stručný přehled možností skončení zadávacího řízení (dále jen „ZŘ“) včetně rozboru důvodů, které k nim mohou vést, a povinností, jež s nimi souvisejí.

Výběr dodavatele

Stejně jako dle dosavadní právní úpravy vybere zadavatel k uzavření smlouvy účastníka ZŘ, jehož nabídka byla vyhodnocena jako ekonomicky nejvýhodnější. Samozřejmě je-li v ZŘ jediný účastník, může být zadavatelem vybrán bez provedení takového hodnocení.

Následně zadavatel vybraného účastníka vyveze k předložení originálů či ověřených kopií

dokladů o jeho kvalifikaci, dokladů nebo vzorků, jejichž předložení je podmínkou uzavření smlouvy (pokud si jejich předložení vyhradil), případně, je-li vybraný dodavatel právnickou osobou, také identifikační údaje osob, které jsou jeho skutečným majitelem (ve smyslu ust. § 4 odst. 4 zák. č. 253/2008 Sb.) a dále doklady, z nichž vyplývá vztah těchto osob k vybranému dodavateli.

Lze konstatovat, že dochází k výslovné úpravě

v praxi již delší dobu používaného postupu, kdy zadavatel podmíní uzavření smlouvy předložením dokumentů. Jelikož při posuzování úplnosti a požadované formě/obsahu těchto dokumentů postupuje zadavatel obdobně jako při objasňování či doplňování údajů, dokladů, vzorků nebo modelů, může tuto výzvu opakovat, prodloužit lhůtu stanovenou k jejich předložení či její zmeškání prominout, a to i bez návrhu.

Jestliže vybraný dodavatel tyto dokumenty nedoloží nebo výsledek provedených zkoušek neodpovídá zadávacím podmínkám, musí zadavatel dodavatele i po jeho výběru ze ZŘ vyloučit. Vyloučit vybraného dodavatele je zadavatel povinen i v případě, že po uplynutí lhůty zákazu uzavřít smlouvu dle ust. § 246 ZZVZ, nesplní povinnost uzavřít smlouvu v souladu s jeho nabídkou bez zbytečného odkladu. Dalším důvodem pro vyloučení vybraného dodavatele je i skutečnost, že zadavatel na základě předložených dokladů zjistí, že vybraný dodavatel byl ve střetu zájmů. Střet zájmu lze konstatovat v případě, že zájmy osob (zejm. zájem získat osobní výhodu nebo snížit majet-

kový či jiný prospěch zadavatele), které se podílejí na průběhu ZŘ, či mají nebo by mohly mít vliv na výsledek ZŘ, ohrožují jejich nestrannost nebo nezávislost.

Rozhodnutí o výběru a uzavření smlouvy

Všem účastníkům ZŘ zadavatel odesílá oznámení o rozhodnutí o výběru, a to bez zbytečného odkladu. Na rozdíl od dosavadní právní úpravy, dle které muselo být toto oznámení odesláno do 5 pracovních dnů od rozhodnutí, nestanovuje ZZVZ konkrétní lhůtu, stanoví však, že tak musí být učiněno bez zbytečného odkladu.

Ačkoliv i dosavadní zákon stanovoval povinné obsahové náležitosti, jež muselo toto oznámení splňovat, přináší ZZVZ, co se obsahových náležitostí týče, několik novinek. Tou zásadní je, že povinnou součástí oznámení bude nově představovat zpráva o posouzení a hodnocení nabídek (dále jen „Zpráva“).

Doposud měli uchazeči ZŘ, jejichž nabídky byly předmětem posouzení, možnost do Zprávy nahlédnout a zadavatel jim byl dle ust. § 80 odst. 3 zák. č. 137/2006 Sb. (dále jen „ZVZ“) povinen až do uzavření smlouvy nahlédnutí umožnit. Zatímco doposud byl přístup zadavatele k poskytnutí Zprávy uchazeči pouze pasivní, po nabytí účinnosti ZZVZ bude muset tento dokument uchazečům poskytovat aktivně, a to jako součást oznámení o rozhodnutí o výběru.

Nově je zadavateli umožněno v případě, že vybraný dodavatel bude vyloučen ze ZŘ, vyzvat k uzavření smlouvy dalšího účastníka, a to v pořadí, které vyplývá z výsledku původního hodnocení nabídek nebo nového hodnocení, které zadavatel musí provést v případě, že by vyloučení vybraného dodavatele znamenalo podstatné ovlivnění původního pořadí nabídek. Zásadní změnou je, že tento postup zadavatel může použít opakovaně, nikoli jen v případě uchazeče, který se umístil druhý či třetí v pořadí (srov. § 82 odst. 4 ZVZ).

Zrušení zadávacího řízení

Důvody pro zrušení ZŘ jsou upraveny v ust. § 127 ZZVZ. Lze konstatovat, že nově je jediným povinným důvodem situace, kdy po uplynutí lhůty pro podání žádostí o účast předběžných nabídek v ZŘ není žádný účastník. Všechny ostatní důvody jsou formulovány jako možné a zadavatel má tedy možnost jejich využití uvážit. Kromě důvodů, které pro zrušení ZŘ existovaly i dle dosavadní právní úpravy a zůstaly zachovány, byly některé pozměněny a další nově doplněny.

Zadavatel je i dle ZZVZ oprávněn ZŘ zrušit, jestliže se v jeho průběhu vyskytly důvody hodné zvláštního zřetele, včetně důvodů ekonomických, pro které nelze po zadavateli požadovat, aby v ZŘ pokračoval, bez ohledu na to, zda tyto důvody zadavatel způsobil, či nikoliv. Jak vyplývá z textu ZZVZ i z důvodové zprávy, důvod hodný zvláštního zřetele může mít na rozdíl od podstatné změny okolností i subjektivní charakter. Nutno tedy poukázat na skutečnost, že v tomto bodě ZZVZ nenavazuje na dosavadní judikaturu. Nově je výslovně umožněno zrušit ZŘ i z ekonomických důvodů, např. za situace, kdy obdržené nabídky jsou výrazně dražší, než zadavatel předpokládal, či došlo k výraznému pohybu na trhu.

Samostatný důvod pro zrušení ZŘ tvoří i skutečnost, že zadavatel neobdržel dotaci, z níž měla být veřejná zakázka zcela nebo částečně uhrazena. Byť tento důvod byl dle dosavadní právní úpravy vykládán v souladu s judikaturou (např. rozsudek NSS 2Afs 64/2009 ze dne 27. 01. 2010) jako důvod hodný zvláštního zřetele, vymezen jako samostatný a výslovný je zcela nově. Další důvod pro zrušení ZŘ představuje i skutečnost, že zadavatel ZŘ zahájil, ačkoliv k tomu nebyl povinen. Zde však považujeme za vhodné poukázat na skutečnost, že byť je tento postup v souladu se ZZVZ, nelze vyloučit občanskoprávní odpovědnost zadavatele.

Oznámení a uveřejnění ukončení ZŘ

Nově není stanovena povinnost, kterou zadavateli doposud ukládalo ust. § 82 odst. 6 ZVZ, tedy povinnost písemně informovat o uzavření smlouvy uchazeče, s nimiž bylo možné smlouvu uzavřít. I nadále má však zadavatel povinnost v případě rozhodnutí o zrušení ZŘ do tří pracovních dnů informovat o této skutečnosti všechny jeho účastníky.

Další povinností, jež zadavatel v souvislosti se skončením ZŘ má, je uveřejnit formuláře ve lhůtě 30 dnů od uzavření smlouvy, resp. od rozhodnutí o zrušení ZŘ, a to způsobem vymezeným v ust. § 212 ZZVZ. Dochází zde k výraznému prodloužení lhůty, neboť ZVZ poskytoval zadavateli lhůtu pro oznámení výsledku ZŘ poloviční a pro uveřejnění oznámení o zrušení dokonce pouze třídenní. Stejně jako dle dosavadní právní úpravy vyhotoví zadavatel o průběhu ZŘ písemnou zprávu, jejíž náležitosti jsou v ZZVZ též vymezeny. Tato zpráva musí být uveřejněna na profilu zadavatele do 30 pracovních dnů od ukončení ZŘ.

Závěrem považujeme za vhodné upozornit na skutečnost, že některé lhůty pro úkony zadavatele jsou vymezeny v pracovních dnech a některé ve dnech kalendářních. Nutno kon-

statovat, že se jedná o nepochopitelný krok zákonodárce, který bude v konečném důsledku vyžadovat značnou pozornost zadavatele při počítání lhůt, neboť lze předpokládat, že jejich zmeškání způsobené záměnou pracovních dnů za kalendářní nebude ojedinělé. ●

Mgr. Karel Masopust
Mgr. Renata Brychtová
HOLEC, ZUSKA & Partneri

□ □ HOLEC, ZUSKA
& PARTNEŘI

ADVOKÁTI | ATTORNEYS | RECHTSANWÄLTE

Již od roku 2005 poskytujeme PRÁVNÍ PORADENSTVÍ tuzemské a zahraniční klientele s důrazem na komplexní řešení daného problému, jak z právního, tak i daňového hlediska.

Stavíme na spolehlivosti, osobním přístupu a vzájemné důvěře.

Specializujeme se zejména na:

- právo obchodních korporací
- veřejné zakázky
- občanské právo
- pracovní právo
- právo nemovitostí
- trestní právo
- mezinárodní obchod
- finance a bankovníctví
- právo hospodářské soutěže
- rodinné právo, aj.

Právní služby poskytujeme v českém, slovenském, anglickém, německém, francouzském a španělském jazyce.

Právní úprava domén na internetu, postup při řešení sporů z domén

Význam internetu v běžném životě narůstá s každým dalším rokem. A není tomu jinak ani v obchodních vztazích. Čím více však společnosti přesouvají své služby a produkty na internet, tím častější jsou mezi nimi spory ohledně práv vyplývajících z těchto vztahů. Každý, kdo má zájem o úspěšné podnikání, se snaží zviditelnit jím nabízené služby či zboží skrze vlastní webové stránky, které by za tímto účelem měly být patřičně reprezentativní a informativní. Ovšem tyto atributy nejsou vždy jedinými kritérii, která rozhodují o tom, zda je propagace na internetu úspěšná. Mnohdy je rovněž zapotřebí vybrat vhodné doménové jméno těchto internetových stránek, tedy jejich webovou adresu. V tomto případě se ovšem můžeme dostat do konfliktu s další osobou, která danou internetovou doménu mnohdy neoprávněně a na náš úkor provozuje.

Zákonná úprava internetových domén

Podobně jako u ochranných známek dochází i u doménových jmen k situacím, kdy si osoba zaregistruje doménové jméno, které je spjata s jinou osobou či obchodní firmou nebo je zaměnitelné s již registrovanou ochrannou známkou. Tato činnost bývá nejčastěji označována jako domain grabbing, domain hijacking či cybersquatting a patří mezi nejobvyklejší případy narušování práv držitelů doménových jmen za účelem získání majetkového prospěchu. Tito „doménoví spekulanti“ tímto způsobem takřka vždy ve zlém víře parazitují na populárnějších jménech či značkách a snaží se tak dosáhnout vyšší návěstivosti svých webových stránek.

Jak lze vůbec pojem domén webových stránek kvalifikovat po právní stránce? Jeho definici či úpravu nelze nalézt v žádném z platných zákonů v ČR, včetně zákona 89/2012 Sb., občanského zákoníku. Tím se liší například od domény .eu, jejíž principy a pravidla registrace lze nalézt v kapitole II, čl. 2, odst. 2, 3 nařízení Komise 874/2004 ze dne 28. 4. 2004. Z toho důvodu existují dodnes spory, jak tento termín popsat z právního hlediska. V dnešní době převažujícím názorem je, že se jedná o věci nehmotné v souladu s ust. § 496 odst. 2 občanského zákoníku, ke kterým se vážou relativní majetková práva, zejména ve vztahu držitele domény a registrátora, nikoliv však práva absolutní. K tomuto názoru se v minulosti přiklonil i Nejvyšší soud ČR ve svém rozhodnutí ze dne 19. 4. 2012, sp. zn. 23 Cdo 3407/2010 či prof. Telec.[1] Toto pojetí také odpovídá i obecně převažující úpravě domén v zahraničí. Na problematiku cybersquattingu se tak u nás v praxi aplikují ustanovení z obdobných právních institutů, především ustanovení občanského zákoníku pro nekalou soutěž, nedovoleného užívání jména firmy, či ustanovení § 8, o právech z ochranné známky, zákona 441/2003 Sb., o ochranných známkách.

Jak již bylo výše zmíněno, Nejvyšší soud České republiky se cybersquattingem už v minulosti několikrát zabýval – mezi klíčové judikáty se v tomto ohledu řadí zejména rozhodnutí ze dne 13. 1. 2011, sp. zn. 23 Cdo 2667/2008, kde soud došel k závěru, že zahrnutí slov „Ústecký kraj“ do názvu dopravní společnosti zakládá neoprávněné užití názvu právnické osoby (zde územně samosprávného celku) či novější rozhodnutí ze dne 17. 3. 2013 sp. zn. 23 Cdo 3895/2011, které označilo tehdejší způsob řešení sporů v oblasti doménových jmen za protiprávní, neboť navrhovatel mohl takřka jednostranně, skrze tzv. veřejnou rozhodčí nabídku, rozhodnout o tom, že se spor bude namísto u tradičních soudů řešit u soudů rozhodčích

v rámci rozhodčího řízení, přičemž držitel sporného doménového práva byl nucen se této volbě podvolit.

Postup při řešení sporů z internetových domén

Jaký je v dnešní době správný postup držitele práv k doméně či ochranné známce, který má za to, že jsou jeho práva porušována, aby dosáhl jejich patřičné ochrany? Nepřekvapivě je prvním krokem za účelem ochrany doménového jména proti držiteli parazitujícího doménového jména (dále také „narušiteli“) zaslání výzvy (ve smyslu výzvy předžalobní) tomuto neoprávněnému držiteli, ve které ho vyzveme, aby ukončil svoji protiprávní činnost a webovou doménu zrušil či převedl do Vašeho vlastnictví. V této výzvě lze samozřejmě požadovat i další plnění, především peněžité, jako kompenzaci za výdělek, který neoprávněně a na Váš úkor narušitel obdržel skrze porušování Vašich práv. Nezřídka se stává, že tato výzva a obava z dalších právních kroků, je dostatečnou incentivou pro protistranu k jejímu vyhovění. Bývá tomu tak především v situacích, kdy si narušitel nebyl vědom svého protiprávního jednání a nejednal ve zlém víře. Pokud ovšem druhá strana na výzvu reaguje negativně či nereaguje vůbec, bude zapotřebí věc řešit skrze žalobu u soudu či skrze tzv. alternativní řešení sporů – pomocí online platformy Rozhodčího soudu.

Alternativní řešení sporu o domény .cz se v principu podobá řešení sporů z domén .eu (řízení ARD.EU) nebo z domén jako je .org (řízení UDRP dle pravidel ICANN). V důsledku přijetí nových pravidel, platících od 1. 3. 2015 (přijatých v návaznosti na výše uvedené rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 23 Cdo 3895/2011), se již de facto nejedná o rozhodčí řízení. Je založeno na smluvním ujednání, které je součástí pravidel registrace doménových jmen u provozatele domén .cz (zájmové sdružení CZ.NIC) a lze v něm nárokovat pouze zrušení registrace doménového jména nebo převod doménového jména na žalobce, takže v něm nelze nárokovat např. náhradu škody. Toto řízení, také nepředstavuje překážku litispendence, takže bude možné se v téže věci s totožnými nároky obrátit i na obecný soud. Takto vydané rozhodnutí také není exekučním titulem pro výkon rozhodnutí. Zahájením tohoto řízení zároveň nedochází k blokaci předmětného doménového jména, navrhovatel o toto musí zažádat zvlášť, skrze separátní podání na zvláštním formuláři.

Druhou možností je řešení sporu skrze žalobu u obecného soudu, nejčastěji z titulu porušení práv z ochranné známky, či z nekalé soutěže. Předem je třeba upozornit, že soudní cesta je mnohonásobně pomalejší než alternativní řešení sporu, které u Rozhodčího soudu pro-

bíhá online, kdy řízení je obvykle vyřízeno v řádech měsíců místo let. Ovšem vzhledem k tomu, že alternativní řešení sporu nepředstavuje překážku zahájení soudního řízení, lze se na obecný soud obrátit kdykoli – i v průběhu alternativního řešení sporu či v případě, kdy s výsledkem alternativního řešení sporu nesouhlasíme. V soudním řízení již lze uplatnit nároky na náhradu škody či náhradu nákladů řízení. Rovněž je možné, skrze předběžné opatření, podat žádost o blokaci domény po dobu trvání sporu.

Závěrečné shrnutí

Právo patří bdělým. Pokud tedy dochází k porušování Vašich práv k doménovému jménu, neváhejte problém řešit, vyzvěte osobu k nápravě a v případě, kdy nápravě nedojde, zvažte další postup. V případě, kdy jde o porušení nevědomé a menšího rozsahu, stojí za úvahu alternativní řešení sporu u Rozhodčího soudu, neboť je méně formální a rychlejší. Ovšem za situace, kdy se narušitel na Váš úkor úmyslně a ve zlém víře obohacuje a jsou zde obavy, že proti rozhodnutí Rozhodčího soudu se bude všemi silami bránit, je lepší se v dané věci rovnou obrátit na soudy obecné. ●

Mgr. Martin Souček
Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.

Poznámka

- [1] Telec, I. Právo duševního vlastnictví v informační společnosti. Praha: Leges, 2015. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-061-1 – str. 21–31

Překonáváme
s vámi překážky
již více než 20 let

JELÍNEK

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

2015
právnícká
firma
roku
velmi doporučovaná
kancelář

Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.

Působíme v Pardubicích a Hradci Králové

www.advokatijelinek.cz

2012
právnícká
firma
roku
velmi doporučovaná
kancelář

VYTRVALOST | TRADICE | SÍLA

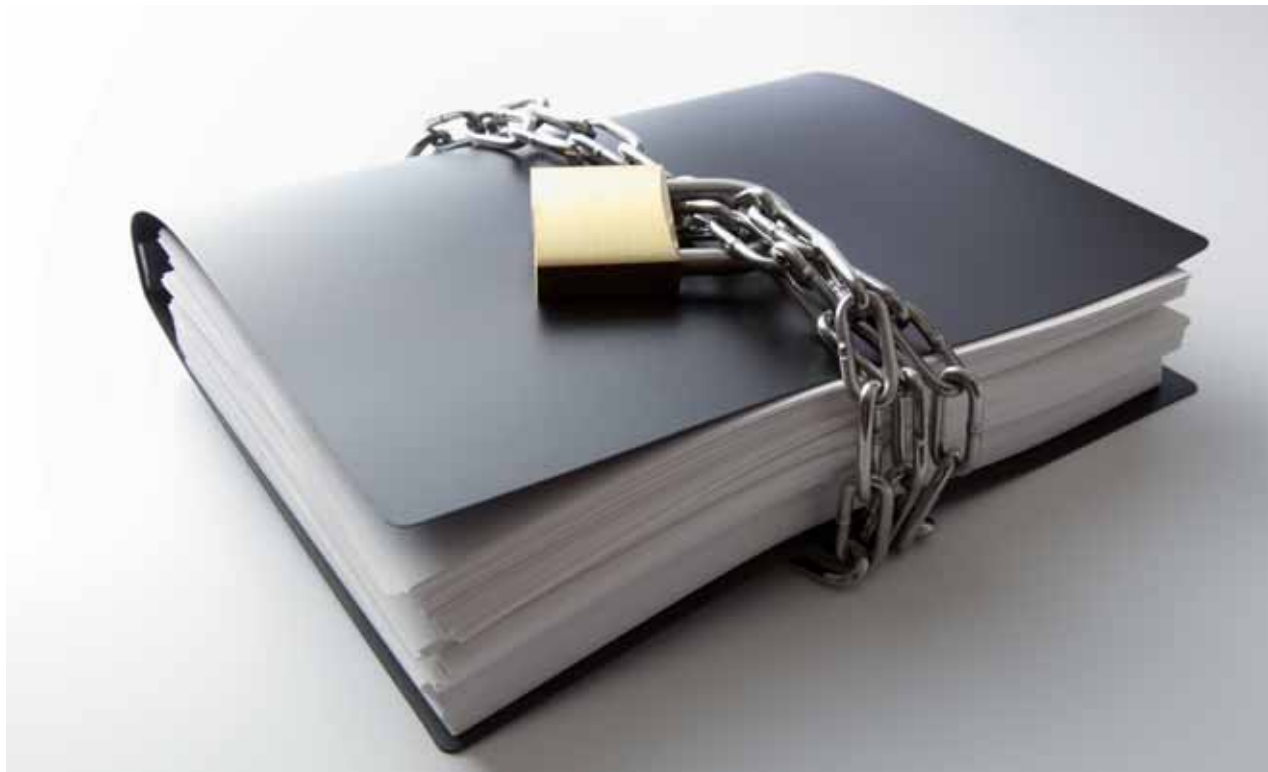
Už od roku 1995 poskytujeme našim klientům právní ochranu proti nespravedlnosti, nesmyslům, zvlá, byrokracii, nejasným podmínkám a neférovému přístupu.

Pomohli jsme jim ušetřit miliardy korun.

BRÁNÍME SLUŠNÉ

Vznik zadržovacího práva a insolvenční řízení

Zadržovací právo je zajišťovací institut, který umožňuje zřídit zajištění k cizí movité věci jednostranným jednáním věřitele. Jeho podstata spočívá v tom, že ten, kdo je povinen vydat cizí movitou věc, ji může zadržet za účelem, aby zajistil svou pohledávku vůči tomu, komu je povinen tuto věc vydat.

Tento článek pojednává o určitých aspektech zadržovacího práva se zaměřením na jeho vznik v případě, že je dlužník ve stavu neschopnosti splatit svůj závazek.

Předmět zajištění

Předmětem zadržovacího práva je cizí movitá věc. Důležitý posun zaznamenala otázka, či věc lze vlastně zadržet. Nejvyšší soud

ve svém usnesení ze dne 29. 4. 2011, č. j. 29 Cdo 3031/2009, dospěl k závěru, že zadržaná věc nemusí být ve vlastnictví dlužníka. Je tedy možné, aby věřitel zadržel cizí movitou věc, pokud má pohledávku vůči osobě, která sice není vlastníkem věci, ale věc mu předala na základě platné smlouvy, resp. věřitel je povinen tuto věc na základě určitého právního důvodu tomuto dlužníkovi odevzdat.[1] Domníváme se, že výše uvedené judikatorní závěry lze vztáhnout rovněž na aktuálně platnou právní úpravu zadržovacího práva v OZ.

Zajišťovaný dluh a úpadek

Současná právní úprava v OZ je pozitivním posunem oproti stavu dle předchozího zákoníku. Vedle splatného dluhu lze dnes zajistit také dluh nesplatný,[2] a to v taxativně vyjmenovaných případech: (i) dlužník nezajistí dluh

jinak, ač k tomu byl povinen, nebo (ii) dlužník prohlásí, že dluh nesplní, nebo (iii) stane-li se jinak zřejmým, že dlužník svůj dluh nesplní v důsledku určitých okolností, které u něj nastaly; v tomto posledním případě je však nutnou podmínkou pro vznik zadržovacího práva k zajištění nesplatné pohledávky skutečnost, že věřiteli takové okolnosti nebyly ani nemohly být známy při vzniku dluhu.

Poslední dvě situace jsou okolnosti úpadkového charakteru; OZ je však nezávisle na formalizované zahájení insolvenčního řízení (jak činil předchozí zákoník), ale na samotný faktický stav úpadku, hrozícího úpadku, popř. jinou obdobnou skutečnost.

Okamžik vzniku zajištění

Vznik zadržovacího práva je bezpodmínečně spojen s aktivitou věřitele, konkrétně s právně relevantním projevem jeho vůle zadržet cizí movitou věc. Věřitel si tedy musí počínat tak, aby bylo z jeho chování zřejmé, že věc, kterou má ve své detenci, hodlá zadržet za účelem zajištění své pohledávky.[3] Dle ust. § 1397 odst. 1 OZ má být dlužník (resp. vlastník věci) vyzooměn o zadržení věci a o důvodu zadržení. Ke vzniku zadržovacího práva však není třeba, aby bylo vyzoomění dlužníkovy prokazatelně doručeno.

V této souvislosti je třeba poznamenat, že zajištěný dluh nemusí se zadrženu věcí nijak souviset. Věřitel může zadržovací právo uplatnit k zajištění jakékoliv pohledávky za dlužníkem, a to bez ohledu na to, zda právní důvod vzniku pohledávky souvisí se zadrženu movitou věcí, příp. jak je tato pohledávka vysoká oproti hodnotě předmětu zajištění.[4]

Zadržet ovšem nelze movité věci ve všech případech. V ust. § 1396 OZ jsou upraveny okolnosti, za kterých zadržovací právo k věci nevznikne. Zákon zná taková omezení dvě, obě jsou však spojena s okolnostmi, za kterých věřitel u sebe věc má. V prvním případě platí, že zadržet nemůže cizí věc ten, kdo ji má u sebe neprávem, zejména se ji zmocnil lstí nebo násilně (resp. na základě činu protiprávní povahy).[5]

Druhý případ vylučuje vznik zadržovacího práva tehdy, má-li věřitel povinnost s předmětnou věcí naložit určitým způsobem neslučitelným s výkonem zadržovacího práva (např. v případě, že je povinen věc uschovávat, apod.). V tomto případě však zákon zároveň formuluje výjimku z tohoto omezení, a to pro případ, kdy bude zahájeno insolvenční řízení (srov. ust. § 97 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon, ve znění pozdějších předpisů; dále jen „IZ“).

Úpadek dlužníka, Insolvenční řízení proti dlužníkovi

Dle ust. § 1396 odst. 2 OZ se nepřipustnost vzniku zadržovacího práva pro případ jeho neslučitelnosti s důvodem detence věci neuplatní, pokud měl věřitel u sebe cizí movitou věc v době, kdy bylo zahájeno insolvenční řízení na dlužníka. V takovém případě tedy zadržovací právo vzniknout může.

Vzhledem ke skutečnosti, že OZ tímto ustanovením přímo zasahuje do procedurální části insolvenčního práva, nelze se před učiněním závěru o možnostech vzniku zadržovacího práva při úpadku dlužníka obejít bez konfrontace předmětného ustanovení OZ s IZ. Zjistíme, že závěry budou odlišné v případě, kdy dlužník je zároveň vlastníkem zadržované věci a kdy jde o osoby odlišné.

Měl-li by dlužník, proti kterému bylo insolvenční řízení zahájeno, být zároveň vlastníkem věci, jež má být předmětem zadržení, pak je nutno ustanovení OZ o možnosti vzniku zadržovacího práva po zahájení insolvenčního řízení porovnat se speciální úpravou insolvenčního řízení, konkrétně pak s ust. § 109 odst. 1 písm. c) IZ, podle kterého má zahájení insolvenčního řízení mj. takový účinek, že „právo na uspokojení ze zajištění, které se týká majetku ve vlastnictví dlužníka nebo majetku náležejícího do majetkové podstaty, lze uplatnit a nově nabýt jen za podmínek stanovených tímto zákonem“. Z citovaného ustanovení vyplývá, že věřitel může v insolvenčním řízení s úspěchem uplatnit pohledávku jako zajištěnou zadržovacím právem pouze tehdy, pokud zadržovací právo k movité věci náležející do majetkové podstaty dlužníka vznikne nejpozději v okamžiku zahájení insolvenčního řízení. Pokud by zadržovací právo vzniklo až později, byť by z hlediska § 1396 odst. 2 OZ byly splněny podmínky jeho vzniku, v insolvenčním řízení by se k němu pro jeho neúčinnost nepřihlíželo.

Pokud je vlastníkem věci osoba odlišná od dlužníka, proti kterému bylo zahájeno insolvenční řízení, a věc ani z jiného důvodu nepatří do majetkové podstaty dlužníka, pak se na danou situaci § 109 IZ neaplikuje. Takový věřitel pak může svá práva k věci movité vyplývající ze zadržení vykonávat mimo insolvenční řízení, např. v paralelně vedeném exekučním řízení proti dlužníkovi.

Závěr

Úprava zajišťovacího práva v OZ má přesah i do předpisů práva úpadkového. Zatímco v některých případech se tento přesah projevuje

rozšiřujícím způsobem a s úpadkem dlužníka spojuje širší možnosti vzniku zadržovacího práva, v jiných případech je úpadková situace, resp. zahájení insolvenčního řízení, pro účinky zadržovacího práva limitující. ●

Mgr. Ing. Jan Vavřina,
advokát a partner,
insolvenční správce se zvláštním povolením
DUNOVSKÁ & PARTNERS s.r.o.,
advokátní kancelář

Poznámky

- [1] Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 9. 2006, sp. zn. 21 Cdo 2265/2005.
- [2] Předchozí zákoník sice zajištění nesplatného dluhu také umožňoval, vznik zadržovacího práva ale vázal teprve na zahájení insolvenčního řízení.
- [3] Srov. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 9. 2006, sp. zn. 21 Cdo 2265/2005.
- [4] Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 6. 3. 2002, sp. zn. 21 Cdo 624/2001.
- [5] Jinými slovy lze zadržovat pouze věc, která se do moci věřitele dostala v souladu s vůlí dlužníka (resp. třetí osoby) – srov. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 5. 2006, sp. zn. 33 Odo 839/2004.

PEVNÉ ZÁKLADY / VYSOKÉ CÍLE

**DUNOVSKÁ
& PARTNERS**

**BANKOVNICTVÍ A FINANCE
INSOLVENCE
FINANČNÍ RESTRUKTURALIZACE
FÚZE A AKVIZICE
KORPORÁTNÍ PRÁVO
NEMOVITOSTI
SOUDNÍ SPORY**

Individuální a aktivní přístup, výjimečná kvalita práce a osobní účast partnerů kanceláře na řešení případů je to, co nás odlišuje od konkurence a umožňuje nám dlouhodobě zachovávat nejvyšší standardy. Proto jsou klienti ochotni svěžit nám ty nejsložitější případy a důvěřovat našemu úsudku. Důvěřujte i Vy.

www.dunovska.cz

www.majitelefirem.cz

MAJITELÉ FIREM.CZ

Rodinné firmy,
nástupnictví,
rodiny majitelů

Příběhy

Poučení

Inspirace

Inspirace

Poučení

Příběhy

Absence vstupní lékařské prohlídky jako důvod neplatnosti pracovní smlouvy

Mezi nejznámější důvody neplatnosti pracovních smluv patří nedodržení obsahových náležitostí pracovní smlouvy (pracovní smlouva neobsahuje údaj o druhu práce, místě výkonu práce a dnu nástupu do práce) a nedodržení obligatorní písemné formy. Diskutabilním důvodem neplatnosti pracovní smlouvy se v souvislosti s přijetím zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, stala absence vstupní lékařské prohlídky. Cílem tohoto článku je polemika nad možnou neplatností pracovní smlouvy z důvodu nezajištění vstupní lékařské prohlídky zaměstnavatelem.

Právní rámec problematiky

Povinnost zajištění povinné vstupní lékařské prohlídky je primárně zakotvena v ustanovení § 32 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce (dále jen „zákoník práce“). Toto ustanovení zakotvuje povinnost zaměstnavatele zajistit vstupní lékařskou prohlídku v případech, kdy tak stanoví zvláštní právní předpis. Do dubna roku 2013 byla povinnost zajištění vstupní lékařské prohlídky stanovena na základě směrnice ministerstva zdravotnictví č. 49/1967 Sb. pouze u vybraných skupin osob. Od 1. 4. 2013 však nabyl účinnosti zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách (dále jen „ZoSZS“), který zcela nově upravuje tuto problematiku. Na základě ustanovení § 59 ZoSZS je zaměstnavatel povinen zajistit vstupní lékařskou prohlídku vždy před uzavřením pracovního poměru, uzavřením vztahu obdobnému vztahu pracovněprávnímu a v určitých případech rovněž před uzavřením dohody o prove-

dení práce či pracovní činnosti (v posledním zmiňovaném případě pouze za situace, má-li být osoba ucházející se o zaměstnání zařazena k rizikové práci či je-li součástí její práce činnost, pro jejíž výkon jsou stanoveny podmínky způsobilosti jiným právním předpisem).

V souvislosti s výše uvedenou novou právní úpravou však vyvstala otázka možné neplatnosti pracovní smlouvy v případě absence povinné vstupní lékařské prohlídky zaměstnance, neboť ustanovení § 59 odst. 1 ZoSZS ve svém závěru stanoví, že osoba, která se nepodrobí vstupní lékařské prohlídce, se považuje za zdravotně nezpůsobilou k výkonu práce. Na základě tohoto ustanovení se napříč odbornou veřejností rozvinula debata ohledně neplatnosti celé pracovní smlouvy v případě, že absentuje vstupní lékařská prohlídka.

Absolutní neplatnost pracovní smlouvy?

Část odborné veřejnosti klonící se k názoru absolutní neplatnosti celé pracovní smlouvy z důvodu absence vstupní lékařské prohlídky odkazuje na skutečnost, že tyto smlouvy jsou absolutně neplatné, protože zavazují k plnění od počátku nemožnému, resp. nedovolenému, když tuto smlouvu na základě právní fikce dle ustanovení § 59 odst. 1 ZoSZS fakticky uzavřela osoba nezpůsobilá k výkonu práce. Dle jejich názoru pak ani dodatečným zhojením této vady, tj. dodatečným provedením vstupní lékařské prohlídky, neodpadne vada takovéto pracovní smlouvy, a ta je dále absolutně neplatná. Tento názor zakládají rovněž na konstantní judikatuře Nejvyššího soudu České republiky, dle které není konvalidace absolutně neplatného právního úkonu v našich právních poměrech možná.[1]

Fikci zdravotní nezpůsobilosti je tak nutné zhodnotit vzhledem k úpravě neplatnosti právních jednání obsažených v ustanovení § 580 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „občanský zákoník“), který vymezuje hlavní důvody neplatnosti právního jednání. Za neplatné se považuje takové právní jednání, které se přiči dobrým mravům a rovněž takové právní jednání, které odporuje zákonu v případě, že to smysl a účel zákona vyžaduje. Neplatné je rovněž právní jednání, na základě kterého má být plněno něco nemožného. Právní teorie hovoří o nemožnosti plnění na základě faktických příčin (tj. věcná nemožnost), anebo na základě právních příčin (tj. právní nemožnost). Absence vstupní lékařské prohlídky, a tedy i nezpůsobilost k výkonu práce, je nemožným plněním založeným právní fikcí. Avšak s ohledem na aplikační pravidlo obsažené v ustanovení § 574 občanského zákoníku, tj. že na právní jednání

je třeba spíše hledět jako na platné než jako na neplatné a rovněž s ohledem na jednu ze základních zásad pracovního práva (zákonnou ochranu postavení zaměstnance), nelze dle názoru komentářové literatury takto uzavřené pracovní smlouvy považovat za absolutně neplatné. Neexistuje důvod, proč by měl být zaměstnanec, který často ani netuší, že nějaká taková povinnost pro zaměstnavatele ze zákona vyplývá, postižen za nesplnění povinnosti zaměstnavatele zajistit vstupní lékařskou prohlídku, když na straně zaměstnance nedošlo k žádnému pochybení, a tento pracovní smlouvu uzavíral v dobré víře.[2]

V této souvislosti je však nutno upozornit na fakt, že laxnost zaměstnavatelů v této věci se nemusí vyplatit s ohledem na to, že nezajištění vstupní lékařské prohlídky je hodnoceno jako porušení právních předpisů, které ve svém důsledku může pro samotného zaměstnavatele znamenat pokutu až ve výši 2 000 000 Kč. Ustanovení § 55 ZoSZS totiž zakládá povinnost zaměstnavatele zařadit zaměstnance k práci na základě závěrů lékařského posudku o jeho zdravotní způsobilosti. Ve spojení s ustanovením § 103 zákoníku práce, který zakotvuje povinnost zaměstnavatele zajistit, aby zaměstnanec nevykonával zakázané práce a práce, jejichž náročnost by neodpovídala jeho schopnostem a zdravotní způsobilosti, se tak zaměstnavatel dopouští správního deliktu, když nechá vykonávat práci zaměstnance, který je na základě výše uvedených právních fikce nezpůsobilý k výkonu jakéhokoliv druhu práce.

Závěr

Uzavřením pracovního poměru se zaměstnanec z pohledu soukromého práva (tj. i práva pracovního) stává slabší stranou pracovního právního vztahu a dostává se mu zvláštní zákonná ochrana. Na základě této ochrany a rovněž na základě jedné ze stěžejních zásad soukromého práva, tj. že na právní jednání je nutno nahlížet spíše jako na platné než jako neplatné, dle mého názoru nelze hovořit o absolutní neplatnosti pracovní smlouvy z důvodů nezajištění vstupní lékařské prohlídky, neboť v případě vyslovení absolutní neplatnosti pracovní smlouvy stihá nejvíce negativních dopadů samotného zaměstnance, který však nijak nepochybil. Bylo by tedy značně nežádoucí „trestat“ zaměstnance jednajícího v dobré víře za pochybení na straně zaměstnavatele. ●

Mgr. Denisa Slavíková, advokátní koncipientka
KŠD LEGAL advokátní kancelář s.r.o.

Poznámky

[1] Lékařský posudek ze vstupní prohlídky – jak nečekat 10 dní. Esafety [online]. 2014 [cit. 25. 4. 2016]. Dostupné z: http://www.esafety.cz/wp-content/uploads/2013/10/is_2013-10_vstupni_prohlidky_jak_necekat_10_dni.pdf

[2] Bělina, M., Drápal, L. a kol.: Zákoník práce. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015. Str. 196 – 198.

LUXUSNÍ POSTELE NA MÍRU

**SAFFRON PRAHA 1
FLORENTINUM**

Na Florenci 15 (Florentinum)
110 00 Praha 1
Kontakt: +420 608 808 855
praha@saffronbeds.com

**SAFFRON PRAHA 2
VINOHRADSKÁ**

Vinohradská 47
120 00 Praha 2
Kontakt: +420 608 808 855
praha@saffronbeds.com

Zadržení řidičského průkazu zase a znovu

Možnost zadržet řidičský průkaz má česká policie znovu již 10 let a je jí tím poskytnut velmi účinný prostředek k „potrestání“ některých druhů nebezpečného jednání v rámci dopravy. Zákonem je dán poměrně široký okruh jednání, za která lze řidičský průkaz zadržet, a již dříve se vyskytly snahy jej rozšířit. Obdobným směrem se nese i současná snaha Ministerstva dopravy, jež zveřejnilo návrh novely zákona na svých internetových stránkách k připomínkám veřejnosti v dubnu. To ale není v této oblasti naštěstí to jediné, co má tato zamýšlená novela zákona o provozu na pozemních komunikacích přinést.

Předpoklady k zadržení řidičského průkazu

Zadržení řidičského průkazu bylo do zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích (dále jen „ZPPK“) vloženo s účinností od 1. července 2006, a to včleněním

nových ustanovení § 118b a § 118c, resp. také důležitého § 118a, na něž odkazují. Důvody, na základě kterých je možné řidičský průkaz zadržet, jsou uvedeny taxativně v § 118a odst. 1 písm. a) až h) na základě odkazu uvedeném v § 118b odst. 1 ZPPK. Jedná se, jak už jsem uvedl v úvodu, veskrze o dosti závažná protiprávní jednání řidiče, jejichž společným

jmenovatelem je to, že pachatel představuje pro své okolí závažnou hrozbu. Zejména se jedná o případy, kdy je řidič podezřelý z řízení pod vlivem návykové látky (alkoholu, drog apod.) nebo pokud řidič ujel z místa nehody, na které měl bezprostředně předtím účast a kterou byl povinen nahlásit policii, nebo pokud bezprostředně předtím způsobil nehodu, při které došlo k těžké újmě na zdraví, či dokonce usmrcení. Zadržet řidičský průkaz je možné i řidiči, který je přistižen při řízení motorového vozidla, na které nemá patřičné oprávnění, nebo pokud nerespektuje zákaz řízení, který mu byl dříve uložen. Zadržet řidičský průkaz může s odkazem na § 2 písm. y) ZPPK pouze příslušník Policie ČR ve stejnojmenné, nikoliv např. příslušník vojenské policie či strážník obecní policie.

Postup zadržení a z toho plynoucí důsledky

Jak je uvedeno výše, v případech vyjmenovaných v § 118a odst. 1 písm. a) až h) (v návaznosti na § 118b odst. 1 ZPPK), má policista možnost řidičský průkaz zadržet. Učiní-li tak, má povinnost tuto skutečnost oznámit registru řidičů (u zahraničních řidičů příslušnému obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností). Dále musí policista poučit řidiče o důsledcích zadržení ři-

dičského průkazu a vystavit mu o tom písemně potvrzení. Nejvíce zřejmým důsledkem zadržení řidičského průkazu je povinnost řidiče zdržet se řízení jakéhokoliv motorového vozidla. Při nerespektování tohoto zákazu by se totiž dopouštěl přestupku podle § 125c odst. 1 písm. e) bod 2 ZPPK, za což je možné uložit pokutu 5 až 10 tisíc Kč a zákaz řízení v rozmezí 6 měsíců až 1 roku.

Zadržení řidičského průkazu je pak policie následně povinna písemně oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, v jehož územním obvodu došlo k zadržení řidičského průkazu. Spolu s tímto oznámením policie zašle i zadržený řidičský průkaz, to vše nejpozději následující pracovní den po jeho zadržení. Příslušný obecní úřad má pak možnost buď řidičský průkaz řidiči vrátit, nebo zahájit správní řízení a rozhodnout o jeho zadržení až do doby pravomocného rozhodnutí o přestupku nebo trestném činu. K zahájení řízení, na základě něhož by bylo možné rozhodnout o zadržení řidičského průkazu až do doby, než bude rozhodnuto o přestupku, resp. trestném činu, je zákonem dána lhůta 5 pracovních dnů. Tato lhůta začíná běžet ode dne, kdy bylo příslušnému obecnímu úřadu doručeno oznámení policie o zadržení řidičského průkazu. Charakterem se jedná o lhůtu pořádkovou, nikoliv prekluzivní, o čemž byly zpočátku vedeny spory. Pokud tedy příslušný obecní úřad tuto lhůtu zmešká, neznamená to pro vlastníka zadrženého řidičského průkazu automatický nárok na vrácení řidičského průkazu. Judikovaly to vícekrát krajské soudy a také Nejvyšší správní soud (rozhodnutí ve věci spis. zn. 7 As 45/2013 ze dne 28. listopadu 2013) se přiklonil k tomuto závěru. Ústavnost tohoto výkladu pak potvrdil rovněž Ústavní soud ve svém rozhodnutí spis. zn. II. ÚS 1474/14 ze dne 10. června 2014. S danými rozhodnutími lze souhlasit, neboť na základě ustálené judikatury týkající se rozlišování prekluzivních a pořádkových procesních lhůt (např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu spis. zn. 7 As 77/2011 ze dne 22. března 2012 nebo rozhodnutí téhož soudu spis. zn. 9 As 114/2011 ze dne 11. září 2012), je třeba zmiňovanou 5denní lhůtu opravdu posoudit jako pořádkovou. Na druhou stranu se de lege lata nedomnívám, že je to v tomto případě příliš vhodné řešení. Zadržení řidičského průkazu představuje značně citelný zásah do práv člověka. Ještě více citelný je u lidí, kteří se tzv. živí volantem. Navíc je na osobu, které byl řidičský průkaz zadržen, nutno do pravomocného rozhodnutí o opaku hledět jako na nevinnou a samozřejmě nelze vyloučit, že nevinnou skutečně je. Např. zadržení řidičského průkazu na základě dechové zkoušky u řidiče se následně po provedení odběru krve s negativním výsledkem na přítomnost alkoholu může ukázat jako neodůvodněné. Otázka viny a nevinny je řešena v souběžném přestupkovém, či trestním

řízení. Proto by mělo být minimálně z hlediska právní jistoty striktně dáno, že příslušný úřad musí v určité lhůtě zahájit řízení o dalším zadržení řidičského průkazu a popřípadě následně rozhodnout o jeho dalším zadržení, nebo po marném uplynutí dané lhůty řidičský průkaz vrátit.

Navrhované legislativní změny Ministerstvem dopravy

Jak jsem již nastínil v úvodu, zveřejnilo ministerstvo v dubnu letošního roku na svých internetových stránkách návrh legislativních změn ZPPK, který kromě úprav týkajících se zadržení řidičských průkazů má za cíl poměrně zásadní zpřísnění v oblasti trestání řidičů za přestupky. Kromě značného zvýšení sazeb pokut má např. nastat také poměrně velká změna bodového systému.

Stejně tak jako v případě navrhovaných legislativních změn z roku 2014 a 2015, které se součástí právního řádu nakonec nestaly, i v navrhované novele ZPPK má dojít k rozšíření důvodů k zadržení řidičského průkazu. V konkrétnostech odkazují na nově navrhované změny § 118a – 118c v příslušném návrhu, který je dostupný na internetových stránkách Ministerstva dopravy www.mdcrcz.cz. Za výslovnou zmínku nicméně stojí například to, že by nově mělo být možné zadržet řidičský průkaz u řidičů, u nichž je podezření, že se nepodrobili pravidelné lékařské prohlídce, nebo u nichž je podezření, že nejsou profesně způsobilí k řízení daného vozidla. Jestli je to adekvátní postup, v daném případě posoudí policista, ale jistě si lze takové případy představit – typicky když takový řidič bude svým jednáním ohrožovat ostatní účastníky silničního provozu. V této souvislosti stojí za zmínku také určitá formulační nepřesnost návrhu, když ten stanovuje, že bude možné zadržet řidičský průkaz řidiči, který je podezřelý, že se odmítl podrobit příslušnému vyšetření, zda není ovlivněn alkoholem nebo jinou návykovou látkou. Právě formulace o tom, že z takového jednání má být řidič podezřelý, není dle mého názoru vhodná. Pokud se totiž řidič na místě odmítne podrobit danému vyšetření, těžko lze hovořit o podezření, a neboť tak zcela jasně neučinil. Současné znění zákona navíc tento nedostatek neobsahuje a lze tak jen doufat, že bude v průběhu legislativního procesu ještě odstraněn.

Další novinkou, která by měla reagovat na praktické problémy se zadržením řidičských průkazů, má být nový odstavec 6 § 118b, který umožní zadržet řidičský průkaz i řidiči, který jej nemá u sebe. V současnosti je to totiž nejjednodušší způsob, jak se fakticky zadržení

řidičského průkazu vyhnout. Z hlediska efektivity tohoto institutu je třeba navrhovanou změnu brát pozitivně.

Positivní je rovněž další navrhovaná změna, a to zejména z hlediska právní jistoty. Týká se totiž výše uvedené 5denní pořádkové lhůty, která by měla být ze zákona odstraněna a nahrazena lhůtou „bezodkladnou“, resp. 30denní, nově ale již svou povahou prekluzivní. Zákon by totiž již nově měl stanovovat sankci za to, pokud příslušný úřad včas doručí oznámení o zadržení řidičského průkazu, pak má příslušný úřad povinnost řidičský průkaz řidiči bez zbytečného odkladu vrátit. Ostatní důvody pro vrácení zůstávají vesměs stejné. Nově má být ale ještě zaveden nový důvod vrácení v písm. d) citovaného ustanovení. Totiž že bude nutné vrátit řidičský průkaz nejpozději po uplynutí poloviny doby, na kterou lze uložit trest nebo sankci zákazu činnosti za skutek, pro který byl řidičský průkaz zadržen. V současnosti totiž platí, že řidičský průkaz je možné zadržovat po celou dobu, než bude o skutku pravomocně rozhodnuto. To může trvat několik měsíců, případně i více než rok a také se může na konci ukázat, že se daný skutek nestal. Obě posledně uvedené novinky lze tedy z pohledu řidičů jen přivítat, když by měly jasně stanovit mantinely, resp. příslušným orgánům jasně dát lhůty.

Závěrem

Pokud bylo možné předchozí legislativní snahy, tedy minimálně ty z let 2014 a 2015, týkající se zadržení řidičského průkazu kritizovat a považovat je poněkud za účelové, musím v případě současného návrhu Ministerstva dopravy konstatovat pozitivní vývoj. I přes některé nepřesnosti, které uvádím výše a možná až zbytečně velké rozšíření okruhu jednání, za která lze přistoupit k zadržení řidičského průkazu, jde tento návrh dle mého názoru správným směrem. Vymezí totiž konečně jasné lhůty, po které lze řidičský průkaz zadržovat a odpadne tedy riziko, že by se tento institut stal pouhým nástrojem motivace řidičů k „neprotahování“ přestupkových řízení, nýbrž nástrojem, který z provozu odstraní ty skutečně nebezpečné řidiče a dá jim určitou dobu na to, aby „zchladli“. ●

Ondřej Šudoma, právní asistent
Mališ Nevrlka Legal, advokátní kancelář, s.r.o.

Mališ Nevrlka Legal

Praetor

advokátní systém pro úspěšné

Nehledejte pozlaceného „Deus ex machina“.

Místo zázraků skutečné zvýšení efektivity.

- EVIDENCE A FAKTURACE SPISŮ
- SPRÁVA DOKUMENTŮ
- DATOVÉ SCHRÁNKY
- LISTOVNÍ POŠTA
- KONTROLA REJSTŘÍKŮ ISIR, INFOSOUD ETC.,
- AUTORIZOVANÁ KONVERZE
- KALENDÁŘ, LHŮTY
- ÚKOLY A UDÁLOSTI
- NAPOJENÍ NA ÚČETNÍ SYSTÉMY
- NAPOJENÍ NA OUTLOOK, WORD A EXCHANGE
- CHYTRÉ BI REPORTY
- E-MAILOVÁ KORESPONDENCE
- MOBILNÍ APLIKACE
- A MNOHO DALŠÍHO...

Podpora pro Vaše správná rozhodnutí

Přesvědčte se sami

Zjistěte více na prezentaci:

Praetor Systems +420 774 101 130, info@praetor-systems.cz,

www.praetor-systems.cz

Obrana proti jiným správním deliktům podnikatelů ve světle relevantní judikatury

Přestože bychom komplexní kodifikaci hledali v konkrétním zákoně marně, celá řada zvláštních zákonů upravuje skutkové podstaty správních deliktů resp. jiných správních deliktů „podnikatelů“, jak bývá tato podskupina správních deliktů mnohdy nazývána. Jako jednoduchý příklad může posloužit například ustanovení § 62 odst. 1 písm. g) zák. č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, postihující právnické osoby jako podnikatele nebo podnikající fyzické osoby za neoznačení provozovny.

Protože se s tímto typem správního trestání setkává řada podnikatelů, je praktické si něco říci o možné obraně proti uložení tohoto typu správních deliktů ze strany správních orgánů. Vzhledem k tomu, že v řízení o těchto správních deliktech se postupuje podle zák. č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „SŘ“), je obecně možné se proti rozhodnutí o jiném správním deliktu odvolat. V takovém odvolání je přirozeně možné se bránit na základě okolností konkrétního skutkového stavu. Zapomínat by se ovšem nemělo ani na právní obranu, kterou dovodila relevantní judikatura, a to i v rámci tzv. „zásad správního trestání“. Některým aspektem této obrany, kterou lze v obecné rovině efektivně využít proti všem možným rozhodnutím o jiném správním deliktu podnikatelů, se budou věnovat následující odstavce.

Správní delikt obecně a aplikace trestního práva

Jako vhodné se jeví nejprve poukázat na to, jak vlastně relevantní judikatura definuje správní delikt. Odpověď lze naléznout v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) 8 As 17/2007-135, ve kterém se stanoví: „Správním deliktem je protiprávní jednání, jehož znaky jsou stanoveny zákonem, správní orgán za ně pak ukládá zákonem stanovený trest. Jedná se o protiprávní jednání bez ohledu na zavinění, zpravidla výslovně označené zákonem jako správní delikt. Věcný rozdíl mezi trestnými činy a správními delikty bývá i velmi mlhavý, může být i výsledkem politického rozhodnutí („dekriminalizace“), a je běžné, že skutky trestané právním řádem jednoho státu nebo v určité době jako trestné činy jsou podle právního řádu jiného státu nebo v jiné době „pouze“ správními delikty a naopak. Pro ilustraci lze vzpomenout i někdy převrácený poměr u peněžitých sankcí: stamilionové pokuty, které hrozí za některé správní delikty a více než desetinásobně přesahují možnou výměru peněžitého trestu podle trestního zákona. Také proto pro trestnost správních deliktů musí platit obdobné principy a pravidla jako pro trestnost trestných činů.“ Jak dokládá citované rozhodnutí, trestné činy a správní delikty k sobě mají velice blízko. V obou případech se jedná o protiprávní jednání, jehož znaky jsou stanoveny v zákoně, za které se ukládá zákonem stanovený trest. Zásadní rozdíl je ovšem patrný v typových znacích, resp. v subjektivní stránce, když v případě správních deliktů se jedná o jednání bez ohledu na zavinění. V rámci obrany proti správním deliktům je ovšem potřeba věnovat pozornost především poslední větě uvedené citace, ve které se hovoří o tom, že pro trestnost správních deliktů platí obdobné principy a pravidla, jako pro trestnost trestných činů. Co se tím má na mysli lze naléznout hned v právní větě předmětného rozhodnutí 8 As 17/2007-135, kde se stanoví: „Trestnost správních deliktů se řídí obdobnými principy jako trestnost trestných činů. Je proto např. vyloučen souběh správních deliktů tam, kde se jedná o pokračující, hromadný nebo trvající delikt, pro trestnost jednání musí být naplněna i materiální stránka deliktu a krajní nouze je stavem vylučujícím protiprávnost jednání naplňujícího formální znaky deliktu.“ Obdobně jako u vyloučení souběhu pokračujících, hromadných nebo trvajících správních deliktů, lze na trestní právo odkázat i v případě zásady *ne bis in idem*, o které NSS v rozhodnutí A 6/2003 - 44 řekl: „I pro správní trestání platí zásada *ne bis in idem*, podle níž nikdo nemůže být dvakrát potrestán pro stejný skutek. Předpokladem jejího uplatnění je, aby se jednalo o stejný skutek, tj. aby byla dána totožnost skutku.“

Vady výroku o jiném správním deliktu

Velmi efektivně lze brojit i proti nedostatkům výroku rozhodnutí o správním deliktu. V rozhodnutí 2 As 34/2006 NSS uvedl, že „Výrok rozhodnutí o jiném správním deliktu musí obsahovat popis skutku uvedením místa, času a způsobu spáchání, popřípadě i uvedením jiných skutečností, jichž je třeba k tomu, aby nemohl být zaměněn s jiným.“ Obdobně lze odkázat i na rozsudek NSS 7 As 7/2007-63, kde je uvedeno: „Výrok rozhodnutí je konstitutivní, esenciální, a proto nepominutelnou součástí správního rozhodnutí, neboť v něm správní orgán formuluje svůj závazný názor v projednávané věci. Musí proto být formulován tak, aby z něho bylo zcela jednoznačně patrné, jakého správního deliktu se stěžovatel dopustil a podle jakého ustanovení zákona mu byla stanovena správní sankce. Absence právního předpisu, podle něhož bylo rozhodováno, je v rozporu s § 47 odst. 2 správního řádu z roku 1967 a má zásadní vliv na přezkoumatelnost napadeného správního rozhodnutí. Pokud by stěžovatel směřoval své žalobní námítky (body) a argumentaci k nim proti aplikaci právního předpisu, který by byl uveden toliko v odůvodnění, nebylo by možno přezkoumat výrok tohoto rozhodnutí.“ Problematikou uvádění právního předpisu ve výroku rozhodnutí se NSS zabýval i v nedávné době, a to například v rozhodnutí 8 As 141/2012-57, ve kterém je uvedeno: „Povinnost uvést ve výrokové části rozhodnutí správního orgánu právní ustanovení, podle nichž bylo rozhodováno (§ 68 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád), je splněna i tehdy, když je příslušné ustanovení právního předpisu uvedeno v tzv. návěti (záhlaví) rozhodnutí, které je třeba pokládat za součást výrokové části rozhodnutí.“ Z uvedeného závěru je patrné, že vadu řízení nebude zakládat skutečnost, že konkrétní ustanovení právního předpisu, podle kterého byla uložena sankce, je uvedeno v návěti, resp. v záhlaví.

Materiální stránka jiného správního deliktu

Jak už bylo stručně zmíněno výše, pro trestnost jednání je významná i materiální stránka jiného správního deliktu resp. jeho společenská nebezpečnost. V této souvislosti lze konstatovat, že jednání nemůže být klasifikováno jako jiný správní delikt, pokud zároveň nebude jednáním společensky škodlivým. Zde lze odkázat na již výše citované rozhodnutí NSS 8 As 17/2007-135, které dále také stanoví: „Podstatou správních deliktů je postih za jednání v rozporu s právem. K jeho trest-

nosti však nepostačuje, že jednání po formální stránce vykazuje znaky skutkové podstaty deliktu, pokud zároveň není jednáním společensky nebezpečným (škodlivým). Jinými slovy, aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako správní delikt, musí být kromě formálních znaků deliktivního jednání naplněna i materiální stránka deliktu, a jednání musí vykazovat určitou míru společenské nebezpečnosti ve vztahu k porušené povinnosti, stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot. Na těchto závěrech nemůže ničeho změnit skutečnost, že zákony upravující správní delikty *stricto sensu*, materiální stránku deliktu neupravují (na rozdíl od právní úpravy trestných činů a přestupků – srov. § 3 odst. 1 trestního zákona a § 2 odst. 1 zákona o přestupcích). Materiální stránka protiprávního jednání se tak i v případě správních deliktů musí projevit nejen při stanovení výše sankce, ale již při posuzování trestnosti právně závadného jednání.“ Zde se jeví jako vhodné zdůraznit skutečnost, že ačkoliv je společenská nebezpečnost mnohdy ze zákona posuzována při stanovení výše sankce, rozhodně to neznamena, že by se neměla posuzovat již při rozhodování o tom, zda se vůbec jedná o společensky nebezpečné jednání, jak ostatně dovodil ve svém rozsudku 5 Af 30/2010-133 Městský soud v Praze: „Podle § 192 odst. 2 zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, se při určování výměry pokuty právnické osobě přihlídnou k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům a k okolnostem, za nichž byl spáchán. Toto ustanovení se již podle své textace má uplatnit při ukládání pokut; stejné okolnosti související s protiprávním činem však bude brát rozhodující orgán v úvahu i při hodnocení, zda spáchaný čin vykazuje společenskou nebezpečnost.“

Přiměřenost sankce

Výše uložené sankce je okolnost, která se již sama o sobě nabízí k tomu, aby byla rozporována. Jako vhodné se jeví vždy zkontrolovat, zda se například správní orgán při určování výše pokuty zabýval majetkovými poměry pachatele. K těm je totiž nutno přihlížet při stanovení výše sankce, bez ohledu na to, zda takový postup předepisuje zvláštní právní předpis upravující typové znaky jiného správního deliktu. V této souvislosti lze odkázat na rozhodnutí NSS 1 As 9/2008-133, které stanoví: „Správní orgán ukládající pokutu za jiný správní delikt je povinen přihlídnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní a majetkové po-

měry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí.“, či rozhodnutí Ústavního soudu Pl. ÚS 38/02, které stanoví: „Z charakteru pokuty jako majetkové sankce nutně vyplývá, že má-li být individualizovaná a přiměřená, musí reflektovat i majetkové poměry potrestaného. Stejná výše pokuty uložená majetnému se bude jevit jako smyšlná a neúčinná, zatímco v případě postihu nemajetného může působit drakonicky a likvidačně. Není tedy porušením principu relativní rovnosti, když dvěma osobám v různých situacích bude uložena pokuta v různé výši, byť by jediným rozdílem jejich situace měly být právě rozdílné majetkové poměry. Kritérium zkoumání majetkových poměrů delikventa při úvaze o výši ukládané pokuty je nezbytné a komplementární – nikoli ovšem proto, že vysoké pokuty by byly nevymahatelné, ale vzhledem k riziku „likvidačního“ účinku nepřiměřeně vysoké pokuty. Pokuta jakožto trest musí být diferencovaná, aby efektivně působila jako trest i jako odstrašení (individuální a generální prevence).“

Okolnosti vylučující protiprávnost

Obdobně jako v případě trestných činů je potřeba i u jiných správních deliktů přihlížet k okolnostem vylučujícím protiprávnost. Existence takových okolností má za následek, že jednání není protiprávní, a tedy, že chybí jeden ze znaků jiného správního deliktu. Odkázat lze na rozhodnutí Vrchního soudu v Praze 5 A 37/96 „Správní orgán, rozhodující o uložení trestu za správní delikt, musí zásadně přihlížet k okolnostem, které protiprávnost sankcionovaného jednání vylučují a způsobují, že jednání vykazuje znaky správního deliktu není protiprávní (a tedy není deliktem), například ke skutečnostem, zakládajícím krajní nouzi. O takovou okolnost může jít i v případě odběru podzemní vody, překračujícím povolený limit, stalo-li se tak v důsledku nepředvídané havárie vodovodního řadu.“ Takovými okolnostmi může být vedle krajní nouze i nutná obrana, oprávněné použití zbraně, dovolené riziko či svépomoc, jak se lze dočíst i v další části předmětného rozhodnutí, kde se stanoví „Správním deliktem proto nemůže být jednání, které se sice po formální stránce podobá správnímu deliktu, ale není zde protiprávnost. Právní normy buď výslovně označují okolnosti vylučující protiprávnost, jako např. již zmíněná ustanovení o krajní nouzi, nutné obraně, o oprávněném použití zbraně, o dovoleném riziku, o jednání v rámci dovolené svépomoci; popřípadě je nutno dovodit je výkladem z příslušných ustanovení zvláštních zákonů. Jejich využití ale vyplývá i z obecných právních principů.“

Vypořádání všech námitek z odvolání

Konečně v případě, kdy ani žádná z výše nabízených obran v rámci posouzení odvolání (odvolacím) správním orgánem neobstojí a odvolací správní orgán se rozhodne odvolání zamítnout, jeví se jako velice vhodné zkontrolovat, zda se odvolací správní orgán vypořádal se všemi námitkami uplatněnými v odvolání. Pokud by se ukázalo, že nikoliv, jednalo by se o skutečnost, která by s největší pravděpodobností způsobila po podání žaloby ve smyslu ustanovení § 65 zák. č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „SŘS“), nepřezkoumatelnost rozhodnutí, a to ve světle rozhodnutí Krajského soudu v Brně 31 Ca 39/2005-70, které stanoví: „Nevypořádá-li se správní orgán v rozhodnutí o oprávněm prostředku se všemi námitkami, které v něm byly uplatněny, způsobuje to nepřezkoumatelnost rozhodnutí zpravidla spočívající v nedostatku jeho důvodů [§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Může to však způsobit i nepřezkoumatelnost rozhodnutí spočívající v jeho nesrozumitelnosti, a to tehdy, pokud v případě správního trestání za více správních deliktů z výroku ani z odůvodnění rozhodnutí zřetelně nevyplýne počet a popis jednotlivých skutků, za něž je delikvent postižen, a správní orgán se opomene vyjádřit k námitce, podle níž jeden ze skutků, jimiž se správní orgán v řízení zabýval, správním deliktem není.“ Nepřezkoumatelnost rozhodnutí má za následek v souladu s ustanovením § 76 SŘS zrušení napadeného rozhodnutí pro vady řízení, a to bez jednání.

Závěr

S ohledem na výše uvedené lze tedy shrnout, že SŘ a relevantní judikatura umožňuje podnikateli se bránit proti rozhodnutí o jiném správním deliktu nejenom za pomoci okolností konkrétního skutkového stavu, nýbrž i prostřednictvím právní argumentace vycházející z názorů obsažených v relevantní judikatuře. Jako vhodné se jeví zkontrolovat, zda i) správní orgán neopominul analogicky aplikovatelné zásady trestního práva, jako je zásada ne bis in idem, či principy vylučující souběh pokračujících, hromadných nebo trvajících správních deliktů ii) zda výrok rozhodnutí obsahuje popis skutku uvedením místa, času a způsobu spáchání, popřípadě i uvedením jiných skutečností a ustanovení zákona, podle kterého bylo rozhodováno, iii) zda jednání dosahuje dostatečné míry společenské nebezpečnosti, iv) zda byla uložena sankce přiměřená, a to i s ohledem na majetkové poměry pachatele v) či zda nastaly okolnosti vylučující protiprávnost. Pokud nic z uvedeného nepomůže a odvolací orgán odvolání stejně zamítne, je vhodné jako posled-

ní stupeň obrany ověřit, zda se odvolací orgán vypořádal se všemi námitkami v odvolání uvedenými. ●

Mgr. David Halbrštát, advokátní koncipient
JUDr. Petr Novotný, LL. M., partner
MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

Ústavní soud k otázce výživného pro rodiče s nadstandardním příjmem

Dne 16. 12. 2015[1] se Ústavní soud (dále jen ÚS) vyjádřil k výši výživného v případě povinného rodiče s vysoce nadprůměrnými příjmy. O objektivizaci výživného a stanovení jeho minimální i maximální hranice probíhala v minulosti řada diskusí. Na jedné straně stojí potřeba sblížení rozhodovací praxe opatrovnických soudů v zájmu právní jistoty účastníků, na straně druhé (rodinně-právní oblasti tolik vlastní) potřeba individuálního zhodnocení každého jednotlivého případu. Nicméně v našem právním řádu tradičně žádné hranice výživného stanoveny nebyly a nejsou,[2] i když je třeba přiznat, že orientační tabulky Ministerstva spravedlnosti jsou často využívány advokáty i soudy.

V uvedeném nálezu se Ústavní soud zabýval otázkou, zda lze v nejlepším zájmu dítěte a s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem případu výši výživného, včetně tvorby úspor, limitovat určitou horní hranicí, či nikoliv. Za situace kdy dovolání ve věcech výživného není přípustné, podal otec ústavní stížnost poté, co mu bylo obecnými soudy vyměřeno výživné na jedno dítě ve výši 100 000 Kč měsíčně pro dobu po rozvodu společně s nedoplatkem v částce 10 160 000 Kč.[3] Z částky běžného výživného mělo být 30 000 Kč splatných k rukám matky a 70 000 Kč mělo být ukládáno na spořicí účet nezletilého.

Ústavní soud zcela přijal argumentaci stěžovatele a konstatoval, že stanovením vysokého výživného na nezletilé dítě obecné soudy porušily stěžovatelovo právo vychovávat své dítě, garantované mu čl. 32 odst. 4 LZPS. Stěžovatel v rámci stížnosti uvedl, že zákonné právo dítěte podílet se na životní úrovni rodičů (pakliže je tato nadprůměrná) se dostává do přímého střetu s jejich výchovnou povinností. Stanovením nadprůměrně vysokého výživného, včetně povinnosti tvořit dítěti úspory, soudy v podstatě omezují rodiče při volbě způsobu výchovy tím, že nastaví dítěti a priori životní úroveň bez ohledu na to, jaké životní hodnoty preferují jeho movití rodiče. Stěžovatel tvrdil, že „nemusí být pokaždé v nejlepším zájmu dítěte, aby toto s bezmeznou samozřejmostí těžilo z vysoké životní úrovně svých rodičů, dosahované jejich vlastní pílí a osobním přičiněním.“ Ústavní soud po posouzení věci překvapivě přisvědčil

povinnému rodiči, když uvedl, že „soudce by při rozhodování o výživném neměl být pouhým počtářem, ale měl by se zamýšlet též nad smyslem a účelem výživného.“ Ve svém důsledku ÚS neřekl nic nového ani převratného, neboť soudce je vždy nucen posuzovat jak odůvodněné potřeby oprávněného, tak finanční možnosti a schopnosti povinného a podle § 915 NOZ má soud zákonnou povinnost posoudit životní úroveň rodičů tak, aby výše výživného byla s takto zjištěnou úrovní ve shodě.

Jistě nelze popřít, že v rámci výkonu rodičovské odpovědnosti má rodič právo své dítě vychovávat tak, aby bylo dostatečně finančně gramotné a o svou životní úroveň se v první řadě zasloužilo vlastní prací a pílí, bez ohledu na prostředí, do něhož se narodilo. Domnívám se však, že záměrné snižování výživného soudem tomuto bohubilému účelu nepomůže a je v rozporu se stávající zákonnou úpravou. Je totiž právě úlohou rodičů vést své dítě ke skromnosti, pokoře a vědomí, že „bez práce nejsou koláče“, jak trefně konstatoval ÚS, ačkoliv finanční podmínky rodiny by dítěti umožňovaly pravý opak. Tuto výchovnou povinnost rodičů nelze přesouvat na soud a požadovat po něm (jak dovodil ÚS), aby nad rámec shora uvedeného ještě zjišťoval povinným rodičem preferované životní hodnoty, výchovné metody a na základě toho určil výživné v takové výši, aby dítěti nebylo soudní mocí vnucováno žít na vysoké životní úrovni, pakliže tuto jeho rodiče odmítají. Jsem toho názoru, že pokud povinný rodič s vysokými příjmy chce, aby jeho dítě znalo hodnotu peněz, pak k tomu má jistě mnoho jiných výchovných

možností a soud jej stanovením výživného o takovou možnost nepřipravuje.

Výživné se navíc hradí k rukám druhého rodiče a ten má sám možnost rozhodnout, jak s částkou hospodařit, tj. jak velkou částku například dítěti vyplatit jako kapesné, jaké hračky či sportovní vybavení mu koupit a pakliže není běžné výživné zkonsumováno, může být rovněž odkládáno na spořicí účet nezletilého. Takový způsob výchovy by samozřejmě měl být výsledkem dohody obou rodičů, případně na základě § 844 NOZ rozhodne o záležitosti soud. K naspořeným penězům dítě získá přístup až se svou zletilostí, tudíž rodič má dost času na to, aby dítěti předal své životní hodnoty a dítě si tak osvojilo zdravý vztah k penězům a materiálním statkům. S tvrzením ÚS, že přiznáním vysokého výživného soudy omezují právo rodičů vychovávat své děti, tedy nelze souhlasit.

Na závěr je nutné si uvědomit, že ÚS dal tímto diskutabilním rozhodnutím každému povinnému rodiči do ruky velmi užitečný argument, kterým se může domáhat stanovení mnohem nižšího výživného, než na které by mělo oprávněné dítě nárok při důsledném dodržování zákonných ustanovení. Ačkoliv je tedy názor ÚS pochopitelný a snad i obhajitelný z morálních důvodů, mám za to, že je v rozporu s platným právem a s dosavadní praxí soudů. ●

JUDr. Kateřina Preiningerová,
advokátka
Advokátní kancelář Jansta, Kostka spol. s r.o.

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ
JANSTA
KOSTKA

Poznámky

- [1] Nález Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 650/15 ze dne 16. prosince 2015.
- [2] K tomu např. Rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 25. 9. 2006, č. j. 50 P 336/2006, ve kterém se stanoví, že nadprůměrnému příjmu rodiče je adekvátní i vysoce nadprůměrná výše výživného.
- [3] Pro úplnost nutno dodat, že nezl. dítě bylo svěřeno do střídavé péče obou rodičů a matce soud stanovil vyživovací povinnost ve výši 15 000 Kč měsíčně.

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ KŘÍŽ A PARTNEŘI

Advokátní kancelář Kříž a partneři s.r.o. poskytuje komplexní právní služby české i zahraniční klientele. Tomuto zaměření odpovídá poskytování služeb v širokém spektru odvětví platného práva, tak i odpovídající počet, specializace a jazyková vybavenost spolupracujících advokátů. Pod označením Advokátní kancelář Kříž a Bělina, tehdy ještě jako sdružení advokátů, začala poskytovat právní služby již v roce 1991, má tedy bohaté zkušenosti s poskytováním právních služeb a v současné době patří mezi přední advokátní kanceláře v České republice.

V letech 2013 a 2015 získala Advokátní kancelář Kříž a partneři titul Právnická firma roku v kategorii duševního vlastnictví a v roce 2014 byla v té samé kategorii vyhlášena jako velmi doporučovaná.

Advokátní kancelář Kříž a partneři poskytuje právní služby jak při přípravě smluvních dokumentů a jiných právních úkonů, tak i v případech uplatňování nároků z nich plynoucích, včetně uplatňování před soudy obecnými, rozhodčími, jakožto i před soudem Ústavním. Podle okolností případu advokátní kancelář zastupuje klienta při jednáních s příslušnými státními orgány a institucemi, popřípadě dalšími subjekty, které mají pro konkrétní případ zásadní význam. Úzká je rovněž spolupráce s auditorskými firmami, daňovými poradci či patentovými zástupci.

Advokátní kancelář Kříž a partneři s.r.o. nabízí svým klientům komplexní řešení: využíváme týmových odborných znalostí specialistů z různých oborů a zohledňujeme tak všechny aspekty zadání klienta. Spolu s individuálním přístupem ke každému klientovi zaručujeme nejkratší a optimální cestu k řešení problémů.

OBORY PRÁVNÍCH SLUŽEB POSKYTOVANÝCH AKKP

Mezinárodní transakce | Duševní vlastnictví a jiná práva k nehmotným statkům (vč. práva na ochranu osobnosti, dobré pověsti a proti nekalé soutěži) | Fúze, akvizice a transformace | Litigace (soudní a rozhodčí řízení) | Energetika | Pracovní právo a kolektivní vyjednávání | Veřejné zakázky | Hospodářská soutěž | Obchodní právo závazkové a společenstevní | Nemovitosti | Insolvence | Rodinné právo | Správní právo | Daňové a finanční (včetně bankovníctví) právo | Trestní právo

Advokátní kancelář Kříž a partneři s.r.o. | Rybná 9, 110 00 Praha 1 |

Tel.: 224 819 325 | Fax: 224 819 343 |

info@ak-kp.cz | www.ak-kp.cz

Duševní vlastnictví a „generace what“

Dosavadní výsledky probíhajícího průzkumu Generation What, mapujícího generaci Evropanů ve věku 18-34 ukazují mimo jiné tři výrazná specifika této skupiny obyvatel, která bude mít zanedlouho (pokud ne již nyní) odpovědnost a snad i ambici vést starý kontinent ke světlejším zítřkům. Typická je vysokou úrovní technologické gramotnosti, zájmem věnovat se cestování a aktuálním koníčkům, adaptabilitou ve vztahu k novým trendům, ať již v populární kultuře nebo podnikání a očekáváním téhož v profesním styku na straně ostatních. Není již možné vystačit si s předpokladem, že tito lidé budou trávit veškerý čas vkládáním fotek na Instagram.

S polečnost i technologie se mění stále vyšší rychlostí a dávno již došlo k prolnutí v tomto vývoji. Doposud vládl předpoklad, že je pouze v zájmu marketingových specialistů a případně sociálních psychologů tento vývoj sledovat. I v oblasti práva je však prospěšné, a troufám si říci i zajímavé, podrobit „svůj systém“ pravidelnému „update“ informací o digitálním světě. Minimálním přínosem může být možnost rozvinout společenskou konverzaci se spolužáky Vašeho potomka.

Virtuální realita a právo duševního vlastnictví

Video, připravené u příležitosti poslední gala-večeře amerického prezidenta Baracka Obamy s novináři, akreditovanými v Bílém domě „Couch Commander“ bylo novinářkou Kirsten Salyer v týdeníku Time v nadsázce označeno, jako předzvěst budoucí kariéry Obamy, který v lednu 2017 předá úřad svému nástupci. Videoparodie, popisující prezidentský „důchod“, je zaplněna odkazy na známé značky. Předmětem této části textu nebudou úvahy de lege ferenda nad možností zlepšení právní úpravy ve prospěch endormentu, ale skutečnost, že podpora prodeje známou osobností, product placement nebo reklama ve veřejném prostoru jako oblast právního posouzení jsou již postupy tradičními a v návaznosti na úpravu regulace reklamy a ochranu duševního vlastnictví je třeba se dívat dál, resp. „blíž“. Oculus Rift je jen nejznámějším z produktů virtuální

reality (VR) aktuálně na trhu. Virtuální realita se, po poněkud směšných začátcích, vyvinula v hodnotnou pomůcku pro vědce, lékaře i průmysl a aktuálně, poprvé úspěšně, útočí na trh domácí zábavy. Existuje již několik platforem pro vývoj a prodej aplikací pro virtuální realitu. S komerčním potenciálem a zájmem veřejnosti souvisí také skutečnost, že VR představuje nový prostor pro propagaci výrobků a služeb a zároveň i prodej aplikací lze podpořit nabídkou zážitku z komerčně oblíbeného fiktivního prostředí, např. světa Harryho Pottera nebo Game of Thrones.

Toto téma není České republice tak vzdálené, jak se zdá. Čeští vývojáři aktuálně mohou pracovat na aplikacích VR nejen pro Oculus. V minulosti vytvořili Češi také některé z celosvětově populárních her. Také některé mezinárodně oblíbené postavy pro děti byly vytvořeny českými autory a zde se stále také nachází práva k nim, ať již autorská, tak známková. Bude zajímavé sledovat první právní spory mezi majiteli ochranných známek, nositeli práv k autorským dílům, jejichž částí byly, např. ve formě postav, užity ve hře ve VR. V této souvislosti nemusí být nereálné ani spory o ochranu osobnosti, pokud bude pro VR aplikaci při tvorbě okolních postav užito osobnostních atributů fyzické osoby, tak jako je tomu např. ve sportovních počítačových hrách nebo ve společenských simulátorech. VR aplikací může dojít teoreticky také k zásahu do práv výkoného umělce v průsečíku s osobnostními právy. Na dabingu pravděpodobně nejznámější počítačové hry, vytvořené českým týmem, se podílelo několik českých výkonných umělců. Pokud by tedy, pouze hypoteticky, došlo k vytvoření verze hry pro VR, bylo by nutné uvážit užít dabingu nad rámec platné smlouvy. Je třeba doplnit, že ačkoliv VR je založena na realistickém prožitku, také na tuto oblast bude mít nutně dopad jeden z aktuálních trendů grafiky počítačových her, který přikládá větší význam stylizaci a umělecké hodnotě grafického zpracování. Tak může dojít k rozšíření předmětů užítí děl užitých v rámci VR aplikace o autorský komiks, ve kterém má Česká republika také několik silných zástupců. V této souvislosti lze připomenout i úspěšné užítí rotoskopie v českém filmu.

Lze tedy doporučit být připraven. To platí dvojnásob pro riziko cybersquattingu ve spojení se zkratkou „VR“ a jejími variacemi. Zběžný průzkum Tima Lince v článku na toto téma pro World Trademark Review naznačil, že mnoho populárních globálních titulů AVD již svou VR doménu registrovanou má, a v mnoha případech byla zapsána pravděpodobně ve špatné víře. Také Rozhodčí soud při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR tak v budoucnu může řešit spory jak o VR domény .cz, tak o domény nejvyšší úrovně.

Drony

Na pomezí zábavy a podnikání se dostává tradiční koníček již generace zkušenější. Někdejší „letadélko na vysílačku“ se změnilo ve vojenskou zbraň, nástroj špionáže a pomůcku pro záchranáře, aby se vrátilo do komerční sféry nejen profesní (film, fotografie), ale i jako volnočasová aktivita. Na oblast obchodu a podnikání s drony se v České republice již také zaměřili významní investoři.

Zdáleka ne vše, co je možné, je však v souladu s právní úpravou. Zásadní je pochopitelně rozdíl v komerčním a volnočasovém užívání dronů. Komerční provoz spadá z pohledu zvláštní právní úpravy do nejpřísněji regulované kategorie. Při obou typech provozu je třeba mimo zvláštní právní úpravy myslet i na obecné občanskoprávní instituty jako je odpovědnost za škodu, ochrana osobnosti nebo právní úprava z oblasti trestního práva. Bez zajímavosti není ani stanovisko ÚOOÚ k této problematice. V České republice se základní úprava užívání dronů nachází zejména v zákoně č. 49/1997 Sb. o civilním letectví a blíže pak v leteckém předpisu L 2 v doplňku X pro bezpilotní systémy. Tento předpis se zabývá zejména bezpečností, odpovědností a příkladmo odkazuje na další zvláštní předpisy, jako je zákon o požární ochraně nebo zákon o životním prostředí.

Právní úprava dělí drony do několika kategorií a stanovuje poměrně přesná pravidla pro jejich provoz. Otázkou však zůstává, nakolik se pravidly budou řídit uživatelé. Základní dron lze pořídit i v hračkářství za zhruba 2 000 Kč a cena velmi schopného zařízení nemusí být vyšší než 12 000 Kč. I přes obecné přesvědčení není např. možné z dronu běžně za letu cokoliv shazovat a bondovským hrátkám brání i skutečnost, že tzv. FPV (First Person View) let dronu za běžného provozu není v České republice povolen, a vždy tedy musí mít pilot nebo alespoň jiná osoba skutečný vizuální kontakt se strojem.

Technologie v běžném životě

Jak je již delší dobu evidentní, dochází ke stále širšímu propojení technologií s každodenním životem lidí. Chytrá domácnost, upravující sledovanou kvalitu vzduchu, regulující spotřebu energií nebo zajišťující komunikaci chytrých spotřebičů s uživatelem je již současností, nikoliv budoucností. Již v roce 2010 bylo běžné využívání aplikací pro iPhone pro dálkový přístup a ovládání jiných zařízení.

S rozvojem této technologie a jejího průniku, ať již službami nebo vývojem nových zařízení, roste důležitost nastavení limitů právní odpo-

vědnosti v této oblasti a povědomí o platném právu na straně výrobců zařízení a poskytovatelů služeb. Realita počítačů, komunikujících s člověkem, zpracovávajících a se zpětnou vazbou vyhodnocujících získaná data, přináší právní úskalí i výzvy.

V obklopení podniků

Zajímavý vývoj doznala i oblast vysílání. Na aktuálním příkladu užítí aplikace HbbTV Českou televizi pro přenosy hokejového šampionátu se odráží budoucnost poskytování informací audiovizuální cestou: uživatelé jsou již zvyklí zjišťovat paralelně informace během sledování TV a obsah nikoli pouze konzumovat, ale nakládat s ním dle svých individuálních potřeb. To se odráží také ve skutečnosti, že rozvoj cestování přinesl úskalí při odběru předplaceného obsahu na platformách pro sledování AVD. K zajímavému paradoxu může dojít na základě souvisejících dokumentů, uveřejněných radou 25. 5., které dosavadní ideu moderního právního rámce předmětné problematiky posouvají ještě o krok dále. ●

JUDr. Veronika Křížová LL.M., advokát
Advokátní kancelář Kříž a partneři s.r.o.

Česká zanikající společnost jako účetní jednotka po přeshraniční fúzi

V situaci, kdy se podnikatel, mající více společností se sídlem v různých členských státech Evropské unie, nebo jiného státu tvořící Evropský hospodářský prostor, rozhodne uskutečnit přeshraniční fúzi podle zákona č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, který přinesl z právního hlediska možnost provádět přeshraniční fúze obchodních společností, bude nutné se zamyslet kromě jiného také nad tím, jak se vypořádat se situací po zániku zúčastněné české společnosti.

Představme si modelový příklad, kdy dochází k přeshraniční fúzi sloučením. Zanikající společností je společnost se sídlem na území České republiky (dále jen „česká společnost“) a nástupnickou společností je společnost se sídlem na území členského státu Evropské unie nebo jiného státu tvořící Evropský hospodářský prostor (dále jen „zahraniční společnost“). Jedná se tedy o takzvanou „fúzi ven z České republiky“.

Zanikne-li česká společnost výše uvedeným způsobem, mohou v zásadě nastat dvě možnosti, co po zániku české společnosti nastane:

Vznik stálé provozovny (odštěpného závodu)

První možností je, že majetek zaniklé české společnosti nebude převeden do zahraničí. Typicky tento případ nastává, pokud po provedené přeshraniční fúzi zůstává na území České republiky nějaká podnikatelská činnost, nemovitý majetek nebo zaměstnanci, kteří se však v důsledku přeshraniční fúze stali zaměstnanci zahraniční osoby. V takovém případě zůstává na území České republiky určitý podnik nebo provozovna.

Provozovna pak může být v tuzemsku zapsána v obchodním rejstříku jako odštěpný závod zahraničního subjektu (pro daňové účely se používá označení „stálá provozovna“). Pro účely účetnictví bude považována za účetní jednotku dle § 1 odst. 2 písm. b) zákona č. 563/1991 Sb., zákona o účetnictví, v platném znění (dále jen „zákon o účetnictví“), neboť zákon o účetnictví se vztahuje na zahraniční osoby, pokud na území České republiky podnikají nebo provozují jinou činnost podle zvláštních právních předpisů. Právní úpravu odštěpného závodu pak nalezneme v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění (dále jen „občanský zákoník“), a to v § 503, který definuje obecně „pobočku“. Pobočkou je pak taková část závodu, která vykazuje hospodářskou a funkční samostatnost a o které podnikatel rozhodl, že bude pobočkou. Je-li pobočka zapsána do obchodního rejstříku, jedná se o odštěpný závod. Zde nastává velmi úzká návaznost na povinnost vedení účetnictví takového odštěpného závodu, jak je výše uvedeno.

Pro ujasnění ještě dodejme, že u odštěpného závodu se nejedná o subjekt se samostatnou právní subjektivitou ani způsobilostí k právním úkonům. Zahraniční společnosti budou vždy účastníkem řízení nebo stranou smlouvy ve vztahu k ostatním subjektům. Zahraniční společnost zmocní svého zástupce (vedoucího odštěpného závodu), který je oprávněn zastupovat zahraniční společnost ve všech záležitostech týkajících se odštěpného závodu. Odštěpný závod získává po svém zápisu do obchodního rejstříku identifikační číslo včetně daňové registrace a má další registrační povinnosti vůči různým institucím.

V případě přeshraniční fúze, kdy nám dosavadní česká společnost zanikla, se podle § 17 odst. 5 zákona o účetnictví ze zúčastněné zanikající účetní jednotky (české společnosti) podle § 1 odst. 2 písm. a) zákona o účetnictví stala účetní jednotka podle § 1 odst. 2 písm. b) zákona o účetnictví (odštěpný závod zahraniční osoby). Tato účetní jednotka ke dni zahájení

své činnosti neotevřívá účetní knihy, ale pokračuje ve vedení účetnictví po úpravách provedených v souladu s metodami přeměny obchodní korporace s účinky od rozhodného dne. Na tuto účetní jednotku se tedy pohlíží kontinuálně; jedná se o pokračování činnosti, nikoliv o zánik jedné účetní jednotky (české společnosti) a vznik nové účetní jednotky (odštěpného závodu). Zajímavé však je, že tato účetní jednotka (tako vzniklý odštěpný závod) samozřejmě získává svým zápisem do obchodního rejstříku nové identifikační číslo. Zaměstnanci pak musí být v rámci zákonných lhůt přehlášení u zdravotních pojišťoven a správy sociálního zabezpečení.

Při probíhající přeshraniční fúzi je tedy velmi důležité odštěpný závod založit a registrovat, tedy nechat zapsat do obchodního rejstříku včetně daňové registrace, již před plánovaným zápisem fúze do zahraničního rejstříku a s tím souvisejícím výmazem české společnosti z českého obchodního rejstříku tak, aby nedošlo v mezidobí ode dne výmazu české zanikající společnosti a nově zakládaného odštěpného závodu k prodlevám. Taková prodleva má totiž negativní vliv na praktický život podniku, který na území České republiky zůstal po výmazu české společnosti z obchodního rejstříku.

Otázkou rozhodně související je pak povinnost mít účetní závěrku odštěpného závodu ověřenou auditorem v souladu s kritérii podle zákona o účetnictví. S tím pak souvisí povinnost sestavit výroční zprávu, neboť účetní jednotky, které mají povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem, jsou povinny vyhotovit výroční zprávu, jejímž účelem je uceleně, vyváženě a komplexně informovat o vývoji jejich výkonnosti, činnosti a stávajícím hospodářském postavení. Rozhodně i zde je potřeba na účetní jednotku nahlížet kontinuálně, nikoliv jako na novou účetní jednotku.

Úplný zánik podnikatelské činnosti zanikající české společnosti

Závěrem se dostáváme k druhé možnosti. Co se stane s českou společností po úspěšně provedené a v zahraničním obchodním rejstříku zapsané přeshraniční fúzi směrem ven z České republiky. Tou je pak případ, že po výmazu české společnosti z obchodního rejstříku v rámci přeshraniční fúze na území České republiky nezůstává žádný majetek, zaměstnanci ani žádná činnost. Účetně řečeno, pokud při přeshraniční přeměně je nástupnickou společností zahraniční společnost a ze zanikající účetní jednotky (české společnosti) podle § 1 odst. 2 písm. a) zákona o účetnictví nevznikne účetní

jednotka podle § 1 odst. 2 písm. b) (odštěpný závod zahraniční osoby), uzavírá zúčastněná zanikající účetní jednotka podle § 1 odst. 2 písm. a) účetní knihy ke dni zániku, tedy ke dni výmazu z obchodního rejstříku.

Závěr

Pro odštěpný závod zahraniční společnosti v České republice stále více i v praktickém pohledu převládá názor na nadbytečnost silné regulace účetními pravidly podle české legislativy včetně povinností auditu, sestavování výroční zprávy a zveřejňování účetních dokumentů ve sbírce listin obchodního rejstříku. Tato regulace by si jistě do budoucna zasloužila určité zjednodušení. ●

**Mgr. Regina Huntley, LL.M.,
advokátka, Senior Associate
Rödl & Partner, advokáti, v.o.s.**

Rödl & Partner

K postavení spotřebitele ve sporech o nárocích z reklamace

Pravděpodobně se to Vám či Vaším příbuzným, známým anebo klientům již stalo. Zakoupíte v obchodě jakožto spotřebitel zboží, u kterého se vyskytne vada. Uplatníte u prodávajícího práva z vadného plnění, avšak reklamace není vyřízena včas. Odstoupíte od kupní smlouvy, vrátíte zakoupenou věc a požadujete vrácení kupní ceny. Prodávající nicméně na Vaše výzvy nereaguje a nezbývá Vám, než uplatnit právo na vrácení kupní ceny soudní cestou.

Navzdory tomu, že se mnohdy jedná o skutkové i právně jednoduché případy, nemusí být jejich řešení tak snadné, jak by se mohlo na první pohled zdát. Jako příklad lze uvést skutečnou kauzu, která byla v nedávné době rozhodnuta soudem první instance v neprospěch spotřebitele.

Kupující v postavení spotřebitele zakoupil v e-shopu mobilní telefon, u kterého se přibližně dva měsíce po koupi vyskytla prasklina v rohu displeje. Kupující reklamoval vadu u prodávajícího, nicméně reklamace nebyla vyřízena

v zákonné 30denní lhůtě.[1] Kupující odstoupil od kupní smlouvy, telefon pro nesoučinnost prodávajícího složil do soluční úschovy a uplatnil u soudu nárok na vrácení kupní ceny. V předmětném řízení bylo mimo jiné prokázáno, že (i) reklamace byla vyřízena pozdně a (ii) že „vada vznikla s největší pravděpodobností při běžném používání telefonu bez vazby na porušení pokynů o užívání a údržbě.“ V odůvodnění rozsudku soud nicméně konstatoval, že nelze najisto postavit, zda závada vznikla či nevznikla zacházením kupujícího s telefonem. Podle názoru soudu pak nejistota ohledně existence důvodu vzniku tvrzené vady nemůže jít k tíži žalovaného (prodávajícího), nýbrž k tíži žalobce (kupujícího), a proto žalobu v plném rozsahu zamítl.

Důsledky nevyřízení reklamace v zákonné lhůtě

Výše uvedené rozhodnutí podle našeho názoru pramení z nesprávné aplikace spotřebitelské-

ho práva a nedostatečného zohlednění teorie dělení důkazního břemene (viz níže). Podle § 19 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele („ZOS“)[2] je prodávající povinen přijmout zboží k reklamaci a danou reklamaci posoudit. Podle § 19 odst. 3 ZOS je prodávající povinen vyřídit reklamaci bez zbytečného odkladu, nejpozději do 30 dnů ode dne jejího uplatnění. Marné uplynutí lhůty pro vyřízení reklamace způsobí právní fikci podstatného porušení smlouvy, a tudíž důvod pro odstoupení od této smlouvy.[3]

Prodávající by tedy neměl s vyřízením reklamace otálet, a to ani v případech, kdy je přesvědčen o neoprávněnosti reklamace.[4] Ustanovení § 19 odst. 3 ZOS je totiž nutné vykládat extenzivně a ve prospěch spotřebitele. [5] Uplyne-li marně lhůta podle § 19 odst. 3 ZOS, není podstatné, zda příslušná reklamace byla, či nebyla oprávněná. Pro vznik práva na odstoupení od smlouvy je rozhodné pouze to, zda vada zboží fakticky existovala.[6] Tento závěr podporuje též skutečnost, že ustanovení

§ 19 odst. 3 ZOS hovoří „pouze“ o vadě, nikoliv o neodstranitelné vadě nebo vadě, ze které vyplývají práva z vadného plnění.[7] Právo na odstoupení od smlouvy tak bude náležet i spotřebiteli, který reklamoval vadu, z níž by v případě včas vyřízené reklamace nevyplývala práva z vadného plnění.

Pokud by se sankce za nedodržení lhůty podle § 19 odst. 3 ZOS uplatnily pouze u oprávněných reklamací, vedlo by to k absurdním závěrům. Prodávající by mohl zákonnou lhůtu pro vyřizování reklamací ignorovat, anebo reklamace vůbec nevyřizovat, kdykoliv by byl přesvědčen o neoprávněnosti příslušné reklamace. Po uplynutí 30denní lhůty by totiž nadále mohl bez dalšího tvrdit, že se nejednalo o vadu, z níž plynula spotřebiteli práva z vadného plnění. Za nedodržení povinností vyplývajících z ustanovení § 19 odst. 3 ZOS by tak prodávajícímu nehrozila žádná skutečná soukromoprávní sankce. Pokud by prodávající reklamaci nevyřídil včas a spotřebitel by zvažoval odstoupení od smlouvy, musel by nejprve sám posoudit, zda je jeho reklamace oprávněná – tedy provést to, co měl v reklamačním procesu učinit prodávající. Přitom spotřebitel zpravidla nemá (na rozdíl od prodávajícího) potřebné znalosti ani nástroje pro posouzení oprávněnosti reklamace a bylo by tedy proti zdravému rozumu po něm něco takového požadovat. Celá právní úprava reklamačního procesu by tak v podstatě pozbývala smyslu.[8]

Restriktivní pojetí ustanovení § 19 odst. 3 ZOS je potřeba odmítnout i z dalšího důvodu. Předpokládejme, že by spotřebitel přece jen byl schopen posoudit s jistou mírou jistoty oprávněnost své reklamace, která nebyla prodávajícím vyřízena včas, anebo nebyla vyřízena vůbec. Dále předpokládejme, že by spotřebitel při tomto posouzení dospěl k závěru, že je jeho reklamace oprávněná, načež by odstoupil od smlouvy a domáhal by se vrácení plnění. Pokud by s ním prodávající i nadále nekomunikoval, neměl by jinou možnost, než se obrátit na soud. Jenže v případném soudním sporu by prodávající stále mohl namítat, že reklamace byla neoprávněná. Vzhledem k tomu, že prodávající je schopen posoudit oprávněnost reklamace lépe než spotřebitel, je také možné, že by daný spor vyhrál. Spotřebitel by se tak mohl ocitnout v situaci, kdy jeho reklamace nebyla vyřízena, na odstoupení od smlouvy nebylo reagováno, ale následný soudní spor by i přesto prohrál, jelikož nesprávně posoudil oprávněnost příslušné reklamace. Takový výklad ustanovení § 19 odst. 3 ZOS by vedl k nepřipustnému snížení ochrany spotřebitele (resp. ztížení možnosti efektivně se jí domáhat, zejména vzhledem k nákladům spojeným se soudním řízením). To by v důsledku znamenalo poopení účelu spotřebitelského práva, jímž je ochrana spotřebitele jako slabší strany. Proto

je třeba trvat na tom, že právo na odstoupení od smlouvy bude náležet každému spotřebiteli, jehož reklamace fakticky existující vady nebyla vyřízena v zákonné lhůtě.

Rozdělení důkazního břemene v případném sporu

Dojde-li mezi prodávajícím a spotřebitelem k soudnímu sporu o oprávněnost odstoupení od smlouvy (resp. o oprávněnost uplatněné reklamace), bude pro jeho výsledek zcela zásadní rozložení důkazního břemene mezi účastníky řízení. Současná civilní procesualistika vychází v otázce dělení důkazního břemene z teorie analýzy norem („normové teorie“).[9] Její podstata spočívá v závěru, že každý účastník sporu nese procesní odpovědnost za prokázání těch skutkových okolností, které jsou uvedeny v hypotéze normy, od níž svůj nárok, resp. obranu odvozuje.[10]

Odstupuje-li spotřebitel od smlouvy z důvodu pozdního vyřízení (resp. nevyřízení) reklamace, zakládá svůj nárok na ustanovení § 19 odst. 3 ZOS. V souladu s normovou teorií tedy musí prokázat, že zboží má vadu, že tuto vadu řádně a včas reklamoval a že marně uplynula lhůta pro vyřízení této reklamace. Má-li prodávající za to, že odstoupení od smlouvy nebylo oprávněné, musí po přechodu důkazního břemene prokázat, že se v daném případě vůbec nejedná o vadu (např. z toho důvodu, že poškození zboží bylo úmyslně způsobeno spotřebitelem, nebo že vzniklo v důsledku používání zboží v rozporu s poskytnutými pokyny).[11] V případě nejistoty o tom, jak vada vznikla, popř. kdo jí způsobil, jde tato nejistota k tíži prodávajícího.

Jiná procesní situace by nastala, pokud by reklamace byla vyřízena včas, ale spotřebitel by s jejím posouzením nesouhlasil a následně by se domáhal práv z vadného plnění u soudu. Za takových skutkových okolností by rozložení důkazního břemene bylo závislé na době, ve které se vada zbožím projevila.

Jakost při převzetí

Projeví-li se vada v 6 měsících od převzetí zboží, aplikuje se na danou situaci ustanovení § 2161 odst. 2 NOZ,[12] které stanoví následující vyvratitelnou právní domněnku: „Projeví-li se vada v průběhu šesti měsíců od převzetí, má se za to, že věc byla vadná již při převzetí.“ Podle normové teorie platí, že dovolává-li se spotřebitel této normy, musí prokázat toliko existenci kupní smlouvy, rozpor s touto kupní smlouvou (tj. faktickou existenci vady) a dále to, že se rozpor s kupní smlouvou projevil v 6 měsících od převzetí zboží.

Spotřebitel je při důsledné aplikaci výše uvedené právní domněnky zvýhodněn v tom smyslu, že není povinen prokázat, co bylo příčinou vady, ani to, že za její vznik je odpovědný prodávající.[13] Za předpokladu, že není sporná existence vady, ale není jisté, kdo zapříčinil vznik vady, musí tato nejistota jít k tíži prodávajícího, a nikoliv k tíži spotřebitele.

Práva z vadného plnění

Projeví-li se vada po uplynutí 6 měsíců od převzetí zboží, je pro posouzení rozložení důkazního břemene nutné se nejprve vypořádat s otázkou, zda v českém právním řádu existuje dvouletá zákonná záruka. Tato otázka se po přijetí NOZ stala předmětem odborných sporů, nicméně v současné době převládá názor, že zákonná záruka zůstala v českém právním řádu zachována.[14] V této souvislosti nám není známo, zda již soudy dospěly v aplikační praxi k totožnému závěru, a proto z opatrnosti uvádíme obě varianty řešení.

Budeme-li předpokládat, že dvouletá zákonná záruka zůstala zachována, potom se postavení spotřebitele po uplynutí 6 měsíců od převzetí zboží změní jen částečně. Také v této situaci totiž spotřebitel musí prokázat existenci kupní smlouvy a rozpor s touto kupní smlouvou (tj. faktickou existenci vady). Po uplynutí 6 měsíců od převzetí zboží musí spotřebitel nicméně prokázat také to, že daná vada spadá pod odpovědnost prodávajícího vyplývající ze zákonné záruky.

Domníváme se, že tento závěr lze učinit na základě předpokladu racionálního zákonodárce, podle kterého by racionální zákonodárce neupravoval totéž ve dvou různých ustanoveních NOZ.[15] Na základě výše uvedeného předpokladu se domníváme, že důkazní povinnosti spotřebitele nebudou ve sporu ze zákonné záruky stejné jako v případě sporu z jakosti při převzetí, kdy spotřebitel nemusí prokázat odpovědnost prodávajícího za reklamovanou vadu (zákon stanoví vyvratitelnou právní domněnku odpovědnosti prodávajícího – viz výše). K obdobnému závěru lze dospět také aplikací normové teorie. Spotřebitel v dané situaci odvozuje svůj prospěch od normy, která stanoví odpovědnost prodávajícího ze zákonné záruky. Spotřebitel tedy musí v souladu s normovou teorií nejprve prokázat naplnění skutkových okolností obsažených v hypotéze této normy (tj. včetně toho, že se na daný případ zákonná záruka uplatní). Z toho vyplývá, že nejistota spočívající v tom, jak vada vznikla, popř. kdo jí způsobil, jde k tíži spotřebitele.

Naproti tomu, pokud by český právní řád dvouletou zákonnou zárukou již neobsahoval, pak by

se situace spotřebitele po uplynutí 6 měsíců od převzetí zboží změnila zásadním způsobem. Po uplynutí této doby by se spotřebitel mohl dovolat jen těch vad, které zboží mělo již v době převzetí a které se pouze projeví po uplynutí 6 měsíců od jeho převzetí. Musel by tedy prokázat existenci kupní smlouvy, rozpor s kupní smlouvou, a to, že rozpor existoval již v době převzetí zboží. Dá se předpokládat, že prokázání takové skutečnosti by bylo značně obtížné. Navíc nejistota ohledně toho, kdy vada vznikla, by šla k tíži spotřebitele. Možnost domoci se práv z vadného plnění po uplynutí 6 měsíců od převzetí zboží by při neexistenci zákonné záruky tedy byla značně omezená.

Závěr

Cílem tohoto článku bylo poukázat na to, že se postavení spotřebitele ve sporu o práva z vadného plnění může podstatně lišit podle toho, (i) zda je reklamacie vyřízena včas a (ii) jestli se

příslušná vada projevila před nebo po uplynutí 6 měsíců od převzetí zboží.

Obecně platí, že má-li zboží vadu a není-li její reklamacie vyřízena včas, svědčí spotřebiteli právo odstoupit od smlouvy. Prodávající by tedy v žádném případě neměli tuto lhůtu podceňovat. Nicméně, je-li reklamacie vyřízena včas, je postavení spotřebitele závislé na tom, kdy se vada projevila. V této souvislosti upozorňuji, že nejistota ohledně důvodu vzniku vady nemusí jít vždy k tíži spotřebitele (tak jak to dovodil soud v úvodu tohoto článku).

Bude-li v rámci sporu mezi prodávajícím a spotřebitelem nejasné, z jakého důvodu vada vznikla (stav „non-liquet“), bude vždy záležet na tom, jak je v daném sporu rozloženo důkazní břemeno. Otázku rozložení důkazního břemene je potřeba posoudit v souladu s normovou teorií, a to podle hypotézy normy, které se spotřebitel v dané situaci dovolává. Před uplatněním práv spotřebitele z vadného plnění u soudu je

proto potřeba pečlivě zvážit, zda spotřebitel staví svůj nárok na (pro spotřebitele příznivějším) ustanovení o jakosti při převzetí (§ 2161 NOZ) anebo se dovolává ustanovení o právech z vadného plnění (§ 2165 NOZ). Na základě výše uvedeného myšlenkového postupu lze předem vymezit okruh skutečností, za jejichž prokázání v řízení před soudem ponese spotřebitel odpovědnost. To je důležité zejména pro posouzení rizik spojených s uplatněním spotřebitelových práv soudní cestou. ●

JUDr. Jan Ožana, advokátní koncipient
Jakub Adámek, právní asistent
ŘANDA HAVEL LEGAL
advokátní kancelář s.r.o.

RANDA HAVEL ■ LEGAL

Poznámky

- [1] Jedná se o lhůtu (nikoliv dobu), a proto se pro určení konce lhůty aplikují pravidla § 607 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku („NOZ“). Viz Vítová, B. Komentář k Zákonu o ochraně spotřebitele (634/1992 Sb.). Wolters Kluwer, identifikační číslo (ASPI ID): KO634_1992CZ, komentář k § 19.
- [2] Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů.
- [3] Podle ustanovení § 2106 odst. 1 písm. d) NOZ.
- [4] Reklamacie je oprávněná, je-li reklamovaná vada skutečně vadou, vyskytuje-li se tato vada u prodané věci v době uplatnění práva z odpovědnosti za vady a má-li tato vada takovou povahu, jaká je pro uplatnění kupujícím zvoleného práva vyžadována (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 171/2008 ze dne 7. ledna 2009, rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 33 Cdo 1711/2009 ze dne 21. října 2010).
- [5] Ústavní soud v nálezu sp. zn. III. ÚS 2983/08 ze dne 10. listopadu 2009 dovodil, že § 19 ZOS „je třeba vykládat extenzivním způsobem ve prospěch spotřebitele, a to s ohledem na účel zákona, jímž je právé ochrana spotřebitele jako „slabší strany“ právního vztahu založeného spotřebitelskou smlouvou.“
- [6] Nejvyšší soud ve svém rozsudku sp. zn. 33 Cdo 3620/2008 ze dne 22. dubna 2010 dospěl k závěru, že „bez ohledu na ustanovení § 19 odst. 3 zákona č. 634/1992 Sb. se [...] soud musí existenci tvrzené vady vždy zabývat. O vadu [...] nejde, jedná-li se o poškození, k němuž došlo zejména v důsledku nesprávného používání věci, zejména při jejím užívání v rozporu s informací o způsobu použití a údržby věci a o nebezpečí, které vyplývá z jejího nesprávného použití nebo údržby. To však pouze za předpokladu, že prodávající splnil svoji informační povinnost.“
- [7] Pojmy vada a vada, ze které vyplývají práva z vadného plnění, je potřeba důsledně odlišovat. Vadou zakládající práva z vadného plnění totiž ve světle judikatury Nejvyššího soudu ČR není každá vada zboží, nýbrž pouze ta vada, která (i) je skutečně vadou – tj. nevznikla např. nesprávným používáním věci, (ii) vyskytuje se na prodané věci – tj. zboží skutečně trpí vadou, a (iii) má takovou povahu, jaká je pro uplatnění kupujícím zvoleného práva z vadného plnění vyžadována. Více k tomuto rozlišení viz Vlček, K. Soukromoprávní následky neprovedení reklamacie ve spotřebitelských smlouvách, Právní rozhledy, 2015, č. 2, s. 57-58.
- [8] Povinnost reklamaci přijmout a posoudit uvedená v § 19 odst. 1 ZOS by se za takových okolností stala obsolentní. K tomu srov. Vlček, K. op. cit., s. 59.
- [9] Více k teorii analýzy norem viz Macur, J. Dělení důkazního břemene v civilním soudním sporu. Masarykova univerzita, Brno, 1996, s. 65-75.
- [10] Chalupa, R. Vybrané otázky důkazního břemene v řízení o zaplacení směnečného nároku. Bulletin advokacie, Česká advokátní komora, Praha, 2015, č. 12, s. 31.
- [11] V takovém případě prodávající musí zároveň prokazovat splnění informační povinnosti, která pro něj vyplývá ze ZOS (srov. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 33 Cdo 3620/2008 ze dne 22. dubna 2010).
- [12] Tímto ustanovením je do českého právního prostředí transponován čl. 5 odst. 3 směrnice č. 1999/44/ES, o některých aspektech prodeje spotřebního zboží a záruk na toto zboží.
- [13] K totožnému závěru dospěl také Soudní dvůr Evropské unie ve svém rozsudku ze dne 4. června 2015 ve věci C-497/13 (konkrétně v odstavcích č. 68-73). V něm uvedl, že „v případě, kdy se rozpor se smlouvou projevuje v průběhu šesti měsíců po dodání zboží, čl. 5 odst. 3 směrnice č. 1999/44/ES ulehčuje důkazní břemeno spotřebitele, jelikož stanoví, že se předpokládá, že rozpor nastal již v okamžiku dodání.“ A proto „spotřebitel musí prokázat pouze rozpor se smlouvou. Není povinen prokázat jeho příčinu, ani to, že je za jeho vznik odpovědný prodávající.“ A dále spotřebitel musí prokázat, „že se dotýká rozpor se smlouvou projevuje, tj. že se fyzicky objevil ve lhůtě šesti měsíců po dodání zboží.“ Podle názoru Soudního dvora „je pak na prodávajícím, aby případně předložil důkaz, že rozpor se smlouvou v okamžiku dodání zboží neexistoval, a to tak, že doloží, že příčina či původ tohoto rozporu spočívají v konání či opomenutí, k nimž došlo až po dodání.“
- [14] K tomu srov. společné výkladové stanovisko Ministerstva spravedlnosti a Ministerstva průmyslu a obchodu (k tomu srov. <http://obcanskyzakonik.justice.cz/index.php/home/infocentrum/infocentrum-aktuality/214-dvouleta-zakonna-zaruka-na-zbozi-bude-platit-i-po-1-1-2014>) nebo Vítová, B. Občanský zákoník VI. (§ 2055-3014). Komentář. 1. vydání, 2014, s. 158-161.
- [15] K tomu srov. § 2161 NOZ (jakost při převzetí) a § 2165 (práva z vadného plnění).

POMOZTE NÁM NAKRMIT DĚTI JÍDLEM A LÁSKOU

VĚDĚLI JSTE, ŽE V ČESKÉ REPUBLICE SI
KAŽDÁ 10. RODINA

NEMŮŽE DOVOLIT PLATIT SVÝM DĚTEM ŠKOLNÍ OBĚDY?

TYTO DĚTI PŘÍCHÁZÍ JÍ O DŮLEŽITOU SOUČÁST PRAVIDELNÉ STRAVY
A NAVÍC ZAŽÍVAJÍ POCIT VYČLENĚNÍ Z DĚTSKÉHO KOLEKTIVU, COŽ
MŮŽE MÍT VELMI NEGATIVNÍ DOPAD NA JEJICH PSYCHICKÝ ROZVOJ.

SOUHLASÍTE S TÍM, ŽE BY V ČR NEMĚLO ŽÁDNÉ DÍTĚ TRPĚT HLADEM?

POKUD ANO, POMOZTE TĚMTO DĚTEM LIBOVOLNOU ČÁSTKOU.
VŠECHNY PŘÍSPĚVKY DO KORUNY POUŽIJEME NA ZAPLACENÍ OBĚDŮ
KONKRÉTNÍM DĚTEM!

ČÍSLO TRANSPARENTNÍHO ÚČTU:

888 555 999 / 5500

WWW.OBEDYPRODETI.CZ

SE ZÁŠTITOU

MŠMT

S PODPOROU

MP
SV

HLAVNÍ PARTNER

NIVEA
pečuje o
rodinu

OBĚDY
PRO DĚTI

OBĚDY PRO DĚTI S FINANČNÍ PODPOROU MŠMT NA ROK 2016

Nezákon­né zrušení zadávacího řízení už nebude dle ZZVZ správním deliktem

Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, který nabude účinnost dne 1. 10. 2016 (dále jen „ZZVZ“), stejně jako dosud platný a účinný zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZVZ“), vymezují povinnost, resp. možnost, zrušit zadávací řízení. V obou právních předpisech jsou fakultativní důvody pro zrušení zadávacího řízení vymezeny taxativně s cílem, aby byla omezena možnost zneužití práva zrušit zadávací řízení a také zachována právní jistota dodavatelů účastnících se zadávacího řízení.[1] Jaká sankce však hrozí zadavateli v případě zrušení zadávacího řízení v rozporu s těmito taxativně vymezenými důvody?

Důvody pro zrušení zadávacího řízení rozděluje § 127 ZZVZ stejně jako § 84 ZVZ na obligatorní a fakultativní. Jediným obligatorním důvodem pro zrušení zadávacího řízení podle ZZVZ je situace, kdy po uplynutí lhůty pro podání žádostí o účast, předběžných nabídek nebo nabídek v zadávacím řízení není žádný účastník[2] zadávacího řízení. Je přitom nerozhodné, zda k této skutečnosti dojde z důvodu nepodání nabídek, resp. předběžných nabídek či žádostí o účast nebo z důvodu, že všichni účastníci zadávacího řízení byli z účasti v tomto řízení vyloučeni. Jedná se tedy o zcela logický důvod, kdy z povahy věci není možné v zadávacím řízení pokračovat, resp. není zde subjekt, se kterým by byla smlouva uzavřena.

Fakultativní důvody pro zrušení zadávacího řízení ZZVZ v zásadě přebírá z dosavadního ZVZ, přičemž některé tyto důvody rozšiřuje, resp. je zpřesňuje, a vedle toho zakotvuje i důvody zcela nové.

Z díkce § 127 odst. 2 ZZVZ vymezujícího jednotlivé fakultativní důvody byl však nově vypuštěn časový aspekt „bez zbytečného odkladu“[3] který dosud představoval lhůtu, v níž zadavatel mohl ke zrušení zadávacího řízení, za předpokladu naplnění vymezených důvodů, přistoupit. Právě nedodržení této lhůty přitom bylo ze strany dodavatelů nežádáno.[4]

Značné změny oproti § 84 odst. 2 ZVZ[5] doznaly zejména tzv. „důvody hodné zvláštního zřetele, pro které nelze po zadavateli požadovat, aby v zadávacím řízení pokračoval“. Nově ZZVZ explicitně mezi důvody hodné zvláštního zřetele řadí i důvody ekonomické, které byly za určitých okolností připuštěny již dosavadní rozhodovací praxí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „ÚOHS“).[6] I přes výslovné zakotvení ekonomických důvodů pro zrušení zadávacího řízení je tato možnost relativizována nedávným rozsudkem Krajského soudu v Brně (dále jen „KS“) ze dne 15. 10. 2015, č. j.: 30 Af 65/2013-70, v němž byla dovozena nepřipustnost zrušení zadávacího řízení s odkazem na nedostatek finančních prostředků za situace, kdy ve výzvě k podání nabídek či v zadávací dokumentaci chybí údaj o předpokládané hodnotě nebo údaj o maximálně nepřekročitelné ceně. Dle KS totiž lze v takovém případě předpokládat, že zadavatel má k financování veřejné zakázky dostatek prostředků.

V ZZVZ je rovněž postaveno na jisto, že v případě „důvodů hodných zvláštního zřetele“ nebude rozhodné, zda zadavatel tyto důvody způsobil, či nikoliv.[7]

Jako samostatný důvod pro zrušení zadávacího řízení je vymezena situace, kdy zadavatel

neobdrží dotaci, s níž měla být veřejná zakázka zcela nebo částečně uhrazena.[8]

Zcela novým důvodem pro zrušení je pak okolnost, že předmětné zadávací řízení bylo zahájeno, i když k tomu zadavatel nebyl povinen.[9]

Na první pohled je tedy evidentní, že ZZVZ bude představovat ve vztahu k možnosti zrušení zadávacího řízení určitou míru liberalizace ve srovnání s dosud účinným ZVZ.

Stupeň liberalizace však zvyšuje vedle výše uvedeného i velmi podstatné omezení možnosti ÚOHS postihnout zadavatele, který zadávací řízení zruší i přes skutečnost, že v konkrétním případě žádný ze zákonných důvodů nebude naplněn.

Dosud účinný ZVZ v § 120 odst. 1 písm. e) zakotvuje zvláštní skutkovou podstatu správního deliktu postihujícího jednatelů zadavatele, který zruší zadávací řízení v rozporu se zákonnými důvody.[10] Za spáchání tohoto správního deliktu pak ÚOHS může uložit pokutu až do výše 20 000 000 Kč. Ve výčtu správních deliktů obsažených v ZZVZ však obdobná skutková podstata postihující zrušení zadávacího řízení v rozporu s § 127 ZZVZ zcela chybí.

Naplnění obecné skutkové podstaty správního deliktu vymezené v § 268 odst. 1 písm. a) ZZVZ je vázáno na kumulativní naplnění tří podmínek. [11] V případě zrušení zadávacího řízení v rozporu s § 127 ZZVZ by nepochybně byla naplněna podmínka „nedodržení pravidel stanovených pro zadání veřejné zakázky“, ovšem naplnění zbývajících podmínek je zcela vyloučeno, a to již ze samotné povahy věci. Pokud je totiž zadávací řízení zrušeno, nedojde ani k výběru dodavatele, ani k zadání veřejné zakázky, tj. k uzavření úplatné smlouvy mezi zadavatelem a dodavatelem, z níž vyplývá povinnost dodavatele poskytnout dodávky, služby nebo stavební práce.[12]

Současně je nutno dospět k závěru, že na rozhodnutí zadavatele o zrušení zadávacího řízení, aniž by byl naplněn některý z důvodů v § 127 ZZVZ, přitom nedopadá žádná jiná skutková podstata vymezená v § 268 ZZVZ.

S ohledem na výše uvedené je tedy zřejmé, že zrušení zadávacího řízení v rozporu se ZZVZ již nebude správním deliktem, za který by mohla být zadavatelé ze strany ÚOHS uložena pokuta. ÚOHS tak v takovém případě dle ZZVZ bude moci nadále zasáhnout pouze prostřednictvím uložení nápravného opatření,[13] spočívajícího ve zrušení zadavatelova rozhodnutí o zrušení zadávacího řízení,[14] nikoliv již uložením pokuty.

Správní řízení o přezkoumání úkonů zadavatele, jehož výsledkem by bylo uložení takového nápravného opatření, lze stejně jako dosud zahájit buď na základě písemného návrhu stěžova-

vatele (resp. navrhovatele) nebo z moci úřední. Avšak základního účelu a smyslu nápravného opatření, kterým je efektivní náprava zadavatelova pochybení, by pravděpodobně bylo dosaženo pouze ve správním řízení zahájeném na návrh, popř. ve správním řízení zahájeném z moci úřední v krátké době poté, co bylo zadávací řízení zrušeno.

Ovšem k přezkumu úkonů zadavatele ve správních řízeních zahájených z moci úřední může docházet se značným časovým odstupem. ÚOHS samozřejmě nic nebrání uložit nápravné opatření spočívající ve zrušení rozhodnutí zadavatele o zrušení zadávacího řízení i ve správním řízení zahájeném z moci úřední i měsíce či roky poté, co ke zrušení zadávacího řízení došlo. Otázkou však je, zda by ÚOHS v konkrétním případě nemohl či dokonce neměl od uložení takového nápravného opatření upustit, a to např. s odkazem na zásadu hospodárnosti, která sleduje efektivní vynakládání veřejných finančních prostředků a jejíž smysl by neměl být popřen. S tak velkým časovým odstupem od okamžiku zrušení zadávacího řízení by totiž mohlo být nesmyslné požadovat po zadavateli formální dokončení zadávacího řízení, které fakticky již nemůže dospět k zamýšlenému výsledku. Tedy pokud nastaly okolnosti, za kterých by sice bylo možné pokračovat v zadávacím řízení, avšak dokončení takového řízení by nebylo efektivní a ekonomické. [15] I v případě, že by k uložení nápravného opatření nakonec skutečně došlo, zadavatel by zřejmě mohl zadávací řízení opětovně zrušit, tentokrát s odůvodněním, že s ohledem na dobu, která uběhla od zahájení zadávacího řízení, zanikla již jeho potřeba zajistit plnění, které mělo být předmětem veřejné zakázky. Při následném přezkumu ze strany ÚOHS by v takovém případě jistě bylo konstatováno naplnění některého ze zákonných důvodů pro zrušení zadávacího řízení. Zejména v takových případech by bylo mnohem efektivnější uložit zadavateli již při prvním zrušení pokutu za spáchání správního deliktu, namísto uložení nápravného opatření. To však podle ZZVZ již nebude možné.

V souvislosti se zrušením zadávacího řízení považují za vhodné závěrem pouze okrajově zmínit § 40 odst. 4 ZZVZ, který obsahuje právní fikci, podle níž je zadávací řízení ukončeno, pokud zadavatel neodešle v zadávací lhůtě[16] oznámení o výběru dodavatele.[17] Byť je v takovém případě zadavatel povinen účastníkům uhradit účelně vynaložené náklady spojené s jejich účastí v zadávacím řízení,[18] nelze vyloučit, že toto ustanovení bude ze strany zadavatelů zneužíváno právě v případech, kdy zadavatel nadále nechce, z jakéhokoli důvodu, v zadávacím řízení pokračovat. V souladu s § 40 odst. 4 ZZVZ bude moci s rozhodnutím o výběru dodavatele účelově vyčkávat do doby uplynutí zadávací lhůty, zadávací řízení tak bude skončeno a zadavateli nebude nic bránit v zahájení nového za-

dávacího řízení na obdobný předmět plnění.[19] Tímto postupem zadavatel dosáhne stavu, že zadávací řízení bude ex lege ukončeno namísto toho, aby se vystavil riziku, že případné zrušení zadávacího řízení by mohlo být shledáno rozporným se zákonem pro nenaplnění zákonných důvodů.[20] Jediným rizikem zadavatele v takovém případě zůstává možnost obrany ze strany uchazečů prostřednictvím námitek právě pro

nečinnost zadavatele.[21] Následně podání návrhu na přezkum postupu zadavatele v případě nevyhovění takovým námitkám, resp. sjednání nápravy v takto zahájeném správním řízení, však nejuje výčet druhů nápravných opatření, které může ÚOHS v souladu s § 263 ZZVZ uložit. Toto ustanovení totiž hovoří toliko o zrušení zadávacího řízení či zrušení úkonu zadavatele. ÚOHS tak zřejmě nebude moci zadavateli

v rámci nápravného opatření uložit povinnost, aby rozhodl a následně odeslal oznámení o výběru dodavatele.[22] ●

Mgr. Marcela Káňová
CÍSAŘ, ČEŠKA, SMUTNÝ s.r.o.,
advokátní kancelář

Poznámky

- [1] Taxativní výčet důvodů pro zrušení zadávacího řízení je příspěvkem českého zákonodárce, nikoli implementací evropských „zadávacích“ směrnic.
- [2] ZZVZ opouští dosud užívané pojmy „zájemce“ a „uchazeč“ a nahrazuje je pojmem „účastník zadávacího řízení“, kterým se dodavatel stane okamžikem, kdy vyjádří předběžný zájem, podá žádost o účast nebo nabídku, nebo zahájí jednání se zadavatelem v zadávacím řízení (viz § 47 ZZVZ).
- [3] Podle rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 10. 12. 2013, sp. zn. 32 Cdo 2484/2012 „Z časového určení 'bez zbytečného odkladu' je třeba dovodit, že jde o velmi krátkou lhůtu, již je míněno bezodkladně, neprodleně, bezprostřední či okamžité jednání směřující ke splnění povinnosti či k učinění právního úkonu či jiného projevu vůle, přičemž doba trvání lhůty bude záviset na okolnostech konkrétního případu.“. V rozsudku Krajského soudu v Brně č. j. 62 Ca 28/2008-74 ze dne 18. 2. 2008, bylo judikováno, že „...zrušení zadávacího řízení s odstupem cca jednoho a půl měsíce by bylo možno považovat za reakci uskutečněnou bez zbytečného odkladu, tato podmínka by tedy mohla být splněna“.
- [4] Viz např. Rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 5. 3. 2013, č. j.: ÚOHS-S704/2012/VZ-4042/2013/523/Krk.
- [5] Podle § 84 odst. 2 písm. e) ZVZ platí, že zadavatel může bez zbytečného odkladu zrušit zadávací řízení, pokud se v průběhu zadávacího řízení vyskytly důvody hodné zvláštního zřetele, pro které nelze na zadavateli požadovat, aby v zadávacím řízení pokračoval.
- [6] Viz např. Rozhodnutí ÚOHS ze dne 30. 9. 2013, č. j.: ÚOHS-S712/2012/VZ-18656/2013/513/Edo.
- [7] Cílem této změny je zřejmě odstranění panujícího rozporu mezi judikovaným výkladem slovního spojení „důvody hodné zvláštního zřetele“ jako důvodů objektivních, stojících vně veřejného zadavatele, nikoliv důvodů subjektivního rázu (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 10. 2010, č. j. 62 Ca 79/2008 – 158) na straně jedné, a subsomování porušení předepsaného postupu zadavatele v průběhu zadávacího řízení, které již nelze zhojit jinak, nežli zrušením zadávacího řízení, pod důvody hodné zvláštního zřetele (viz např. Rozhodnutí ÚOHS ze dne 8. 7. 2015, č. j.: ÚOHS-S199/2015/VZ-17053/543/JWe, které

- bylo potvrzeno rozhodnutím předsedy ÚOHS ze dne 10. 12. 2015, č. j.: ÚOHS-R211/2015/VZ-43641/2015/321/OHo) na straně druhé.
- [8] Dosud byla tato okolnost za určitých podmínek podřazována jak pod § 84 odst. 2 písm. d) ZVZ tak pod § 84 odst. 2 písm. e) ZVZ.
- [9] Zakotvení tohoto zvláštního důvodu směřuje na situace, kdy zadávací řízení je zahájeno, ačkoliv jsou naplněny podmínky pro aplikaci některé ze zákonných „výjimek“ z povinnosti zadavatele postupovat podle ZZVZ, jakož i na situace, kdy zadávací řízení zahájí osoba, která není zadavatelem ve smyslu ZZVZ a stane se jím pouze v důsledku svého jednání spočívajícího v tom, že zadavatel zahájí zadávací řízení způsobem stanoveným ZZVZ.
- [10] Tj. v rozporu s § 84 ZVZ.
- [11] Pro naplnění skutkové podstaty je nutné
1. nedodržení pravidel stanovených zákonem,
 2. alespoň potenciální možnost ovlivnění výběru dodavatele a 3. zadání veřejné zakázky.
- [12] Viz § 2 odst. 1 ZZVZ.
- [13] Podle § 263 odst. 2 ZZVZ nedodrží-li zadavatel pravidla stanovená pro zadání veřejné zakázky nebo pro zvláštní postup podle části šesté, přičemž tím ovlivní nebo může ovlivnit výběr dodavatele nebo výběr návrhu, a dosud nedošlo k uzavření smlouvy, Úřad zruší řízení nebo soutěž o návrh nebo jen jednotlivý úkon zadavatele.
- [14] Např. Rozhodnutí ÚOHS ze dne 25. 8. 2011, č. j.: ÚOHS-S41/2011/VZ-8783/2011/530/SWa, Rozhodnutí ÚOHS ze dne 10. 7. 2015, č. j.: ÚOHS-S0319/2015/VZ-17502/2015/523/ASo.
- [15] Viz např. rozhodnutí ÚOHS ze dne 23. 10. 2012, č. j.: ÚOHS-S302/2012/VZ-19924/2012/2012/513/Edo.
- [16] Dle ZZVZ již není stanovení zadávací lhůty povinností zadavatele, pokud zadavatel zadávací lhůtu nestanoví, dříve obsažená v § 40 odst. 3 ZZVZ se vůbec neuplatní. Se stanovením zadávací lhůty je však spojena možnost požadovat od dodavatelů jistotu, jejímž prostřednictvím má být zajištěna vázanost dodavatelů svými nabídkami a součinnost vybraného dodavatele při uzavření smlouvy na veřejnou zakázku. Pokud tedy zadavatel zadávací lhůtu nestanoví, nemůže požadovat jistotu a v případě, že vybraný dodavatel odmítne

- poskytnout součinnost, nelze se na něm zhojit prostřednictvím uplatnění práva z jistoty.
- [17] Uvedené platí pouze za předpokladu, že se zadavatel s účastníky zadávacího řízení nedohodne jinak. Konsensus mezi zadavatelem a všemi účastníky zadávacího řízení o prodloužení zadávací lhůty však zpravidla není možné předpokládat.
- [18] V této souvislosti vyvstává otázka vymahatelnosti takového nároku stejně jako jeho vyčíslení. Z tohoto důvodu lze mít důvodné pochybnosti, zda stanovení takové povinnosti bude na zadavatele působit dostatečně odrazujícím způsobem, aby § 40 odst. 4 ZZVZ nebyl zneužíván k obcházení zákona.
- [19] Ustanovení § 40 odst. 4 ZZVZ je problematickým i z jiného důvodu. Ve své podstatě totiž představuje i sankci za to, že zadavatel v zadávací lhůtě nestihne rozhodnout o výběru dodavatele, a to bez ohledu na důvody, které k tomu vedly. V konečném důsledku tak budou kladeny vysoké nároky na to, aby zadavatel správně stanovil délku zadávací lhůty. Důsledkem však může být, že zadavatelé z obav před sankcí v podobě ukončení zadávacího řízení od stanovení zadávací lhůty, a tím i jistoty, raději upustí.
- [20] V praxi se nezdálo, že zadavatelé byli nečinní i dlouhé měsíce či roky poté, co již uběhla zadávací lhůta, a to právě z důvodu, že ačkoliv již neměli v úmyslu rozhodnout o výběru nejvhodnější nabídky, z obav před sankcí ze strany ÚOHS nepřistoupili ani ke zrušení zadávacího řízení.
- [21] Podle § 241 ZZVZ lze podat námitky nejen proti úkonům zadavatele, ale rovněž proti opomenutím. Bude zřejmě otázkou výkladu, zda nečinnost spočívající v nerozhodnutí o výběru dodavatele bude shledána opomenutím. V obecné právní teorii totiž ne každá nečinnost je opomenutím, přičemž opomenutí je právně relevantní, představuje-li negaci určitého předpokládaného aktivního konání.
- [22] I pokud by byla přes jazykový výklad § 263 ZZVZ dovozena možnost ÚOHS zasáhnout proti účelové nečinnosti namísto rozhodnutí o výběru dodavatele, významný v tomto ohledu bude časový faktor. Pokud by totiž ÚOHS nezasáhl do doby uplynutí zadávací lhůty, poté by už tak učinit nemohl. Domnívám se však, že možnost zásahu ÚOHS v takových případech dovozena být nemůže.

NovaVoice®

profesionální software pro převod mluveného slova do textu

**IDEÁLNÍ ŘEŠENÍ
PRO PRÁVNÍKY A ADVOKÁTY**

Řešení pro právníky a advokáty vyvíjíme **v úzké spolupráci s právníky různých zaměření**, abychom dosáhli naplnění potřeb každodenní praxe při pořizování spisů, jako jsou smlouvy, výpovědi, podání, a další typy právních dokumentů. Jazyk odpovídá specifickému charakteru a odbornosti právnických oborů.

NovaVoice®

CO DOSTANETE

Rozpoznávání mluvené řeči (diktátu)
a převod do textové podoby v reálném čase.

Editovací rozpoznávaného textu
a možnost úprav do výsledné podoby.

Zvukovou stopu nadiktovaného
souboru – přehrávání diktátu.

Vytváření šablon, vyvolávání hlasovým příkazem.

Přepisování zvukové stopy z diktafonu.

Jednu licenci pro několik počítačů.

Odborné školení, maximální servis.

NovaVoice®

OCENĚNÍ

Křišťálový disk
2008

Česká hlava
2009

Consulting Company Novasoft, a. s.,
Cedrová 1236, 252 42 Jesenice u Prahy

+420 261 220 064
novavoice@ccnovasoft.cz
www.novavoice.cz

Novela zákoníku práce může usnadnit doručování výpovědi zaměstnanci poštou

V advokátní praxi se nezdá, že se setkáváme s problémem, jak doručit písemnost do vlastních rukou zaměstnanci, který nechodí do práce a nepřebírá si poštu. Při stávající právní úpravě je totiž pro zaměstnavatele téměř nemožné doručit takovému zaměstnanci platnou výpověď či okamžitě zrušení pracovního poměru pro jeho neomluvenou absenci. Přípravovaná novela zákoníku práce by mohla právě tuto situaci vyřešit.

Současný stav

Aby výpověď z pracovního poměru daná zaměstnavatelem mohla mít v pracovněprávních vztazích zamýšlené právní následky, musí být zaměstnanci (samozřejmě mimo jiné) řádně doručena.

Při výběru způsobu doručení písemností určených do vlastních rukou (tedy právě výpovědi či okamžitého zrušení pracovního poměru) nemůže zaměstnavatel postupovat dle své vlastní volby. Zákoník práce mu stanoví přesná pravidla, kdy k doručení prostřednictvím držitele poštovní licence smí zaměstnavatel přistoupit až jako k jedné z posledních variant. A to teprve v případě, že není možné, aby písemnost doručil zaměstnanci na pracovišti, v jeho bytě nebo kdekoliv bude zaměstnanec zastížen, popřípadě aby mu písemnost doručil prostřednictvím sítě nebo služby elektronických komunikací.

Při doručování poštou jsou pak stanoveny další přísné podmínky. Zákoník práce vyžaduje, aby písemnosti doručované poštou zaměstnavatel zasílal na poslední adresu zaměstnance, „která je mu známa“, jako „doporučenou zásilku s doručenkou“ a s dodáním „do vlastních rukou“. Dodání zásilky musí být dále potvrzeno na dodejce. U zaměstnance, u něhož nebyl pokus o dodání zásilky úspěšný, musí být zásilka uložena po dobu 10 pracovních dnů, výzva k vyzvednutí takové uložené zásilky pak musí obsahovat údaj o délce lhůty určené k vyzvednutí, ale i poučení o následcích odmítnutí přijetí zásilky. Poučít musí doručovatel také adresáta, pokud při pokusu o doručení zásilky adresát odmítne její přijetí a následně musí doručovatel o tomto poučení sepsat písemný záznam. Jenom tehdy, je-li dodr-

žen shora uvedený kvalifikovaný postup, může být zásilka řádně doručena.

A zde právě může nastat problém, když Česká pošta s.p. v současné době nenabízí poštovní službu, která by dokázala uvedeným požadavkům zákona dostát. Snad největší problém je v úložní době, kdy pošta nabízí uložení zásilky na dobu 15 dnů, namísto zákonem požadovaných 10 pracovních dnů (lehce si lze dopočítat, že tyto lhůty se budou krýt jen velmi zřídka), problémem je také písemný záznam o poučení o následcích odmítnutí převzetí zásilky, který by měl sepsat doručovatel.

Řádné doručení písemnosti zaměstnanci prostřednictvím provozovatele poštovních služeb, pokud si zásilku zaměstnanec nepřevzme, je tak pro nemožnost dodržení zákonných požadavků v současné době vyloučeno.

Novela zákoníku práce

Přípravovaná novela zákoníku práce navrhuje změnu již u volby způsobu doručení. Zachovává se pravidlo, že zaměstnavatel doručuje písemnost zaměstnanci do vlastních rukou, primárně na pracovišti, a má možnost ji doručit i na jiném místě, v němž bude zaměstnanec zastížen. Důvodová zpráva uvádí, že vzhledem k praktickým problémům, které vznikaly v souvislosti s požadavkem, aby zaměstnavatel nejprve prokázal, že písemnost nebylo možno doručit zaměstnanci, a to ani na jiném místě, kde by byl k zastížení, bude možné postupovat způsobem, že pokud nebylo možno doručit písemnost na pracovišti, může zaměstnavatel přistoupit k doručení písemnosti prostřednictvím provozovatele poštovních služeb.

Dále je navrhováno, aby zaměstnavatel doručoval písemnost zaměstnanci prostřednictvím provozovatele poštovních služeb na adresu, kterou mu zaměstnanec písemně sdělil (namísto dnes platné povinnosti zaslat písemnost na poslední adresu zaměstnance, která je zaměstnavateli známa). Zaměstnanec sám by tak měl být povinnou osobou, která bude zaměstnavateli písemně nahlašovat správné a aktuální údaje k doručování a ponese tak část odpovědnosti v oblasti doručování.

Novela by mohla přinést i zásadní změnu pro využití doručování prostřednictvím České pošty s.p. Lhůta 10 pracovních dnů, jak ji vyžaduje zákoník práce dnes, by se měla přizpůsobit poštovním podmínkám České pošty s.p., které stanoví jako standardní lhůtu k uložení zásilky 15 kalendářních dnů.

Přípravovaná novela zamýšlí zjednodušit také proces, kdy zaměstnanec odmítá písemnost převzít nebo neposkytne součinnost nezbytnou k jejímu doručení. Současná zákonná úprava vyžaduje, aby doručovatel zaměstnance poučil o následcích odmítnutí převzetí písemnosti a o tomto poučení provedl písemný záznam. V budoucnu by v takovém případě nadále platila povinnost zaměstnance o následcích jeho jednání poučit, již by však odpadla povinnost sepsat o tomto poučení písemný záznam.

Závěr

Všechny tyto navrhované změny lze dle mého názoru vnímat pozitivně a očekávám, že by mohly přispět k řádnému doručování písemností zaměstnavatelů prostřednictvím provozovatele poštovních služeb.

Podle prvotních odhadů předkladatele novely, Ministerstva práce a sociálních věcí, by novela mohla nabýt platnosti od dubna příštího roku. ●

JUDr. Iva Hlaváčková, LL.M., advokátka
MSB Legal, v.o.s.

Rödl & Partner

Právnická firma roku
v letech 2012 až 2015

Naše kvalita zůstává na vrcholu

Počtvrté za sebou jsme získali titul
Právnická firma roku
v oboru daňového práva.

Také díky Vaší důvěře.

Praha | Brno
www.roedl.com/cz

Úspěch nezná hranic
> 106 poboček > 49 zemí > jedna společnost

Stručně k odkladnému účinku správní žaloby

Dle ustan. § 73 odst. 1 zák. č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen pod označením „s. ř. s.“) platí, že podání správní žaloby samo o sobě nemá odkladný účinek, pokud s. ř. s. nebo zvláštní zákon nestanoví jinak a právní moc a vykonatelnost zůstávají nedotčeny. I přes podanou správní žalobu tak lze rozhodnutí správního orgánu realizovat.

Ve smyslu ustan. § 73 odst. 2 s. ř. s. však může soud na návrh výhradně žalobce (rozdíl proti řízení o kasační stížnosti) odkladný účinek konkrétní správní žalobě přiznat. Přiznání odkladného účinku správní žalobě v řízení před soudem má však povahu mimořádného opatření, protože soud takto před vlastním rozhodnutím ve věci samé prolomuje právní účinky pravomocného rozhodnutí správního orgánu. Na toto rozhodnutí je však třeba nahlížet jako na rozhodnutí zákonné a věcně správné, a to až do doby, dokud není jako celek zrušeno zákoným postupem. Přitom však platí, že přiznání odkladného účinku správní žalobě je v některých případech jediným prostředkem, jak lze dosáhnout toho, aby výsledný úspěch správní žaloby nebyl v konečném důsledku jen formální, nýbrž i faktický.

Ke smyslu tohoto ustanovení uvádí např. Nejvyšší správní soud: „aby ve správním soudnictví v řízeních o žalobách proti rozhodnutí správního orgánu, v nichž se přezkouávají pravomocná (a tedy zásadně vykonatelná) správní rozhodnutí, bylo možno výjimečně docílit toho, aby po dobu přezkumu napadené správní rozhodnutí nebylo vykonatelné, resp. nezakládalo jiné právní následky. V určitých výjimečných situacích, jejichž materiální podmínky definuje soudní řád správní práve v ustanovení § 73 odst. 2 in fine..., je totiž nutno zmrazit stav věci v době před napadeným správním rozhodnutím, protože pokud by mělo být provedeno (vykonáno) a následně bylo v rámci soudního přezkumu shledáno nezákonným a zrušeno či byla vyslovena jeho nicotnost, vrátit stav věci do podoby před tím-

to nezákonným či nicotným rozhodnutím by bylo nemožné nebo neúměrně obtížné.“[1]

Optimálním postupem samozřejmě je, pokud je tento návrh na přiznání odkladného účinku správní žaloby již přímo součástí správní žaloby; je vhodné připomenout, že tato podléhá soudnímu poplatku ve výši 1 000 Kč. Návrh na přiznání odkladného účinku je soudem nejprve zaslán žalovanému k jeho vyjádření a poté o něm příslušný soud rozhodne svým usnesením, které musí být vždy odůvodněno. Není příliš obvyklým trendem, že by se návrh na přiznání odkladného účinku zaslal také k vyjádření osobám zúčastněným na řízení (ne vždy se ostatně takové osoby vůbec ve správním či následném soudním řízení vyskytují). Nicméně tento trend poněkud prolomuje např. náleží Ústavního soudu ze dne 23. 9. 2013, sp. zn. IV. ÚS 4468/12 (v souvislosti s nálezem Ústavního soudu ze dne 26. 4. 2005, sp. zn. II. ÚS 310/2004), a to s odkazem na ustan. § 34 odst. 3 s. ř. s., dle něhož má osoba zúčastněná na řízení právo vyjadřovat se písemně i ústně k projednávané věci.

Usnesení o návrhu na přiznání odkladného účinku musí být soudem vydáno, s ohledem na charakter tohoto rozhodnutí, bez zbytečného odkladu, nejvýše však do 30 dnů ode dne podání návrhu. Proti tomuto usnesení není kasační stížnost přípustná, a to s ohledem na ustan. § 104 odst. 3 písm. c) s. ř. s., které zakotvuje nepřípustnost kasační stížnosti proti rozhodnutí, jež je podle své povahy dočasné, přičemž je nepochybné, že rozhodnutí o odkladném účinku správní žaloby je svou povahou pouze rozhodnutím dočasným. K tomu viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze

dne 14. 2. 2014, sp. zn. 4 As 15/2014. Kasační stížnost ostatně není přípustná ani v případě, kdy dojde k vydání usnesení o zrušení usnesení o přiznání odkladného účinku – k tomu viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu sp. zn. 7 As 61/2012.

Pokud se týče podmínek, za nichž lze vyhovět návrhu na přiznání odkladného účinku správní žaloby, zákon požaduje, aby byly splněny současně následující dvě:

a) jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám a

b) jestliže takový postup nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

Do 31. 12. 2011 bylo zákonem pro přiznání odkladného účinku správní žalobě vyžadováno kumulativní splnění hned tří podmínek, a sice aby 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nenahraditelnou újmu, aby se 2) přiznání odkladného účinku nedotklo nepřímým způsobem nabytých práv třetích osob a aby 3) nebylo v rozporu s veřejným zájmem. Od roku 2012 tak tato úprava doznala určité modifikace

a zmírnění jejího pojetí. Konkr. komentář k tomu uvádí: „...podle aktuálního znění zákona již postačuje újma „prostá“ oproti původně vyžadované újmě „nenahraditelná“ a soudu je umožněno: „uvážít, kterému z konkurujících si zájmů dá v konkrétním případě přednost.“[2]

Tvrdit a prokázat že výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by pro žalobce znamenaly újmu, je povinen žalobce, protože je to on, kdo se přiznání odkladného účinku domáhá svým návrhem – k tomu např. usnesení Krajského soudu v Praze sp. zn. 45 A 42/2012. Ovšem žalobci nestačí v návrhu toliko pokázat na možnost vzniku újmy. Vznik jím tvrzené újmy musí být v příčinné souvislosti s výkonem napadeného rozhodnutí či jiným právním následkem. Nelze také opomíjet, že tato újma musí dosahovat určité intenzity, a to s ohledem na skutečnost, že přímo ustan. § 73 odst. 2 s. ř. s. hovoří o „nepoměrně větší“ újmě.

Vyvracet existenci této újmy, stejně tak jako tvrdit a prokazovat vznik újmy jiným osobám či existenci důležitého veřejného zájmu, který s navrhovaným postupem koliduje, je pak především na žalovaném (i když i tento může s návrhem na přiznání odkladného účinku správní žaloby vyslovit svůj souhlas a překvapivě se tak občas skutečně děje), jako účastníku soudního řízení, subjektu, který rozhodnutí sám vydal a který se k návrhu na přiznání odkladného účinku vyjadřuje. Nicméně žalovaný není břemenem tvrzení a břemenem důkazným zatížen, soud je oprávněn si tyto důkazy obstarat i sám z moci úřední, příp. mu mohou být nápomocny i osoby zúčastněné na řízení. Ovšem platí následující: „Pasivita žalovaného však zvyšuje pravděpodobnost, že soud existenci těchto okolností, jež brání přiznání odkladného účinku žalobě, nebude schopen zjistit a návrhu vyhová.“[3]

V případě, že soud návrhu vyhová a tedy odkladný účinek správní žalobě přizná, pozastavují se účinky napadeného rozhodnutí: rozhodnutí tedy sice formálně zůstává pravomocným a vykonatelným, právní účinky z toho plynoucí jsou však pozastaveny (uložené právní povinnosti nelze vynucovat, přiznaná oprávnění nelze uplatňovat, odejmutá nebo omezená oprávnění zůstávají zachována).[4] Ve smyslu ustan. § 73 odst. 3 a odst. 5 s. ř. s. pak platí, že byl-li odkladný účinek správní žalobě přiznán, trvá pozastavení účinků napadeného rozhodnutí do skončení řízení před krajským soudem, tedy do té doby, než je řízení o správní žalobě skončeno, pokud ovšem krajský soud ještě před uplynutím této doby své usnesení o přiznání odkladného účinku správní žalobě nezruší v důsledku toho, že se v průběhu řízení ukázalo, že pro přiznání odkladného účinku nebyly důvody, nebo že tyto důvody v mezidobí zatím odpadly.

Kamenem úrazu bude tedy vždy v konkrétních případech to, aby žalobce přesvědčivě tvrdil a soudu dostatečně prokázal újmu a její míru, která mu může v příčinné souvislosti s výkonem nebo jinými právními následky rozhodnutí správního orgánu vzniknout a posouzení této újmy ve spojení s veřejným zájmem ze strany soudu.

Zajímavý a svým způsobem i návodný názor vyslovil Krajský soud v Brně ve svém rozhodnutí: „I. Pokud by soud rozhodoval o návrzích na přiznání odkladného účinku žalobě paušálně tak, že by jej přiznával vždy, pokud by výsledky hospodaření toho, kdo žalobu a návrh na přiznání odkladného účinku podává, byly negativní (záporné), pak by tím popřel smysl přiznání odkladného účinku žalobě podle § 73 s. ř. s.; základním smyslem institutu odkladného účinku není obecně aplikovatelné oddálení účinku pravomocného rozhodnutí správního orgánu vůči těm, kdo z podnikání nedosahují účetního zisku, ale jde o mimořádný nástroj zabránění stavu, kdy by v důsledku okamžitého výkonu pravomocného rozhodnutí správního orgánu byla konkrétním, zásadním a nevratným způsobem negativně ovlivněna možnost faktického výkonu hospodářské činnosti konkrétního subjektu nebo ohrožena samotná jeho existence, a to ve fázi před uskutečněním soudního přezkumu. II. Jestliže žalobce podniká po několik let se ztrátou a pokud i za těchto podmínek nadále vyvíjí svoji činnost, pak samotný fakt, že žalobce takto konstantně hospodáří, nemůže být důvodem, pro který by zaplacení pokuty podle rozhodnutí správního orgánu napadeného žalobou mělo být přiznáním odkladného účinku žalobě podle § 73 s. ř. s. oddáleno. [5] Obdobně pak uvádí i Krajský soud v Praze ve svém rozhodnutí: „Je-li z údajů v účetní závěrce zjevné, že situace žalobkyně je neudržitelná i bez příspěvní povinnosti uhradit napadenými rozhodnutími potvrzené částky daňových nedoplatků, nemají napadená rozhodnutí tvrzené likvidační účinky na chod podniku žalobkyně, neboť ty byly již předtím způsobeny samotným nezdravým ekonomickým fungováním tohoto podniku.“[6]

Z rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, by se toto týká odkladného účinku kasační stížnosti, lze rovněž vysledovat určitou linii, již by se měl soud při svém rozhodování o přiznání odkladného účinku správní žalobě a posuzování míry újmy hrozící žalobci ve vztahu k veřejnému zájmu, řídit: „Z povinnosti ústavně konformního výkladu § 73 odst. 2 s. ř. s. vyplývá, že v případě kolize základního práva žalobce (stěžovatele) (v projednávaném případě práva na soudní ochranu a na pokojné užívání majetku) s veřejným zájmem nepostačí pro zamítnutí návrhu na přiznání odkladného účinku pouhá existence kolidujícího ve-

řejného zájmu, nýbrž je nutné vážit s pomocí testu proporcionality intenzitu hrozícího zájmu do základního práva svěřčícího žalobci (stěžovateli) s intenzitou narušení veřejného zájmu.“[7] K otázce veřejného zájmu se pak např. vyjadřuje i Krajský soud v Praze: „Je důležitým veřejným zájmem, aby vyměřená cla byla placena řádně a včas. Přiznání odkladného účinku žalobě na druhé straně neznamená, že vyměřené clo nebude zapláceno vůbec; jde toliko o odklad platební povinnosti po dobu řízení o žalobě. Jistě nelze vyloučit, že za určitých okolností odklad platby může znamenat její pozdější nedobytnost. Jestliže ale žalobce činí kroky směřující k tomu, aby zvládl hospodářské potíže a i nadále zůstal ekonomicky činným subjektem, lze uzavřít, že odklad platby vyměřeného cla v takovém případě neznamená, že clo, bude-li shledáno uloženým v souladu s právem, nebude později zapláceno. Dočasný odklad platby cla proto bezprostředně neohrožuje důležitý veřejný zájem.“[8]

Rozhodující pro úspěch či neúspěch návrhu na přiznání odkladného účinku správní žaloby tak bude vždy povaha rozhodnutí správního orgánu a konkrétní skutkové okolnosti daného případu. Nicméně úspěšné případy přece jen existují. ●

**Mgr. Jana Čechová Náplavová, advokátka
TOMAN, DEVÁTÝ & PARTNERI
advokátní kancelář, s.r.o.**

Poznámky

- [1] Usnesení Nejvyššího správního soudu sp. zn. 2 AfS 77/2005.
- [2] Jemelka, L., Podhrázký, M., Vetešník, P., Zavřelová, J., Bohadlo, D., Šuránek, P.: Soudní řád správní. Komentář. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, 595 s.
- [3] Usnesení Krajského soudu v Praze, sp. zn. 45 A 4/2013.
- [4] Vopálka, V., Mikule, V., Šimůnková, V., Šolín, M.: Soudní řád správní. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2004, 175 s.
- [5] Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 3. 8. 2011, sp. zn. 62 Af 42/2011.
- [6] Usnesení Krajského soudu v Praze sp. zn. 45 Af 13/2013.
- [7] Usnesení Nejvyššího správního soudu sp. zn. 5 As 17/2008.
- [8] Usnesení Krajského soudu v Praze sp. zn. 45 Af 12/2012.

Ochrana procesních práv nezletilých v řízení před soudem

Již v roce 1990 podepsala Česká a Slovenská Federativní republika mezinárodní Úmluvu o právech dítěte.[1] Podle Úmluvy musí být zájem dítěte předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí, ať už uskutečňované veřejnými nebo soukromými zařízeními sociální péče, soudy, správními nebo zákonodárnými orgány.[2] Přestože je Česká republika k dodržování uvedené zásady zavázána mezinárodní úmluvou, dochází nezdědky k jejímu porušování soudy v řízeních, jejichž účastníky jsou nezletilé děti.

Zájem dítěte jako přední hledisko při rozhodovací činnosti soudu

Jak bylo uvedeno výše, Úmluva o právech dítěte zdůrazňuje zájem dítěte jako přední hledisko (základní zásadu), které se musí uplatnit a musí být vždy respektováno při jakékoli činnosti, která se dotýká dítěte, zejména pokud jde o činnost orgánů veřejné moci a výslovně též soudů. Není proto pochyb, že touto zásadou jsou soudy v České republice vázány. Respektování této zásady je přitom obzvláště důležité v řízeních, kde je nezletilé dítě jedním z účastníků.

Institut zastoupení nezletilého dítěte v řízení před soudem

Fyzické osoby, které nemohou před soudem v občanském soudním řízení jednat samostatně, jsou zastoupeny svým zákonným zástupcem nebo opatrovníkem.[3] Tato úprava přitom dopadá zejména na nezletilé děti, které vzhledem ke svému věku a rozumové vyspělosti zpravidla nejsou schopny zcela pochopit předmět a účel řízení před soudem, a je proto nutné zajistit jejich účast na řízení prostřednictvím jiné osoby, která je bude v řízení zastupovat a bude v něm chránit jejich práva a oprávněné zájmy. Takovou osobou je obvykle zákonný zástupce – rodič dítěte, který ze zákona vykonává vůči dítěti tzv. rodičovskou odpovědnost. Součástí rodičovské odpovědnosti je především zastupování dítěte, jakož i spravování jeho záležitostí.[4] Pokud z jakéhokoli důvodu není možné zastoupení dítěte zajistit prostřednictvím jeho

zákonného zástupce, je soud povinen ustanovit dítěti v řízení řádného opatrovníka.[5]

Je pak zásadně povinností soudu zkoumat v řízení vedeném proti nezletilému dítěti, zda jeho zákonný zástupce je osobou způsobilou dítě v řízení řádně zastupovat, popřípadě zda není na místě jeho zastupování v řízení vyloučit a dítěti tak ustanovit pro řízení opatrovníka. Tato povinnost soudu vyplývá jednak z výše uvedené zásady předního zájmu dítěte upravené Úmluvou o právech dítěte, ale také ze zásady zvláštní ochrany poskytnuté dětem a mladistvým Listinou základních práv a svobod.[6] resp. z ustanovení občanského soudního řádu, jak je uvedeno výše.

Vyloučení zastoupení zákonným zástupcem dítěte

Přestože soud je povinen zkoumat, zda jsou splněny podmínky pro to, aby dítě bylo v řízení zastoupeno svým zákonným zástupcem, soudy v praxi při řešení otázky zastoupení nezletilého účastníka postupují nezdědky naprosto mechanicky a bez dalšího jednají pouze se zákonným zástupcem, přestože to v konkrétním případě může být zcela v rozporu se zásadou nejlepšího zájmu dítěte. Soudy většinou ignorují i okolnost, zda je dítě vůbec v péči konkrétního rodiče (přestože zpravidla je soudu z jeho vlastní úřední činnosti známo například komu z rozvedených rodičů bylo dítě svěřeno do péče, případně, že dítě bylo soudem svěřeno do ústavní výchovy či pěstounské péče a fakticky tedy v péči rodičů vůbec není), popřípadě zda neexistují důvody pro vyloučení jeho zastoupení rodičem (například z důvodu střetu zájmů zákonného zástupce se zájmy nezletilého).

Důvody svědčící pro vyloučení zastoupení nezletilého jeho zákonným zástupcem přitom zpravidla nebývá pro soud obtížné zjistit. Tyto důvody jsou totiž zřejmé buď již ze samotného předmětu řízení, kdy lze mít od počátku za to, že nezletilý se mohl dostat do situace, kdy je proti němu vedeno řízení o zaplacení určité částky zřejmě z důvodu zanedbání rodičovské odpovědnosti ze strany jeho zákonného zástupce (typicky rodiče), nebo z přístupu zákonného zástupce dítěte v průběhu řízení, kdy je evidentní, že zákonný zástupce nemá zájem dítě v řízení řádně zastupovat (např. nijak nereaguje na žalobu či výzvy soudu, nepřebírá si poštu apod.). Obdobně pak již výše zmíněná situace, kdy dítě se v době řízení vůbec v péči zákonného zástupce nenachází, protože bylo rozhodnutím soudu svěřeno do ústavní výchovy nebo pěstounské péče.

K výše naznačené otázce se aktuálně vyjádřil i Ústavní soud, podle jehož názoru, pokud zákonný zástupce nehájí efektivně zájmy nezletilého účastníka řízení, měl by soud takovému účastníkovi ustanovit opatrovníka.[7] Ústavní soud vyhověl ústavní stížnosti podané nezletilou stěžovatelkou, která namítala, že postupem obecného soudu v nalézacím řízení, jehož byla účastníkem ve svých jedenácti letech, došlo k porušení jejího základního práva na spravedlivý proces. Tohoto porušení se obecný soud dopustil tím, že v řízení jednal pouze se zákonným zástupcem stěžovatelky – matkou, která ovšem zjevně nebyla schopna v řízení hájit práva a oprávněné zájmy nezletilé. Tím bylo nezletilé upřeno právo na projednání věci v její přítomnosti a byla jí odňata možnost vyjádřit se ve věci samé i k prováděným důkazům.

Ústavní soud dospěl k závěru, že zastoupení nezletilého dítěte v řízení jeho zákonným zástupcem, typicky rodičem, není možné považovat za řádné, pokud tento zákonný zástupce zastupuje nezletilého pouze formálně, fakticky však se soudem nijak nekomunikuje, ani si nepřebírá zaslané písemnosti na žádné známé adrese. Takový zákonný zástupce totiž nečiní žádné procesní úkony k ochraně práv nezletilého, v důsledku čehož je takové jednání v rozporu se zájmy zastoupeného dítěte, resp. se samotným účelem zastoupení. V takovém případě je podle Ústavního soudu vždy povinností obecného soudu zvažovat, zda nejsou splněny podmínky pro ustanovení opatrovníka. Následkem neustanovení opatrovníka v takovém případě je dle Ústavního soudu

porušení práva účastníka na spravedlivý proces zakotveného Listinou základních práv a svobod.

Ustanovení řádného opatrovníka

Bohužel rovněž při ustanovování opatrovníka (nejen) nezletilým účastníkům řízení postupují soudy často formalisticky a v rozporu jak s citovanou zásadou předního zájmu dítěte, tak se smyslem a účelem institutu opatrovníka. Řádným opatrovníkem účastníka totiž může být pouze osoba, která je schopna účastníka v řízení zastupovat a chránit v něm jeho práva a oprávněné zájmy.

Namísto toho soudy často postupují tak, že opatrovníkem nezletilého účastníka ustanoví některého z pracovníků soudu, většinou v situaci, kdy se jim nepodaří doručovat písemnosti zákonnému zástupci účastníka. Takový postup je však v rozporu s právem na spravedlivý proces a smyslem a účelem opatrovnictví, jak již v minulosti opakovaně potvrdil Ústavní soud:[8] „[P]raxe, kdy jsou opatrovníky účastníků řízení ustanovováni pracovníci soudu, který o věci rozhoduje, je v naprostém rozporu s ústavními zásadami, kterých má být ustanovením opatrovníka nepřítomnému účastníkovi řízení dosaženo“. Tento svůj závěr Ústavní soud odůvodnil tím, že je jen „těžko představitelné, aby pracovník soudu v postavení opatrovníka účastníka řízení ve věci řešené tímtož soudem, jakkoliv brojil proti postupu a rozhodnutí soudu. Naopak je v takovém případě velmi pravděpodobný konflikt mezi zájmem zaměstnavatele opatrovníka (a tím i jeho samotného) na co nejrychlejší skončení věci, a zájmem účastníka řízení, kterého má zastupovat, na plném zachování jeho práv a oprávněných zájmů.“ Uvedené závěry platí obecně pro ustanovování opatrovníka účastníkům řízení, nikoli pouze nezletilým.

Pokud pak jde o nezletilé účastníky, je nutno rozlišovat dle typu řízení. Děti jsou samozřejmě nejčastější účastníky řízení ve věci péče o děti, kde opatrovníkem nezletilých je pravidelně ustanovován orgán sociálně-právní ochrany dětí, který je pro tento typ řízení nepochybně profesionálně vybaven k řádnému zastupování dítěte. Zcela jiná situace je však v řízeních, jejichž předmětem jsou majetková práva, zejména ve sporech o zaplacení peněžitě částky. V takovém typu řízení zpravidla orgán sociálně-právní ochrany dětí není schopen dítě řádně zastupovat, neboť k hájení práv a oprávněných zájmů účastníka je zapotřebí profesionálních právních znalostí, a tedy zastoupení advokátem. Ústavní soud již v minulosti dospěl k závěru, že dítěti jako účastníkovi sporného občanskoprávního řízení by měl být opatrovníkem ustanoven právě advokát.[9]

Zároveň ani ustanovení opatrovníka nezabavuje soud povinnosti dítě do řízení zapojit, pokud

to není v rozporu s jeho nejlepším zájmem. Soud musí dítěti umožnit účastnit se jednání a k věci se vyjádřit. Případné omezení těchto práv dítěte musí být vždy řádně odůvodněno právě s ohledem na nejlepší zájem dítěte. Tyto své závěry přitom Ústavní soud vyslovil v případě účastníka, kterému bylo v době řízení před soudem devět let.[10]

Procesní práva dítěte ve správním (daňovém) řízení a správním soudnictví

Obdobná pravidla pro řádné uplatňování a procesní ochranu práv dětí platí i v oblasti správního (daňového) řízení a správního soudnictví. I v této oblasti jsou všechny orgány povinny postupovat dle zásady nejlepšího zájmu dítěte. Jak potvrdil Nejvyšší správní soud, tato zásada (hledisko nejlepšího zájmu dítěte) slouží jako základní interpretační princip pro soudy a další orgány veřejné moci při výkladu právních předpisů dopadajících na děti. Z toho vyplývá, že pokud lze právní předpis interpretovat vícero způsoby, musí soudy (i orgány veřejné správy) zvolit ten, který nejefektivněji naplňuje nejlepší zájem dítěte.[11]

Nejvyšší správní soud řešil případ nezletilé stěžovatelky, které byla vyměřena povinnost zaplatit místní poplatek, avšak stěžovatelka neměla možnost se do řízení nijak zapojit, neboť správce daně doručoval pouze zákonné zástupkyni – matce stěžovatelky, která byla zcela pasivní a místní poplatek za své dítě nezaplatila. Jak uvedl Nejvyšší správní soud, zákonný zástupce fakticky v takových případech, kdy je proti nezletilému vedeno správní řízení z důvodu povinnosti zaplatit místní poplatek, nemusí vnímat jakoukoli potřebu tento poplatek za dítě platit, ani jakkoli brojit proti platebním výměrům, kterými byl dítěti tento poplatek vyměřován. Nečinnost zákonného zástupce se totiž nijak negativně neprojevuje v jeho materiální sféře, nýbrž postihne přímo nezletilé dítě, vůči kterému je pak tato povinnost vymáhána. Podle Nejvyššího správního soudu je pak vzhledem k povinnosti správních orgánů přihlížet k interpretačnímu principu nejlepšího zájmu dítěte nutno dítěti ve správním řízení ustanovit jiného zástupce, popřípadě jednat i přímo s dítětem (připouští-li to jeho věk a rozumová vyspělost), neboť jen tak je možné zajistit, že bude mít dítě možnost hájit v řízení svá práva a oprávněné zájmy.

Máme za to, že názory vyslovené Nejvyšším správním soudem lze aplikovat i na občanské soudní řízení a řízení před dalšími orgány veřejné moci, neboť principy zastoupení účastníka, který nemá plnou procesní způsobilost, jsou ve všech procesních předpisech obdobné, a mezinárodní Úmluva o právech dítěte je závazná pro všechny orgány bez výjimky.

Závěr

Je povinností České republiky zajistit nezletilým dětem zvláštní ochranu, a to nejen v řízení před soudy. V občanském soudním řízení má být takovou ochranou především zajištění práva dítěti na spravedlivý proces, které se nejvíce projevuje skrze jejich řádné zastoupení v řízení. Procesní předpisy poskytují soudům dostatečný prostor pro realizaci procesních práv dítěti, když umožňují soudům různými instituty v řízení věrohodně zjistit poměry nezletilého účastníka i jeho zákonných zástupců. Povinností soudů je rovněž v řízení jednat přímo s nezletilým dítětem, pokud je to přiměřené jeho věku a rozumové vyspělosti. Pokud soud ustanovuje v řízení nezletilému účastníkovi opatrovníka, nelze opatrovníkem ustanovit pracovníka soudu, ale musí jít vždy o osobu na soudu zcela nezávislou, která je schopna řádně chránit práva a oprávněné zájmy dítěte s přihlédnutím k typu řízení. Ve sporném občanskoprávním řízení je takovou osobou zpravidla advokát. ●

Mgr. et Mgr. Alena Vlachová, advokátka
Mgr. Andrea Kopečková, advokátní koncipientka
VEPŘEK CASKA VLACHOVÁ
advokátní kancelář s.r.o.

- [1] Úmluva o právech dítěte byla Českou a Slovenskou Federativní Republikou podepsána dne 30. 9. 1990, platnou se pak ve vztahu k ní stala dne 6. 2. 1991 – viz sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí publikované ve Sbírce zákonů pod č. 104/1991.
- [2] Viz článek 3 Úmluvy o právech dítěte.
- [3] Viz § 22 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád.
- [4] Viz § 858 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.
- [5] Viz § 29 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád.
- [6] Viz článek 32 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.
- [7] Viz náleží Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 3598/14 ze dne 3. 5. 2016, resp. tisková zpráva Ústavního soudu k tomuto nálezu z téhož dne.
- [8] Viz náleží Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 629/04, resp. náleží sp. zn. I. ÚS 1769/10.
- [9] Viz např. náleží Ústavního soudu ČR sp. zn. I. ÚS 3304/13.
- [10] Ibid.
- [11] Viz rozsudek č. j. 1 As 116/2014 – 29 ze dne 12. 11. 2014, v němž Nejvyšší správní soud rovněž odkázal na obdobné pravidlo obsažené v čl. 24 odst. 2 Listiny základních práv Evropské unie („Při všech činnostech týkajících se dětí, ať už uskutečňovaných veřejnými orgány nebo soukromými institucemi, musí být prvořadým hlediskem nejvlastnější zájem dítěte“).

Databáze o bonitě a důvěryhodnosti: Kladivo na dlužníky?

Dnešní dobu lze směle označit za čas dluhů. S tím jak roste spotřeba domácností, se kontinuálně zvyšuje poptávka po úvěru a službách, kde spotřebitel nejprve konzumuje a teprve následně platí.

Vyšší zadlužení s sebou nese i vyšší míru rizika toho, že dlužník nebude schopen úvěr nebo přijaté plnění splácet. Jedním z nástrojů řízení kreditního rizika, jakož i ochranou před přijímáním příliš vysokých závazků, se mohou stát i nebankovní informační databáze o bonitě a důvěryhodnosti spotřebitelů (nebankovní registry). Poměrně dlouho se čekalo na okamžik, až dostanou nebankovní registry kýžený právní rámec, který jim usnadní fungování a ulehčí situaci zejména s ohledem na zpracování osobních údajů v těchto registrech. Tento krátký příspěvek se zamýšlí nad fungováním nebankovních registrů ve světle novely zákona o ochraně spotřebitele (novela),^[1] která přinesla do českého právního řádu základní rámec pravidel pro jejich fungování.

Kontext přijetí novely

Dne 1. února 2016 vstoupila v účinnost ta část novely, která do zákona o ochraně spotřebitele^[2] vtělila zbrusu novou úpravu nebankovních registrů, na základě které mohou určité subjekty provozovat a účastnit se sdílení vybraných informací ohledně svých dlužníků prostřednictvím společné informační databáze (registru). Již dlouho před novelou existo-

vala zákonná úprava, která umožnila existenci obdobné informační databáze, v níž sdílejí informace o svých klientech banky a pobočky zahraničních bank (bankovní registry).^[3] Přestože v České republice již nějakou dobu existují dva nebankovní registry, tj. SOLUS a Nebankovní registr klientských informací, musely si nebankovní registry na oporu v zákoně počkat až do tohoto roku. Jsouce regulovány pouze obecnou úpravou ochrany osobních údajů, krátily si mnohdy nebankovní registry léta čekání diskusemi s Úřadem pro ochranu osobních údajů (Úřad) ohledně legálnosti či nelegálnosti zpracování osobních údajů v nebankovních registrech.

Úřad byl ve vztahu k nebankovním registrům nekompromisní a vyžadoval, aby při absenci specifického zákonného zmocnění pro zpracování osobních údajů dlužníků v nebankovních registrech byl od dlužníků pro takové zpracování získán souhlas. S nutností opatřit si souhlas dlužníků pak je neodmyslitelně spjata i právo dlužníka tento souhlas kdykoliv odvolat. Provozovatelé nebankovních registrů a jejich účastníci právem poukazovali nato, že takový přístup jde proti smyslu existence nebankovních registrů, kdy má dlužník s negativním záznamem o své platební morálce možnost odvolat souhlas se zpracováním svých osobních údajů a tak efektivně docílit výmazu negativního záznamu v nebankovním registru. Je nasnadě, že nebankovní registry, ve kterých by nebyly uvedeny osoby s pochybnou bonitou, důvěryhodností a platební morálkou, nemohou plně sloužit účelu řízení kreditního rizika ani ochránit dlužníky před neúnosně vysokými dluhy.

Na nutnost zavedení speciální zákonné úpravy nebankovních registrů dlouhodobě poukazoval i Úřad, když uváděl, že obecně podporuje existenci nebankovních registrů, které přispívají k ochraně dlužníků před finančními problémy. Druhým dechem však dodával, že v případě neexistence zákonné úpravy umožňující zpracování osobních údajů dlužníků v nebankovních registrech bez jejich souhlasu, musí tr-

vat na tom, že zpracování osobních údajů v nebankovních registrech může probíhat pouze na základě odvolatelného souhlasu subjektů údajů.^[4] Postoj Úřadu nebyl nebankovním registrům nakloněn, je však nutno otevřeně říci, že interpretace Úřadu byla racionální a z čistě právního pohledu i správná.

Nově přijatá úprava nebankovních registrů (nová úprava)^[5] je proto mnohými vítána jako krok správným směrem. Nicméně ruku v ruce se ozývá i její kritika, zejména s ohledem na legislativně-technické řešení nové úpravy a její genezi. Kritici nové úpravě předně vytýkají, že se dostala do novely poslaneckým pozměňovacím návrhem, aniž by prošla řádným připomínkovým řízením. Trnem v oku mnohým^[6] je i to, že je nová úprava svým předmětem a účelem blíže právě projednávanému zákonu o spotřebitelském úvěru,^[7] než zákonu o ochraně spotřebitele, a z tohoto důvodu bylo její včlenění do zákona o ochraně spotřebitele chybou. Ti nejostřejší kritici poukazují na to, že nová úprava nemá s ochranou spotřebitele nic společného, což není dle našeho názoru tak docela

pravda, neboť pozitivní důsledky pro mnohé spotřebitele-dlužníky lze jen těžko ignorovat.

Základní principy nové úpravy

Motivem nové úpravy je ochrana práv prodávajících jako věřitelů a spotřebitelů jako dlužníků. Úprava se ale vztahuje i na vztahy prodávajících a dlužníků fyzických osob, kteří jednají v rámci podnikání či jiné samostatné výdělečné činnosti.

Dle nové úpravy mohou prodávající, kteří jsou zapojeni do činnosti nebankovních registrů, využívat údaje sdílené v rámci nebankovních registrů výhradně k předcházení podvodnému jednání a posouzení schopnosti spotřebitele plnit smluvní závazky v souvislosti s konkrétním obchodním případem. Za tímto účelem mohou tyto prodávající vytvářet modely, které vyhodnocují pravděpodobnost podvodného jednání spotřebitele nebo jeho (ne)schopnost plnit smluvní závazky. Jsou tak striktně omezeny případy, ve kterých si může prodávající, který je zapojen do činnosti nebankovního registru, vyžádat údaje z tohoto registru.

Možnost zpracovávat údaje v nebankovních registrech není bezbřehá. V nebankovních registrech bude možno zpracovávat jen přesně vymezený okruh údajů, mezi které patří identifikační údaje spotřebitele a údaje o jeho finančních závazcích. I když nová úprava nedefinuje, co je identifikačním údajem spotřebitele, lze mít za to, že v nejširším slova smyslu bude identifikačním údajem osobní údaj dostatečně identifikující spotřebitele a odlišující ho od jiného spotřebitele. Takto široce pojatý výklad pojmu identifikační údaj spotřebitele by měl odpovídat kontextu účelu nové úpravy. Identifikačním údajem tak pro účely nové úpravy bude zejména jméno, příjmení, rodné číslo, datum narození a adresa místa trvalého pobytu spotřebitele. Naopak pokud by v rámci nebankovního registru byly zpracovávány údaje jako např. telefonní číslo, emailová adresa či údaj o vzdělání, bude se pravděpodobně jednat o zpracování mimo rámec zákonné úpravy a byl by pro něj vyžadován souhlas spotřebitele.

Dalšími údaji, které mohou být nově na základě nové úpravy zpracovávány, jsou údaje o finančních závazcích spotřebitele, včetně potenciálních závazků (např. jednání mezi spotřebitelem a prodávajícím při němž nedošlo k uzavření smlouvy). Je otázkou, co vše lze podřadit pod pojem údaje o finančních závazcích. Byť nová úprava tento pojem nijak nevynezuje, lze pod něj pravděpodobně podřadit veškeré informace o úvěrech, půjčkách, zajištění či ručení spotřebitele. Nová úprava umožňuje zpracovávat

i údaje o časovém určení období, ke kterému se údaje vztahují, přičemž zavádí určitá omezení z hlediska doby, po kterou lze osobní údaje v registrech zpracovávat. Posledním druhem údajů, které lze v nebankovních registrech zpracovávat, jsou údaje o prodávajících, kteří záznam o spotřebiteli zapsali. Takové údaje ale nejsou poskytovány ostatním prodávajícím zapojeným do nebankovních registrů.

Nepravdivé zápisy v registrech

Je zřejmé, že nepravdivé či neúplné údaje zpracováváné v nebankovních registrech mohou způsobit spotřebitelům značnou újmu. Zamezení zpracování nepravdivých nebo neúplných údajů v nebankovních registrech je tak zásadním atributem dobře fungující zákonné úpravy nebankovních registrů. V tomto ohledu nová úprava ukládá prodávajícím zapojeným do nebankovních registrů několik povinností, jejichž cílem je zamezit zpracování nepravdivých nebo neúplných údajů.

Předně, pokud jde o dluhy po splatnosti, jde o povinnost informovat spotřebitele o existenci dluhu a vyzvat jej k úhradě dluhu. Významné množství dluhů spotřebitelů po splatnosti může být způsobeno nevědomostí spotřebitelů, že takové jejich dluhy existují. Jen by v této souvislosti bylo vhodné upravit i lhůtu k dodatečnému splnění dluhu ze strany spotřebitele. Zápis do nebankovního registru by pak mohl proběhnout až po jejím uplynutí.

Dále jde o povinnost prodávajících předem upozornit spotřebitele (ať jde o jakýkoli zápis) na skutečnost, že jeho údaje budou nebo mohou být zpracovávány v příslušném nebankovním registru. S tím souvisí právo spotřebitele na výpis informací, které jsou o něm v nebankovním registru zpracovávány. Provozovatel nebankovního registru, který je povinen takové informace spotřebiteli sdělit, má právo na úhradu odůvodněných nákladů souvisejících s poskytnutím takové informace. Zároveň může spotřebitel žádat opravu v případě, že jsou o něm v nebankovním registru zpracovávány nepřesné nebo nesprávné údaje. Spotřebitel, u kterého nedošlo k prodlení anebo u kterého je evidován pouze potenciální závazek, může písemně vyjádřit svůj nesouhlas a provozovatel nebankovního registru má pak povinnost údaje o něm, a to i pravdivé, z registru smazat.

I Úřad už přišel s celou řadou námětů jak novou úpravu vylepšit. Dle názoru Úřadu by bylo vhodné změnit povinnost prodávajícího tak, aby byl spotřebitel informován ve chvíli skutečného zápisu do nebankovního registru a ne ve chvíli, kdy jeho údaje budou nebo mohou být

zapsány. Úřad dále poukazuje na neexistenci práva spotřebitele být informován o tom, že konkrétní služba nebyla prodávajícím poskytnuta z důvodu negativního záznamu v nebankovním registru.[8] Je zřejmé, že stanovení povinnosti prodávajícího informovat spotřebitele o této skutečnosti by bylo logickým doplněním jeho informačních povinností dle nové úpravy.

Návrhem na vylepšení nové úpravy by mohlo být i stanovení minimální částky dluhu, pro který může být spotřebitel v nebankovním registru evidován. Drobné pohledávky prodávajících po splatnosti ve výši několika desítek či stovek korun by nutně nemusely být důvodem pro evidenci v nebankovním registru.

Slovo závěrem

Nová úprava umožňující nebankovním registrům svobodně se nadechnout a plnit svou základní funkci ochrany věřitelů a spotřebitelů byla jistě potřebná. Byť nová úprava trpí řadou nedostatků, včetně ne zcela šťastného zařazení do zákona o ochraně spotřebitele, jako celek v praxi jistě obstojí a bude vítaným nástrojem pro řízení kreditního rizika prodávajících a ochrany spotřebitelů před neuváženými finančními závazky. Ostatně, právní úprava, která si bude klást za cíl odstranit některé z těchto nedostatků, na sebe jistě nenechá dlouho čekat. ●

Jan Kotous, advokát
David Šimek, advokátní koncipient
WOLF THEISS Rechtsanwälté GmbH & CO KG,
organizační složka

WOLF THEISS

Poznámky

- [1] Zákon č. 378/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.
- [2] Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele.
- [3] § 38a a 38b zákona č. 21/1992 Sb., o bankách.
- [4] Např. tisková zpráva Úřadu ze dne 25. října 2013.
- [5] § 20z a 20za zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele.
- [6] Např. tisková zpráva Úřadu ze dne 6. května 2016.
- [7] Sněmovní tisk č. 679 – vládní návrh zákona o spotřebitelském úvěru.
- [8] Tisková zpráva Úřadu ze dne 6. května 2016.

K některým otázkám trestní odpovědnosti právnických osob

„Právnické osoby nejsou z masa a kostí, a přesto mají orgány. Neznají pocity, přesto mají vůli. Jsou neviditelné, a přece jednají a mohou být volané k odpovědnosti za své činy. Nemají bydliště, avšak mají sídlo. Již více než století jiná právní odvětví než trestní právo uznávají právní existenci těchto osob, které nejsou lidmi. Trestní právo reagovalo pomaleji, a když už jejich trestní odpovědnost připustilo, učinilo tak v omezeném rozsahu a v návaznosti na splnění zvláštních podmínek“.[1]

Odpovědnost ve světle trestního práva

Trestněprávní odpovědnost v českém právním řádu byla, následujíc klíčovou zásadu kontinentálního právního systému „societas delinquere non potest“, koncipována po dlouhá léta ryze na individuálním základě. Zlom nastal teprve s účinností zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim (dále jen „ZTOPO“), s účinností od 1. 1. 2012, který byl přijat zejména za účelem naplnění mezinárodních závazků vyžadujících zřízení účinného systému postihu právnických osob.

Jmenovaný zákon s sebou přinesl řadu nových a dosud neznámých institutů, což mělo

logicky za důsledek nedůvěru a rozporuplné reakce z řad odborné i laické veřejnosti. Neochotu zavádět do ustálené koncepce trestního práva nový fenomén dokládá též fakt, že Česká republika patřila v rámci zemí EU k jedněm z posledních, kde byla příslušná právní úprava přijata.[2] Přestože je ZTOPO účinný již několik let, stále jde o předpis, který není jednoznačně přijímán a jeho nedostatky lze shledat jak v teoretické rovině, tak v rovině praktické aplikace práva.

ZTOPO jako zákon speciální doplňuje hmotněprávní i procesněprávní úpravu, když mezi hlavní pilíře regulace patří vymezení působnosti zákona včetně podmínek přičitatelnosti, dále rozsah kriminalizace a konečně v závěru obsažený katalog sankcí, kterými jsou právnické osoby postihovány. Bohužel ani jednu z těchto částí nelze označit za zcela zdařilou. Prakticky od počátku existence ZTOPO se vedou bouřlivé diskuse o nutnosti přijetí nových účinných opatření, aby nedocházelo ke zneužití trestního práva, aby nadále zůstalo řešením ultima ratio, a zároveň zamezilo libovůli při kriminalizaci jednání právnických osob.

Odpovědnost jako pojítka aneb všechno souvisí se vším

Samo trestní právo nedefinuje pojem právnické osoby, a je proto nutné využít předpisů občanskoprávních, díky čemuž vychází na povrch zřejmě provázanost práva veřejného a soukromého. Přijetí „nového“ občanského zákoníku však zůstalo bez adekvátní odezvy a zapříčinilo nekompatibilitu některých pojmů, zejména ve vztahu ke koncepci přičitatelnosti, na které je trestní odpovědnost právnických osob v současné právní úpravě vystavěna. Zákonodárce ponechává prozatím bez povšimnutí kolizi formulace § 8 odst. 1 ZTOPO (trestným činem spáchaným právnickou osobou je protiprávní čin spáchaný [...]“), s aktuálně uznávanou teorií fikce, což s sebou přináší řadu aplikačních potíží. Oproti teorii organické jsou právnické osoby nadány pouze právní osobností, nikoliv však svéprávností. Objevují se tak pochybnosti, zda právnická osoba může být dle ZTOPO vůbec odpovědná.[3]

Pozornost si zaslouží taktéž vliv práva trestního na sféru vztahů korporátních a pracovně-

právních. Velmi zajímavou pozici mají v této souvislosti tzv. compliance programy, tedy určité soubory pravidel a opatření, jejichž cílem je zamezit porušování právních předpisů a standardně i etických norem ze strany společnosti a jejich zaměstnanců. Hlavním účelem pro zavedení těchto velmi nákladných systémů je snaha, aby při řešení domnělého protiprávního jednání statutárního orgánu, kontrolního orgánu, osoby s podstatným vlivem či zaměstnanec bylo konstatováno, že ze strany společnosti bylo učiněno vše, co po ní lze spravedlivě požadovat, a protizákonné jednání nešlo k její tíži. V probíhajícím legislativním procesu (navrhovaná novela ZTOPO vedena jako sněmovní tisk č. 304)[4] je právě potencionální získání „imunity“ po splnění prevenčních opatření horkým tématem, neboť současná nemožnost liberace právnických osob bývá často kritizována z hlediska ústavněprávní konformity.

Snaha o zakotvení compliance programů hodnotím jednoznačně jako krok správným směrem. V současnosti neexistuje pro právnické osoby garance, že i přes vynaložení nemalých finančních prostředků nedojde k sekundární či terciální přičitatelnosti jednání. Na druhou stranu bych se přikláníla pouze k úpravě, která především vymezí základní náležitosti a mechanismy prevenčního programu, avšak bez explicitní konstrukce domněnky zproštění odpovědnosti ex lege. Mělo by se jednat spíše o určitý manuál standardů, který by byl implementován vždy s přihlédnutím ke specifickým jednotlivé společnosti, a který by nepochybně usnadnil následný proces dokazování v trestním řízení.

V souvislosti s prevenčními programy se prozatím nenavrhuje, avšak dle mého názoru stojí za zvážení, možnost zavedení finančních příspěvků ze strany státu za účelem motivace právnických osob k přijetí příslušných programů. Kromě uvedeného trestněprávního aspektu totiž kvalitně zpracované compliance kódexy napomáhají eliminaci vnitřních i vnějších rizik při realizaci investic a v neposlední řadě přispívají ke zvýšení ochrany a bezpečnosti zaměstnanců.

Mají se právníkové osoby začít bát?

Ve vztahu ke kriminalizaci právnických osob se jako první nabízí otázka: „Málo, nebo moc?“ Na jednu stranu je určitě chvályhodné, že stát působí jako ochránce, snaží se zamezit daňovými únikům, praní špinavých peněz, korupci či podplácení a v souvislosti s novelizací trestní odpovědnosti právnických osob dále rozšiřovat okruh taxativně vymezených trestných činů, za které je možné právníkové osoby postihovat. Na druhé misce vah však leží hrozba narůstajících pravomocí orgánů činných v trestním řízení, a to nejen ve směru k osobám právnickým, potencionální šikana a prvky připomínající policejní stát. Jak správně obě misy vybalancovat, aby byly v rovnováze?

Míru kriminalizace nepochybně určuje přesné definování skutků, jejichž spácháním dojde ke naplnění trestní odpovědnosti. Bohužel ani v tak zásadní věci nepadne ve vztahu k právníkům osobám jasno. Současný výčet trestných činů někteří označují za příliš extenzivní, jiní naopak bojují za jeho další doplňování. Z mého pohledu je pak tento výčet především nevyvážený. Právníková osoba neodpovídá za některé trestné činy, jež by mohly být pro její výkon typické, například porušení povinnosti při správě cizího majetku či poškození spotřebitele. Překvapivě absentují i úpádkové delikty a zejména trestné činy proti životu a zdraví, které nabývají na aktuálnosti u soukromých nemocničních zařízení nebo přepravních společností.

Jak bylo naznačeno, zkušenosti při aplikaci ZTOPO ukázaly, že rozsah trestných činů neodpovídá bohatosti praxe a nepokrývá veškeré případy trestné činnosti právnických osob. Nezbytnost aktualizace výčtu trestných činů se proto již poněkolkrát řeší v rámci výše zmíněné novely ZTOPO, avšak nakolik bude nový seznam úplný, nelze předem odhadnout. Jisté je, že kriminalizace právnických osob bude znatelně rozsáhlejší, když z dosavadních 84 trestných činů má celkový počet dle návrhu přesáhnout 200 skutkových podstat. Vzhledem k vývoji legislativního procesu se totiž zdá, že dojde k obrácení celé koncepce a změně na výčet negativní.

Právníková osoba by tak nově měla odpovídat za veškeré trestné činy, za něž odpovídá osoba fyzická, vyjma taxativně vymezených. Přestože se tento radikální přístup nakonec prosadil, někteří odborníci jej označují za nevhodný pro rozpor s odvětvovými principy trestního práva. [5] Mezi nejkontroverznější novinku, která stojí za zmínku, se řadí především zavedení postihu pro trestný čin pomluvy, kdy dochází k obavám mediálních domů o nezávislost novinářů a zachování svobody projevu.[6]

Není státní zástupce, není soudce

V rámci perspektiv trestní odpovědnosti právnických osob se velmi často objevují hlasy pro zavedení zásady oportunity v plné šíři, a to jak v řízení proti osobám právnickým, tak osobám fyzickým ve vztahu k rekodifikaci trestního řádu. Při tvorbě a interpretaci zákonů jsou to právě zásady a principy daného odvětví, které by měly být východiskem a hrát primární roli, avšak není žádným tajemstvím, že často zvítězí pouhá účelovost a tlak politického lobbismu.

Český trestní proces stojí dlouhou dobu poměrně striktně na zásadě legality, což znamená, že orgány činné v trestním řízení jsou ze zákona povinny trestní řízení zahájit při důvodném podezření ze spáchání trestného činu. Ze zásady legality je stanovena celá řada výjimek, avšak tyto nic nemění na povaze zásady legality jako určující. Orgány činné v trestním řízení nesmí provádět žádnou selekci podle jakéhokoli kritéria, ve všech případech musí být postupováno stejně. Protipól pak tvoří zmiňovaná zásada oportunity, uplatňovaná například ve Francii či Nizozemí, kde zůstává prakticky na úvaze státního zástupce, zda trestní řízení započne, či nikoli.

Jaký vliv na právníkové osoby by měla skutečnost, že by záleželo pouze na státním zástupci, koho obžaluje? Nevzniklo by spíše nebezpečí, že nad některými činy se jen přivírou oči, tentokrát již se zákonným podkladem a nedošlo by tak paradoxně k tomu, čemu má být novou úpravou zabráněno? Přes benefity, které oportunní prvky v právní úpravě přinášá, jsem přesvědčena, že současně nastavení mantinelů, kdy státní zástupce má v přípravném řízení postavení „dominus litis“, avšak nikoli samostatné, by nemělo být v budoucnu překročeno.

Závěr

Z výše popsaného je zřejmé, kolik nejasných bodů a alarmujících nedostatků existuje v institutu trestní odpovědnosti právnických osob, institutu, který propojuje nespočet právních odvětví, napojuje se na ekonomickou a sociální

sféru a de facto určitým způsobem ovlivňuje život každého z nás. Problematika trestní odpovědnosti právnických osob je komplexní záležitostí a jako k takové se k ní musí přistupovat. Bohužel řešení v podobě novelizací představuje pouze dílčí záplaty, které se v mnoha případech nakonec stejně minou účinkem a mají spíše opačný efekt. Mnohem smysluplnější by bylo obrátit pozornost směrem k nové, detailněji promyšlené úpravě, neboť se domnívám, že právě důraz na vnímání souvislostí představuje klíč k nastolení potřebného řádu a právní jistoty. ●

Mgr. Simona Spisarová, advokátní koncipientka
MORENO VLK & ASOCIADOS

Poznámky

- [1] Dreyer, E. Droit pénal général. Champs Université, Flammarion 2002, s. 78.
- [2] Bohuslav, L. Trestní odpovědnost právnických osob. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014, s. 13. V podrobnostech Lex Mundi-Business Crimes and Compliance Criminal Liability of Companies Survey. Dostupné z: http://lexmundi.com/images/lexmundi/PDF/business_crimes/criminal_liability_survey.pdf
- [3] Bližší srov. Slavíková, D. Kolize nové koncepce právníkové osoby (dle NOZ) s dikcí zákona o trestní odpovědnosti právnických osob. epravo.cz [online]. Publikováno 24. 9. 2015. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/kolize-nove-koncepce-pravnicke-osoby-dle-noz-s-dikci-zakona-o-trestni-odpovednosti-pravnickych-osob-99055.html>
- [4] Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů. Sněmovní tisk č. 304/0. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?O=7&T=304>
- [5] Jelinek, J. K rozsahu kriminalizace jednání právnických osob. Bulletin advokacie, ročník 2014, číslo 9, s. 15–21.
- [6] K tomu např.: Stanovisko Asociace televizních organizací k vládnímu návrhu novely zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob. Dostupné z: <http://www.ato.cz/aktuality/aktuality/stanovisko-asociace-televiznich-organizaci-k-vladnimu-navrhu-novely-zakona-c-4182011-sb-o-trestni-odpovednosti-pravnickych-osob>

Společnost **MT Legal s.r.o.**, advokátní kancelář poskytuje komplexní právní a poradenské služby pro veřejný a soukromý sektor v rámci celé České republiky, a to prostřednictvím svých více jak 20 právních specialistů.

MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

■ **PRAHA**
Karolíny Světlé 25, 110 00 Praha 1
tel.: +420 222 866 555

■ **BRNO**
Jakubská 121/1, 602 00 Brno 2
tel.: +420 542 210 351

■ **OSTRAVA**
Bukovanského 30, 710 00 Ostrava
tel.: +420 596 629 503

■ email: info@mt-legal.com
■ www.mt-legal.com

NABÍZENÉ SLUŽBY

- komplexní právní poradenství
- poradenství dodavatelům a zadavatelům veřejných zakázek
- kontrola nabídek dodavatelů, administrace zadávacích a koncesních řízení
- zpracování právních rozborů a analýz
- zastupování v soudních, správních a arbitrážních řízeních
- přednášková činnost, metodická podpora

HLAVNÍ SPECIALIZACE

- právo veřejného investování (veřejné zakázky, koncese, projekty PPP, veřejná podpora, strukturální fondy EU)
- právo EU
- právo duševního vlastnictví, právo ICT
- energetické právo
- stavební právo
- horní právo
- právo životního prostředí
- zdravotnické právo
- vodní a lesnické právo
- právo obchodní, občanské, správní, pracovní
- arbitráže a investiční spory

Nová odpovědnost subdodavatele za škodu

Je již jistou notorií, že v souvislosti s právními vztahy vznikajícími v důsledku uzavření zejména smlouvy o dílo dochází ze strany dlužníka (zhotovitele) k uzavření další smlouvy o dílo – subdodavatelské smlouvy se subdodavatelem, prostřednictvím kterého dlužník poskytuje dílčí část určitého plnění vůči původnímu věřiteli (investorovi). Až do účinnosti nového občanského zákoníku pak platilo, že za případné porušení smluvní povinnosti ze strany subdodavatele byl téměř výhradně odpovědný dlužník, id est dodavatel. V souvislosti s přijetím nového občanského zákoníku však tyto odpovědnostní vztahy nabývají nových rozměrů.

Právní úprava v režimu obchodního zákoníku

Obchodní zákoník vymezoval obecně plnění pomocí třetí osoby ve svém ustanovení § 331, které stanovovalo, že plní-li dlužník svůj závazek pomocí jiné osoby, odpovídá tak, jako by závazek plnil sám, nestanoví-li tento zákon jinak. Z tohoto obecného ustanovení pak lze snadno dovodit, že dodavatel odpovídá za své subdodavatele stejně tak, jako by závazek plnil sám, pokud ovšem obchodní zákoník nestanoví jinak. Odpovědnost zhotovitele dle tohoto ustanovení se týká jak odpovědnosti za prodlení, tak odpovědnosti za vady plnění i odpovědnosti za škodu, která je středobodem tohoto článku.

Uvedené ustanovení § 331 obchodního zákoníku tedy z obecného hlediska umožňovalo zhotovitelům použít ke splnění svých povinností třetí osoby – subdodavatele, přičemž odpovědnost i za této situace ležela na bedrech dodavatelů. Při takto nastavených podmínkách pak byl dodavatel nepřímo nucen, aby používal jen takové osoby, které skýtají záruku, že dlužníková povinnost bude splněna řádně a včas.[1] Zhotovitel tímto sice byl tlačěn k tomu, aby si vybral „nejlepšího“ subdodavatele, nicméně tato jeho volba v konečném důsledku postrádala na významu, jelikož pokud vyvolený subdodavatel i tak způsobil objednateli škodu, byla tato škoda přičítána zhotoviteli, a to i přes skutečnost, že tento zhotovitel si svého subdodavatele vybíral na základě svého nejlepšího přesvědčení. Zhotovitelům za této situace pak nezbylo nic jiného, než případnou škodu uhradit ze svého a následně se obrátit na subdodavatele s regresním nárokem, což mnohdy v praxi vyvolávalo značné problémy, zejména s ohledem na další časově náročnou anabázi vedoucí k vymáhání postihových nároků vůči subdodavatelům. Samotná náhrada škody byla *expressis verbis* v obchodním zákoníku upravena speciálně v § 373 a násl., přičemž § 375 navíc upravoval případné vyloučení odpovědnosti zhotovitele za škodu způsobenou subdodavatelem, když stanovil, že pokud bylo porušení povinnosti ze závazkového vztahu způsobeno třetí osobou, které povinná strana svěřila plnění své povinnosti, je u povinné strany vyloučena odpovědnost jen v případě, kdy je u ní vyloučena odpovědnost podle § 374 a třetí osoba by rovněž podle tohoto ustanovení nebyla odpovědnou, kdyby oprávněné straně byla přímo zavázána místo povinné strany. Uvedené ustanovení tedy umožňovalo zhotoviteli zbavit se odpovědnosti (liberovat) za porušení povinnosti ze závazkového vztahu způsobené subdodavatelem, ovšem za podmínek uvedených v § 374, který stanovuje, že za okolnosti vy-

lučující odpovědnost se považuje překážka, jež nastala nezávisle na vůli povinné strany a brání jí ve splnění její povinnosti, jestliže nelze rozumně předpokládat, že by povinná strana tuto překážku nebo její následky odvrátila nebo překonala, a dále, že by v době vzniku závazku tuto překážku předvídala. Na základě těchto předpokladů pro možnou liberaci lze již dnes konstatovat, že pokud se zhotovitel chtěl zbavit odpovědnosti vůči objednateli dle tohoto ustanovení, měl v praxi jako osoba podnikající a znalá poměrů téměř nemožný úkol.

Pravidlo uvedené v § 331 obchodního zákoníku bylo pak dále rozvedeno a místy dublováno v ustanoveních, která se věnují jednotlivým smluvním typům například v §§ 519, 538, 568, 580, 605, 621, 687 a 695 obchodního zákoníku. Nejběžněji se s uvedenou problematikou v praxi setkáváme zejména v souvislosti s uzavíráním smlouvy o dílo, která byla v obchodním zákoníku upravena v § 536 a násl. Pravidlo nastavené v § 331 smlouva o dílo kopírovala ve svém ustanovení § 538, který stanovoval, že zhotovitel díla může pověřit jeho provedením jinou osobu, jestliže ze smlouvy nebo z povahy díla nevyplývá nic jiného. Při provádění díla jinou osobou má zhotovitel odpovědnost, jako by dílo prováděl sám. Z ustanovení § 538 obchodního zákoníku lze systematickým a teleologickým výkladem dovodit závěr, že zavinění subdodavatele při provádění díla je bez dalšího třeba přičítat i zhotoviteli. Dle judikatury Nejvyššího soudu[2] bylo účelem uvedeného ustanovení chránit objednatele před tím, že by odpovědnost jeho zhotovitele byla menší, jestliže bude provádět dílo pomocí subdodavatelů, než bude-li je provádět sám, a že objednatel by musel uplatňovat případná práva z odpovědnosti vůči subdodavatelům, vůči kterým není ve smluvním vztahu. Z hlediska zaviněného porušení povinnosti zakládajícího právo objednatele na zaplacení smluvní pokuty, lze zhotoviteli přičítat nejen jednání jeho samotného, ale i jednání, jímž tuto povinnost (zaviněně) porušily osoby, které v intencích § 538 obch. zák. pověřil provedením díla (subdodavatelé).

Lze tedy učinit závěr, že obchodní zákoník nepřijal princip „*culpa in eligendo*“, který znamená „nedbalost při volbě,“ jehož uplatněním se zhotovitel zprošťuje odpovědnosti za škodu způsobenou subdodavatelem, kterého zhotovitel použil ke splnění své povinnosti a vybral ho přitom se vši pečlivostí a svědomitostí. Obchodní zákoník tak v zájmu právní jistoty a ochrany poškozeného objednatele konstruoval odpovědnost zhotovitele zásadně jako by subdodavatele vůbec nepoužil.[3]

Právní úprava v režimu nového občanského zákoníku

I nový občanský zákoník (dále jen „NOZ“), po vzoru obchodního zákoníku, umožňuje zhotoviteli použít ke splnění své povinnosti subdodavatele. Tato možnost je textována v § 1935 NOZ podle kterého plní-li dlužník pomocí jiné osoby, odpovídá tak, jako by plnil sám. Opět se jedná o obecné ustanovení, které je jakýmsi prekurzorem pro další, již specifické závazky vzniklé z právního jednání, *inter alia* i pro smlouvu o dílo, pro kterou jsou subdodavatelé vztahy zaběhlou praxí. Smlouva o dílo upravená v § 2586 a násl. NOZ, pak stejně jako úprava v obchodním zákoníku umožňuje zhotoviteli, aby provedl dílo pomocí jiné osoby. Přesné vymezení tohoto pravidla je obsaženo v § 2589, který stanovuje, že zhotovitel buď provede dílo osobně, anebo je nechá provést pod svým osobním vedením. To neplatí, není-li provedení díla vázáno na osobní vlastnosti zhotovitele nebo není-li to vzhledem k povaze díla zapotřebí. NOZ oproti úpravě v obchodním zákoníku upouští od výslovného tvrzení týkajícího se odpovědnosti zhotovitele za jinou osobu, která dílo provedla, což s ohledem na obecné ustanovení § 1935 NOZ nemá zřejmě větší význam.

Co už ovšem význam má, jsou nově koncipovaná pravidla regulující závazky z deliktů, přesněji ustanovení ukládající škůdci nahradit škodu a § 2914 NOZ, který oproti obchodnímu zákoníku zakotvuje tzv. zásadu „*culpa in eligendo*.“ Ustanovení § 2914 NOZ stanovuje následující. Kdo při své činnosti použije zmocněnce, zaměstnance nebo jiného pomocníka, nahradí škodu jím způsobenou stejně, jako by ji způsobil sám. Zavázal-li se však někdo při plnění jiné osoby provést určitou činnost samostatně, nepovažuje se za pomocníka; pokud ho však tato jiná osoba nepečlivě vybrala nebo na něho nedostatečně dohlížela, ručí za splnění jeho povinnosti k náhradě škody. Uvedené ustanovení tedy rozlišuje odpovědnost pomocníka v užším smyslu a odpovědnost v případě využití subdodavatele, který se zavázal k samostatnému výkonu činnosti. Podstata a smysl pravidel obsažených v obchodním zákoníku v §§ 331 a 375 jsou tedy přejímány pouze pro pomocníka v užším smyslu (zmocněnec, zaměstnanec etc.), zatímco pro subdodavatele, který se zavázal k samostatnému výkonu činnosti to bude znamenat, že povinnost zhotovitele nahradit škodu se zužuje na případy nepečlivého výběru – „*culpa in eligendo*“ nebo nedostatečného dohledu, pokud k nim byl zhotovitel povinen.[4] V případě porušení povinnosti řádného výběru nebo dostatečného dohledu ze strany dodavatele nebude založena odpovědnost zhotovitele, nýbrž jeho

ručení za splnění závazků subdodavatele, ergo zhotovitel bude povinen nahradit škodu až v okamžiku, kdy subdodavatel nesplní svůj splatný závazek.

Pojem nepečlivého výběru a nedostatečného dohledu

Pojem nepečlivého výběru není v zákoně nijak vymezen. Je zřejmé, že při posuzování pečlivosti bude brán zřetel na všechny okolnosti daného případu, které budou posuzovány v rámci mantinelů, jež budou stanoveny judikatorně, nicméně je pravděpodobné, že pod pojmem pečlivého výběru bude podřaditelná určitá ostražitost a aktivita ze strany zhotovitele vůči svému subdodavateli. Takto by zhotovitel měl především zkoumat historii a reference subdodavatele na trhu, jakožto sledovat jiné relevantní informace vyplývající především z veřejně dostupných informací, například z insolvenčního rejstříku. Měl by se současně zajímat o aktuální hospodářskou kondici subdodavatele a nehlédět pouze na výhodně prezentované podmínky či osobní vazby.

Při činnosti subdodavatele nebude postačovat, pokud bude daná osoba pečlivě vybrána, ale současně nad ní nebude vykonáván jakýkoliv dohled. I v případě dohledu tak bude třeba brát v potaz konkrétní vlastnosti dané osoby a předmět jí zvolené činnosti. Proto při volbě subdodavatele stavby nepostačí, pokud zhotovitel kontroluje pouze stavební deník, aniž by provedl i kontrolu dodržování bezpečnosti práce na stavbě, zajištění nakládání s nebezpečnými látkami a odpady či konkrétní provádění díla. Pro kontrolu přitom může být zvolena jiná osoba a dohled nemusí být vykonáván zhotovitelem samotným, což bude zejména ve větších podnicích/závoděch praktické.[5]

Samostatné provedení činnosti

Stěžejním momentem ustanovení § 2914 NOZ májícím zcela zásadní význam je stanovení podmínky, že subdodavatel se nepovažuje za pomocníka v případě, kdy se tento zaváže samostatně provést určitou činnost. Nyní nastává interpretační problém, který má zásadní vliv na praktické použití uvedené kautely. Lze vést velmi květnatou debatu o tom, co lze chápat pod samostatným provedením určité činnosti. Subdodavatel se předně musí zavázat provést činnost určitou, tedy takovou, která bude vymezena v závazku tak, že nebude vyvolávat mezi stranami žádnou pochybnost o tom, co má subdodavatel zhotovit. Druhá podmínka spočívá v samostatném provedení této určité

činnosti. Moment samostatnosti zde nepochybně znamená absenci intervence někoho jiného, co do provedení činnosti. Jak daleko tuto podmínku chápat, je ovšem věcí další diskuse, jelikož není zřejmé, jestli samostatnost v tomto kontextu má znamenat jednak samostatnost vůči zhotoviteli a jednak současně i samostatnost vůči případným dalším subdodavatelům. V logickém kontextu zřejmě nebude problém konstatovat, že subdodavatel se musí zavázat k provedení určité činnosti nezávisle na pracovní intervenci prvního článku v subdodavatelském řetězci – zhotovitele, nicméně se nabízí otázka, co dělat v případě, kdy se zhotovitel se subdodavatelem sice dohodnou na tom, že subdodavatel provede určitou činnost, nicméně nebude vyloučeno, příp. bude sjednáno, že tento subdodavatel si může vyžádat provedení dílčí činnosti za pomoci dalšího subdodavatele. V tomto případě pak lze vést debaty o tom, jestli se první subdodavatel zavázal provést určitou činnost samostatně, nebo se takto zavázal případně až další článek v subdodavatelském řetězci, což by teoreticky vylučovalo odpovědnost druhého článku, čímž by zhotovitel mohl zůstat i nadále plně odpovědným za škodu způsobenou jeho subdodavatelem.

K uvedenému tak lze učinit závěr, že prozatím není úplně postaveno na jisto, co se myslí pojmem samostatnosti právě v návaznosti na praktickou realizaci pravidelného obsahu subdodavatelských vztahů, nicméně lze patrně předvídat, že samostatnost provedení určité činnosti bude spíše navázána ve vztahu ke zhotoviteli a nikoliv k dalším subdodavatelům, jelikož takovýto výklad by byl s ohledem na praxi při provádění děl a ve spojení se zamýšleným dopadem ustanovení § 2914 NOZ na společenské poměry značně problematický.

Možnost vyloučit odpovědnost subdodavatele

Pokud smluvní strany právního poměru budou chtít mezi sebou vyloučit aplikaci ust. § 2914 věty druhé nového občanského zákoníku, nabízí se poměrně frekventovaná otázka, a sice jestli toto vyloučení možné bude, či nikoliv. S ohledem na to, jak se nový občanský zákoník staví koncepčně k otázkám smluvní svobody (srov. ust. § 1 odst. 2 NOZ), lze poměrně bezpečně uvést, že pokud smluvní strany mezi sebou vyloučí aplikaci uvedené ustanovení, nebude toto jejich jednání považováno za problematické (vyjma specifických případů uvedených v ust. § 2898 NOZ), ovšem za podmínky, kdy vůle vyloučit uvedené ustanovení bude důsledkem vzájemného konsenzu stran, a nikoliv pouhého jednostranného oznámení jedné ze

stran v tom směru, že se uvedeným ustanovením daná strana necítí být vázána.

Nicméně s ohledem na to, že jsou to právě zhotovitelé (první články), kteří mají při určování obsahu smluvních ujednání dominantní postavení, nelze rozumně předpokládat, že by k vyloučení uvedeného ustanovení přistupovali, jelikož by se tím dostali do nevýhodné pozice. Pokud by však některý ze subdodavatelů byl nadán zvláštními vlastnostmi, které jeho zadavatel vyžaduje, nebo je vyžaduje rychle, může toho subdodavatele v rámci jednání o budoucím obsahu závazku využít a uvedené ustanovení ujednáním vyloučit z důvodu svého silnějšího postavení, což nebylo dříve možné. Tedy platí, že zhotovitel (první článek) bude mít zájem na tom, aby ustanovení § 2914 NOZ zůstalo v nemodifikovaném znění, avšak s tímto může dále za účelem získání subdodavatele pracovat. Naopak subdodavatel, který se oproti svému zadavateli cítí v silnějším postavení, si může prosadit vyloučení uvedeného ustanovení do obsahu závazku a vyloučit tak svoji případnou odpovědnost.

Škoda způsobená třetím osobám jako důsledek provádění díla

Provádění prací v rámci výstavby nebo montáže jednotlivých celků různorodé povahy s sebou nepřináší pouze rizika spojená s pluralitou subjektů na straně dodavatele a s tím spojená následná odpovědnost jednotlivých článků v rámci relativních právních vztahů vznikajících na základě smluv mezi jednotlivými články subdodavatelského řetězce. Časté jsou i případy, kdy v důsledku náročného provádění úprav určitého celku, jeho výstavba, montáž či obdobný zásah, jehož účelem je zhotovit určité dílo, vznikne škoda (újma na jmění) i osobám, které stojí mimo závazková pravidla účinná mezi jednotlivými dodavatelskými články. Jedná se zejména o vlastníky sousedních objektů a nemovitých věcí, kteří jsou s ohledem na charakter prováděné činnosti jednotlivých zhotovitelů vystaveni riziku vzniklé škody poměrně často. Za vzniklou škodu je zpravidla odpovědný ten, kdo ji způsobil (škůdce), přičemž NOZ nově důsledně rozlišuje základ – podmínky vzniku povinnosti škůdce uhradit škodu s ohledem na to, zda byla způsobena porušením zákona, smlouvy, či zásad dobrých mravů.[6] Je logické, že osoby, kterým vznikla škoda a které stojí mimo závazkový vztah se škůdcem, mohou svůj nárok na náhradu škody vůči škůdci uplatnit toliko z titulu porušení povinnosti stanovené škůdci zákonem, a to dle ustanovení § 2910 NOZ. Uvedené ustanovení konkrétně stanoví, že škůdce, který vlastním zaviněním poruší povinnost stanovenou zá-

konem a zasáhne tak do absolutního práva poškozeného, nahradí poškozenému, co tím způsobil. Povinnost k náhradě vznikne i škůdci, který zasáhne do jiného práva poškozeného zaviněným porušením zákonné povinnosti stanovené na ochranu takového práva.

Citované ustanovení tvoří obecný pilíř pro aplikaci na vztahy vznikající v důsledku porušení zákonné ochranné normy, přičemž je založeno na subjektivní odpovědnosti, tedy takové, ke které zákon vyžaduje zavinění, přičemž nedbalost škůdce je presumována (§ 2911 NOZ). Uvedené ustanovení § 2910 NOZ se použije vždy, neobsahuje-li NOZ, či jiný právní předpis zvláštní úpravu, přičemž zejména ve vztahu k provádění díla je dále relevantní například ustanovení § 2924 NOZ, které dopadá na škody vzniklé v důsledku provozní činnosti. Relevantní je z toho důvodu, že provádění děl je velmi často spojeno s použitím množství zařízení, která vyžadují další obsluhu, a proto nelze a priori vyloučit ani aplikaci tohoto ustanovení, které je oproti ustanovení § 2910 NOZ založeno na odpovědnosti objektivní, což pro případného škůdce znamená poněkud nevýhodné postavení při snaze se tzv. liberovat (zprostit odpovědnosti). Obdobně bychom teoreticky mohli uvažovat i o aplikaci navazujícího ustanovení § 2925 NOZ, které se věnuje škodám způsobeným provozem zvlášť nebezpečným, jelikož opět nelze vyloučit, že provádění děl většího rozsahu bude nutně doprovázeno i použitím techniky objektivně chápané jako zvlášť nebezpečné.

V důsledku porušení zákonné povinnosti vystává další důležitá otázka a sice, kdo všechno bude považován za tzv. škůdce a kdo tak bude povinen nahradit případnou škodu vzniklou v důsledku provádění díla třetí osobě, která stojí vně závazkového vztahu mezi majitelem stavby (objednatel) a jeho subdodavatel/ em a podle jakého zákonného ustanovení.

Skutečnost, že objednatel v důsledku smluvních ujednání nebude sám pravděpodobně provádět například žádnou stavební činnost, nemusí nutně znamenat, že se zprostit případně vzniklé škody. Z judikatury Nejvyššího soudu[7] totiž vyplývá, že se stavebník v každém případě nezprostit odpovědnosti pouze v důsledku toho, že dílo sám neprovádí. Nejvyšší soud v této souvislosti doplnil, že za škodu vzniklou v důsledku porušení povinností uložených ve stavebním povolení odpovídá podle § 420 OZ stavebník bez ohledu na to, zda stavební práce prováděl sám nebo prostřednictvím svého smluvního partnera. Jinými slovy není důvod vylučovat odpovědnost stavebníka (objednatele) dle § 420 OZ ekv. § 2910 NOZ jen proto, že za tutéž škodu odpovídá také zhotovitel díla dle § 420a OZ ekv. § 2924 NOZ. Subjekt, který si vykonání něčeho formou provozní čin-

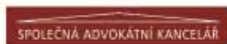
nosti ve smyslu § 420a ekv. § 2924 NOZ objednal, tedy stavebník, ale sám takovou provozní činnost nevykonává, pak nebude ve vztahu k poškozenému odpovídat dle § 420a OZ ekv. § 2924 NOZ, jak ale naznačeno výše, jeho odpovědnost dle § 420 OZ ekv. § 2910 NOZ není vyloučena.[8]

Pokud jde o odpovědnost za škodu dle § 432 OZ ekv. § 2925 NOZ, Nejvyšší soud dovodil, že i stavebník může být (jako provozovatel) osobou odpovědnou za škodu vyvolanou povahou provozu zvlášť nebezpečného, jestliže jde o činnost spojenou s jím prováděnou stavbou, a to bez ohledu na to, zda konkrétní stavební práce zajišťoval sám nebo prostřednictvím svého smluvního partnera, jemuž zadal dílo. [9] Nicméně Nejvyšší soud současně doplnil, že i za situace, kdy za škodu způsobenou zvlášť nebezpečným provozem odpovídá přímo provozovatel a nikoli subdodavatel, nezabývá takový postup provozovatele práva domáhat se náhrady škody vůči subdodavatel.

Závěr

Nový občanský zákoník s sebou přinesl mnoho změn, nicméně bez ohledu na kvalitativní hodnocení těchto změn stále platí, že tyto veškeré změny jsou platnými a účinnými normami. V případech, že NOZ výslovně zakotvuje odpovědnost subdodavatele, nabízí se nová, možná a někdy nutná řešení, která je třeba uplatnit v souvislosti se zakotvením shora uvedeného ustanovení § 2914 NOZ. Budoucím subdodavatelům lze doporučit sjednání pojištění pro případ porušení jejich povinností, případně negociovat modifikaci či úplné vyloučení jejich odpovědnosti. Zhotovitelům lze doporučit, aby při výběru svých subdodavatelů postupovali maximálně obezřetně a mimo zkoumání jejich odborné či technické zdatnosti brali v úvahu i jejich lidské a osobnostní vlastnosti, které zajistí, že k plnění subdodavatelské činnosti přistoupí odpovědně.[10] Současně lze zhotovitelům doporučit, aby při plnění povinností ze strany svého subdodavatele stanovili určitý dohledový mechanismus za pomoci kompetentních osob tak, aby bylo případně vyloučeno jejich ručení právě z důvodů nedostatečného dohledu. ●

.....
JUDr. Filip Králík,
advokátní koncipient
JUDr. Ludvík Ševčík ml.,
advokát
Společná advokátní kancelář

Poznámky

- [1] Pokorná, J., Kovařík, Z., Čáp, Z. et kol. Obchodní zákoník: komentář. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2009.
- [2] Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 14. 11. 2001, sp. zn. 29 Odo 50/2001.
- [3] Bejček, J., Eliáš, K., Raban, P. a kol. Kurs obchodního práva. Obchodní závazky. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2007.
- [4] Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník., konsolidované znění.
- [5] Tamtéž.
- [6] Kancel. Komise pro aplikaci nové civilní legislativy při Ministerstvu spravedlnosti ČR. Náhrada újmy.
- [7] Rozsudek Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 25 Cdo 2102/2002, nebo 23 Cdo 4379/2008.
- [8] Dudek, M., odpovědnost za škodu způsobenou stavební činností. online. Epravo.cz.
- [9] Rozsudek Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 25 Cdo 3095/2005, nebo 25 Cdo 92/2009 in. Dudek, M., odpovědnost za škodu způsobenou stavební činností. online. Epravo.cz.
- [10] Hrádek, J., Komentář ASPI. online.

 ČERMÁK a spol.
advokátní a patentová kancelář
law and patent office

Jsme advokátní a patentová kancelář se zaměřením na právo duševního vlastnictví, zejména průmyslová práva a ochranné známky, a dále na obchodní a občanské právo. Po právní stránce jsme veřejnou obchodní společností advokátů a poskytujeme právní služby podle zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, v platném znění. Disponujeme týmem více než čtyřiceti odborníků na právo a průmyslověprávní problematiku, včetně patnácti advokátů a pěti patentových zástupců. Na trhu jsme od června 1990. Čermák a spol. je nositelem řady domácích i zahraničních ocenění. K našim klientům dlouhodobě patří přední české i zahraniční společnosti.

V oblasti průmyslových práv provádíme rešerše, zajišťujeme podávání přihlášek patentů, užitečných a průmyslových vzorů, ochranných známek, označení původu a zeměpisných označení, topografií polovodičových výrobků, a to včetně přípravy nezbytných podkladů. Přímou zastupujeme před Úřadem průmyslového vlastnictví ČR, Úřadem Priemyselného vlastníctva SR, Evropským patentovým úřadem v Mnichově a Úřadem pro harmonizaci ve vnitřním trhu (ochranné známky a vzory) v Alicante, jakož i před Světovou organizací duševního vlastnictví v Ženevě. V ostatních zemích a teritoriích spolupracujeme s rozsáhlou sítí osvědčených podobně zaměřených kancelářů. Zajišťujeme průmyslověprávní ochranu po celém světě, vypracováváme vhodné strategie při postupu získávání průmyslověprávní ochrany včetně příslušných rozpočtů. Zajišťujeme správu a údržbu portfolií průmyslových práv. Zastupujeme ve sporných řízeních týkajících se průmyslových práv, zejména v určovacím řízení, v řízení o neplatnost patentu, zrušení užitého vzoru, v řízeních o prohlášení neplatnosti a o zrušení ochranných známek. Zastupujeme rovněž před soudy v ČR a SR ve věcech porušování práv k duševnímu vlastnictví, ve věcech nekalé soutěže a občanskoprávních a obchodních sporech. Zastupujeme též ve sporných řízeních před Evropským patentovým úřadem a Úřadem pro harmonizaci ve vnitřním trhu (ochranné známky a vzory).

Advokátní a patentová kancelář Čermák a spol.

Elišky Peškové 15 | 150 00 Praha 5

tel.: +420 296 167 111 | fax: +420 224 946 724 | e-mail: intelprop@apk.cz

www.cermakaspol.cz

DBK PARTNERS®

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU PRO

TRANSAKČNÍ PORADENSTVÍ

DBK PARTNERS, ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ, S.R.O.

V Parku 2323/14, 148 00, Praha 4, telefon: +420 244 912 463, e-mail: ak@dbkp.cz

WWW.DBKP.CZ

Rozhodnutí Kornhaas vs Dithmar – pozor na další rizika pro členy statutárních orgánů

Pozornosti členů statutárních orgánů tuzemských i zahraničních obchodních společností by neměl uniknout nedávný rozsudek Soudního dvora EU v rámci sporu mezi Thomasem Dithmarem, německým insolvenčním správcem anglické společnosti Kornhaas Montage und Dienstleistung Ltd, a její ředitelkou Simonou Kornhaas.[1] Ze závěrů vyslovených v tomto rozsudku totiž vyplývá, že rozsah odpovědnosti členů statutárních orgánů v případě úpadku jejich společnosti může být daleko širší, než si mnozí z nich dokážou představit.

Ředitel anglické společnosti a žaloba podle německého práva

Přestože společnost měla sídlo ve Velké Británii, insolvenční řízení vůči ní bylo zahájeno v Německu, jelikož tam byly soustředěny její hlavní zájmy ve smyslu insolvenčního nařízení.[2] Insolvenční správce společnosti následně podal na paní Kornhaas jako ředitelku společnosti žalobu na nahrazení plateb skutečných společností poté, co se společnost stala platebně neschopnou. Žalobu opíral o ustanovení § 64 německého zákona o společnostech s ručením omezeným (GmbHG). Jednatelé společnosti jsou podle něj povinni podat návrh na zahájení insolvenčního řízení bez zbytečného odkladu (nejpozději však do tří týdnů) poté, co se společnost stala platebně neschopnou. Současně jsou podle tohoto ustanovení jednatelé povinni nahradit společností platby, které byly provedeny společností v době mezi vznikem povinnosti podat insolvenční návrh a skutečným podáním insolvenčního návrhu.

Německý Spolkový soudní dvůr, ke kterému se spor dostal instancním postupem, si nebyl jist, zda je možno pravidla německého korporátního práva uplatnit vůči členovi statutárního orgánu společnosti založené podle práva jiného členského státu. Proto se rozhodl řízení přerušit a položit Soudnímu dvoru EU předběžnou otázku, zda žaloba podle § 64 GmbHG spadá do německého úpadkového práva a zda je podle insolvenčního nařízení součástí práva rozhodného pro úpadkové řízení, což by její uplatnění umožňovalo.

Na tuto otázku Soudní dvůr EU odpověděl kladně. Potvrdil, že žaloba dle § 64 GmbHG spadá do německého úpadkového práva, a tudíž může být uplatněna i proti ředitelce anglické společnosti. Argumentoval tím, že přestože je toto odpovědnostní ustanovení formálně začleněno do německého korporátního práva, je nutno jej považovat s ohledem na jeho předmět za součást práva insolvenčního. Z rozsudku tak vyplývá, že členové statutárních orgánů obchodních společností nemusí být v souvis-

losti s úpadkem společnosti vystaveni odpovědnosti pouze podle právního řádu členského státu, kde má jejich společnost sídlo, ale i odpovědnosti podle práva státu, ve kterém jsou soustředěny hlavní zájmy společnosti. Taková odpovědnost navíc nemusí být založena pouze pravidly formálně spadajícími do úpravy insolvenčního práva, ale i pravidly práva korporátního, pokud se týkají úpadkového řízení.

Pozor na odpovědnost v jiných zemích EU

Pro členy statutárních orgánů českých obchodních společností rozsudek znamená, že kromě pravidel odpovědnosti podle už tak velmi přísné tuzemské právní úpravy (zejména za porušení povinnosti podat insolvenční návrh nebo povinnosti odvracet hrozící úpadek), by mohli být vystaveni i riziku odpovědnosti podle právních řádů ostatních členských států EU v případě, že hlavní zájmy jejich společnosti jsou soustředěny v některém z nich. Je zjevné, že škála odpovědnostních pravidel je velmi široká a členové statutárních orgánů mezinárodně působících společností by se měli přinejmenším seznámit s právní úpravou členských států, na jejichž území je jejich společnost nejvíce aktivní. Kromě v rozsudku posuzované odpovědnosti podle ustanovení GmbHG tak mohou být členové statutárního orgánu odpovědní například podle anglického konceptu wrongful trading nebo francouzského konceptu responsabilité pour insuffisance d'actif).

Odpovědnost statutárních orgánů zahraniční společnosti podle českého práva

Naopak z české právní úpravy odpovědnosti členů statutárního orgánu v souvislosti s úpadkem společnosti, která by mohla ve světle rozsudku dopadnout také na členy statutárních orgánů zahraničních společností, připadá v úvahu zejména ustanovení § 99 in-

solvenčního zákona. To zakládá odpovědnost členů statutárních orgánů za škodu způsobenou věřitelům společností porušením jejich povinnosti podat včas insolvenční návrh. Toto ustanovení českého insolvenčního zákona tedy stejně jako ustanovení § 64 GmbHG upravuje sankci za nesplnění povinnosti podat insolvenční návrh a je součástí českého insolvenčního práva. Podle tohoto ustanovení by tak bylo možné vést k odpovědnosti i člena statutárního orgánu zahraniční společnosti založené podle práva jiného členského státu, ohledně které bylo v České republice zahájeno insolvenční řízení, protože zde byly soustředěny její hlavní zájmy ve smyslu insolvenčního nařízení.

Zajímavou otázkou pak je, zda by i jiná odpovědnostní ustanovení českého práva, zakotvená mimo insolvenční zákon, mohla dopadat na statutární orgány zahraničních společností v případě jejich insolvence v České republice. Nabízí se především ustanovení § 68 zákona o obchodních korporacích, které do českého právního řádu nově zakotvilo institut ručení členů statutárního orgánu za dluhy insolventní společnosti, jestliže v rozporu s péčí řádného hospodáře nečinili kroky směřující k odvrácení úpadku společnosti. I když toto ustanovení úzce souvisí s insolvenčním řízením, žaloba podaná na jeho základě není podávána v rámci insolvenčního řízení (nejde o incidenční spor) a jeho účelem není sankcionování nesplnění povinnosti podat insolvenční návrh, ale nesplnění povinnosti činit kroky k zabránění úpadku společnosti. Ustanovení § 68 zákona o obchodních korporacích by tak za součást českého insolvenčního práva podle interpretace Soudního dvora EU považováno být nemělo, nicméně nelze bezpečně vyloučit, že příslušný český soud bude v rámci řízení o žalobě proti statutárnímu orgánu zahraniční společnosti vykládat závěry rozsudku Soudního dvora EU extenzivně a dospěje k opačnému závěru.

Souběh odpovědností a možnosti zproštění

Rozsudek však vyvolává i další neméně závažné otázky. V první řadě není z rozsudku zřejmé, zda v poměrech pojednávaného případu použití příslušných německých odpovědnostních pravidel vylučuje aplikaci obdobných pravidel práva anglického, nebo zda je reálně možné, aby se tato pravidla uplatnila souběžně. Nelze tak vyloučit, že by se německý insolvenční správce v rámci německého insolvenčního řízení mohl dovolávat odpovědnosti ředitelky společnosti za porušení pravidel podle anglického práva nebo dokonce, v případě zahájení vedlejšího insolvenčního řízení ve Velké Británii, že by se anglický insolvenční správce jmenovaný pro účely tohoto vedlejšího řízení mohl vůči ředitelce společnosti souběžně do-

máhat uložením sankcí podle zmíněného anglickoprávního konceptu wrongful trading. V takovém případě by se členové statutárních orgánů českých (stejně jako všech ostatních zahraničních) společností měli mít na pozoru ještě daleko více, protože by mohli být vystaveni odpovědnosti podle právního řádu všech těch členských států, kde jejich společnost má ve smyslu insolvenčního nařízení „provozovnu“^[3] (jejíž přítomnost plně postačí k možnosti zahájení vedlejšího insolvenčního řízení v takovém členském státě).

Rozsudek rovněž nedává jasnou odpověď na otázku, zda by se paní Kornhaas jako ředitelka společnosti zprostila odpovědnosti podle německého práva včasným podáním insolvenčního návrhu ve Velké Británii. Dá se předpokládat, že ano, protože hlavní insolvenční řízení zahájené v jednom členském státě EU je podle insolvenčního nařízení automaticky uznáno (a má tak i stejné účinky směřující zejména k ochraně věřitelů společnosti) i v ostatních členských státech a tato otázka již byla německými soudy v minulosti řešena v rámci případu Collins and Aikman Group.

Závěr

Rozsudek je v první řadě dalším projevem konzistentní snahy Soudního dvora EU důsledně naplňovat jeden z hlavních účelů insolvenčního nařízení, tj. zabránění tzv. „forum shoppingu“, kdy dlužníci ve snaze získat výhodu plynoucí z insolvenčního práva určitého členského státu mění účelově své středisko hlavních zájmů a tím ovlivňují místo zahájení hlavního insolvenčního řízení. Pro osoby obeznámené s předchozí judikaturou Soudního dvora EU tak nepředstavuje zásadní překvapení. Na druhou stranu ale poprvé jasně zaznělo, že změna střediska hlavních zájmů s sebou kromě možných výhod nese i nemalá rizika odpovědnosti pro statutární orgány. Tato rizika rozhodně není radno podceňovat či dokonce ignorovat. ●

Mgr. Jindřich Arabasz, counsel
Clifford Chance Prague LLP, organizační složka

Poznámky

- [1] Rozsudek Soudního dvora EU ze dne 10. prosince 2015 ve věci C-594/14 o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU vznesené německým Spolkovým soudním dvorem.
- [2] Nařízení Rady (ES) č. 1346/2000, o úpadkovém řízení.
- [3] Pojem provozovny je přítom ve smyslu insolvenčního nařízení vykládan široce a myslí se jím „jakékoli provozní místo, kde společnost vykonává nikoli přechodnou hospodářskou činnost za pomoci lidských a materiálních zdrojů.“

Beroun Golf Club

S DHL ZA POLOVINU!

VAŠE DOKUMENTY JSOU KRYTY
ROZŠÍŘENOU ODPOVĚDNOSTÍ.

- › navštivte naše stránky <http://shipping.dhl.cz/epravo>
a získejte více informací
- › 50% sleva na přepravu zásilek
- › pojištění dokumentových zásilek

S DHL máte celý svět jako na dlani.

DHL

Neplatnost ustanovení pracovního řádu a pravomoci oblastního inspektorátu práce

V nedávné době byla na stránkách veřejné ochránkyně práv zveřejněna tisková zpráva,[1] ve které byly uvedeny určité překvapivé závěry. Ombudsmanka došla k závěru, že oblastní inspektorát práce (dále jako „Inspektorát“) má povinnost v případě podezření na neplatnost určitých ustanovení pracovního řádu zaměstnavatele:

1. provést u zaměstnavatele kontrolu,
2. v případě, že zaměstnavatel vydal pracovní řád obsahující neplatná ustanovení, má Inspektorát uložit zaměstnavateli povinnost odstranit zjištěný nedostatek, a to i kdyby nebylo možné zaměstnavatele finančně postihnout.

Tyto závěry ombudsmanka vyvozuje z obecné povinnosti Inspektorátu provádět kontroly nad dodržováním závazných pracovněprávních předpisů. Konkrétně pro daný případ uvádí: „Inspektorát měl vzít v úvahu, že ostatní zaměstnanci nemusí mít povědomí o tom, že je vnitřní předpis v rozporu se zákonem. Nemohou ani vědět, jestli by k němu soudy přihlížely, nebo ne. Nehledě k existující hrozbě ukončení pracovního poměru, kdy by zaměstnanci nezbývalo, než se pak se zaměstnavatelem soudit o neplatnost výpovědi. Právě plošný dopad na všechny zaměstnance a jejich práva je v tomto případě nejzávažnější“.

Máme za to, že tyto závěry plynou z extenzivního výkladu pravomocí Inspektorátu a nemají oporu v zákonné úpravě. Níže krátce rozeberáme současnou právní úpravu.

Relevantní právní úprava

Pracovní řád je upraven v ust. § 306 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jako „ZP“), a to tak, že se jedná o zvláštní druh vnitřního předpisu zaměstnavatele, který rozvádí ustanovení ZP, popřípadě zvláštní právní předpisy, pokud jde o povinnosti zaměstnavatele a zaměstnance vyplývající z pracovněprávních vztahů. Zároveň se uplatní ust. § 305 odst. 1 ZP, kterým se zakazuje, aby vnitřní předpis ukládal zaměstnancům povinnosti nebo zkracoval jeho

práva stanovená tímto zákonem. Odchýlí-li se zaměstnavatel od tohoto zákazu, nepřihlíží se k tomu. Právě v tom spočívalo pochybení zaměstnavatele v uvedeném případě.

Ustanovení, ze kterého ombudsmanka vyvodila povinnost (a zároveň pravomoc) Inspektorátu provést kontrolu a uložit opatření k odstranění nedostatků je ust. § 3 odst. 1 písm. a) zákona č. 251/2005 Sb. o inspekci práce ve znění pozdějších předpisů (dále jako „ZIP“) „Úřad a inspektoráty kontrolují dodržování povinností vyplývajících z (...) právních předpisů, z nichž vznikají zaměstnancům (...) práva nebo povinnosti v pracovněprávních vztazích“. Za účelem odstranění zjištěných nedostatků, tj. za porušení zákonem uložené povinnosti, může Inspektorát dle ust. § 7 odst. 1 písm. g) ZIP „ukládat kontrolované osobě opatření k odstranění nedostatků zjištěných při kontrole“. V této souvislosti je nutné vymezit, co je ve smyslu tohoto ustanovení pokládáno za „nedostatky“, resp. porušení kterých povinností je pro účely kontroly ze strany Inspektorátu relevantní. Vzhledem k tomu, že Inspektorát vykonává nad zaměstnavateli správní dozor, uplatní se níže uvedený teoretický výklad[2]: „Pro charakteristiku správního dozoru má velký význam stanovit, z čeho vyplývá, že chování dozorovaného subjektu je vyhodnoceno jako žádoucí, či nikoli. V právním státě by mělo jít výlučně o to, zda je, či není toto chování v souladu s právem. Povinnosti, jejichž pozorování je při výkonu správního dozoru relevantní, vyplývají: ze zákona nebo jiného právního předpisu, z jiného předpisu, jehož závaznost zakládá zákon, z opatření obecné povahy, ze správního aktu, z veřejnoprávní smlouvy. Jestliže zákon nestanoví něco jiného, může jít pouze o veřejnoprávní povinnosti.“ Máme za to, že právě veřejnoprávní povinnost zaměstnavatele v tomto případě není dána.

Závěr

Ust. § 306 ZP v prvé řadě nestanoví zaměstnavateli žádnou povinnost, ale pouze oprávnění vydat pracovní předpis za podmínek stanovených ZP. Za nedodržení těchto podmínek přitom ZP stanoví jako následek absolutní neplatnost, nikoliv sankci ve formě odpovědnosti za přešůpek/správní delikt. Nejedná se o veřejnoprávní sankci, která by značila, že povinnost dodržet podmínky ZP při vydávání pracovního řádu je povinností veřejnoprávní. Následky neplatnosti pracovního řádu tak budou zakládat pouze soukromoprávní nároky jednotlivých zaměstnanců v případě, že na základě těchto neplatných ustanovení pracovního řádu budou omezena nebo porušena jejich práva.

ZIP přitom nestanovuje výslovnou pravomoc Inspektorátu vykonávat dozor nad zákonností vnitřních předpisů zaměstnavatelů jako výjimku z pravidla, že správní dozor hodnotí především dodržování veřejnoprávních povinností. Jedná se tedy zřejmě o extenzivní výklad pravomocí Inspektorátu ze strany veřejné ochránkyně práv, který je ve smyslu zásady enumerativnosti veřejnoprávních pretenzí nepřipustný. ●

Mgr. Alice Kubičková, LL.M.,
partnerka
Mgr. Veronika Řezníčková,
advokátní koncipientka
LP Legal, advokátní kancelář, s.r.o.

Poznámky

[1] Dostupné na www.ochrance.cz/aktualne/tiskove-zpravy-2016/zamestnavatel-nesmi-ukladat-povinnosti-nad-ramec-zakona/.

[2] Hendrych, D. a kol. Správní právo. Obecná část. 8. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 285.

Společné jednání statutárního orgánu a prokuristy

Jedním z mnoha otazníků nového soukromého práva byla otázka přípustnosti společného jednání statutárního orgánu a prokuristy za společnost. V praxi i odborné veřejnosti se objevovaly názory, podle kterých změna právní úpravy od 1. 1. 2014 toto společné jednání umožnila. Jasně v této věci udělal až Vrchní soud v Praze, který otázku přípustnosti společného jednání (zdá se) vyřešil.

Úprava před rekonstrukcí

Názory o přípustnosti společného jednání statutárního orgánu a prokuristy za společnost se objevovaly i za staré úpravy. Vycházely především z německého a rakouského právního prostředí, které toto společné jednání umožňuje a kde je obchodními společnostmi hojně využíváno.

Tyto názory však byly následně negovány většinou odbornou veřejností a i judikaturou českých soudů. Vrchní soud v Praze svým rozhodnutím sp. zn. 7 Cmo 55/99 potvrdil základní argumenty proti společnému jednání statutárního orgánu a prokuristy. Soud především vycházel z § 13 odst. 1 obchodního zákoníku, podle kterého právnická osoba jedná statutárním orgánem nebo za ni jedná zástupce. Slovo nebo v daném ustanovení založilo výlučnost obou konceptů zmocnění a nemožnost jejich kombinace. Soud tak potvrdil rozlišení jednání statutárního orgánu, který v souladu s teorií reality jedná jejím jménem ve všech záležitostech. Naproti tomu je prokurista pouze smluvním zástupcem jednajícím za společnost. Prokurista je sice zmocněn ke všem jednáním, k nimž dochází při provozu podniku (závodu) společnosti, ani toto široké zmocnění se však nekryje s univerzálním zmocněním statutárního orgánu. Z důvodu rozdílného pojetí obou zmocnění a rovněž z důvodu jiného rozsahu těchto zmocnění Vrchní soud společné jednání neumožnil.

Názor Vrchního soudu podporovala i rozdílná míra odpovědnosti obou zmocněnců ve starém právu, kdy statutární orgán musel jednat s péčí řádného hospodáře. Na prokuristu však tato povinnost nedopadala.

Úprava po 1. 1. 2014

S účinností nového občanského zákoníku a zákona o obchodních korporacích došlo ke změně právní úpravy, která podle některých názorů společné jednání statutárního orgánu a prokuristy umožňuje.

Teorie reality byla nahrazena teorií fikce, podle které je každá právnická osoba (a tedy i obchodní korporace) umělým konstruktem, který reálně právně nejedná, nýbrž je zastoupen svými zástupci. Statutární orgán je tak od 1. 1. 2014 „pouhým“ zástupcem společnosti, obdobně jako jakýkoli smluvní nebo zákonný zástupce. Sjednocením konceptu zastoupení společnosti byla podle některých názorů překonána hlavní argumentace proti společnému jednání.

Přípustnost společného jednání podporuje i změna v pojetí odpovědnosti prokuristy. Podle § 58 zákona o obchodních korporacích je i prokurista povinen jednat s péčí řádného hospodáře. I v tomto aspektu se pozice statutárního orgánu a prokuristy přiblížila a argumenty proti společnému jednání tak oslabily.

Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze

Světlo do nepřehledné situace vnesl Vrchní soud v Praze, který jako odvolací soud rozhodl několik rejstříkových věcí, ve kterých se společnosti domáhaly zápisu společného jednání prokuristy a statutárního orgánu. Vrchní soud ve svých rozhodnutích sp. zn. 14 Cmo 184/2014 nebo 14 Cmo 576/2014 společné jednání opět odmítl. Soud zopakoval výše uvedený argument o rozdílnosti pojetí obou zmocnění. Podle argumentace soudu, i když

je statutární orgán nově zástupcem společnosti, jedná se o zastoupení sui generis (nejde o smluvní ani o zákonné zastoupení), které je rozdílné od smluvního zastoupení prokuristy a nemůže být zaměnitelné. Statutární orgán má neomezené zástupčí oprávnění, zatímco oprávnění prokuristy jako smluvního zástupce je omezeno. Z tohoto důvodu není možné oba koncepty vzájemně kombinovat. Jinak by totiž šlo o nepřijatelné omezování oprávnění statutárního orgánu.

Opačný přístup by podle názoru soudu vedl ad absurdum k závěru, že by oprávnění statutárního orgánu jednat mohlo být podmíněno i jednáním jakéhokoli jiného zákonného či smluvního zástupce společnosti (např. zaměstnance či advokáta). Pokud je jednání jednatele vázáno na jednání prokuristy, jde nanejvýš o vnitřní omezení jednatelského oprávnění statutárního orgánu či prokury, které ale není vůči třetím osobám účinné, a to i když bylo zveřejněno.

Závěr

Na základě výše uvedených rozhodnutí Vrchního soudu v Praze tedy společné jednání statutárního orgánu a prokuristy není možné ani podle nového práva. Tento koncept by umožnila až případná novelizace zákona. Otázkou však zůstává účelnost takové úpravy. Primárním důvodem pro zavedení společného jednání je tzv. kontrola čtyřmi očmi. Podle mého názoru lze však tuto kontrolu dostatečně zajistit již za stávající úpravy společným jednáním v rámci statutárního orgánu společnosti. ●

Mgr. Matej Mihálik,
advokátní koncipient
Glatzová & Co., s.r.o.

Glatzová & Co.

ÚSTAV LÉKAŘSTVÍ A KOSMETIKY nabízí osvědčenou metodu: **VITAL INJEKTOR**

Toužíte po viditelném omlazení a hydrataci pokožky? Přicházíme s novou a především účinnou službou právě pro vás!

Vital Injector připomíná „pistoli“, kterou vyškolený lékař přikládá na ošetřovanou plochu kůže. Ta vytvoří podtlak, přisaje se na kůži a z hlavičky pistole vyletí pět jehliček, jež do dermis vpichují kyselinu hyaluronovou. Vzhledem k možnosti naprosto přesného zvolení hloubky i dávky materiálu, který se uvolní při jednom výstřelu u všech vpichů, dosahujeme dokonalé rovnoměrné hydratace celé ošetřované plochy.

Docílíme tak úžasného a okamžitého výsledku! A vy se můžete těšit z mladistvého vzhledu a hydratované pokožky!

Navštivte Ústav lékařství a kosmetiky a svěřte se do péče zkušených odborníků v oblasti estetické medicíny na klinické úrovni. Jsme zařízením s nejdelší tradicí a nejvíce zkušenostmi v České republice. Již od založení ÚLK v roce 1958 jsme právem považováni za prestižní pracoviště. Zároveň je pro nás samozřejmostí využívání nejnovějších a nejkvalitnějších metod, přípravků a strojů při každém zákroku.

**Více informací o službách Ústavu lékařství
a kosmetiky naleznete na:**

www.ulk.cz
Ústav lékařství a kosmetiky
Vyšehradská 49 – Emauzy
128 00 Praha 2
e-mail: prijem@ulk.cz

prim. MUDr. Mirka Pelechová

Zástavní právo k obchodnímu závodu

Nový občanský zákoník[1] (dále jen „OZ“) na rozdíl od předchozího kodexu[2] alespoň dílčím způsobem upravil zástavní právo k věci hromadné. Zřízení zástavního práva k věci hromadné – obchodnímu závodu sice může představovat vhodný způsob zajištění, a to zejména v případě financování výrobních společností, avšak ani OZ zcela neodstranil některé nejasnosti se zástavou obchodního závodu spojené.

Problematika obchodního závodu byla (nejen na stránkách e-pravo.cz) dosud diskutována především ve vztahu k okamžiku nabytí účinnosti smlouvy o převodu či pachtu obchodního závodu. V tomto příspěvku se snažím shrnout základní znaky jednoho z „podtypů“ zástavního práva, kdy zástavou je právě obchodní závod.

Obchodní závod

Obchodní závod (dříve označovaný jako podnik[3]) je dle OZ „organizovaný soubor jmění, který podnikatel vytvořil a který z jeho vůle slouží k provozování jeho činnosti“. Dále se má za to, „že (obchodní) závod tvoří vše, co zpravidla slouží k jeho provozu“.[4]

Oproti předchozí právní úpravě sice není v definici obchodního závodu výslovně uvedeno, že se jedná o věc hromadnou, tuto skutečnost je však možné vyčíst nejen z důvodové zprávy, ale např. i z formulace § 1314 odst. 2 písm. a) OZ, kde je uvedeno: „je-li zástavou (obchodní) závod nebo jiná věc hromadná“.

V souladu s výše uvedenou zákonnou definicí je z pohledu zástavního práva k obchodnímu závodu důležité zejména to, že obchodní závod je dynamickou veličinou, která se v čase vyvíjí (součástí obchodního závodu se zpravidla stávají další věci nebo některé věci naopak mohou obchodní závod „opustit“), což má samozřejmě dopad i na rozsah zástavního práva.

Zřízení zástavního práva k obchodnímu závodu

Zástavní právo k obchodnímu závodu (stejně jako k ostatním hromadným věcem) může být zřízeno výhradně zástavní smlouvou ve formě notářského zápisu.[5] Samotné zástavní právo pak vzniká až zápisem do rejstříku zástav vedeného Notářskou komorou České republiky.[6] Odměna notáře za sepsání zástavní smlouvy k obchodnímu závodu je odvozena od výše zajišťovaného dluhu, resp. hodnoty zástavy.[7] Zápis zástavního práva do rejstříku zástav provede notář, který zástavní smlouvu sepsal, bez zbytečného odkladu po uzavření zástavní smlouvy.

V souladu s notářským řádem[8] a předpisem o rejstříku zástav[9] je kromě zástavního práva možné k obchodnímu závodu do rejstříku

zástav zapsat i zákaz zřízení zástavního práva (a to i v případě, že k obchodnímu závodu nebylo současně zřízeno i zástavní právo, zákaz zřízení dalšího zástavního práva nebo budoucí zástavní právo).

Rozsah zástavního práva k obchodnímu závodu

V pojetí OZ vzniká zápisem do rejstříku zástav zástavní právo k obchodnímu závodu jako celku, což v případě běžných movitých věcí (např. zásoby), nečiní zvláštní obtíže. Zcela jednoznačně však nebyla v OZ vyřešena otázka, kdy vzniká zástavní právo k těm složkám obchodního závodu, které jsou předmětem evidence ve veřejných seznamech (především věci nemovitě zapisované do katastru nemovitosti). Z právního pohledu se jedná o to, zda je ustanovení § 1319 odst. 2 OZ speciální ve vztahu k ustanovení § 1316 OZ, či naopak. Ačkoli je možné nalézt argumenty pro oba výklady, jeví se jako nejpravděpodobnější, že vlastně k žádné změně nedošlo, a tedy že zástavní právo k závodu jako celku sice vzniká zápisem do rejstříku zástav, nicméně pro vznik zástavního práva k věcem, které jsou předmětem evidence ve veřejných seznamech (kromě katastru nemovitostí se jedná např. ještě o rejstřík ochranných známek nebo patentový rejstřík),[10] a které jsou součástí obchodního závodu, je nutné toto zástavní právo zapsat rovněž do příslušného veřejného seznamu.[11]

Jak již bylo uvedeno výše, „obsah“ obchodního závodu se zpravidla v čase mění. Tato skuteč-

nost je z pohledu zástavního práva reflektována v § 1347 OZ, který stanoví, že zástavní právo se vztahuje na každou jednotlivou věc, která k obchodnímu závodu přibude a zaniká ve vztahu ke každé jednotlivé věci, která se od obchodního závodu odloučí. Ustanovení § 1377 odst. 2 a odst. 3 OZ pak brání tomu, aby zástavní právo k (zpravidla) nejcennějším majetkovým hodnotám obchodního závodu zaniklo jejich prostým převedením na třetí osobu (za předpokladu, že zástavní právo k těmto majetkovým hodnotám bylo zapsáno v příslušných seznamech).

Navazuje otázka ohledně dopadů ustanovení § 1348 OZ. Na základě prostého jazykového výkladu tohoto ustanovení by bylo možné dovodit, že v případě vzniku zástavního práva k obchodnímu závodu, jehož součástí je i nemovitá věc, je smluvní zřízení zástavního práva k této nemovité věci na základě jiného právního důvodu (např. jiné zástavní smlouvy uzavřené mezi zástavcem a třetí osobou) vyloučené. Zde však může být limitem princip ochrany dobré víry třetích osob ve správnost zápisu ve veřejných seznamech. [12] Rejstřík zástav totiž není na rozdíl od katastru nemovitostí veřejným seznamem (ačkoliv např. v případě zástavního práva k pohledávce se zákonodárce ve vztahu k podlužníkovi chová, jako by tomu tak bylo). [13]

Pokud tedy chce mít zástavní větitel s ohledem na výše uvedené nejasnosti 100% jistotu, bude v souladu s dosavadní praxí požadovat zástavu všech složek dlužníkovy majetku jednak samostatně (samostatná zástava nemovitých věcí, pohledávek, zástava strojů a zásob či zboží) a s ohledem na ustanovení § 1348 OZ nakonec vše „pojistí“ ještě zástavou obchodního závodu.

Zbývá doplnit, že zřízení zástavního práva k obchodnímu závodu musí být v případě, že zástavcem je společnost s ručením omezeným nebo akciová společnost, schváleno valnou hromadou. [14] V případě akciové společnosti se pro rozhodnutí valné hromady navíc vyžaduje forma notářského zápisu. [15]

Výkon a zánik zástavního práva k obchodnímu závodu

Pro výkon zástavního práva k obchodnímu závodu se uplatní obecná ustanovení § 1359 a násl. OZ. V této souvislosti je nutné připomenout, že v případě započítání výkonu zástavního práva, je nutné nejen tuto skutečnost oznámit zástavnímu dlužníkovi, ale zároveň i zajistit její zápis v rejstříku zástav. Zástavu totiž není možné zpeněžit dříve než po uplynutí lhůty 30 dnů ode dne oznámení zástavnímu dlužníkovi nebo zápisu v rejstříku zástav podle toho, která z těchto skutečností nastane později. [16]

Zástavní právo k obchodnímu závodu zaniká jednak z obecných důvodů [17] a dále dle ustanovení § 1347 ve spojení s § 1377 odst. 3 písm. b) OZ ve vztahu k jednotlivým věcem, které jsou součástí zastaveného obchodního závodu, jejich zcizením v rámci běžného obchodního styku při podnikání zcizitele. Toto ustanovení odráží smysl zástavního práva k obchodnímu závodu neboť zástavci (zástavnímu dlužníkovi) umožňuje dále provozovat jeho podnikání (např. prodávat výrobky, aniž by tyto byly i nadále zatíženy zástavním právem) s tím, že bez souhlasu zástavního věřitele nemůže v důsledku zcizení dojít k zániku zástavního práva k významnějším majetkovým hodnotám (jak bylo uvedeno výše, jedná se o věci, ohledně nichž bylo zástavní právo zapsáno do veřejného seznamu).

Dle mého názoru není ve vztahu k ustanovení § 1379 odst. 1 OZ, a ke zde upravené povinnosti zástavního věřitele požadát o výmaz zástavního práva, žádný důvod k rozlišování mezi zástavním právem zapsaným v rejstříku zástav a zástavním právem zapsaným ve veřejném seznamu. Mělo by tak být možné i ve vztahu k rejstříku zástav upravit v zástavní smlouvě povinnost zástavního věřitele požadát o výmaz zástavního práva odlišně od zákona tak, aby jeho povinnost spočívala pouze ve vydání potvrzení o zániku zástavního práva (splnění zajištěného dluhu), objevily se nicméně i názory opačné. [18] Vzhledem k tomu, že rejstřík zástav není veřejným seznamem, nelze v případě zástavního práva k obchodnímu závodu využít institutů uvolněného zástavního práva a záměny zástavního práva.

Výmaz zástavního práva z rejstříku zástav provede za poplatek ve výši 500 Kč kterýkoliv notář. Za poplatek ve výši 200 Kč také kterýkoliv notář vydá osvědčení, že k určité věci v rejstříku zástav zástavní právo zapsáno je, či není. [19]

Závěr

Institut zástavního práva k obchodnímu závodu v OZ představuje pokus českého zákonodárce o právní úpravu, která by reflektovala požadavek zástavních věřitelů na dostatečné zajištění jejich pohledávek (dluhů dlužníka) a zároveň umožňovala dlužníkům „nerušeně“ provozovat jejich podnikání. České právo se tak sice na jedné straně o krok přiblížilo některým zahraničním úpravám, [20] na straně druhé však stále přetrvávají určité výkladové nejasnosti. ●

Václav Smetana
Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář

Poznámky

- [1] Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.
- [2] Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník.
- [3] Viz ustanovení § 5 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník.
- [4] Viz ustanovení § 502 OZ.
- [5] Viz ustanovení § 1314 odst. 2 písm. a) OZ.
- [6] Viz ustanovení § 1319 odst. 2 OZ.
- [7] Viz ustanovení § 4 odst. 3 Vyhlášky č. 196/2001 Sb. o odměnách a náhradách notářů, správců pozůstalosti a Notářské komory České republiky (notářský tarif).
- [8] Zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád).
- [9] Předpis Notářské komory České republiky o Rejstříku zástav NK01/2013.
- [10] Otázka, zda určitý rejstřík či seznam je, či není veřejným seznamem ve smyslu ustanovení § 1316 OZ, by mohla být předmětem samostatného příspěvku.
- [11] Toto pojetí je uvedeno i v důvodové zprávě k ustanovení § 1316 až 1332 OZ.
- [12] Viz např. ustanovení § 981 či 984 odst. 1 OZ.
- [13] Viz ustanovení § 1335 odst. 2 OZ.
- [14] Viz ustanovení § 190 odst. 2 písm. i) a § 421 odst. 2 písm. m) zákona č. 90/2012 Sb., zákon o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích) (dále jen „ZOK“). V případě družstva musí být zřízení zástavního práva k obchodnímu závodu v souladu s ustanovením § 656 písm. m) ZOK schváleno jeho členskou schůzí.
- [15] Viz ustanovení § 416 odst. 1 ZOK.
- [16] Viz ustanovení § 1362 ve spojení s ustanovením § 1364 OZ.
- [17] Viz ustanovení § 1376 a 1377 odst. 1 OZ.
- [18] V tomto případě není dle mého názoru možné argumentovat kogentní povahou právní úpravy věcných práv v OZ, neboť v tomto případě se odchylujeme od právní úpravy vzájemných práv a povinností smluvních stran, které primárně nemá žádné účinky vůči třetím osobám.
- [19] Viz Vyhláška č. 196/2001 Sb. o odměnách a náhradách notářů, správců pozůstalosti a Notářské komory České republiky (notářský tarif).
- [20] Např. institut tzv. „floating charge“ známý v anglosaském právu.

Délka funkčního období členů představenstva po změně stanov

Překvapivě často kladenou otázkou v záležitostech statutárních orgánů je otázka, jaké důsledky má změna stanov akciové společnosti na délku funkčního období jeho dosavadních členů, tzn. zda se změnou stanov společnosti automaticky prodlouží (či zkrácuje) i funkční období konkrétních členů představenstva, kteří jsou ve funkci na základě volby valné hromady učiněné před změnou stanov, která prodloužila (či zkrátila) funkční období.

Odpověď na uvedenou otázku je jednoduchá a zní: „Změnou stanov společnosti se automaticky nemění (tedy neprodloužuje ani nezkrácuje) funkční období konkrétních členů představenstva, kteří jsou k datu změny stanov ve funkci, nestanoví-li stanov jinak“. Proč tomu tak je, si vysvětlíme dále.

Běh funkčního období konkrétních členů představenstva

Funkční období konkrétních členů představenstva totiž běží podle ustanovení o funkčním období, které platilo v době jejich volby, a změna stanov společnosti na něj nemá žádný vliv. Je tomu tak z důvodu, že stanovy společnosti, které funkční období členů představenstva upravují, jsou právním úkonem, resp. právním jednáním ve smyslu § 545 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, a to smlouvou svého druhu. Stanovy akciové společnosti jsou vícestranným právním jednáním a smlouvou svého druhu. Tato smlouva zavazuje akcionáře společnosti na straně jedné a akciovou společnost samotnou na straně druhé. V otázce jejich účinnosti je třeba rozlišit dva okamžiky. Prvním je schválení návrhu stanov v procesu zakládání společnosti, kdy se stanovy stávají účinnými toliko v omezené míře pouze vůči omezenému okruhu subjektů a až okamžikem vzniku společnosti na základě konstitutivního zápisu do obchodního rejstříku se stávají stanovy účinnými i mezi akcionáři a akciovou společností samotnou. Ke stanovám ja-

kožto právnímu jednání se váže i otázka jejich platnosti a účinnosti. Ta vyplývá ze smluvního charakteru stanov a je vyjádřena právní zásadou *pacta sunt servanda*.

Vycházíme-li z pojetí stanov jako smlouvy svého druhu, je zřejmé, že i zde platí, že nedohodnou-li se strany jinak, účinnost smlouvy (tedy v našem případě stanov) nastává dnem jejího uzavření [v případě stanov pak okamžikem jejich přijetí (schválení) valnou hromadou akciové společnosti]. Doplnuji, že účinnost jakékoliv smlouvy (a tedy i stanov) váže její strany co do časových účinků zásadně do budoucna.[1]

Účinnost ustanovení nových stanov (jakožto smlouvy svého druhu) o změně funkčního období pak nastává dnem jejich přijetí, tj. dnem, kdy valná hromada společnosti přijala usnesení o změně (a to buď o prodloužení nebo o zkrácení) funkčního období členů představenstva (popř. jakékoliv jiné usnesení). Je tomu tak proto, že smlouva platí ze zákona vždy do budoucna a (pravá i nepravá) retroaktivita se ani ve smluvním právu (obecně, zásadně) nepřipouští. Účinky zákazu retroaktivity jsou nicméně v oblasti smluvního práva ponechány na autonomii vůle smluvních stran. Pouze s jejich souhlasem (protože ony jsou „pány smlouvy“) lze retroaktivní účinnost smlouvy (a tedy i stanov) založit. Přestože tedy každá smlouva platí ze zákona primárně do budoucna, dává zákon stranám smlouvy (a v případě stanov akcionářům akciové společnosti) oprávnění stanovit její účinnost i retroaktivně, tedy do minulosti (pro *praeterito*).

Pokud by stanovy akciové společnosti (a podobně například stanovy společnosti s ručením

omezeným či družstva) měly retroaktivní účinky, bylo by nutné jimi nově založené (prodloužené nebo zkrácené) funkční období vztáhnout i zpětně. K tomu, aby se tak stalo a tyto zpětné účinky nově přijatých stanov byly platné založeny, však judikatura soudů vyžaduje dohodu stran na těchto zpětných účincích.[2] Podle judikatury soudů mohou zpětně působit účinky právního jednání nejen tehdy, stanoví-li tak zákon, ale i v případě dohody smluvních stran. Podle Nejvyššího soudu je totiž především na samotných stranách smlouvy, aby posoudily a rozhodly, od kterého okamžiku založí účinnost jimi uzavírané smlouvy, přičemž nelze vyloučit, aby strany založily účinnost smlouvy k datu předcházejícímu den jejího uzavření.

V nedávném rozhodnutí Nejvyšší soud svá shora uvedená předchozí dovození doplnil tak, že v případě nepochybného a výslovného smluvního ujednání je obecně zpětná účinnost dohody přípustná, pokud není v rozporu s kogentní normou.[3] Tyto závěry Nejvyššího soudu je možno vztáhnout i na zakladatelské dokumenty kapitálových společností, včetně stanov, jakož i na všechna představitelná právní jednání, s výjimkou právních jednání jednostranných.

Judikatura k délce funkčního období po změně stanov

V této souvislosti bývají v právní praxi někdy citována dvě soudní rozhodnutí, která se otázkami běhu funkčního období zabývají a z nichž bývá nesprávně dovozován opak závěrů, jež jsme dovodili shora. Prvním z nich je rozhodnutí Vrchního soudu v Praze, sp. zn.: 7 Cmo 263/2003, podle něhož platí, že „Byly-li stanovy akciové společnosti změněny tak, že nové funkční období dozorčí rady je delší než dřívější ve stanovách uvedené, pak změna stanov nedopadá na členy, jimž v době účinnosti změny stanov funkční období již uplynulo a oni vykonávají funkci toliko v rámci tříměsíční lhůty plynoucí od uplynutí funkčního období dle § 194 odst. 2 předposlední věta ObchZ.“

Úvodem k tomu řekněme, že je nerozhodné, že se výše citované rozhodnutí Vrchního soudu v Praze vztahuje k právní úpravě uvedené v obchodním zákoníku, neboť jej lze použít i na výklad právních norem obsažených v jednotlivých ustanoveních zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních

korporacích. Důležité je, že z jeho obsahu nelze dovodit nic jiného, než co v něm skutečně je, přičemž žádný závěr o tom, že změna stanov akciové společnosti prolounguje „běžící“ funkční období stávajících členů představenstva, z něj dovodit nelze. Uvedené rozhodnutí tedy nepřipouští obecné prodloužení (ani zkrácení) funkčního období člena voleného orgánu akciové společnosti samotnou změnou stanov, ani tuto možnost nijak nenaznačuje, pouze jej v posuzovaném případě pro určitý konkrétní případ zakazuje.

Dále bývá odkazováno na usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 12. 10. 2006, sp. zn. 29 Odo 839/2006, v němž bylo dovozeno, že „Zkrácení funkčního období členů dozorčí rady nedopadá na délku funkčního období člena dozorčí rady zvoleného zaměstnanci před účinností rozhodnutí o změně stanov Cílem právní úpravy zastoupení zaměstnanců v dozorčí radě je zajistit zaměstnancům akciové společnosti splňující podmínky stanovené zákonem určitou kontrolu nad hospodařením společnosti. ... Bylo by popřením tohoto účelu připustit, aby společnost (její akcionáři), kteří nemohou členy dozorčí rady volené zaměstnanci odvolat, mohli dosáhnout jejich odchodu z funkce tím, že zkrátí změnou stanov jejich funkční období.“ Podle jeho zkrácené právní věty pak platí, že „Změnou stanov nelze zkrátit funkční období člena dozorčí rady voleného zaměstnanci.“[4]

Ani z právě citovaného rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky nelze vyčíst žádný závěr o tom, že změna stanov akciové společnosti prolounguje či zkracuje „běžící“ funkční období stávajících členů některého z volených orgánů akciové společnosti (představenstva či dozorčí rady). Ba naopak: lze z něj dovozovat závěr právě opačný, neboť je zřejmé, že pokud platí, že „Zkrácení funkčního období členů dozorčí rady nedopadá na délku funkčního období člena dozorčí rady zvoleného zaměstnanci před účinností rozhodnutí o změně stanov“, platí stejný závěr i na všechny ostatní členy dozorčí rady (a stejně tak představenstva); není přitom rozhodné, zda volených zaměstnanců společnosti, či nikoliv. Odstraníme-li z výše citované právní věty Nejvyššího soudu nepodstatné náležitosti, vyjví se nám věta, že „Zkrácení funkčního období členů dozorčí rady nedopadá na délku funkčního období člena dozorčí rady zvoleného před účinností rozhodnutí o změně stanov.“ Právě uvedená právní věta pak svědčí naprosto jasně pro závěry v tomto příspěvku uvedené. Netřeba doplňovat, že se závěry zde uvedené obdobně uplatní i na členy představenstva akciové společnosti.

Platí tedy, že členové představenstva akciové společnosti jsou vždy valnou hromadou zvoleni na funkční období, které skončí (v optimálním případě uplynutím času) v určitý den. Pozdější změnou stanov týkající se prodloužení nebo zkrácení funkčního období se na tomto nic ne-

změní, neboť změna ustanovení upravující délku funkčního období ve stanovách není sama o sobě retroaktivní, nezaloží-li jejich retroaktivitu, tj. jejich zpětnou účinnost samy stanovy. [5] Podle nových pravidel, tj. podle nových ustanovení stanov o délce funkčního období se bude postupovat až při následující volbě členů představenstva akciové společnosti na následující (prodloužené či zkrácené) stanovami nově založené funkční období.

Závěr

Aby byly založeny zpětné účinky stanov o změně (a to buď o prodloužení nebo o zkrácení) funkčního období členů voleného orgánu akciové společnosti (představenstva či dozorčí rady), muselo by to být ve stanovách jejich stranami (tj. akcionáři společnosti) výslovně sjednáno, a to prostřednictvím přijetí takového usnesení na valné hromadě akciové společnosti (například v přechodných ustanoveních stanov, ale i kdekoli jinde). Pokud však stanovy takové intertemporální ustanovení neobsahují, řídí se jejich účinnost standardními pravidly a novelizovaná ustanovení stanov jsou účinná „až“ ode dne jejich přijetí (schválení) valnou hromadou a pouze do budoucna.

Nové funkční období členů voleného orgánu akciové společnosti (představenstva či dozorčí rady) tak bude platit až pro ty členy představenstva, kteří budou zvoleni za platnosti a účinnosti novelizovaných ustanovení stanov společnosti, neplatí však pro členy představenstva zvolené za účinnosti starých stanov, pro které (pro běh jejich funkčního období) bude i nadále platit funkční období v délce podle starých stanov, neboť tyto stanovy platily v době jejich zvolení.

Závěry uvedené v tomto příspěvku potvrzuje i současná doktrína, kdy například Petr Šuk a Petr Čech dovozují, že „Změna stanov v části upravující délku funkčního období má vliv na stávající členy představenstva pouze za předpokladu, že jejich smlouvy o výkonu funkce délku funkčního období neupravují (v opačném případě lze délku funkčního období změnit pouze změnou smlouvy o výkonu funkce). Současně musí být ze změny stanov (usnesení valné hromady) zcela jednoznačné, zda a jak se provedená změna dotýká stávajících členů představenstva; jinak se pro určení délky jejich funkčního období použijí stanovy ve znění před změnou.“[6]

Akcionářům i samotným členům volených orgánů akciových společností lze tedy doporučit věnovat otázce běhu funkčního období zvýšenou pozornost, neboť při neopatrnosti by se mohlo snadno stát, že budou za společnost činit právní jednání dovnitř společnosti v rámci obchodního vedení či navenek uzavírat smlouvy v dobré

víře, že jsou členy voleného orgánu na základě změny stanov, která obecně proloungovala funkční období, ale ve skutečnosti tomu tak nebude a jejich právní jednání tak budou toliko zdánlivá a tedy bez jakýchkoliv právních účinků. Možné důsledky takového stavu pro akciovou společnost si potom domyslíme snadno. ●

JUDr. Luděk Lisse, Ph.D. LL.M. MPA,
ředitel
Ústav práva a právní vědy, o.p.s.

Poznámky

- [1] Jak vyplývá například z příspěvku kolegy Janouška, publikovaného na právním portálu epravo.cz, (k dispozici na <http://www.epravo.cz/top/clanky/smluvni-retroaktivita-99137.html>), obecně platí, že smlouva je uzavřena okamžikem, kdy přijetí nabídky nabývá účinnosti, což je tehdy, projeví-li s nabídkou oblat (tj. osoba, které je učiněna nabídka) včas vůči navrhovateli souhlas (§ 1745 o.z. ve spojení s § 1740 odst. 1 o.z.). Nedohodnou-li se strany jinak, účinnost smlouvy (tedy v našem případě stanov) nastává dnem jejího uzavření (dnem přijetí stanov valnou hromadou).
- [2] Viz rozsudky Nejvyššího soudu sp. zn. 32 Odo 705/2005, ze dne 15. 6. 2005 a sp. zn. 28 Cdo 3033/2005, ze dne 22. 8. 2007.
- [3] Viz usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 25. 6. 2015, sp. zn. 23 Cdo 5457/2014.
- [4] Uvedené rozhodnutí (usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 12. 10. 2006, sp. zn. 29 Odo 839/2006) bylo publikováno na právním portálu epravo.cz. Pod č. 44661. a rubrikou Funkční období člena dozorčí rady, k dispozici na <http://www.epravo.cz/top/soudni-rozhodnuti/funkcni-obdobi-cle-na-dozorci-rady-44661.html>.
- [5] Pozn.. aut.: Je-li uzavřena jakákoliv smlouva a později ji obě strany změni, je nové ujednání mezi stranami účinné nejdříve ode dne sjednání dodatku, nebyla-li výslovně dohodnuta zpětná účinnost. Retroaktivita nových stanov by mohla nastat jedině na základě výslovné úpravy ve stanovách, která postaví najisto, že změna se má uplatnit retroaktivně i na probíhající funkční období. Dodejme, že souhlas s prodloužením či zkrácením svého funkčního období by v takovém případě museli vyjádřit i všichni členové představenstva akciové společnosti.
- [6] Srov. Šuk, P., Čech, P.: Právo obchodních společností v praxi a pro praxi (nejen soudní), Polygon, Praha, 2016 (v tisku).

Výklad pojmu „pracoviště“ zaměstnance

Nejvyšší soud ČR se tentokrát v rozhodnutí sp. zn. 21 Cdo 4596/2014 zaměřil na občas zaměňované pojmy, a to na pracoviště a místo výkonu práce. Tímto jednoznačně učinil přítrž argumentům zaměstnanců, kteří se snaží pod výkon práce zahrnout i jiné činnosti, které vykonávají bez pokynu zaměstnavatele mimo své pracoviště, ale v rámci sjednaného místa výkonu práce. Např. si jdou v pracovní době do kavárny na kávu tvrdíce, že jsou stále v rámci místa výkonu práce, které bylo sjednáno jako celé město a oni jsou v jeho centru.

Shrnutí situace

Se zaměstnancem byl rozvázán pracovní poměr výpovědí dle § 52 písm. g) ZP pro soustavně méně závažné porušování povinností vyplývajících z právních předpisů vztahujících se k vykonávané práci. Na tato porušení byl zaměstnanec předem upozorněn vytýkacími dopisy – kromě nesplnění dvou úkolů, mu bylo vytknuto i to, že neprovedl při odchodu ze svého

pracoviště záznam opuštění pracoviště během směny do „Knihy návštěv a pochůzek“.

Zaměstnanec však výpověď považoval za neplatnou. Výtky týkající se neplnění úkolů napadl mimo jiné tím, že již při zadávání těchto úkolů bylo jasné, že je ve stanoveném termínu nemůže splnit, tedy se nejednalo o porušení pracovních povinností. Upozornění na možnost výpovědi obsahovala dle žalobce jen výtka č. 3 s tím, že výpověď předaná současně s výtka č. 3 odkazovala na všechny 3 výtky.

Z těchto důvodů se proto u soudu domáhal určení, že rozvázání pracovního poměru z důvodu méně závažného porušování povinností bylo neplatné, jelikož nerespektovalo úpravu obsaženou v zákoníku práce.

Soud prvního stupně a odvolací soud

Okresní soud první dvě výtky vyhodnotil jen jako jedno upozornění na neplnění úkolů ža-

lobce, jelikož ve výtce týkající se opuštění pracoviště bez záznamu do „Knihy návštěv a pochůzek“ vyhodnotil zaměstnavatel toto jednání jako zvlášť hrubé porušení, avšak upozornění na možnost výpovědi bylo v tomto případě nepřiléhavé (označení porušení povinnosti za „zvlášť hrubé porušení“ nikoli „soustavné méně závažné“). Proto „pravé“ upozornění zaměstnanec vlastně obdržel až ve výtce č. 3 společně s výpovědí. Proto okresní soud shledal výpověď za neplatnou a žalobě vyhověl.

Odvolací soud

Odvolací soud naopak žalobu zamítl. Porušení povinnosti zapsat svůj odchod do „Knihy návštěv a pochůzek“ posoudil jako závažné porušení povinnosti, a proto se dalšími skutky nezabýval a nehodnotil, zda případně tato jednání představují méně závažná porušování pracovních povinností. Při hodnocení intenzity porušení pracovní povinnosti zaměstnance přihlédl odvolací soud k tomu, že se tohoto jednání zaměstnanec dopustil úmyslně – příkaz zapisovat se do „Knihy návštěv a pochůzek“ znal a opakovaně jej kritizoval a mínil ho dále ignorovat.

Nejvyšší soud ČR

Nejvyšší soud ČR se v předmětném dovolání zaměřil na vyřešení dvou otázek, a to „do jaké míry je soud vázán právním vymezením důvodu výpovědi“ a „jak lze vykládat pojem pracoviště“.

Zopakoval, že v posuzované věci bylo ze skutkového hlediska zjištěno, že žalobce pracoval u žalované s místem výkonu práce v Novém Jičíně. Výtka č. 1 obsahovala „porušení pracovní kázně“, výtka č. 2 „hrubé porušení pracovní kázně“ s upozorněním na možnost ukončení pracovního poměru dle § 52g) ZP“ a výtka č. 3 pak „opětovné porušování pracovní kázně“ s upozorněním na možnost ukončení pracovního poměru dle § 52g) ZP.

Pokud jde o rozlišení mezi místem výkonu práce a pracovištěm Nejvyšší soud ČR vysvětlil, že:

„Místo výkonu práce je místo typu obec, kraj, území ČR, organizační jednotka či jinak určené místo, v němž se zaměstnanec v pracovní smlouvě zavázal konat práci pro zaměstnavatele.“

Pracoviště je pak místo, kde zaměstnanec plní podle pokynů zaměstnavatele své pracovní úkoly.“

Jestliže tedy byl v pracovní smlouvě sjednán jako místo výkonu práce Nový Jičín a pracoviště nebylo žádným způsobem specifikováno,

tak se jím rozumí konkrétní prostor, ve kterém zaměstnanec má fakticky vykonávat dohodnutou práci, popřípadě prostor, kde se nachází jeho kancelář.

Pokud žalobce tvrdil, že pokud je jeho místo výkonu práce Nový Jičín, tak se v pracovní době vlastně nacházel na svém pracovišti, když se pohyboval v obvodu města Nový Jičín a tudíž nic porušovat nemohl, je to nerelevantní. Ad absurdum by toto totiž znamenalo, že pokud by si zaměstnanec vyřizoval osobní pochůzky v pracovní době po městě Nový Jičín, mělo by to být považováno za výkon práce – to však není možné.

Co se týče samotné neplatnosti výpovědi, tak Nejvyšší soud ČR dospěl k závěru, že ač soud není vázán tím, jak zaměstnavatel sám kvalifikoval stupeň intenzity porušení povinností zaměstnance, jež označil ve výpovědi, tak přesto nemůže učinit závěr a nahradit tak rozhodnutí zaměstnavatele, že dopisem (výtka č. 2) chtěl dát zaměstnanci výpověď pro závažné porušení povinnosti a přezkoumávat pak tuto „imaginární“ výpověď namísto skutečné výpovědi – jak učinil v tomto případě odvolací soud. Je tomu tak proto, že soud nemůže jedno a totéž porušení povinností kvalifikované zaměstnavatelem „mírněji“ posoudit přísněji. Soud totiž nemůže zaměstnavateli vnucovat, zda vůbec a proč chce se zaměstnancem pracovní poměr rozvázat.

Závěr

Zaměstnavatel je oprávněn přidělovat zaměstnanci práci v rámci sjednaného místa výkonu práce. Pracovištěm se rozumí naopak místo, kde zaměstnanec plní dle pokynů zaměstnavatele své pracovní úkoly. Tyto dva pojmy mohou splývat, avšak obvykle je místo výkonu práce sjednáno šířeji než pracoviště. Děje se tak v souvislosti s možností přeložení zaměstnance, s vymezením pracovní cesty a s cestovními náhradami. Pravidelné pracoviště je pak spojováno s cestovními náhradami a uplatní se zejména, pokud je místo výkonu práce sjednáno šířeji než jedna obec. Je opravdu důležité rozlišovat mezi těmito třemi pojmy, aby zaměstnanci a zaměstnavatelé předešli případným (obdobným) sporům. ●

JUDr. Nataša Randlová,
advokát, partner
Kristýna Menzelová
Randl Partners
advokátní kancelář, člen Ius Laboris

Randl Partners
advokátní kancelář | attorneys at law

K bezdůvodné výpovědi smlouvy zadavatelem

Zadavatelé stále častěji přistupují k výpovědím smlouvy bez uvedení důvodu. Je takový postup v souladu s právními předpisy, zejména zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů (ZVZ)? A proč by vlastně zadavatel měl mít právo vypovědět řádně vysoutěženou smlouvu bez jakéhokoli důvodu, zejména je-li podle ní řádně a kvalitně plněno a současně potřeba zadavatele na předmět plnění nezanikla? Odpovědi na tyto otázky zatím v rozhodovací praxi správních soudů ani ÚOHS nenalezneme, proto se je pokusím najít v tomto článku.

Bez důvodu? Netransparentní!

Pojďme se podívat na smluvní ustanovení o možnosti výpovědi ze strany zadavatele bez uvedení důvodu nejdříve z pohledu ryze praktického.

Aplikace tohoto ustanovení je častá zejména u veřejných zakázek na dodávky a služby, jejichž předmětem je dlouhodobé poskytování opakujícího se plnění – typicky pravidelné dodávky spotřebního materiálu, úklidové a servisní služby a podobně. Ustanovení o výpovědi bez uvedení důvodu se do smluvního vztahu zadavatele jako odběratele a jeho dodavatele dostává samozřejmě jako součást zadávacích podmínek. Jedná se tedy o právní nástroj, který primárně volí zadavatel, přičemž uchazeč o veřejnou zakázku má velmi omezené možnosti se takové zadávací podmínce bránit, neboť neexistuje žádné ustanovení ZVZ, které by ji výslovně zakazovalo. Navíc se může zdát, že se jedná o podmínku, která je stejně výhodná (či nevýhodná) pro obě strany smlouvy, když často je formulována pro obě strany shodně, tedy k bezdůvodné výpovědi mohou za stejných

podmínek sáhnout dodavatel i zadavatel. Při bližším zamyšlení je však zřejmé, že bezdůvodná výpověď svědčí téměř výhradně zadavateli, a to zejména takovému, který s plněním veřejné zakázky nemá úplně nejčistší úmysly.

Z pohledu dodavatele je totiž zřejmé, že jeho primárním zájmem je realizovat předmět plnění v celém rozsahu a takto generovat maximální zisk. Pokud se tedy o veřejnou zakázku složitě uchází, vynaloží na účast v zadávacím řízení nemalé prostředky a čas, pak možnost bezdůvodné výpovědi takto „vybojované“ smlouvy je pro něj prakticky bezcenná. Naopak pokud některý dodavatel není veden primárně snahou generovat zisk z realizace předmětu plnění, ale o veřejnou zakázku se uchází na základě spekulace na jiné skutečnosti (např. je jeho zájmem předmět plnění bojkotovat či jinak zhatit), přičemž v rámci této spekulace počítá i s možností bezdůvodné výpovědi, pak jistě nemůže být zájmem zadavatele vycházet takové spekulaci vstříc a možnost bezdůvodné výpovědi do zadávacích podmínek vkládat. V obou případech je tak zřejmé, že s přihlédnutím k zájmům dodavatelů je možnost bezdůvodné výpovědi bezcenná až nežádoucí, a tedy její zařazení do zadávacích podmínek není důvodné.

Z pohledu zadavatele je možno konstatovat, že rovněž jeho primárním zájmem by mělo být splnění předmětu veřejné zakázky v celém rozsahu. Pokud je plněno řádně a nenastanou jiné skutečnosti odůvodňující ukončení smluvního vztahu (a na tyto jiné skutečnosti by smlouva naopak pamatovat měla vždy), proč by měl zadavatel smlouvu bezdůvodně vypovídat?

Z výše uvedeného shrnutí vyplývá, že jediným logickým důvodem, proč zadavatel zařadí tuto podmínku do smluvní dokumentace, je jeho úmysl mít neomezenou kontrolu nad průběhem smluvního vztahu, a to včetně nelimitované možnosti tento vztah libovolně, a někdy až svévolně ukončit. Takový zájem zadavatele však představuje hrubý rozpor se základními zásadami zadávacího řízení, jak jsou formulovány v § 6 odst. 1 ZVZ, zejména se zásadou transparentnosti a rovného přístupu k uchazečům.

Primární důvod netransparentnosti je třeba spatřovat v tom, že možnost bezdůvodné výpovědi dává zadavateli prostor na libovůli, zda dodavatele nechá „vydělávat“ po celou dobu avizované platnosti smlouvy, anebo vztah ukončí dříve. Je zřejmé, že zadavatel tak má možnost protěžovat svého preferovaného dodavatele, resp. má možnost okamžitě „odstříhnout“ dodavatele, který mu z jakýchkoli mimoprávních důvodů nekonvenuje. Uvedená skutečnost pak může významným způsobem ovlivňovat okruh potenciálních uchazečů, protože tato nejistota ohledně skutečného průběhu plnění řadu podnikatelských subjektů odradí. Dodavatel si velmi rozmyslí, jestli bude realizovat např. nezbytné vstupní investice, pokud nemá garantováno, že plnění bude následně dostatečně dlouhé k jejich umožnění. Riziko, že výpověď smlouvy může přijít „kdykoli“, aniž k tomu dodavatel dá kvalitou svého plnění jakýkoli důvod, nelze kvalifikovaně zohlednit v podnikatelském uvážení, zda se o veřejnou zakázku ucházet, či nikoli, a vnášá do zadávacího řízení významnou právní nejistotu.

Uvedená skutečnost tak jednoznačně představuje jak porušení zásady transparentnosti, tak i zásady rovného přístupu ke všem uchazečům, neboť umožňuje svévoli zadavatele v přístupu k nim.

Dále je zřejmé, že bezdůvodné zrušení zadávacího řízení naráží i na obecnou zásadu hospodárnosti a efektivity postupu zadavatelů, a to zvláště pokud na výpověď navazuje vyhlášení nového zadávacího řízení na totožný či velmi podobný předmět plnění. Zadavatel při takovém postupu plýtvá veřejnými prostředky, protože nejen znehodnocuje náklady vynaložené na předcházející zadávací řízení, ale i náklady na nové zadávací řízení jsou v tomto smyslu zcela zbytečné.

Analogie s bezdůvodným rušením zadávacího řízení

Ve výpovědi smlouvy bez uvedení důvodu lze spatřovat jednoznačnou analogii s bezdůvodným rušením zadávacího řízení, které bylo možné až do účinnosti zákona ZVZ v roce 2006. Jak si vzpomenou asi už jen pamětníci, dle § 68 odst. 2 zákona č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách, byl zadavatel oprávněn zrušit zadávací řízení až do podpisu smlouvy, jestliže si tuto možnost vyhradil v oznámení zadávacího řízení. Důvody zákazu této praxe nejsou v důvodové zprávě k ZVZ bližší rozvedeny, nicméně můžeme čerpat z toho, co k problematice rušení zadávacího řízení vyslovila rozhodovací praxe správních soudů.

Nejvyšší správní soud (NSS) např. v rozsudku ze dne 27. 1. 2010, č. j. 2 Afs 64/2009 – 109 NSS vyslovil, že „...jakékoliv zrušení zadávacího řízení v případě veřejné zakázky ale musí být vykládáno restriktivně, aby bylo zamezeno libovůli (svévůli) veřejného zadavatele, která by mohla vyústit v korupci či nepřipustnou veřejnou odplatu...“ Stejný soud v rozsudku ze dne 5. 8. 2015, č. j. As 263/2014 – 40 NSS obdobně konstatoval, že „...zrušení zadávacího řízení nesmí být svévolné, respektive musí naplňovat jednoznačný racionální smysl...“

Ratio argumentace NSS lze bezesbýtku aplikovat i na bezdůvodnou výpověď smlouvy; je nezbytné zamezit libovůli či svévoli zadavatele při výpovědi smlouvy, která může mít pozadí i korupční či jinak nezákonné. Rovněž je zcela legitimní požadavek, aby postup zadavatele byl racionální, tedy aby zadavatel nepřistupoval k opatřením, která bez zjevného důvodu poškozují dodavatele jednající v dobré víře a současně zbytečně zatěžují veřejné rozpočty např. organizací nového zadávacího řízení. Je zřejmé, že bezdůvodná výpověď je de facto totožným úkonem jako bezdůvodné zrušení zadávacího řízení, pouze posunutým na časové ose do doby po uzavření smlouvy. Dosahuje totiž velmi podobného efektu, a tím je svévolná eliminace dodavatele, který se zadavateli „nelíbí“. Je tak vytvářen prostor pro nepřipustné zvýhodňování jednoho dodavatele oproti jinému.

Na základě všeho výše uvedeného můžeme vyslovit závěr, že neexistuje racionální argument, aby zadavatel měl možnost vypovědět smlouvu bez uvedení důvodu. Taková možnost jednak vyvolává v uchazečích nejistotu ohledně budoucího průběhu předmětu plnění, což způsobuje netransparentnost zadávacího řízení jako celku a je způsobitelné omezit okruh potenciálních dodavatelů, a dále tato podmínka vytváří prostor pro svévoli zadavatele, která může mít korupční či jinak nezákonné pozadí.

Prostředky obrany

Existují však prostředky, kterými se takovému postupu zadavatele může uchazeč bránit? Jak je již uvedeno výše, možnost výpovědi bez uvedení důvodu jako zadávací podmínka se nedostává do přímého rozporu s žádným výslovným zákazem dle ZVZ. Současně platí, že se touto otázkou dosud nezabývala ani rozhodovací praxe ÚOHS a správních soudů a nereflektuje ji ani připravovaná nová právní úprava zadávání veřejných zakázek.

Jediný účinný prostředek tak lze spatřovat pouze v námitkách ve smyslu § 110 odst. 3 ZVZ proti takto stanovené zadávací podmínce, a to vzhledem k jejímu zjevnému rozporu se zásadou transparentnosti a rovného zacházení dle § 6 odst. 1 ZVZ. Jak se však k takové potenciální námitce v budoucnu postaví rozhodovací praxe, lze nyní pouze spekulovat.

Pokud se podnikatel nachází již v postavení dodavatele, kterému byla smlouva tímto způsobem vypovězena, pak jsou možnosti obrany velmi omezené. V úvahu by mohla přicházet občanskoprávní žaloba, neboť dle § 9 NOZ platí, že každý má povinnost jednat v právním styku poctivě a nikdo nesmí těžit ani z protiprávního stavu, který vyvolal nebo nad kterým má kontrolu. Pokud jsme výše dovedli, že ustanovení o výpovědi smlouvy bez uvedení důvodu je v rozporu s § 6 odst. 1 ZVZ, a tedy je protiprávní, navíc vyvolané zadavatelem jako původcem zadávacích podmínek, pak by taková žaloba měla racionální základ. Na druhé straně je však nezbytné vidět, že se jedná o platnou a účinnou smluvní podmínku mezi stranami, která v řadě právních vztahů bývá podmínkou zcela běžnou, a tedy šance na úspěch takové potenciální žaloby lze odhadovat jen obtížně.

Věřme, že právní nejistota ohledně zákonnosti výpovědi smlouvy zadavatelem bez uvedení důvodu, bude rozhodovací praxí co nejdříve odstraněna. ●

Mgr. Jiří Harnach, advokát
Mgr. Jan Měkota, advokát
ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848 o insolvenčním řízení

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) ze dne 20. 5. 2015 o insolvenčním řízení (dále jen „Nařízení“) vstoupilo v platnost dne 25. 6. 2015. Toto nové Nařízení nabyde účinnosti dne 26. 6. 2017 a nahradí Nařízení (ES) č. 1346/2000 o úpadkovém řízení. Novým Nařízením se budou řídit insolvenční řízení zahájená po 26. 6. 2017.

Jak je konstatováno v samotné zprávě Komise, dosavadní „nařízení“ obecně funguje dobře, ale bylo by žádoucí zlepšit uplatňování některých jeho ustanovení, aby byla posílena účinnost vedení přeshraničních úpadkových (insolvenčních) řízení. V současné době řádné fungování vnitřního trhu vyžaduje, aby přeshraniční insolvenční řízení probíhala účinně a rychle. Pro řádné fungování vnitřního trhu je rovněž nezbytné vyhnout se podnětům, které motivují strany k převodům majetku nebo soudních řízení z jednoho členského státu do druhého za účelem získání výhodnějšího sudiště na úkor společného zájmu věřitelů (tzv. „forum shopping“).

Obecná působnost Nařízení je upravena v článku 1 Nařízení, který stanoví, že „Nařízení se vztahuje na veřejná kolektivní řízení, včetně předběžných řízení, která jsou založena na právu upravujícím úpadek a ve kterých, za účelem záchranu, úpravy dluhu, reorganizace nebo likvidace,

- a) je dlužník zcela či zčásti zbaven dispozičních oprávnění ke svému majetku a je jmenován insolvenční správce,
- b) jsou majetek a záležitosti dlužníka pod kontrolou či dohledem soudu, nebo
- c) je soudem nebo na základě zákona přiznáno dočasné přerušení řízení na vymáhání individuálních nároků s cílem umožnit jednání mezi dlužníkem a jeho věřiteli, za předpokladu, že dané řízení, v jehož rámci bylo přerušení přiznáno, zajistí vhodná opatření na ochranu věřitelů obecně a je předběžným řízením k některému z řízení uvedených v písmeni a) nebo b), nepodaří-li se dosáhnout dohody“.

Z obecné působnosti Nařízení jsou pak vyňata ta insolvenční řízení, která se týkají pojišťoven, úvěrových institucí, investičních podniků nebo subjektů kolektivního investování.

Článek 3 Nařízení stanoví pravidla mezinárodní příslušnosti, přičemž příslušné k zahájení insolvenčního řízení („hlavního insolvenčního řízení“) jsou soudy členského státu, na jehož území jsou soustředěny hlavní zájmy dlužníka. Místem, kde jsou soustředěny hlavní zájmy dlužníka, je místo, ze kterého dlužník své zájmy pravidelně spravuje a které je zjištělné třetími osobami. Tato řízení mají obecnou působnost a vztahují se na veškerý majetek dlužníka. Nové Nařízení stejně jako dosavadní úprava umožňuje zahájit vedlejší insolvenční řízení, která probíhají souběžně s hlavním insolvenčním řízením. Účelem je tak ochrana různých zájmů a zajištění jednotnosti insolvenčních řízení. Vedlejší insolvenční řízení může být zahájeno v členském státě, ve kterém má dlužník provozovnu. Účinky vedlejších insolvenčních řízení se omezují na majetek, který se nachází v tomto státě. V tomto ohledu si nové Nařízení klade za cíl posílit spolupráci a stanovit pravidla pro koordinaci insolvenčních řízení, která se týkají stejného dlužníka nebo několika členů téže skupiny společností. S ohledem na tuto skutečnost by insolvenční správci a soudy měli navzájem spolupracovat. Rovněž by měli mít možnost uzavírat dohody a protokoly za účelem usnadnění přeshraniční spolu-

práce v případech souběhu insolvenčních řízení v různých členských státech.

Dále je všem členským státům od 26. 6. 2018 uložena povinnost na svém území vytvořit a vést jeden či více rejstříků, ve kterých se mají zveřejňovat informace týkající se insolvenčních řízení (dále jen „insolvenční rejstříky“). Tyto insolvenční rejstříky mají být vzájemně propojeny, aby se zlepšilo poskytování informací věřitelům a soudům. Ve veřejně přístupných elektronických rejstřících by měly mít členské státy povinnost zveřejňovat příslušné informace z přeshraničních úpadkových věcí, což by také mělo zabránit zahajování souběžných insolvenčních řízení.

Co se přihlašování pohledávek týče, Nařízení stanoví, že každý zahraniční věřitel může svou pohledávku přihlásit na standardním formuláři. Přihlašování pohledávek v řízení zahájeném v jiném členském státě by mělo být pro věřitele díky těmto standardním formulářům dostupným ve všech úředních jazycích orgánů Unie snazší. ●

.....
JUDr. Ondřej Rathouský, advokát
Mgr. Ing. Lenka Charvátová, advokátka
Giese & Partner, s.r.o.

GIESE & PARTNER

epravo.cz digital

<http://tablet.epravo.cz>

Záporná úroková sazba a její vliv na banky a jejich klienty

Záporná úroková sazba není pro bankovní trh žádnou novinkou. Některé centrální banky z jiných (nejen) evropských států, včetně Evropské centrální banky, již opatření v podobě záporné úrokové sazby zavedly. V této souvislosti vznikají obavy z vlivu těchto opatření na úvěry a vklady klientů. V tomto článku bychom rádi shrnuli hlavní důsledky a možná právní řešení spojená s případnými dopady záporné úrokové sazby na český trh z pohledu českého práva.

Co je to záporná úroková sazba

Záporná úroková sazba vznikne snížením úrokové sazby pod pomyslnou hranici nuly. Centrální banky používají záporné úrokové sazby jako nástroj měnové politiky, jehož cílem je stimulovat ekonomický růst a zabránit deflaci. Zavedení záporné úrokové sazby znamená pro banky zvýšení nákladů souvisejících s držním přebytečné likvidity, což by mělo na banky vyvíjet tlak, aby půjčovaly více peněz domácnostem a firmám za nižší cenu

a tím své klienty motivovat k tomu, aby spíše investovali a utráceli.

Na druhou stranu, zavedení záporné úrokové sazby může způsobit, že banky uvalí záporné sazby na vklady svých klientů nebo naopak budou méně ochotné poskytovat úvěry právě v případě, že zápornou úrokovou sazbu na své klienty nepřenese a ponese tak zvýšené náklady samy.

Záporná úroková sazba v České republice

Prohlášení většiny členů bankovní rady České národní banky (dále jen „ČNB“) zatím nenasvědčovala tomu, že by ČNB měla v úmyslu v dohledné době snížit úrokové sazby do záporných hodnot. Až do nedávna z ČNB opakovaně zaznívalo, že zavedení záporné úrokové sazby nepovažuje za vhodný nástroj měnové politiky v rámci České republiky a že by jej mohla začít využívat pouze v nouzové situaci. Nově ale ze záznamů z jednání bankovní rady zaznívá určitý názorový posun v tom směru,

že záporné úrokové sazby mohou v určitých případech představovat užitečný nástroj a že mírné snížení marží bank v souvislosti s potenciálním zavedením záporných sazeb by nepředstavovalo výraznější problém s ohledem na velmi dobrou situaci bankovního systému v České republice.

Za splnění určitých podmínek popsanych níže mohou být již v současné době české subjekty ovlivněny zápornou úrokovou sazbou např. v případě uzavření úvěrové smlouvy v eurech, jejíž úroková sazba je navázána na referenční úrokovou sazbu, která je záporná (např. EURIBOR či LIBOR). To se zatím bude týkat spíše korporátních klientů, protože naprostá většina domácností čerpá své úvěry v korunách.

Je ovšem důležité si uvědomit, že současná situace se může jednoduše obrátit v případě, že ČNB změní svůj stávající postoj a po vzoru jiných evropských centrálních bank se také rozhodne zavést zápornou úrokovou sazbu. Pokud by k tomu došlo, měl by takový postup vliv zejména na dvě základní činnosti bank: (i) přijímání vkladů; a (ii) poskytování úvěrů.

Dopady záporné úrokové sazby na vklady

Otázka, zda by v případě zavedení záporné úrokové sazby banky zatížily touto sazbou vklady svých klientů, je poměrně často diskutovaným tématem. Je možné, že se banky mohou snažit zmírnit dopady záporné úrokové sazby na svoji ziskovost přenesením souvisejícího finančního zatížení na své klienty tím, že zavedou (a) samotnou zápornou úrokovou sazbu; nebo (b) speciální poplatek, jehož výše se od záporné úrokové sazby bude odvíjet.

Ve svém důsledku by to znamenalo, že by vkladatelé platili bankám nejenom současně poplatky za operace spojené s vedením účtu, ale také např. poplatek za ochranu svých prostředků. Takovýto stav může lehce způsobit odliv některých klientů, kteří místo aby platili bankám za to, že u nich mají uložené peníze, dají přednost investici do jiných aktiv nebo si hotovost schovají doma.

Ačkoliv lze zatížení dalšími poplatky považovat za jednoznačně negativní krok vůči klientům bank, je otázka, zda by banky v případě zavedení záporné úrokové sazby byly ochotné nést zvyšující se náklady úplně samy.

(a) Zavedení záporné úrokové sazby se z pohledu bank jeví jako méně komplikované opatření, protože nevyžaduje tolik změn stávající dokumentace. Banky by účtovaly svým klientům zápornou úrokovou sazbu, na kterou by odkazovala příslušná smlouva o vedení účtu, všeobecné obchodní podmínky nebo sazebník. Jelikož změna úrokové sazby není dle judikatury Nejvyššího soudu České republiky považována za změnu samotné smlouvy o vedení účtu, byly by banky povinny tuto změnu svým klientům pouze následně oznámit.

(b) Zavedení nového poplatku by vyžadovalo úpravu znění smlouvy o vedení účtu a případně také související dokumentace (tj. všeobecných obchodních podmínek a/nebo sazebníku). Zároveň by bylo nutné tento poplatek, nebo alespoň odkaz na něj, výslovně zahrnout do smlouvy o vedení účtu, jinak by příslušné ustanovení mohlo být považováno za překvapivé a tedy neplatné dle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění (dále jen „občanský zákoník“).

Formulace takového ujednání o poplatku by pak měla splňovat řadu podmínek stanovených občanským zákoníkem, zejm. v případě jednání bank vůči tzv. slabším stranám (tj. spotřebitelům nebo podnikatelům, pokud uzavírání smluv o vedení účtu nespadá do předmětu jejich obchodní činnosti).

Dále je třeba rozlišovat mezi zavedením takového poplatku do (i) stávajících; a (ii) v budoucnu uzavíraných smluv o vedení účtu.

V prvním případě lze obsah již existujících smluv o vedení účtu změnit pouze se souhlasem příslušných klientů. Na druhou stranu všeobecné obchodní podmínky a sazebník mohou být bankou měněny jednostranně, ovšem s tím, že klient má právo následně takovéto změny odmítnout a v důsledku toho smlouvu ukončit. Je tedy zřejmé, že klient může bance zabránit v zavedení takovýto změně do smlouvy o vedení účtu potažmo do příslušné smluvní dokumentace, nebo může od banky odejít.

Ve druhém případě mohou v budoucnu klienti pravděpodobně očekávat, že většina smluv, které jim budou předloženy při otevírání bankovního účtu, již bude obsahovat nějakou formu poplatku zohledňující možnost zavedení záporné úrokové sazby.

Dopady záporné úrokové sazby na úvěry

Jak již bylo nastíněno výše, v současné době mohou být úvěry ovlivněny zápornou úrokovou sazbou v případě, že příslušná úroková sazba je v úvěrové smlouvě vymezena jako pohyblivá prostřednictvím odkazu na referenční úrokovou sazbu nacházející se v záporných hodnotách (např. EURIBOR či LIBOR) a že tato smlouva zároveň neobsahuje tzv. „zero-floor“ klauzuli (viz níže). V budoucnu pak podobný osud může potkat ty úvěry, u kterých úvěrová smlouva odkazuje na jiné referenční úrokové sazby, které se dostanou do záporných hodnot v důsledku nově zavedených opatření v podobě záporné úrokové sazby.

Pohyblivá úroková sazba v úvěrových smlouvách se obvykle skládá z (i) referenční úrokové sazby; a (ii) marže, případně dalších složek.

V rámci jurisdikcí dotčených zápornými úrokovými sazbami se často řeší následující otázky: (i) zda v případě poklesu referenční úrokové sazby do záporných hodnot dojde také ke snížení výše marže, a tedy i celkové úrokové sazby; a (ii) zda může být marže zcela vynulována, pokud referenční úroková sazba klesne ještě výrazněji do záporu, s čímž jsou spojeny obavy, zda celková úroková sazba může také přejít do záporných hodnot.

Za účelem zachování určité míry zisku začaly banky stanovovat hodnotu referenční úrokové sazby na určité minimální výši tím, že do smluv vkládají tzv. „zero-floor“ klauzuli, která stanoví, že pro účely příslušné úvěrové smlouvy nemůže být hodnota referenční úrokové sazby nižší než nula (přestože skutečná výše referenční

úrokové sazby bude záporná), tudíž celková úroková sazba se bude vždy rovnat nejméně výši marže. Nejsou-li zde přítomny jiné faktory bránící implementaci příslušné „zero-floor“ klauzule (jako je např. hedgingová smlouva), je již běžnou praxí, že v nových úvěrových smlouvách využívajících referenční úrokovou sazbu takovou klauzuli nalezneme.

Velmi diskutovanou otázkou je, zda by banky byly v případě absence „zero-floor“ klauzule nuceny platit dlužníkům, pokud by referenční úroková sazba klesla pod nulu natolik, že by výši marže (či jiných složek celkové úrokové sazby) dokonce převýšila. Dle ustanovení § 2395 občanského zákoníku jsou podstatnými náležitostmi každé úvěrové smlouvy: (i) závazek úvěrujícího poskytnout peněžní prostředky do určité částky; a (ii) závazek úvěrovaného (tedy dlužníka) poskytnuté peněžní prostředky vrátit a zaplatit úroky. Domníváme se tedy, že by bankám závazek platit úroky dlužníkům vzniknout neměl, protože taková situace by odporovala ustanovením občanského zákoníku. Navíc většina úvěrových smluv (ne-li všechny) stanoví pouze mechanismus plateb úroků dlužníkem bance a nikoliv naopak – jen stěží si lze představit, že by strany v tomto případě zamýšlely sjednat pravý opak.

Závěr

V současné době můžeme být svědky toho, že v zemích, kde již byla zavedena záporná úroková sazba, banky většinou nepřenáší s tím spojené náklady na své klienty, a zvláště pak ne na drobné vkladatele, důvodem je obava z jejich případného odlivu. Pouze některé banky se rozhodly přenést své zvýšené náklady na své největší korporátní klienty. Zatížení celého spektra klientů je zcela výjimečné.

V rámci České republiky lze očekávat, že banky (pokud tak již neučinily) provedou příslušné změny své smluvní dokumentace (např. zavedou zápornou úrokovou sazbu nebo odpovídající poplatek do smluv o vedení účtu a „zero-floor“ klauzuli do úvěrových smluv), aby tak zohlednily možné dopady záporných úrokových sazeb. Nicméně teprve čas ukáže, zda a jak se banky v České republice vypořádají s otázkami souvisejícími s možným zavedením záporné úrokové sazby a jak tím budou případně dotčeni jejich klienti. ●

**Mgr. Natálie Rosová, LL.M.,
advokátka**
**Mgr. Jakub Karfilát,
advokátní koncipient**
Schönherr s.r.o.

schönherr
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Postoupení práva na dorovnání podle § 390 zákona o obchodních korporacích

Předmětem tohoto článku je nalezení právní argumentace směřující k tomu, zdali může vytěsněný minoritní akcionář postoupit své právo na dorovnání ve smyslu § 390 zákona o obchodních korporacích na třetí osobu, případně zdali tomuto postoupení brání skutečnost, že akcie, k nimž vlastnické právo nuceně přešlo na hlavního akcionáře, byly omezeny co do jejich převoditelnosti.

V případě, že hlavní (majoritní) akcionář vlastní ve společnosti akcie, jejichž souhrnná jmenovitá hodnota činí alespoň 90% základního kapitálu společnosti, na něž byly vydány akcie s hlasovacími právy, a s nimiž je spojen alespoň 90% podíl na hlasovacích právech ve společnosti, je oprávněn požadovat, aby představenstvo svolalo valnou hromadu a předložilo jí k rozhodnutí návrh na přechod všech ostatních akcií na tohoto akcionáře. V takovém případě hovoříme o tzv. vytěsnění minoritních akcionářů akcionářem hlavním (angl. squeeze-out). Zákon o obchodních korporacích pak tento institut nazývá jako „Nucený přechod účastnických cenných papírů“.

Vytěsněným minoritním akcionářům pak dle § 376 zákona o obchodních korporacích náleží právo na přiměřené protiplnění v penězích, jehož výši určí valná hromada. Ust. § 390 zákona o obchodních korporacích pak svěřuje vytěsněným minoritním akcionářům další nástroj, a to v podobě tzv. práva na dorovnání, jež spočívá v možnosti domáhat se po hlavním akcionáři dorovnání výše poskytnutého protiplnění, není-li poskytnuté protiplnění přiměřené hodnotě akcií ke dni přechodu vlastnického práva na hlavního akcionáře.

V obecné rovině platí, že předmětem postoupení pohledávky, jak plyne z § 1879 občanského zákoníku, může být pouze pohledávka, a to buď celá, nebo její část, přičemž je možné rovněž postoupit pouze příslušenství pohledávky, aniž by byla postoupena i samotná pohledávka. Pohledávkou dle § 1721 občanského zákoníku pak rozumíme právo věřitele na určité plnění vůči dlužníku. Lze tedy uzavřít, že pohledávka je vždy relativní právo za určitým dlužníkem.

Z ust. § 376 zákona o obchodních korporacích vyplývá, že vlastníci akcií mají právo na přiměřené protiplnění v penězích, jehož výši určí valná hromada. Hlavní akcionář doloží přiměřenost protiplnění znaleckým posudkem nebo jej odůvodní podle § 391 odst. 1. zákona o obchodních korporacích. Zároveň platí, že posudek nesmí být ke dni doručení žádosti podle § 375 zákona o obchodních korporacích starší než 3 měsíce.

Je-li pak dle § 390 zákona o obchodních korporacích definováno právo na dorovnání jako právo minoritního akcionáře domáhat se po hlavním akcionáři práva na dorovnání, není-li poskytnuté protiplnění přiměřené hodnotě účastnických cenných papírů ke dni přechodu vlastnického práva na hlavního akcionáře, je možné definovat právo akcionáře na dorovnání poskytnuté protiplnění jako zvláštní institut vyplývající z práva na přiměřené protiplnění v penězích. Jedná se tedy o právo věřitele na určité plnění v penězích vůči dlužníku. Zároveň je možné konstatovat, že se jedná o právo relativní a nikoli absolutní.

Dle § 1881 občanského zákoníku platí, že postoupit lze pohledávku, kterou lze zcizit, pokud to ujednání dlužníka a věřitele nevylučuje. Nelze postoupit pohledávku, která zaniká smrtí nebo jejíž obsah by se změnou věřitele k tíži dlužníka změnil.

Z výše uvedeného tak plyne, že z obecné úpravy občanského zákoníku týkající se možnosti postoupení pohledávky nelze dovodit, že by v případě práva vlastníka akcií na dorovnání existovaly jakékoli překážky.

Vzhledem tedy k tomu, že samotné možnosti postoupit pohledávku na dorovnání nic nebrání a zároveň platí, že změna na straně oprávněného subjektu nastává na základě uzavření smlouvy o postoupení pohledávky, pak lze vyvodit, že postupník bude při domáhání se práva na dorovnání aktivně legitimován jak při jednání s hlavním akcionářem, tak i v jednání před soudem.

Dle mého názoru pak na výše uvedených závěrech lze setrvat i v případě, že by byly předmětné akcie omezeny co do jejich převoditelnosti. Právo na dorovnání lze totiž zjednodušeně považovat za jakési právo na doplatek „ceny“ za nuceně přešlé vlastnictví k akciím. Z tohoto důvodu je pak zcela irrelevantní, že předmětné akcie byly omezeny co do jejich převoditelnosti, když předmětem postoupení je právo související s již uskutečněným přechodem vlastnického práva. Souvisí tedy s takovým nabytím vlastnického práva k akciím, k němuž dochází nikoli na základě projevu vůle, ale na základě právních skutečností, které nejsou projevem vůle. ●

Mgr. Antonín Hajdušek, advokátní koncipient
DOHNAL PERTOT SLANINA,
advokátní kancelář, v.o.s.

Ostatní advokáti mluví španělsky, my jsme španělští advokáti.

Právní služby ve Španělsku, Portugalsku
a Latinské Americe

Servicios legales en Español

Moreno Vlk & Asociados

Advokátní kanceláře / Abogados / Attorneys at Law

Praha | Madrid | Bratislava

Sokolovská 22, Praha 8
tel.: 224 818 736-7
praha@moreno-vlk.eu

Uložení procesní povinnosti nad rámec zákona

V českém soudnictví platí tradiční zásada, že soud zná právo (*iura novit curia*) a jeho činností je nalézání práva, a to podřazováním konkrétního případu pod obecnou právní normu. Soud není vázán právními názory účastníků řízení, přísluší mu zásada volného hodnocení důkazů a nalézání práva je jeho výsostnou pravomocí. Soud tak v civilním řízení poskytuje postupem podle občanského soudního řádu ochranu soukromých práv a oprávněných zájmů účastníků.

Naproti tomu účastník sporného řízení před soudem „právo znát nemusí“, není jeho povinností předestírat právní hodnocení věci, uvádět judikaturu, odkazovat na právní literaturu. Samozřejmě tak činit může a lze to jen doporučit. Účastník má podle platného občanského soudního řádu povinnost (zejména pokud chce ve sporu uspět) vylíčit všechny rozhodné skutečnosti, tedy povinnost tvrzení, navrhnout důkazy k prokázání svých tvrzení, povinnost důkazní. Účastník v pozici žalobce má ještě povinnost uvést, čeho se domáhá. Aspoň tak tomu bylo doposud.

Do této zavedené praxe poněkud zasáhl rozsudek Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 30 Cdo 1747/2014 ze dne 16. 9. 2015 ve věci zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou trestním stíháním, když soud v tomto rozsudku mimo jiné uvedl:

V řízení je to žalobce, kdo žalobou uplatňuje nárok na zaplacení peněžité částky, kterou považuje za přiměřené zadostiučinění. Aby zadostiučinění bylo možno považovat za přiměřené, mělo by odpovídat výši přiznaného zadostiučinění v případech, které se v podstatných znacích shodují, tedy výše přiznaného zadostiučinění by se neměla bez zjevných a podstatných skutkových odlišností konkrétního případu podstatně odlišovat od zadostiučinění přiznaného v případě skutkově obdobném. Je tedy na žalobci, aby v rámci žaloby provedl srovnání (zejména na podkladě judikatury vyšších soudů či Evropského soudu pro lidská práva) s jinými případy odškodňování nemajetkové újmy vzniklé v důsledku porušení stejných práv, a není-li jich, pak i porušení jiných práv, bude-li zřejmé, že oba případy vykazují pro rozhodnutí soudu významné množství jednotících prvků. Bez tohoto srovnání zpravidla nebude možno učinit závěr, že právě žalobcem požadovanou částku (nebo i jakoukoliv jinou) lze považovat za přiměřené zadostiučinění, a za přiměřené zadostiučinění bude možno považovat konstatování porušení práva podle § 31a odst. 2 OdpšK.

Nicméně Nejvyšší soud ve svém rozsudku dále též tradičně konstatoval, že právní hodnocení, včetně posouzení výše zadostiučinění, je věcí soudu a soudu také tuto povinnost uložil:

V rámci nového projednání věci soud v prvé řadě posoudí, jaká práva žalobce byla trestním stíháním porušena a jaká újma, v jakém rozsahu, žalobci v důsledku toho vznikla. Poté ve smyslu § 31a odst. 2 OdpšK zváží i přiměřenou formu zadostiučinění. Dojde-li k závěru, že samotné konstatování porušení práva by se nejvíce jako dostačující, posoudí i výši peněžitého zadostiučinění. Přitom bude respektovat, že výše soudem přiznaného zadostiučinění musí odpovídat výši přiznaného zadostiučinění v případech, které se v podstatných znacích shodují a že významnější odchylka je v tomto směru možná jen tehdy, bude-li též soudem řádně a přesvědčivě zdůvodněna. Za tím účelem si opatří (a to případně i s využitím postupu podle § 118a o. s. ř.) odpovídající zjištění. Neshledá-li soud takový případ, který by se v podstatných znacích shodoval s projednávanou věcí, je třeba provést srovnání s jinými případy náhrad nemajetkové újmy.

Dalo by se tedy říci, že vlastně nejde o nic nového a Nejvyšší soud pouze doporučil nezávazně žalobci, aby provedl označený právní rozbor a srovnání. Dopad do praxe nižších soudních instancí, alespoň jak se s ním setkali autoři, je jiný.

Postup nalézacího soudu

Spory se státem o zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou trestním stíháním

nejsou obvykle skutkově ani právně jednoduché. Autoři se spolu s klientem postupem přes soud prvního stupně, odvolací soud, podané dovolání a zrušující rozhodnutí dovolacího soudu, dostali znovu k soudu prvního stupně. Soud prvního stupně pak vydal s odvoláním se na shora citovaný rozsudek Nejvyššího soudu ČR usnesení, kterým žalobci uložil, aby označil judikaturu vyšších soudů či ESLP, která by byla srovnatelná s posuzovaným případem, aby soud mohl dovodit, zda požadovaná výše náhrady nemajetkové újmy je v souladu s touto judikaturou. Zároveň byl žalobce soudem poučen, že v případě nevyhovění této výzvě může být v řízení neúspěšný pro neunesení břemene tvrzení nebo břemene důkazního. Vystává otázka, zda je nalézací soud při posuzování (nejen) peněžitých nároků účastníků řízení oprávněn s odkazem na judikaturu uložit skrze ustanovení § 118a o. s. ř. jedné ze stran povinnost označit judikaturu, ze které by bylo možné dovodit soulad uplatněného peněžitého nároku s takovou judikaturou, a to pod nebezpečím neunesení břemene tvrzení a důkazního břemene a s tím souvisejícím neúspěchem ve věci. Autoři jsou názoru, že tak učinit nemůže, takový postup je v rozporu s § 118a o. s. ř. a po seznámení se s celým rozsudkem Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 30 Cdo 1747/2014 nelze takový postup vyložit ani z tohoto rozsudku.

V daném případě soud postupoval pod záštitou ust. § 118a odst. 1 a 3 o. s. ř., měl tedy za to, že žalobce neuvedl k požadovanému nároku všechny rozhodné skutečnosti, nebo je neuvedl úplně a/nebo dosud nenavrl důkazy prokazující všechna sporná tvrzení. Poučovací povinnost podle zmiňovaného ustanovení slouží k poučení účastníků řízení o jejich procesních právech a povinnostech, jako je poučení o povinnosti tvrzení a důkazní povinnosti. Konstatování, že účastník řízení neunesl důkazní břemeno lze učinit pouze tehdy, když žádný z předložených důkazů nepodává svědectví o oprávněnosti tvrzení a není tak možné z nich učinit rozhodný skutkový závěr. Neunesení důkazního břemene nebo břemene tvrzení však nelze dávat do roviny s nepředložením judikatury dle požadavku soudu, aby si soud mohl vytvořit právní názor. To jsou zcela odlišné věci a ust. § 118a odst. 1 a 3 o. s. ř. k prosazení požadavku soudu na předložení relevantní judikatury určeno není. Ostatně k tomu neslouží žádné ustanovení občanského soudního řádu.

Zcela zjevně by se ukázala nesprávnost požadavku soudu v situaci, když by účastníkem řízení byl žalobce bez právního vzdělání a bez zastoupení advokátem. Ani ve sporech o zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou trestním stíháním není zastoupení advokátem povinné a žalobci by v důsledku takového postupu soudu byla fakticky odepřena spravedlnost, i když by dostal své povinnosti tvr-

dit a předložil by důkazy, neboť by ztroskotal na požadavku předložit rozbor judikatury.

Závěr

Máme za to, že není možné spojit povinnost neoznačení přílehlavé judikatury s neunesením břemene tvrzení nebo důkazního břemene a tedy s neúspěchem ve věci, když se ani o jedno nejedná. To by soud mohl udělat pouze za předpokladu, zakládalo-li by se v budoucnu uložení takové povinnosti spolu s následky jejího nesplnění na zákonném ustanovení, konkrétně tedy v některém z ustanovení občanského soudního řádu, což se zatím nestalo. Přenesení takové povinnosti na účastníky by nejspíše muselo být spojeno i s povinným zastoupením advokátem.

P. S.

Sluší se podotknout, že s ohledem na již dlouhou dobu trvání sporu bylo výzvě soudu vyhověno a autoři svůj nesouhlasný názor prezentují alespoň touto formou. ●

JUDr. Ervín Perthen, MBA, advokát
Mgr. Kateřina Šperková, advokátní
konzipientka
PPS advokáti s.r.o.

Právní předpisy:

zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád
zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
zákon č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích
zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Literatura:

Lavický Petr aj., Občanský soudní řád. Praktický komentář. Vydání 2016. Vydavatelství Wolters Kluwer ČR, a.s.

Judikatura:

rozsudek Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 30 Cdo 1747/2014

KNOW-HOW po rekodifikaci

Pokládám si otázku, jak přistupovat ke know-how po rekodifikačních změnách. Tedy ptám se, co to vlastně je a jak s tím mám nakládat? V předkládané stati bych se rád zaměřil na otázku vymezení pojmu know-how a jeho systematizaci v rámci soukromoprávních institutů a dále se zabýval jeho ochranou.

Hned zkraje poukazují na to, že zkoumané téma patrně v mnohém bude souviset s tématem, jemuž jsem se věnoval dříve, a to pojetí doménového jména v nové právní úpravě.[1] S odstupem času však některé myšlenky doznaly větších či menších změn, a proto je dle mého užitečné se k obdobnému tématu vrátit.

Co je to „know-how“?

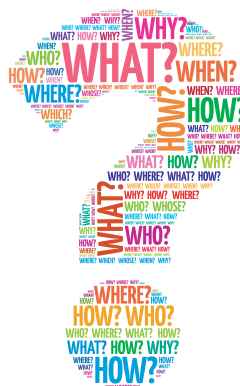
Občanský zákoník[2] s pojmem „know-how“ nijak výslovně neoperuje. Nad důvody se můžeme zamýšlet, ale to je vše, co s tím můžeme dělat. Proto k tomu přistupme tak, že se budeme ptát na obsah daného institutu a následně hledat jeho případné projevy v občanském zákoníku.

Podíváme-li se do ustanovení § 22 zákona č. 586/1992 Sb., o dani z příjmu, v účinném znění, pak nalezneme obrat „[...] výrobně technických a jiných hospodářsky využitelných poznatků (know-how) [...]“. Zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů (zákon o oceňování majetku), v účinném znění, pak ve svém ustanovení § 17 obdobně hovoří o „[...] výrobně technické a obchodní

poznatky (know-how) [...]“. Z daného lze usuzovat, že obsahově půjde o nějaké poznatky, jež jsou vztaženy k nějakým postupům, ať již technické či obchodní či případně i jiné povahy. Právní slovník[3] pak k tomuto pojmu uvádí: „Know-how (jak na to, vědět jak) označuje nepatentované poznatky výrobně-technické, organizační, obchodní, receptury aj., vyplývající ze zkušenosti. Pojem nemá český ekvivalent. [...] Pojem není jednotně používán ani v teorii, někdy je chápán široce včetně nepatentovaných vynálezů a jiných tvůrčích výsledků vývoje, ale i databází a dat, jindy úzce jen jako výrobní a technologické zkušenosti, které lze řadit do průmyslového vlastnictví.“

V rámci práva EU se lze inspirovat nařízením Komise (ES) č. 772/2004, ze dne 7. dubna 2004, o použití čl. 81 odst. 3 Smlouvy na určité kategorie dohod o převodu technologií. To v rámci definic vymezuje i know-how, když tímto (pro účely nařízení) rozumí „soubor nepatentovaných praktických znalostí, které jsou získány zkušenostmi a pokusy a (i) které jsou tajné, to znamená, že nejsou všeobecně známé a nejsou snadno přístupné, (ii) které jsou podstatné, to znamená, že jsou důležité a užitečné pro výrobu smluvních výrobků, a (iii) které jsou identifikované, to znamená, že jsou dostatečně srozumitelným způsobem popsány, takže lze prověřit, zda splňují kritéria tajnosti a podstatnosti“.

Dalších obsahových vymezení patrně nebude třeba, když již ty uvedené se v zásadní míře shodují. Pro další tedy know-how vnímejme jako ony poznatky ve smyslu „znát-umět“, tj. např. postupy, recepty, procesy; přičemž tyto poznatky nejsou běžně veřejné či dostupné a mají objektivní hodnotu (tj. jsou z ekonomického hlediska obchodovatelným statkem).[4]

I když – jak jsem již uvedl – občanský zákoník s pojmem know-how výslovně nepracuje (nezná jej explicitně), patrně jej zahrnuje do institutu obchodního tajemství. Jak se podává z ustanovení § 504 občanského zákoníku, „obchodní tajemství tvoří konkurenčně významné, určité, ocenitelné a v příslušných obchodních kruzích běžně nedostupné skutečnosti, které souvisejí se závodem a jejichž vlastníci zajišťují ve svém zájmu odpovídajícím způsobem jejich utajení.“ Pokud se podíváme na výše uvedenou definici dle nařízení Komise, pak je dle mého třeba know-how označit za součást obchodního tajemství. Jako takové je totiž jistě konkurenčně významné, souvisí se závodem a podléhá určitému stupni utajení. Tyto závěry budou jistě významné pro další úvahy, zejména pokud jde o ochranu know-how.

Know-how jako objekt právních vztahů

Nové soukromé právo má snahu kategorizovat zásadně dvěma množinami: buď se jedná o subjekt práva (tj. osobu), anebo o objekt práva (tj. věc). Jistě není třeba se pozastavovat u toho, že know-how není osobou; pak musí být věcí, nechceme-li vytvářet zbytkové kategorie.

Vydeme-li z pojetí věci dle ustanovení § 496, pak se musíme ptát, zda jde o věc hmotnou, anebo nehmotnou. Chápeme-li know-how jako poznatky, pak tyto jistě nejsou hmotné. A contrario tedy budeme hovořit o know-how, jako o věci nehmotné, a s ohledem na odst. 2 citovaného ustanovení patrně jako o věci bez hmotné podstaty.[5]

S konstatováním, že jde o věc (byť tedy nehmotnou), nutně vzniká otázka, zda je tato věc předmětem vlastnictví, resp. v jakém postavení je osoba, která „má k dané věci zájem“. [6] Jistá odpověď se může skrývat v § 1011 občanského zákoníku, dle kterého platí, že „vše, co někomu patří, všechny jeho věci hmotné i nehmotné, je jeho vlastnictvím“. Důvodová zpráva pak k danému podává, že „pokud se jedná o tzv. nehmotné statky (např. patenty, ochranné známky, průmyslové vzory, obchodní firmu nebo obchodní tajemství atd.), jde návrh [pozn.: osnovy občanského zákoníku] ruku v ruce s tendencemi, které se v naší legislativě projeví při přijetí nových zákonů vztahujících se k předmětům průmyslového vlastnictví (ochranným známám, průmyslovým vzorům), ale i v jiných směrech (např. pokud jde o cenné papíry a investiční nástroje). Osnova nepřistupuje na scholastiku, podle níž nehmotné předměty, byť jde o předměty průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví, objektem vlastnického práva nejsou a nemají vlastníka, nýbrž pouhého majitele.“ Myslím si, že na uvedeném lze postavit závěr o tom, že nová právní úprava se nebrání vztáženému institutu vlastnictví na nehmotné věci, resp. se (patrně) snaží vlastnické právo vztáhnout na široký okruh objektů.

Lze se ale setkat i s opačnými závěry. Prof. Telec k danému uvádí, že k určitým nehmotným věcem (vč. know-how) není přiznáno absolutní majetkové právo.[7] Tj. takové věci nejsou předmětem vlastnického práva, ale nanejvýš držby. Přitom v daném ohledu institut držby patrně pojímá jako faktické ovládání věci,[8] nikoliv jako právo. Osobně s tímto názorem nesouhlasím, neb se mi zdá nepraktický. Domnívám se, že zde není rozumného důvodu, proč nevztáhnout vlastnické právo právě i na nehmotné věci jako know-how a zamezit tím vytváření jakési zbytkové kategorie. Proč by know-how nemělo mít absolutní ochranu?

Nesdílím argumentaci, že platí-li stran věcných práv numerus clausus, pak se vlastnické právo v daném případě neuplatní. Ustanovení § 977 občanského zákoníku hovoří o tom, že zákon stanovuje absolutní povahu práv, ale nikoliv objekty těchto práv. Tj. zákon stanovuje, že např. právo vlastnické (např. na rozdíl od práva nájemního) má absolutní povahu. Avšak via daný princip nelze dospět k závěru, že některé nehmotné věci nemožou být objektem absolutních práv; ostatně i § 1011 o daném neříká ničeho.

Nesdílím ani argument, že např. ochranné známky jsou předmětem vlastnického práva, neb je zde speciální právní úprava. Odmítnutí subsumpce objektu pouze pod obecnou úpravu vlastnictví dle mého znamená odmítnutí celého konceptu nové právní úpravy. Ostatně není přeci normy, jež by říkala, že můžeme

vlastnit osobní automobily, a přeci je můžeme vlastnit. I v takovém případě si vystačíme s obecnou normou v občanském zákoníku.

Pokud jsem výše uvedl, že know-how je součástí obchodního tajemství, pak zde alespoň okrajově musím vést následující úvahu. Je-li něco součástí věci, jak se pojímá ve smyslu ustanovení § 505 občanského zákoníku, pak nemůže být od věci odděleno, neb dojde ke znehodnocení oné věci. Pak je dle mého namísto se ptát, zda lze know-how – při zachování daného předpokladu – převádět samostatně, anebo toliko v rámci obchodního tajemství. Bude patrně nežádoucí, aby se know-how pojalo jako součást v uvedeném smyslu, čímž by došlo k zásadnímu omezení obchodovatelnosti s ním. Nevylučuji však, že takto položená otázka může být zodpovězena i jinak, případně pak podmíněna právě mírou „znehodnocení“ obchodního tajemství. V současné době však nevím o názoru, jenž by tvrdil neoddělitelnost know-how od obchodního tajemství, tj. nemožnost samostatné převoditelnosti. Naopak se s know-how zcela běžně obchoduje samostatně. Možná pak zde ani nemůže být obecné odpovědi, neb v zásadě ani není obecného pojetí know-how. Proto se domnívám, že tuto otázku je třeba zkoumat vždy ve vztahu ke konkrétnímu případu a zabývat se konkrétní povahou know-how a jeho oddělitelností od obchodního tajemství.

Ochrana know-how

Pracujeme-li s know-how jako s obchodním tajemstvím či jeho částí, pak v rámci ochrany know-how jistě můžeme přejít k prostředkům ochrany obchodního tajemství. V prvé řadě tak dle mého bude dána ochrana nekalosoutěžní ve smyslu ustanovení § 2985 občanského zákoníku (čímž samozřejmě není dotčena ochrana přes generální klauzuli).

Dále bych se nebál přistoupit k ochraně vlastnického práva k know-how. Ostatně, pokud se v ustanovení § 505 občanského zákoníku hovoří o vlastníkovi, není dle mého důvod – a i pro vše výše uvedené – odmítat ochranu, náležitější vlastníkovi věci, zde tedy věci nehmotné.

Nakonec se jistě dá uvažovat i o ochraně posesorní, tj. ochraně držby dle ustanovení § 1003 a násl. občanského zákoníku. Zde nutno podotknout, že prof. Telec tuto ochranu považuje za jedinou možnou (tedy kromě nekalosoutěžní), neb odmítá vlastnictví know-how.

Závěrem

V předloženém textu jsem se pokusil nastínit základní otázky a případná řešení ohledně know-how. Stručně shrnuto se domnívám

(a v tomto v zásadě není obecných pochyb), že know-how je věcí, a to věcí nehmotnou (bez hmotné podstaty).

Dále mám za to, že i na know-how lze vztáhnout institut vlastnictví a vnímat jej jako objekt vlastnického práva. Od toho se pak odvíjí i ochrana know-how, kdy zde dle mého bude jak ochrana vlastnického práva, tak i případně nekalosoutěžní ochrana či ochrana držby (mezi těmito způsoby ochrany není exkluzivita).

Zároveň ale musím podotknout, že se objevují i odlišné závěry. Proto je dle mého namísto s položenými otázkami i nadále pracovat a hledat jednotné řešení. ●

Mgr. Konstantin Lavrushin,
spolupracující advokát
DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.

Poznámky

- [1] Lavrushin, K. Doménové jméno v NOZ. Rekonstrukce a praxe, Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2013, roč. 1, č. 5, s. 4–6. ISSN 1805-6822.
- [2] Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v účinném znění.
- [3] Hendrych, D. a kol. Právní slovník. Praha: C. H. Beck, 2009.
- [4] Vymezením pojmu know-how se pak zabýval např. Karel Čada, kdy v zásadě dospěl ke stejnému závěru. Navíc pak dodal: „Snahy teoretiků, právníků, publicistů a specialistů v oblasti průmyslových práv vedou již dlouhou dobu k vymezení tohoto pojmu. Pokračování těchto snah potvrzuje, že vymezení tohoto pojmu není snadné a jeho obsah, proto jen obtížně nalezneme jasně, obecně přijatelné nebo dokonce exaktní kontury. Z praktického důvodu není třeba ani tyto hranice hledat, neboť dosavadní práce dostatečně vymezují, co je všechno možné si pod tímto pojmem představit.“; In Horáček, R., Čada, K., Hajn, P. Práva k průmyslovému vlastnictví. Praha: C. H. Beck, 2005, s. 258.
- [5] Shodně Telec, I. Držba informací. Právní rozhledy. 2014, č. 4, s. 115.
- [6] Záměrně zde nechci použít pojmů vlastník či držitel.
- [7] Telec, I., op. cit.
- [8] Srov. „[...]kdo skutkově osvědčeně, fakticky ovládnutelně, „používá (využívá) věc“, k níž není zákonem přiznáno absolutní majetkové právo [...]“; In Telec, I., op. cit.

Svěřenské fondy a jejich budoucnost v českém právním řádu

Občanský zákoník[1] přinesl v řadě jiných, zejména anglosaských právních řádů známý, v českém právním prostředí však téměř nový institut, svěřenský fond (trust). O svěřenském fondu již byla napsána řada článků. Otázkou zůstává, jak je po téměř dvou a půl letech existence využíván v praxi a jaká jej v našem právním řádu čeká budoucnost v kontextu návrhu novely občanského zákoníku.[2]

Podstatou svěřenského fondu je vyčlenění určitého majetku zakladatele tak, aby tento majetek byl držen a spravován svěřenským správcem za konkrétním účelem[3] nebo ve prospěch určité osoby, které má být z fondu plněno (obmyšleného), za podmínek nastavených zakladatelem ve statutu.

Jde o zcela oddělené, nezávislé vlastnictví, kdy majetek vyčleněný do svěřenského fondu okamžikem jeho vzniku přestává být majetkem zakladatele, ale zároveň se nestává majetkem správce fondu, ani obmyšleného či jiné osoby.

Svěřenský fond se vytváří vyčleněním majetku z vlastnictví zakladatele tak, že zakladatel svěří správci majetek k určitému účelu smlouvou (inter vivos) nebo pořízením pro případ smrti[4] (mortis causa), a svěřenský správce se zaváže tento majetek držet a spravovat. Vznik svěřenského fondu je vázán na přijetí pověření správcem. Bez přijetí pověření alespoň jedním svěřenským správcem fond nevznikne.[5] V případě svěřenského fondu mortis causa však podle současné úpravy fond vznikne smrtí zůstavitele a zákon neřeší situaci, kdy správce po vzniku fondu pověření nepřijme.

Na toto reaguje návrh novely občanského zákoníku,[6] když stanoví, že svěřenský fond je zřízen přijetím pověření svěřenským správcem a vznikne v případě svěřenského fondu ve formě majetku vyčleněného smlouvou zápisem do evidence svěřenských fondů.[7] Zápis tedy bude mít konstitutivní účinky. Fond zřízený pořízením pro případ smrti by měl vzniknout dnem úmrtí zůstavitele a zápis do evidence po vzniku fondu bude pouze deklaratorního typu.

Povinným krokem při založení svěřenského fondu je statut vydaný zakladatelem ve formě veřejné listiny. Statut může být přímo součástí smlouvy se správcem, resp. závěti, případně jej může zakladatel vydat později, avšak vždy přede dnem vzniku svěřenského fondu.

Při sepisování statutu je kromě dalších povinných náležitostí[8] třeba věnovat pozornost zejména určení obmyšleného nebo způsobu, jakým bude určen, a podmínkám, za kterých bude z fondu plněno. Nastavení podmínek plnění zákon v zásadě neomezuje. Dle potřeby konkrétního fondu může jít o jednorázové plnění či opakující se rentu, plnění vázané na splnění dalších podmínek (například zletilost) aj. Jednou nastavené principy však budou pevně dané, neboť statut nelze změnit.[9] Majetek fondu lze později zvýšit smlouvou uzavřenou mezi správcem a zakladatelem či třetí osobou.[10]

Svěřenský fond není právnickou osobou a nemá právní osobnost. Je ale účetní jednotkou[11] i daňovým subjektem a v daňovém řízení se na něj hledí jako na právnickou osobu.[12]

Plná správa majetku ve fondu náleží svěřenskému správcem, který vykonává v souladu se statutem vlastnická práva k majetku ve fondu. Jedná vlastním jménem, ale na účet fondu, odpovídá majetkem fondu. Vůči obmyšlenému odpovídá vlastním majetkem za škodu, kterou by mu způsobil porušením povinností. V katastrofě nemovitostí stejně jako dalších veřejných seznamech správce figuruje na místě vlastníka s poznámkou svěřenský správce.

Správa fondu zaniká zejména uplynutím doby, na kterou byl zřízen či dosažením účelu. Svěřenský fond zanikne, pokud zanikne správa majetku podle statutu, případně správce vydá

veškerý majetek tomu, kdo na něj má právo, zejména obmyšlenému. Svěřenský fond může být na návrh zrušen rozhodnutím soudu.

Návrh novely počítá s výmazem fondu z evidence svěřenských fondů do 30 dnů od jeho zániku.[13]

Praxe a budoucnost svěřenských fondů

Důsledkem takto nezávislého a do určité míry anonymního vlastnictví je, že majetek vyčleněný do svěřenského fondu by se v zásadě neměl stát předmětem pozůstalosti v rámci dědického řízení,[14] nedotkne se jej vypořádání společného jmění manželů, insolvence či exekuce na majetek zakladatele fondu, správce či obmyšleného. Výjimkou jsou případné dluhy fondu samotného, pak lze i svěřenský fond postihnout exekucí.

Vezme-li se v úvahu, že zároveň lze do svěřenského fondu vyčlenit v podstatě jakýkoliv majetek od finančních prostředků, akcií, přes movité věci, nemovitosti, či dokonce celý podnik, mělo by jít o institut, o který bude v praxi velký zájem. Souběžně s jeho zavedením do našeho právního řádu jej však provázela kritika s tím, že jde o nástroj nahrazující zrušené anonymní akcie, sloužící k obcházení věřitelů, nepominutelných dědiců, manželů a manželek či dokonce k legalizaci výnosů z trestné činnosti. Dosaď absence evidence fondů snižuje podle kritiků možnost věřitelů domoci se relativní neúčinnosti vyčlenění majetku do fondu.

Na tyto výtky reaguje návrh novely občanského zákoníku a souvisejících předpisů,[15] který počítá se zřízením veřejné evidence svěřenských fondů[16] vedené krajskými soudy.[17] V evidenci má být zapisována řada povinných údajů včetně identifikace obmyšleného i tzv. skutečného majitele fondu.[18] Statut fondu se bude muset ukládat do sbírky listin.[19] Návrh sice počítá s tím, že údaje o zakladateli, obmyšleném a skutečném majiteli fondu budou v případě fondů zřízených za soukromým účelem, stejně jako listiny tyto údaje obsahující, nevěřejné, pokud ovšem nebude ke zpřístupnění dán souhlas. Úplný opis z evidence by měl mít možnost získat svěřenský správce, ale i osoba, která osvědčí právní zájem. Svěřenské fondy, které vznikly podle dosavadních právních

předpisů, se budou muset zapsat do evidence do 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti novely, jinak správa fondu zanikne.[20]

Z relativně flexibilního a široce využitelného institutu činí návrh novely těžkopádný nástroj blížící se právníce osobě zatížený řadou formalit a registračních povinností (svěřenský fond má mít i IČ).

Návrh těchto razantních změn přišel v době, kdy se svěřenské fondy začaly dostávat do povědomí. Projednání změn již trvá dlouho[21] a nejistota ohledně budoucí podoby

tohoto institutu jeho používání neprospívá. Pokud bude navrhovaná úprava schválena Parlamentem ČR bez dalších změn,[22] lze očekávat, že zájem o tento institut ještě více poklesne.[23]

Požadavek transparentnosti je částečně legitimní.[24] Pro uplatnění svěřenskýho fondu například za účelem uchování rodinného majetku pro další generace či nastavení systému jeho distribuce pro několik členů rodiny tak, jak je to běžné v zemích common law, se však tento institut z důvodu přílišné formalizace s více či méně dostupnými údaji a listinami již nejví

bohužel, za předpokladu přijetí navrhovaných změn, jako příliš využitelný.

Za současného stavu zájemcům o zřízení svěřenskýho fondu trvalejšího charakteru nelze než doporučit, aby vyčkali jeho finální podoby po projednání návrhu novely v Parlamentu ČR. ●

**Mgr. Markéta Hanzlíková, advokátka
PETERKA & PARTNERS
advokátní kancelář s.r.o.**

PETERKA PARTNERS
THE OLD LAW FIRM

Poznámky

- [1] Ustanovení § 1448 – 1474 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, účinného od 1. 1. 2014.
- [2] Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník a další související zákony, ve znění sněmovního tisku 642/0, rozeslaného poslancům Parlamentu ČR dne 3. 11. 2015 (dále jen „návrh novely“).
- [3] Svěřenský fond může být zřízen k soukromému nebo veřejně prospěšnému účelu. V souladu se zákonem č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech, může mít i investiční fond právní formu svěřenskýho fondu.
- [4] Podle ustanovení § 1491 občanskýho zákoníku dědická smlouva, závět nebo dovětek.
- [5] Ustanovení § 1451 občanskýho zákoníku.
- [6] Ustanovení § 1451 návrhu novely občanskýho zákoníku.
- [7] Obdobně jmenování obmyslenýho svěřenskýho fondu zřízenýho k soukromému účelu má být nově účinné teprve dnem, kdy byl obmyslený zapsán do evidence svěřenskýho fondů - ustanovení § 1457 odst. 3 návrhu novely občanskýho zákoníku.
- [8] Ustanovení § 1452 občanskýho zákoníku.
- [9] Svejtkovský/Marek a kol., Správa cizího majetku v novém občanském zákoníku, Komentář § 1400 – 1474, C. H. Beck, 2015, s. 429.
- [10] Ustanovení § 1468 občanskýho zákoníku. Třetí osoba, která takto zvýší majetek svěřenskýho fondu, se nestává jeho zakladatelem. Navýšení majetku je opět možné i pořízením pro případ smrti.
- [11] Ustanovení § 1 odst. 2 písm. i) zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Při splnění alespoň jednoho z kritérií pro povinný audit účetní závěrky dle § 20 platí i pro svěřenský fond povinnost ověřit účetní závěrku auditorem.
- [12] Ustanovení § 4b odst. 2 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty; ustanovení § 17 odst. 1 písm. f) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu; ustanovení § 3 odst. 2 písm. b) a § 8 odst. 2 písm. b) zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí. V této souvislosti lze stručně zmínit, že vyčlenění majetku do svěřenskýho fondu při jeho vytvoření či zvýšení majetku je postaveno naro-veň vkladům do obchodních korporací a tudíž se nezdaňuje (§ 21f odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu). Naopak, jelikož je svěřenský

fond považován za samostatný poplatníka daně z příjmu právnických osob, podléhá jím dosažené příjmy standardnímu zdanění se sazbou 19 % (to neplatí v případě investičního svěřenskýho fondu, u kterého lze, při splnění určitých požadavků na složení portfolia investičního fondu, aplikovat sníženou sazbu ve výši 5 %). V souladu s občanským zákoníkem má obmyslený právo na plody a užitky ze svěřenskýho fondu a dále právo na majetek ze svěřenskýho fondu za podmínek daných statutem. Zákon o daních z příjmu se k podílům na zisku ze svěřenskýho fondu staví stejně jako k podílům na zisku obchodních společností. Příjem ze zisku fondu tedy podléhá srážkové dani se sazbou 15%. V případě vydání majetku ze svěřenskýho fondu lze uplatnit několik typů osvobození. Pokud nelze uplatnit žádné osvobození, bude vydání majetku ze svěřenskýho fondu podléhat standardnímu zdanění fyzických i právnických osob, tedy sazbou 15 %, resp. 19 %. Konečně svěřenský fond je poplatníkem daně z nemovitých věcí, která zahrnuje daň z pozemků a daň ze staveb a jednotek. Nabytí nemovitě věcí do svěřenskýho fondu v případě úplného převodu bude předmětem daně z nabytí nemovitých věcí.

- [13] Návrh novelizace ustanovení § 1474 občanskýho zákoníku.
- [14] Minimálně v případě svěřenskýho fondu inter vivos; názory v případě svěřenskýho fondu mortis causa se liší; viz. např. Horn, K.: Praktické aspekty svěřenskýho fondu ve světle návrhu urgentní novely občanskýho zákoníku, Ad Notam 1/2015.
- [15] Zejména zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a (nově) o evidenci svěřenskýho fondů, a zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, a zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech.
- [16] Návrh novelizace zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenskýho fondů přidáním ustanovení § 65a – 65g.
- [17] Příslušným pro řízení o zápisu má být krajský soud, v jehož obvodu bude obecný soud svěřenskýho správce; viz. návrh novelizace ustanovení § 118a zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evi-

denci svěřenskýho fondů.

- [18] Skutečný majitel je přitom definován odkazem na skutečnýho majitele podle § 4 odst. 4 zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.
- [19] Návrh novelizace ustanovení § 66 písm. a) zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenskýho fondů. Kromě statutu novela počítá v § 66 i s uložením řady dalších dokumentů včetně smlouvy nebo jiného dokladu o zvýšení majetku ve svěřenskýho fondu zřízeném za soukromým účelem, k němuž došlo jinak než z výnosů majetku, který byl do svěřenskýho fondu vyčleněn.
- [20] Přechodná ustanovení k návrhu novely, čl. II odst. 2. Obdobně pravidlo platí i pro zápis obmyslenýho resp. obmyslených.
- [21] Tzv. urgentní novela občanskýho zákoníku se řeší již od druhé poloviny roku 2014.
- [22] Dne 4. 5. 2016 proběhlo 1. čtení v Poslanecké sněmovně ČR, návrh byl rozeslán výborům k projednání. Podle sdělení zástupce legislativní rady Ministerstva spravedlnosti nejsou zatím, ke dni sepsání tohoto článku, známé poslanecké pozměňovací návrhy, které by se věnovaly tématu svěřenskýho fondů.
- [23] Statistiku využití svěřenskýho fondů Notářská komora ČR ani Ministerstvo spravedlnosti ČR nevedou. Jediné relevantní údaje v tomto směru lze získat na základě daňových registrací svěřenskýho fondů. Nicméně ne všechny fondy splňují kritéria pro registraci k daním. Jednoznačnou informací o využívání tohoto institutu tedy v současné době nelze získat. Neoficiální odhady se pohybují spíše v řádu desítek než stovek.
- [24] Je odůvodněn nezbytností transpozice (nejpozději do 26. 6. 2017) směrnice Evropskýho parlamentu a Rady (EU) 2015/849 ze dne 20. května 2015, o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu, navazující na nařízení Evropskýho parlamentu a Rady (EU) 2015/847 ze dne 20. května 2015, o informacích doprovázejících převody peněžních prostředků, které vstoupily v platnost dne 26. 6. 2015. Účinnými se stanou dne 26. 6. 2017 a do tohoto data tedy mají členské státy povinnost směrnici transponovat.

Exekuce, konkurs a daň z přidané hodnoty

Částka odpovídající dani z přidané hodnoty, obsažená v nejvyšším podání, za něž byl vydražiteli udělen příklep prodávané nemovitosti patří do obchodního majetku povinného, který je plátcem daně z přidané hodnoty, zůstává majetkem povinného až do jejího odvedení na osobní daňový účet povinného vedený u místně příslušného správce daně. Je-li před odvedením této částky prohlášen konkurs na majetek povinného, soud (při výkonu rozhodnutí) nebo soudní exekutor (při exekuci) ji vydá (je povinen ji vydat) jako součást majetku náležejícího do konkursní podstaty úpadce správci konkursní podstaty úpadce, aniž by se o tom vydávalo zvláštní rozhodnutí. Soudní exekutor, který tak neučiní dobrovolně, je ve sporu o vydání této částky do konkursní podstaty úpadce osobou pasivně věcně legitimovanou, jelikož u sebe zadržuje majetek náležející do konkursní podstaty úpadce. Není-li po výzvě splněna povinnost vydat spornou částku do konkursní podstaty úpadce, vznikne právo požadovat zákonný úrok z prodlení.

Odměna insolvenčního správce

Skutečnost, že určitá osoba působila v době po povolení reorganizace po určitou dobu jako insolvenční správce, ještě neznamená, že její odměnu musí nutně představovat částka vypočtená podle ustanovení § 2 vyhlášky č. 313/2007 Sb. za dobu působení této osoby ve funkci. Celková odměna totiž bude za použití ustanovení § 6 vyhlášky č. 313/2007 Sb. rozdělena mezi jednotlivé v řízení činné správce, přičemž součty jejich odměn budou odpovídat jedné celkové odměně insolvenčního správce za celé insolvenční řízení.

Odpovědnost státu za škodu, nezákonné rozhodnutí ČAK

Dovodil-li dovolací soud nedostatek právního základu odškodnění nemajetkové újmy žalobce, jež měla žalobci vzniknout nezákonným rozhodnutím v kárném řízení, vedeném proti němu Českou advokátní komorou podle zákona

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

o advokacii, nemůže již být důvodný ani nárok žalobce na peněžité zadostiučinění za tuto nemajetkovou újmu podle zákona č. 358/1992 Sb., jakož ani nárok na náhradu nákladů, které mu vznikly v kárném řízení.

Odporovatelnost

Smyslem úpravy neúčinnosti právních úkonů dlužníka v insolvenčním zákoně je, aby se osoba dlužníku blízká při právních úkonech s dlužníkem přesvědčila, že je dlužník nečiní v době, kdy je v úpadku, a vede ji k tomu, aby nečinila právní úkony (nepřijímala podle nich plnění) na újmu práv věřitelů dlužníka. Jestliže se tak nezachová, musí být srozuměna s tím, že tento úkon bude v případě rozhodnutí o úpadku dlužníka insolvenčním správcem zpochybněn.

Zástupce účastníka

V případě pochybností o tom, zda postačuje k efektivní obraně práv a oprávněných zájmů jen poskytování poučovací povinnosti či je potřebné žalobci k ochraně jeho práv ustanovit práva znalého zástupce, je třeba s ohledem na ochranu ústavně zaručeného práva žalobce na právní pomoc a s tím spojeného práva na přístup k soudu rozhodnout ve prospěch ustanovení zástupce.

Odměna správce konkursní podstaty

Odměna správce konkursní podstaty, jímž je advokát sdružený ke společnému výkonu advokacie, se nestává spoluvlastnictvím účastníků sdružení ve smyslu § 834 obč. zák.

Zpeněžení majetkové podstaty

Aplikace ustanovení § 305 odst. 2 insolvenčního zákona je možná teprve po schválení konečné zprávy.

Směnky a právo EU

Je-li u soudu příslušného podle článku 2 nařízení Brusel I a ustanovení § 85 odst. 1 nebo 3 o. s. ř. (resp. § 85a o. s. ř.) k projednání a rozhodnutí žaloby směnečného věřitele proti výstavci směnky vlastní současně podána žaloba také proti směnečnému rukojmímu s bydlištěm v jiném členském státě Evropské unie, použije se pro určení soudu příslušného k projednání a rozhodnutí takové žaloby (neplyne-li příslušnost soudu již z článku 23 či 24, popř. z článku 5 odst. 1 nařízení) článek 6 odst. 1 nařízení.

Insolvence a příslušenství pohledávky

Příslušenství pohledávky (byť vzniká později, právní mocí soudního rozhodnutí o přiznání náhrady nákladů řízení) nemůže mít z hlediska možnosti uspokojení pohledávky (jistiny) a jejího případného exekučního vymožení jiné (lepší) pořadí než pohledávka (jistina) samotná.

Účetní a daňové poradenství

Bez vyhodnocení, zda nesprávnost obsažená v daňovém přiznání věcně spočívá v pochybení, k němuž došlo již při vedení daňové evidence, či v pochybení při činnostech, které vedení daňové evidence překračují, nelze náležitě po-

soudit, zda byla škoda způsobena činností náležející do sféry účetního poradenství či do oblasti vyhrazené poradenství daňovému.

Leasing

Účelem současného uzavření jak kupní, tak leasingové smlouvy je u tzv. zpětného leasingu to, aby původní vlastník věci získal prodejem věci finanční prostředky, a současně aby mohl věc nadále užívat při plnění podmínek leasingové smlouvy. Účel obou závislých smluv nevyžaduje, aby byla věc nejprve fyzicky předána do moci kupujícího (leasingového pronajímatele), a poté opět fyzicky vrácena do moci leasingového nájemce (prodávajícího). U tzv. zpětného leasingu není proto vyloučeno, aby si strany sjednaly způsob, jímž jak k převodu vlastnického práva na leasingového pronajímatele, tak k převzetí předmětu leasingu leasingovým nájemcem může dojít jedním právním úkonem (převzetím, o němž je sepsán jeden předávací protokol).

Vedlejší účastník

Skutečnost, že se mohou změnit práva a povinnosti samotné společnosti, v níž je vedlejší účastník členem statutárního orgánu, neznamená změnu právního postavení člena statutárního orgánu.

Osvojení

O platnosti blanketového souhlasu k osvojení musí být rozhodováno v režimu úřadovací žaloby podle ustanovení § 80 písm. c) o. s. ř., a nikoliv v rámci řízení incidenčního podle ustanovení § 180a o. s. ř.

Plná moc

K vyloučení osoby zástupce ze zastupování nestačí pouhá možnost střetu se zájmy zastoupeného; tento rozpor musí existovat a musí být v řízení zjištěn (postaven najisto). Byl-li takto zjištěn střet zájmů mezi účastníkem a jeho zástupcem na základě plné moci, soud dále jedná jen s účastníkem.

Reorganizace a zánik závazku

Obsah reorganizačního plánu je pro dlužníka a věřitele závazný a nelze připustit jeho dodatečně zpochybnění. Připuštění možnosti dodatečného zpochybnění zařazení věřitelů do jednotlivých skupin věřitelů by vedlo k tomu, že by věřitelé po nabytí účinnosti reor-

ganizačního plánu vznášeli vůči dlužníku nové požadavky. Závěr, že měli být zařazeni do jiné skupiny věřitelů, event. že jejich pohledávka neměla být dotčena reorganizací (§ 337 odst. 3 a 4 insolvenčního zákona), by pak mohl vést až k tomu, že dlužník nebude schopen splnit přijatý reorganizační plán. Takto nově se objevil nárok by totiž mohly překročit možnosti dlužníka, s nimiž počítal předkladatel reorganizačního plánu. Dalším důsledkem by bylo zkrácení výsledků hlasování o přijetí reorganizačního plánu. Až po jeho schválení insolvenčním soudem by se totiž dodatečně ukázalo, že někteří věřitelé hlasovali o přijetí reorganizačního plánu v rámci určité skupiny věřitelů, ač správně jejich pohledávka patřila do skupiny jiné (a měla by být uspokojena podle podmínek určených reorganizačním plánem pro tuto jinou skupinu věřitelů).

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Advokacie

V rámci srovnání dosaženého vzdělání získaného v zahraničí se vzděláním dosahovaným na vnitrostátních právnických fakultách členský stát EU může zvážit objektivní rozdíly jak v právním rámci předmětného povolání v členském státě původu, tak v oblasti jeho působení. V případě povolání advokáta (tj. i advokátního koncipienta) musí členský stát provést srovnávací zkoušku diplomů a současně zvážit rozdíly mezi relevantními vnitrostátními právními řády. Pokud ze srovnání vyplývá, že znalosti a kvalifikace odpovídají pouze částečně, má hostitelský členský stát právo vyžadovat, aby zájemce prokázal, že má chybějící znalosti a kvalifikaci. V takovém případě je na příslušných vnitrostátních orgánech, aby posoudily, zda znalosti získané v hostitelském členském státě, ať již v rámci studií nebo prostřednictvím praktických zkušeností, mohou být postačující jako důkaz získání chybějících znalostí. Česká právní úprava přístupu k výkonu činnosti advokátního koncipienta (§ 37 odst. 1 písm. b) zákona o advokacii) uvedenému neodporuje a je výrazem vnitrostátní regulace přístupu k výkonu regulovaných povolání.

Průmyslový vzor

Posouzení zápisné způsobilosti (zejména novosti a individuální povahy) průmyslového vzoru při žalobě na jeho ochranu soud neprovádí,

a to ani za situace, kdy tuto otázku již zkoumal Úřad průmyslového vlastnictví z jiného než namítaného důvodu nezpůsobilosti registrace (byť v rámci posuzování rozsahu ochrany může soud zkoumat naplnění podmínky, která je svým slovním vymezením shodná s podmínkou zkoumanou i při posuzování zápisné způsobilosti – např. celkový dojem působící na informovaného uživatele).

Výpověď z nájmu bytu

Jestliže dal pronajímatel nájemci výpověď z nájmu bytu do 31. 12. 2013, posoudí se její platnost vždy podle úpravy účinné v době, kdy byl tento právní úkon učiněn. Pro posouzení otázky neplatnosti výpovědi z nájmu bytu, včetně naplnění uplatněného výpovědního důvodu, jsou pak právně významné pouze skutečnosti, které byly dány v době, kdy pronajímatel výpověď z nájmu bytu doručil nájemci. Při právním posouzení platnosti výpovědi nelze zohlednit skutkové okolnosti nastalé po tomto okamžiku, ani změnu právní úpravy. Při posuzování otázky neplatnosti výpovědi z nájmu bytu pro rozpor s dobrými mravy jsou právně významné pouze skutečnosti, které byly objektivně dány v době, kdy pronajímatel výpověď z nájmu bytu doručil nájemci; okolnosti nastalé po tomto okamžiku nelze při tomto právním posouzení zohledňovat (stejně jako jiné skutečnosti významné pro platnost výpovědi).

Smlouva o dílo

Ustanovení § 544 odst. 1 obč. zák. poskytuje ochranu především objednateli v situaci, kdy (za splnění dalších podmínek) závazek k provedení díla zanikl z důvodu, za který objednatel neodpovídá. V případě zániku závazku provést dílo se nemůže dostat ten, kdo smlouvu porušil (zhotovitel), do výhodnějšího postavení než v případě, kdyby závazek nezanikl a smlouva byla řádně splněna. Toto hledisko nelze při výkladu ustanovení § 544 odst. 1 obč. zák. pomínout, a proto výše nároku zhotovitele na úhradu toho, o co se objednatel zhotovováním věci obohatil, nemůže přesáhnout cenu díla sjednanou ve smlouvě o dílo.

Spotřebitelská smlouva a směnka

Zajišťuje-li indosovaná směnka pohledávku remitenta za žalovaným ze spotřebitelské smlouvy, náleží žalovanému námitky vůči nabyvateli směnky zakládající se na jeho vztazích k remitentovi bez zřetele k tomu, zda nový majitel při nabyvání směnky jednal vědomě na škodu dlužníka (čl. I. § 17 směnečného zákona).

Bezdůvodné obohacení a DPH

Výši bezdůvodného obohacení spočívajícího v užívání nemovitosti bez právního důvodu lze určit peněžitou částkou, která odpovídá částkám vynakládaným obvykle v daném místě a čase na užívání obdobných nemovitostí, zpravidla právě formou nájmu. Okolnost, že účastníci neplatné nájemní smlouvy k nájemnému sjednali DPH, stejně jako okolnost, zda se plátce DPH rozhodl, že u nájmu nebytových prostor jiným plátcům pro účely uskutečňování jejich ekonomických činností se uplatňuje tato daň, či dokonce okolnost, zda plátce daně skutečně oznámil správci daně nejpozději do 30 dnů ode dne uzavření nájemní smlouvy uplatňování této daně, není pro posouzení výše bezdůvodného obohacení významná. Požadavek na navýšení peněžitě náhrady z bezdůvodného obohacení o daň z přidané hodnoty nemá oporu v právních předpisech.

Odporovatelnost

Ke zkrácení uspokojení vymahatelné pohledávky věřitele nemůže dojít, zmenší-li se sice majetek dlužníka, avšak vlastní-li dlužník navzdory odporovanému právnímu úkonu a dalším svým dluhům takový majetek, který sám o sobě postačuje k tomu, aby se z něho věřitel uspokojil. V případě, že dlužníkův právní úkon neměl za následek zmenšení jeho majetku, neboť za převedené věci, práva nebo jiné majetkové hodnoty obdržel jejich obvyklou cenu nebo mu za ně byla jinak poskytnuta přiměřená (rovnocenná) náhrada, rovněž nemůže dojít ke zkrácení uspokojení věřitelovy pohledávky; i když má dluhy, nenastalo v důsledku tzv. ekvivalentního právního úkonu zmenšení dlužníkovy majetku a k uspokojení věřitelovy pohledávky může sloužit dlužníkův majetek – i když změnil podobu svých aktiv – ve stejné hodnotě (ceně), jako kdyby k těmto právním úkonům nedošlo. Rozhodným okamžikem pro posouzení ekvivalentnosti převodu dlužníkových věcí, práv nebo jiných majetkových hodnot je jeho účinnost; u nemovitostí zapsovaných do katastru nemovitostí je jím den, k němuž nastaly účinky vkladu práva do katastru nemovitostí. Pro závěr, že se dlužníkův majetek následkem převodu věci, práva nebo jiné majetkové hodnoty na jiného nesnížil, není bez dalšího významný jen obsah smlouvy nebo jiného ujednání. O tzv. ekvivalentní právní úkon dlužníka jde jen tehdy, jestliže za převedené věci, práva nebo jiné majetkové hodnoty se dlužníku opravdu (reálně) dostala jejich obvyklá cena nebo jiná skutečně přiměřená (rovnocenná) náhrada. Obdržel-li dlužník za převedené věci, práva nebo jiné majetkové hodnoty od nabyvatele skutečně (reálně) je-

jejich obvyklou cenu nebo mu za ně byla jinak poskytnuta přiměřená (rovnocenná) náhrada, nejedná se o zkracující právní úkon ve smyslu ustanovení § 42a obč. zák.

Náklady řízení

Úspěch ve věci při rozhodování o náhradě nákladů potřebných k účelnému uplatňování nebo bránění práva proti účastníku, který ve věci úspěch neměl, se poměruje ve smyslu § 142 o. s. ř. Úspěch účastníka podle § 142 odst. 1 o. s. ř. v řízení o zaplacení peněžitě pohledávky se poměruje i co do úspěchu ohledně uplatněného úroku z prodlení.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Dědické řízení a pravomoc soudu

V případech, kdy jsou předmětem dědictví po zůstaviteli nemovitosti ležící na území Slovenské republiky, je – bez ohledu na státní příslušnost zůstavitele – ve smyslu ustanovení § 45 odst. 1 písm. c) zákona č. 97/1963 Zb. účinného pro Slovenskou republiku dána výlučná pravomoc slovenského soudu k jejich projednání.

Místní příslušnost v řízení ve věcech péče o nezletilé

Při úvaze soudu o tom, zda v případě, že se změnil okolnosti, podle nichž se posuzuje příslušnost ve věci péče o nezletilého, může (na návrh nebo i bez návrhu) rozhodnout o přenesení příslušnosti na jiný soud podle ustanovení § 177 odst. 2 o. s. ř., je rozhodným hlediskem – v souladu s ustanovením § 177 odst. 2 o. s. ř. i s ustálenou judikaturou soudů – zájem nezletilého na takovém postupu, uvažovaný především ve vztahu ke konkrétnímu řízení, a nikoli okolnost, zda řízení o návrhu, jímž byla místní příslušnost soudu založena podle ustanovení § 88 písm. c) o. s. ř., již bylo pravomocně skončeno. Předpoklad pravomocného skončení řízení o konkrétním návrhu ve věci péče o nezletilého z ustanovení § 177 odst. 2 o. s. ř. nevyplývá a zcela by popíral účel institutu přenesení příslušnosti, neboť v rozhodující hledisko pro takový postup, tedy zájem nezletilého, zcela vylučoval. Obecně není vyloučeno, aby o přenesení příslušnosti na jiný soud podle ustanovení

PPS
advokáti

Důvěra a podpora našich klientů, stejně jako pracovní nasazení a výsledky celého našeho týmu jsou hlavními faktory dosavadního úspěšného fungování završeného získáním ocenění **» Právnická firma roku pro regionální kancelář «** v soutěži pořádané společností EPRAVO.CZ

Na trhu právních služeb od roku 2002

Hradec Králové

Velké náměstí 135/19
500 03 Hradec Králové
Tel: +420 495 512 831-2

Praha

Římská 14
120 00 Praha 2
tel. +420 224 237 905

Vysoké Mýto

Jiráskova 154
566 01 Vysoké Mýto
tel. +420 465 423 200

Rychnov nad Kněžnou

Poláčkovo náměstí 85
516 01 Rychnov nad Kněžnou
tel.+420 494 321 351

Kolín

Chelčického 1380
280 02 Kolín
tel. +420 777 783 098

www.ppsadvokati.cz

§ 177 odst. 2 o. s. ř. rozhodl soud příslušný podle ustanovení § 88 písm. c) o. s. ř. i v průběhu konkrétního probíhajícího řízení ve věci péče o nezletilého, je-li to v jeho zájmu.

Insolvence

Důvodem k zamítnutí insolvenčního návrhu věřitele v řízení před soudem prvního stupně je i to, že v insolvenčním řízení vyjde najevo, že sporné skutečnosti týkající se pohledávky, kterou je insolvenční navrhovatel povinen doložit, nebude možné osvědčit pouze listinami a že provedením věcně (okruhem sporných skutečností) opodstatněných důkazů (výsledkem účastníků, výsledkem svědků, znaleckými posudky, ohledáním apod.) by insolvenční soud nahrazoval sporné řízení o takové pohledávce.

Jmenování chybějících členů představenstva nebo dozorčí rady

Řízení o jmenování chybějících členů představenstva či dozorčí rady je řízením ve statusových věcech obchodních společností, které lze zahájit pouze na návrh. Aktivní legitimace svědčí tomu, kdo má na jmenování chybějících členů představenstva či dozorčí rady právní zájem. Akcionář má bezesporu zájem na tom, aby oba obligatorně zřízené volené orgány společnosti byly obsazeny v souladu se zákonem a stanovami. Nicméně z uvedeného nelze bez dalšího dovozovat právní zájem akcionáře na jmenování chybějících členů představenstva či dozorčí rady soudem podle § 194 odst. 2 a § 200 odst. 3 obch. zák. Postup podle citovaných ustanovení je krajním řešením (ultima ratio), k němuž je na místě přikročit až tehdy, nemůže-li jmenovat chybějící členy v rozumné době příslušný orgán společnosti. Zpravidla nebude potřebný právní zájem na jmenování chybějících členů dozorčí rady svědčit akcionáři, který může s využitím postupu podle § 181 obch. zák. dosáhnout jejich jmenování usnesením valné hromady. To platí i tehdy, není-li valná hromada schopna přijímat rozhodnutí jen proto, že mezi třemi akcionáři společnosti, disponujícími dohromady 50 % všech hlasů spojených s akciemi emitovanými společností] na straně jedné a zbyvajícím akcionářem, disponujícím zbyvajících 50 % všech hlasů spojených s akciemi emitovanými společností] na straně druhé, existují závažné rozpory, pro které nejsou s to se shodnout ani na osobách členů volených orgánů. Institut jmenování chybějících členů dozorčí rady neslouží k řešení sporů mezi akcionáři; jsou-li mezi akcionáři společnosti natolik nepřekonatelné rozpory, že jim brání v přijetí rozhodnutí valné hromady o jmenování členů dozorčí rady (a v důsledku

toho není obsazen orgán, který podle stanov jmenuje členy představenstva), je na místě postupovat podle § 68 odst. 6 písm. a) nebo c) obch. zák. Akcionáři, jenž nemá právo požádat o svolání valné hromady podle § 181 obch. zák., bude naopak zpravidla právní zájem na jmenování chybějících členů dozorčí rady podle § 194 odst. 2 a § 200 odst. 3 obch. zák. svědčit. Obdobně tomu může být (podle okolností případu) i tehdy, půjde-li o akcionáře, který se na „patové“ situaci ve společnosti (neschopnosti valné hromady přijímat rozhodnutí pro existující rozpory mezi některými akcionáři) nepodílí a současně nedisponuje počtem hlasů potřebným k přijetí usnesení valné hromady o volbě členů dozorčí rady.

Odpovědnost státu za škodu

Vychází-li soud z analogického použití ustanovení zákona o odpovědnosti za škodu způsobenou rozhodnutím o vazbě (§9 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb.) ve vztahu k tomu, na němž byla vazba vykonána, jestliže bylo proti němu řízení zastaveno, byl-li obžaloby zproštěn nebo byla-li věc postoupena jinému orgánu, je takové právní posouzení nesprávné, neboť se promítlo i do nesprávného stanovení výše přiměřeného zadostiučinění v neprospěch poškozeného žalobce.

Souhlas poškozeného s trestním stíháním

Zpětvzetí již uděleného souhlasu poškozeného s trestním stíháním obviněného pro skutek, v němž byl původně spatřován některý z trestných činů uvedených v § 163 odst. 1 tr. ř., nebrání orgánu činnému v trestním řízení přezkoumat a posoudit, zda s ohledem na probíhající dokazování nemohou jeho výsledky případně odůvodnit změnu právní kvalifikace posuzovaného skutku podle ustanovení o takovém trestném činu, jehož stíhání není podmíněno souhlasem poškozeného. Pokud orgán činný v trestním řízení dospěje k takovému závěru a postupuje podle § 160 odst. 6 tr. ř. (popř. § 190 odst. 2 tr. ř., § 225 odst. 2 tr. ř.), lze pokračovat pro daný skutek v trestním stíhání navzdory zpětvzetí souhlasu poškozeného.

Insolvence a zajištění dluhu

I podle ustanovení § 2 písm. g/ insolvenčního zákona ve znění účinném před 1. lednem 2014 platilo, že pro účely uspokojení pohledávky v insolvenčním řízení vedeném na majetek dlužníka byl za zajištěného věřitele pokládán věřitel, jehož pohledávka je zajištěna majetkem, který

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

náleží do majetkové podstaty, a to jen (pouze) zástavním právem, zadržovacím právem, omezením převodu nemovitosti, zajišťovacím převodem práva nebo postoupením pohledávky k zajištění anebo obdobným právem podle zahraniční právní úpravy. Jde, a i před 1. lednem 2014 šlo, o výčet taxativní.

Zpronevěra učiněná advokátem

Jestliže advokát převezme do úschovy na základě smlouvy o úschově finanční prostředky, které pro něj jsou cizí věcí, aby s nimi naložil způsobem ujednaným ve smlouvě, a poté s nimi naloží v rozporu se smluvními podmínkami tak, že si je присvojí, čímž způsobí klientům (svěřitelům) škodu, jde o trestný čin zpronevěry podle § 206 tr. zákoníku, a nikoliv o trestný čin porušení povinnosti při správě cizího majetku podle § 220 tr. zákoníku. U trestného činu porušení povinnosti při správě cizího majetku je vznik škody spojen s nakládáním s cizím majetkem v rozporu s tím, jak byl pachatel povinen takový majetek opatrovat nebo spravovat, avšak záměrem pachatele není ani vlastní prospěch, ani prospěch nikoho jiného.

Výpověď z nájmu bytu

Skutečnost, že právní úprava nemá ve výčtu výpovědních důvodů výslovně uvedeny výpovědní důvody „dvou bytů“ a „neužívání bytu“, nemůže být důvodem, pro který by mohla být výpověď neplatná pro rozpor s dobrými mravy. Při posuzování otázky neplatnosti výpovědi z nájmu bytu pro rozpor s dobrými mravy jsou právně významné pouze skutečnosti, které byly objektivně dány v době, kdy pronajímatel výpověď z nájmu bytu doručil nájemci; okolnosti nastalé po tomto okamžiku nelze při tomto právním posouzení zohledňovat. Změnu právní úpravy týkající se výpovědních důvodů nelze za takovouto právně významnou skutečnost považovat.

Exekuce, postoupení pohledávky

Každý účastník rozvrhové fáze výkonu rozhodnutí (exekuce) může pohledávku popřít písemně ve lhůtě 15 dnů ode dne zveřejnění oznámení nebo při rozvrhovém jednání, požá-

dal-li (popř. požádal-li o to jiný účastník), aby jednání k rozvržení rozdělované podstaty bylo nařízeno. Jiný prostor pro popření pohledávky účastník rozvrhové fáze výkonu rozhodnutí (exekuce) nemá.

Cena obvyklá

Obvyklou cenou se pro účely zákona č. 151/1997 Sb. o oceňování majetku rozumí cena, která by byla dosažena při prodejích stejného, popřípadě obdobného majetku nebo při poskytování stejné nebo obdobné služby v obvyklém obchodním styku v tuzemsku ke dni ocenění. Přitom se zvažují všechny okolnosti, které mají na cenu vliv, avšak do její výše se nepromítají vlivy mimořádných okolností trhu, osobních poměrů prodávajícího nebo kupujícího ani vliv zvláštní oblíbenosti. Mimořádnými okolnostmi trhu se rozumí například stav tisně prodávajícího nebo kupujícího, důsledky přírodních či jiných kalami. Osobními poměry se rozumí zejména vztahy majetkové, rodinné nebo jiné osobní vztahy mezi prodávajícím a kupujícím. Zvláštní oblíbenost se rozumí hodnotou přikládáná majetku nebo službě vyplývající z osobního vztahu k nim.

Náhrada škody, dohled nad pacientem umístěným v domově se zvláštním režimem podle zákona o sociálních službách

Náležitý dohled nad pacientem umístěným v domově se zvláštním režimem podle zákona o sociálních službách neznamena vždy nepřetržitý a bezprostřední dohled „na každém kroku“, avšak v závislosti na konkrétních okolnostech musí být vytvořeny takové podmínky, aby si pacient v době, kdy není pod bezprostředním dohledem personálu, sám nezpůsobil újmu na zdraví či životě. Nelze stanovit taxativní (úplný) výčet povinností, které musí být vždy dodrženy, stejně tak nelze například stanovit, jaká má být frekvence kontrol. Provoz takového zařízení s sebou přináší zvýšené nároky, a to zejména na kvalifikaci personálu (§ 110 odst. 4 zákona o sociálních službách), který musí být schopen v konkrétním případě rozpoznat a vyhodnotit, jakou péči daný pacient vyžaduje a jak intenzivní dohled nad ním má být. Lidská důstojnost je důležitou hodnotou, kterou je třeba chránit i u osob postižených těžkou demencí, ovšem ve srovnání s ní je život a zdraví hodnotou nepoměrně významnější; opatření omezující pohyb pacienta jsou přijatelná právě tehdy, jsou-li způsobilá eliminovat nebezpečí hrozící životu či zdraví disabilního pacienta.

Pravomoc soudu

Smlouva o převodu dobývacího prostoru podle § 27 odst. 7 horního zákona je veřejnoprávní smlouvou ve smyslu § 162 správního řádu, na kterou dopadá působnost správního řádu v části páté. Aplikovatelnost správního řádu do poměrů těchto smluv vyplývá i z § 41 horního zákona, který vymezuje výluky vylučující obecnou aplikovatelnost předpisů o správním řízení pouze v případě řízení podle § 3 odst. 3, § 6, 13, 14, 14a, 14b, 14c a 32a. Spory z veřejnoprávních smluv upravuje ustanovení § 169 správního řádu zákonem založenou kompetencí správních orgánů. Podle § 169 odst. 1 písm. e) správního řádu spory z veřejnoprávních smluv rozhoduje správní orgán, který k jejím uzavření udělil souhlas, jde-li o veřejnoprávní smlouvu podle § 162.

Spoluvlastnictví

Již samotná podstata spoluvlastnického poměru je z povahy věci spojena vždy s nutností vědomí, že o společných záležitostech týkajících se společných věci rozhodují vždy spoluvlastníci, kteří namnoze nemusí vystupovat jednotně a mohou zastávat i odlišné názory, a stejně tak si každý ze spoluvlastníků musí být vědom, že druhý spoluvlastník může kdykoliv uplatnit právo na zrušení spoluvlastnictví (nejsou-li splněny předpoklady odkladu zrušení spoluvlastnictví). Otázku možného zneužití práva při uplatnění požadavku na zrušení a vypořádání spoluvlastnictví je nutno vždy nahlížet primárně také z hlediska zákonem výslovně zdůrazněné maximy, že nikdo nemůže být nucen setrvat ve spoluvlastnictví (§ 1140 odst. 1 o. z.) se zákonem stanovenými výjimkami reflektujícími toliko dočasné okolnosti (§ 1140 odst. 2 o. z.), z čehož vyplývá, že zjevné zneužití práva domáhat se likvidace spoluvlastnického poměru bude v praxi záležitostí zcela výjimečnou.

Směnky, exekuce a SJM

Pro úspěch manžela povinného při uplatňování jeho vylučného vlastnického práva podle § 267 odst. 1 písm. a) o. s. ř. k majetku, který by, nebýt smlouvy o zúžení společného jmění manželů, patřil do společného jmění povinného a jeho manžela, jenž byl postižen exekucí pro vymožení závazku vzniklého jen povinnému po uzavření smlouvy o zúžení společného jmění manželů, je významná nejen vědomost věřitele o obsahu smlouvy o zúžení společného jmění, ale i vědomost manžela povinného o budoucím závazku jeho manžela. To platí nejen pro vylučovací žaloby, jimiž uplatňuje manžel povinného právo k majetku, který získal smlouvou o zúžení společného jmění manželů,

ale i v případě exekuce, nařízené k vymožení pohledávky ze směnky, která byla původně vystavena jako blankosměnka (byť „vymáhanou“ pohledávkou je pohledávka na zaplacení směnky, je pro řešení otázky doby vzniku této pohledávky (pro účely posouzení, zda se tak stalo před nebo po zúžení společného jmění manželů) podstatné i to, kdy vznikla blankosměnkou zajištěná pohledávka).

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Opatrovník právnické osoby

Je-li jiný člen orgánu, který je oprávněn za právnickou osobu jednat (ať již jde o člena statutárního orgánu či o likvidátora – viz § 193 věta první o. z.), nelze opatrovníka podle § 165 odst. 2 o. z. jmenovat. Obdobně, má-li již právnická osoba jmenovaného opatrovníka, který je oprávněn za ni jednat, z jiného důvodu (srov. např. § 165 odst. 1 o. z.), není na místě postupovat podle § 165 odst. 2 o. z., i kdyby byly zájmy člena statutárního orgánu v rozporu se zájmy právnické osoby a nebyl zde jiný člen orgánu, oprávněný za právnickou osobu jednat. Jakkoliv totiž opatrovník není orgánem společnosti, je oprávněn za právnickou osobu právně jednat (§ 487 odst. 1 věta druhá o. z.) a není důvodu jmenovat (dalšího) opatrovníka podle § 165 odst. 2 o. z. V poměrech obchodních korporací nelze přehlížet ani to, že konflikt zájmů členů (statutárních) orgánů a obchodních korporací řeší § 54 z. o. k. Splnili-li člen (statutárního) orgánu svoji informační povinnost podle § 54 odst. 1 a 2 z. o. k. a nepozastavili mu kontrolní či nejvyšší orgán obchodní korporace výkon jeho funkce (§ 54 odst. 4 z. o. k.), může obchodní korporaci zastupovat bez ohledu na střet zájmů; ustanovení § 437 o. z. se v takovém případě neuplatní. Pak ani nelze obchodní korporaci jmenovat opatrovníka podle § 165 odst. 2 o. z. (pro takový postup není důvod, neboť obchodní korporace má člena statutárního orgánu oprávněného za ni jednat). Avšak poruší-li člen statutárního orgánu povinnost informovat o (možném) střetu zájmů podle § 54 odst. 1 a 2 z. o. k., brání existující rozpor zájmů tohoto člena statutárního orgánu se zájmy obchodní korporace tomu, aby za obchodní korporaci právně jednal (na jednání takového člena statutárního orgánu dopadá § 437 o. z. se všemi důsledky z toho plynoucími). Jsou-li splněny ostatní podmínky § 165 odst. 2 o. z., lze takové obchodní korporaci i jmenovat opatrovníka podle posledně označeného ustanovení.

Splnění závazku

Pokud dlužník při plnění závazku určí v souladu s § 330 odst. 1 obč. zák., na který závazek plní, např. uvedením čísla faktury jakožto variabilního symbolu, pak ex lege v okamžiku splnění (platby) zaniká závazek takto určený dlužníkem (§ 324 odst. 1 obč. zák.). Právní následky takového úkonu nelze dodatečně změnit dopisem dlužníka s informací, že měl v úmyslu plnit na jiný závazek.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Výkon rozhodnutí prodejem podniku

Účet založený správcem podniku podle ustanovení § 338k odst. 1 věta třetí o. s. ř. ve znění do 31. 12. 2012 je jen dalším účtem patřícím k podniku a slouží k jeho provozování. Z § 338k odst. 1 o. s. ř. ve znění do 31. 12. 2012, ani z dalších ustanovení upravujících výkon rozhodnutí prodejem podniku nevyplývá, že by mělo jít o účet, který s podnikem nesouvisí a nepatří k němu. Jeho zvláštností je pouze způsob založení – i když je na jméno povinného, může ho založit jen správce podniku – a omezení dlužníků povinného, kteří musí své peněžité dluhy plnit jen na tento účet (§ 338k odst. 1 věta třetí, odst. 3 o. s. ř. ve znění do 31. 12. 2012). S účtem založeným podle § 338k odst. 1 o. s. ř. soud (soudní exekutor) nakládá v exekučním řízení stejně jako s dalšími účty sloužícími k provozování podniku.

Soudní poplatky

Neměli povinnost zaplatit soudní poplatek za odvolání původní žalobce (neboť byl od jeho placení osvobozen podle § 11 odst. 2 písm. n) zákona o soudních poplatcích), nemá tuto povinnost ani jeho procesní nástupce, který do řízení vstoupil podle § 107a o. s. ř. až po podání odvolání. Uvedené platí bez zřetele k tomu, že na procesního nástupce nepřechází osobní osvobození původního účastníka podle § 11 odst. 2 zákona o soudních poplatcích (ani osvobození přiznané původnímu účastníku řízení podle § 138 o. s. ř.). Po procesním nástupci tak nelze požadovat, aby zaplatil soudní poplatek za odvolání podané jeho procesním předchůdcem, jenž byl od placení soudních poplatků osvobozen podle § 11 odst. 2 písm. n) zákona o soudních poplatcích, a odvolací řízení nelze

zastavit pro nezaplacení takového poplatku podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích.

Obsazení soudu

Nařídí-li odvolací soud podle ustanovení § 221 odst. 2 o. s. ř., aby věc v dalším řízení projednal a rozhodl jiný senát (samosoudce), nemohou se takto vyloučení soudci nebo přísedící podílet u soudu prvního stupně ani v budoucnu na projednání a rozhodování stejné věci. Na základě postupu odvolacího soudu podle tohoto ustanovení však nejsou vyloučeni všichni soudci (přísedící), kteří se v průběhu řízení u soudu prvního stupně účastnili na projednání a rozhodování věci, nýbrž jen ti, kteří vydali rozhodnutí, jež odvolací soud zrušil a v němž nebyl dodržen závazný právní názor nebo jehož vydání předcházely závažné vady řízení. Na soudce (přísedící), kteří se na vydání tohoto rozhodnutí nepodíleli, se opatření odvolacího soudu nevztahuje, neboť u nich není důvod předpokládat, že by v dalším řízení nerespektovali ve věci vyslovený závazný právní názor nebo nezajistili, aby řízení nebylo zatíženo závažnými vadami, k nimž dříve došlo.

Oddlužení

Věřitel, který nehlasuje o způsobu oddlužení, ač mu zákon toto právo přiznává, tím dává najevo nezáměr o způsob oddlužení k tomu, zda a jak bude oddlužení schváleno. Této nečinnosti věřitele k dalšímu postupu insolvenčního řízení zákon nebrání, na druhé straně však takovému věřiteli nedovoluje formou opravného prostředku zpochybnit rozhodnutí o způsobu oddlužení, které mohl ovlivnit, kdyby předtím nezůstal nečinný tam, kde mu insolvenční zákon umožňoval konat. Věřitelem, který nehlasoval o způsobu oddlužení, se rozumí jak věřitel, který nehlasoval („zdržel se hlasování“) tím, že zůstal zcela nečinný (nevyužil možnosti hlasovat mimo schůzi věřitelů a na schůzi věřitelů se nedostavil), tak věřitel, který svou „aktivitu“ navenek projevil jen tím, že se sice dostavil na schůzi věřitelů, ale přesto nehlasoval o způsobu oddlužení (výslovně prohlásil, že se hlasování zdržuje). Pokud se jedná o poučovací povinnost, insolvenční zákon ani ve spojení s § 5 o. s. ř. nepředjímá potřebu poučit věřitele na schůzi věřitelů (nebo při jejím svolání) o tom, že nebudou-li hlasovat o způsobu oddlužení, vyloučí se tím z možnosti podat odvolání proti usnesení o schválení oddlužení.

Smlouva o převodu bytu nebo nebytového prostoru

Má-li oprávněný nájemce v zákoně upraven způsob, jak se v případě porušení předkupní

ho práva podle § 1187 odst. 1 věty první o. z. domoci vlastnictví jednotky, je podle názoru dovolacího soudu vyloučena úvaha o neplatnosti (zdánlivosti) smlouvy porušující jeho předkupní právo k jednotce při jejím prvním převodu.

Vedlejší účastník

Měl-li soud prvního stupně (nesprávně) za to, že některá z osob vystupuje v nesporném řízení v postavení vedlejšího účastníka (jednal-li s ní tak), jde o vadu, jejíž nápravu je v odvolacím řízení možné zjednat zpravidla tím, že odvolací soud nepřihlédně k úkonům domnělého vedlejšího účastníka, které odporují úkonům hlavního účastníka, na jehož straně domnělý vedlejší účastník vystupoval, resp. tím, že s touto osobou jako s vedlejším účastníkem přestane jednat. Nepřípustnost vedlejšího účastnění může soud deklarovat usnesením, jímž se upravuje vedení řízení. Zruší-li odvolací soud rozhodnutí soudu prvního stupně (také) proto, že v průběhu řízení před soudem prvního stupně vystupoval domnělý vedlejší účastník, aniž by se sám pokusil zjednat nápravu této vady řízení, postupuje nesprávně.

Zvyšování základního kapitálu upisováním akcií

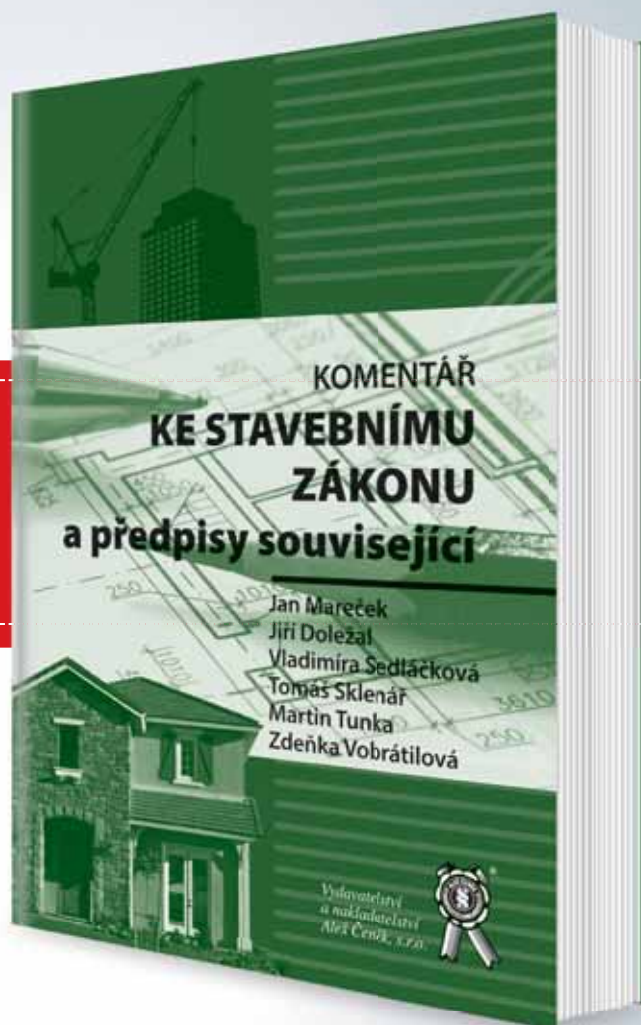
Je-li nová výše základního kapitálu zapsána do obchodního rejstříku a nevyslovi-li soud neplatnost usnesení valné hromady o zvýšení základního kapitálu v řízení podle § 183 obč. zák., nelze následně dovozovat, že ke zvýšení základního kapitálu nedošlo, a to bez ohledu na případné vady upsání akcií.

Uznání dluhu

Při hodnocení toho, zda lze usuzovat, že plněním dlužník uznává i zbytek závazku, je třeba vycházet z celkového jednání dlužníka. Ustanovení § 407 odst. 3 obč. zák. neukládá dlužníku, aby vyjádřil nesouhlas s výší celkové pohledávky, ani kdy tak má učinit. Nesdělil-li dlužník věřiteli nesouhlas s výší celkové pohledávky, nelze dovozovat uznání i zbytku dluhu, resp. závazku vůči věřiteli. Dlužník není povinen sdělovat věřiteli, že se jedná pouze o dílčí platby a že nehodlá zbytek dluhu doplatit, jestliže dal již předtím jasně najevo, že zbytek dluhu neuznává, a z okolností předcházejícím uhrazení dluhu a z jednání dlužníka (uplatnění vad díla, byť ne podle zákona včasné, návrh na vyřízení věci slevou z ceny díla a požadavek na zaplacení nákladů vynaložených na opravu, resp. dokončení díla jiným subjektem) muselo být věřiteli jasné, že dlužník nehodlá celkovou cenu díla uhradit.

**JEN
DO VYPRODÁNÍ
ZÁSOb!**

**AKČNÍ CENA
460 Kč**

KOMENTÁŘ KE STAVEBNÍMU ZÁKONU A PŘEDPISY SOUVISEJÍCÍ

*Jan Mareček, Jiří Doležal, Vladimíra Sedláčková,
Tomáš Sklenář, Martin Tunka, Zdeňka Vobrátilová*

Stavební zákon č. 183/2006 Sb. byl podstatně novelizován zákonem č. 350/2012 Sb. s účinností od 1. 1. 2013. Publikace přináší souborný výklad nového stavebního zákona v jeho platném znění spolu s výkladem jeho prováděcích předpisů a předpisů bezprostředně navazujících, které upravují zejména organizaci a využívání území, jakož i přípravu a povolování staveb a jsou určující pro činnost orgánů územního plánování a stavebních úřadů. Publikace zahrnuje také výklad novelizovaného zákona o vyvlastnění a zákona o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury. Komentář zpracoval autorský kolektiv, který se podílel na přípravě právní úpravy územního plánování a stavebního řádu a jehož členové se soustavně zabývají poznatky z její praktické aplikace. Publikace tak představuje základní pomůcku pro obecní a krajské úřady, jakož i pro projektanty, investory a další účastníky výstavby.

www.alescenek.cz

SPLŇTE SVOJI ZÁKONNOU POVINNOST

Povinnost provádět testy insolvence stanoví obecně závazné právní předpisy

OTESTUJTE, ZDA VAŠÍ SPOLEČNOSTI NEHZOZÍ INSOLVENCE

Testy insolvence mají mimořádný význam pro:

- MANAŽERY KORPORACÍ
- AKCIONÁŘE A SPOLEČNÍKY
- BANKY A DALŠÍ VĚŘITELE

Pravidelnými testy insolvence předcházíte možným důsledkům v případě insolvence společnosti.

VYUŽIJTE PRODUKTOVÉ BALÍČKY PŘIPRAVENÉ NA MÍRU VAŠEHO KONKRÉTNÍHO PŘÍPADU

ZÁKLADNÍ TEST VYZKOUŠEJTE ZDARMA

OTESTUJTE ZDRAVÍ VAŠÍ SPOLEČNOSTI

Vyzkoušejte testy insolvence připravené odborníky na www.insolside.cz

Exekuce a insolvence

Zásada poměrného uspokojení věřitelů v insolvenčním řízení se vztahuje i na soudního exekutora, kterému v průběhu vedení exekuce vznikají náklady (exekuce) uvedené v § 87 odst. 1 exekučního řádu. V okamžiku, kdy soudní exekutor vymohl při provádění exekuce pohledávku (její část), vzniká mu právo na náhradu nákladů řízení. Jestliže má z tohoto titulu pohledávku vůči povinnému – „úpadci“ (insolventnímu dlužníku, ať již vymahatelnou podle příkazu k úhradě nákladů exekuce nebo ne), je povinen ji přihlásit v přihlašovací lhůtě do insolvenčního řízení k jejímu uspokojení z majetkové podstaty „úpadce“ (insolvenčního dlužníka). V opačném případě (rozhodnutím podle ustanovení § 46 odst. 7 exekučního řádu a vydáním vymoženého plnění po odečtení nákladů exekuce) by došlo k nepřipustnému zvýhodnění jednoho z věřitelů „úpadce“ (insolvenčního dlužníka). Aplikovat ustanovení § 46 odst. 7 věta druhá exekučního řádu v jeho doslovném znění proto nelze. Rozhodnutí, jímž soudní exekutor určuje náklady exekuce (pro účely jejich vymožení některým ze způsobů určených v exekučním příkazu k provedení exekuce ukládající zaplacení peněžité částky) [příkaz k úhradě nákladů exekuce] je ve smyslu ustanovení § 109 odst. 1 písm. c/ insolvenčního zákona „prováděním exekuce“, a nikoli jejím „nařízením“.

Zvyšování základního kapitálu úpisováním akcií

Je-li nová výše základního kapitálu zapsána do obchodního rejstříku a nevyslovili soud neplatnost usnesení valné hromady o zvýšení základního kapitálu v řízení podle § 183 obch. zák., nelze následně dovozovat, že ke zvýšení základního kapitálu nedošlo, a to bez ohledu na případné vady úpsání akcií.

Pojištění, náhrada škody

Jestliže se ve smyslu § 2 písm. f) zákona č. 168/1999 Sb. za pojištěného považuje ten, na jehož odpovědnost za škodu se pojištění odpovědnosti vztahuje, pak smyslem této definice je především založit tzv. osobní rozsah pojištění, kdy se pojištění odvíjí od označení vozidla v pojistné smlouvě a pokrývá odpovědnost každé osoby za škodu jeho provozem způsobenou, a to nejen jde-li o provozovatele vozidla, nýbrž i osobu odlišnou, která vozidlo provozovatele v době dopravní nehody řídila a za škodu odpovídá. Zužující výklad vylučující nárok pojistitele, který jako první či jako jediný v plném rozsahu poskytl pojistné plnění, požadovat vypořádání od ostatních zain-

teresoovaných pojistitelů, neodpovídá smyslu úpravy tohoto typu pojištění a vedl by ke komplikaci následných vztahů. V takovém případě by totiž plnivší pojistitel musel uplatnit právo na vypořádání proti samotnému spoluškůdci (provozovateli či řidiči), který by mu byl povinen plnit, ač jinak má právo, aby plnění za něj poskytl jeho pojistitel. Restriktivní výklad pojmu poškozený i striktní podřazení charakteru nároku plničím pojistitelem pouze pod pojem vzájemného vypořádacího nároku podle § 439 obč. zák. by musel nutně vést k závěru, že sám pojištěný, pokud se s pojistitelem spoluškůdce podle míry své účasti vypořádal, neplnil na náhradu škody poškozenému a není oprávněn požadovat, aby takový nárok za něj pojistitel jeho odpovědností uhradil. Tento důsledek by se vymykal smyslu právní úpravy zákonného pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorových vozidel, požadavkům na ochranu poškozeného (pojistitelé by nutně museli začít omezovat svá plnění pouze na rozsah odpovídající míře účasti jimi pojištěné osoby) i na pojistnou ochranu odpovědné osoby, jejíž odpovědnost by v těchto specifických případech nebyla pojištěna, ačkoliv zákon stanoví opak.

Právní úkony

Ujednání smluvních stran, že dodatky smlouvy budou opatřeny vzestupně pořadovým číslem a očíslovány a opatřeny razítkem smluvní strany uzavírající dodatek, je možno posuzovat jen jako ujednání pořádkového charakteru. Pokud právní úkon neměl tyto smluvené náležitosti, nejedná se o takovou vadu, která by mohla způsobit neplatnost právního úkonu.

Bolestné, náhrada škody

Skutkové zjištění, kdy se z hlediska bolesti zdravotní stav ustálil, závisí na vyjádření lékaře, nikoliv na volné úvaze soudu, jedná se o posouzení skutečnosti, k nimž je třeba odborných znalostí ve smyslu ust. § 127 o. s. ř.

Cizinci a jistota

Z pouhé skutečnosti, že není známo, zda soudy cizího státu využívají jim dané možnosti požadovat složení jistoty na náklady řízení od českých žalobců, nelze usuzovat na splnění podmínky materiální vzájemnosti podle § 11 odst. 2 písm. b) z. m. p. s.

Náhrada škody

Věřitel, který (ač tak mohl učinit) v propadlé přihlašovací lhůtě nepřihlásil pohledávku

za dlužníkem do insolvenčního řízení vedeného na majetek dlužníka, nemá podle § 98 a § 99 insolvenčního zákona právo na náhradu škody nebo jiné újmy (způsobené nedobytností pohledávky) vůči osobě uvedené v § 98 odst. 2 insolvenčního zákona, která ve smyslu ustanovení § 98 odst. 1 insolvenčního zákona porušila povinnost podat insolvenční návrh na majetek dlužníka.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Obchodní rejstřík

Byla-li právnická osoba vymazána z veřejného rejstříku po zahájení řízení (dříve, než řízení bylo pravomocně skončeno) a byl-li u příslušného soudu podán návrh na zrušení zápisu o jejím výmazu, závisí rozhodnutí soudu, zda je možné pokračovat v řízení s touto právnickou osobou jako účastníkem řízení, na otázce, zda jsou tu důvody postupovat podle ustanovení § 209 odst. 1 o. z., a tedy zrušit zápis o výmazu právnické osoby z veřejného rejstříku. Protože se jedná o otázku, která může být řešena jen v řízení o zrušení zápisu o výmazu právnické osoby z veřejného rejstříku, jež je řízením ve statusové věci právnické osoby, a kterou se proto soud nemůže v jiném řízení zabývat ani jako otázkou předběžnou, soud řízení podle ustanovení § 109 odst. 1 písm. b) o. s. ř. přeruší do doby, než bude příslušným soudem pravomocně rozhodnuto o návrhu na zrušení zápisu o výmazu právnické osoby z veřejného rejstříku; závěr, že povaha věci neumožňuje pokračovat v řízení s touto právnickou osobou jako s účastníkem řízení, smí učinit a o zastavení řízení podle ustanovení § 107 odst. 5 o. s. ř. smí rozhodnout pouze tehdy, jestliže příslušný soud návrh na zrušení zápisu o výmazu právnické osoby z veřejného rejstříku pravomocně zamítl.

Odporovatelnost

Podmínky odporovatelnosti se posuzují ke dni vzniku právního úkonu [v poměrech § 240 insolvenčního zákona se takto zkoumá, zda v době vzniku právního úkonu bez přiměřeného protiplnění byl dlužník v úpadku, nebo zda takový právní úkon k jeho úpadku vedl (§ 240 odst. 2 insolvenčního zákona)]. Jestliže se i podmínky odporovatelnosti ve smyslu § 240 insolvenčního zákona posuzují ke dni vzniku právního úkonu, znamená to, že ke stejnému okamžiku se zjišťuje i to, zda měl dlužník po uzavření odpo-

rovaného právního úkonu další dostatečný majetek k uspokojení věřitelů (v jejichž prospěch se insolvenční neúčinnost vyslovuje).

Předběžné opatření a exekuce

Podání odvolání (opravného prostředku) proti usnesení insolvenčního soudu o předběžném opatření podle ustanovení § 82 odst. 2 písm. b) insolvenčního zákona nemá ve vztahu k předběžným opatřením umožněnému provedení exekuce (výkonu rozhodnutí) suspenzivní účinek. Není-li překážkou provedení exekuce (výkonu rozhodnutí) zahájení odvolacího řízení o posuzovaném předběžném opatření, nemůže mít na provedení exekuce či výkonu rozhodnutí zpětně vliv ani výsledek odvolacího řízení, tedy i takového rozhodnutí odvolacího soudu, v důsledku něhož předběžné opatření zaniklo.

Protiprávnost

Postrádá-li žalované jednání obviněných rysy protiprávnosti, tedy jeden ze znaků trestného činu ve smyslu § 13 odst. 1 tr. zákoníku, pak není možné, aby takové jednání bylo jakýmkoliv trestným činem.

Náhrada škody a ztížení společenského uplatnění

Předpokladem přiměřeného zvýšení odškodnění stanoveného na základě bodového ohodnocení v lékařském posudku ve smyslu ustanovení § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb. je existence takových výjimečných skutečností, které umožňují závěr, že zejména vzhledem k uplatnění poškozeného v životě a ve společnosti, kupříkladu při uspokojování jeho životních a společenských potřeb, včetně výkonu dosavadního povolání nebo přípravy na povola-

ání, dalšího vzdělávání a možnosti uplatnit se v životě rodinném, politickém, kulturním a sportovním, i s ohledem na věk poškozeného v době vzniku škody na zdraví i na jeho předpokládané uplatnění v životě, nelze omezení poškozeného vyjádřit jen základním odškodněním za ztížení společenského uplatnění. Úsudek soudu o přiměřenosti zvýšení odškodnění podle § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb., vycházející jak z individuálních okolností posuzované věci, tak z obecné zkušenosti soudu, včetně poznatků z jiných posuzovaných případů, musí dbát o to, aby přiznaná výše náhrady za ztížení společenského uplatnění byla založena na objektivních a rozumných důvodech a aby mezi touto přiznanou výší (peněžní částkou) a způsobenou škodou na zdraví existoval vztah přiměřenosti.

Privatizace a ručení

Vypuštěním ustanovení o ručení Fondu ze zákona č. 92/1991 Sb. s účinností ke dni 13. srpna 1993 byl nastolen právní režim, v němž za ty závazky, které přešly v rámci privatizace na nabyvatele privatizovaného majetku později, než dne 12. srpna 1993, Fond neručí. A to nikoliv pouze na základě zákona č. 92/1991 Sb., nýbrž neručí za tyto závazky vůbec; vypuštění ustanovení o ručení Fondu ze zákona č. 92/1991 Sb. je třeba v kontextu vývoje právní úpravy § 15 odst. 3 chápat jako speciální úpravu, již bylo ručení Fondu zrušeno a která vylučuje aplikaci § 477 odst. 3 obč. zák. na ty závazky, k jejichž přechodu na nabyvatele podniku (jeho části) došlo v rámci privatizace podle zákona č. 92/1991 Sb.

Odnětí možnosti jednat před soudem

Odnětím možnosti jednat před soudem je takový postup soudu, jímž znemožnil účastníkovi

řízení realizaci těch procesních práv, která mu zákon přiznává. O vadu ve smyslu tohoto ustanovení jde jen tehdy, jestliže šlo o postup nesprávný (uvažováno z hlediska zachování postupu soudu určeného zákonem nebo dalšími obecně závaznými právními předpisy) a jestliže se postup soudu projevil v průběhu řízení, a nikoliv také při rozhodování.

Odpovědnost státu za škodu

V případě nároku na náhradu nemajetkové újmy, která měla vzniknout v důsledku nepřiměřené délky řízení vedeného před správním orgánem a soudem, jedná za stát Ministerstvo financí dle § 6 odst. 3 zákona č. 358/1992 Sb. pouze tehdy, lze-li řízení před správním orgánem a soudem kvalifikovat z pohledu aplikovatelnosti čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod jako „jedno“ řízení o jednom a též nároku. Tam, kde účastník případně spojí vznik nemajetkové újmy s nepřiměřenou délkou soudního řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, bude v rozsahu takového nároku jménem státu v řízení vystupovat Ministerstvo spravedlnosti (za analogického použití § 6 odst. 2 písm. a) zákona č. 358/1992 Sb.). ●

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Specialisté na hospodářskou soutěž.

hospodářská soutěž

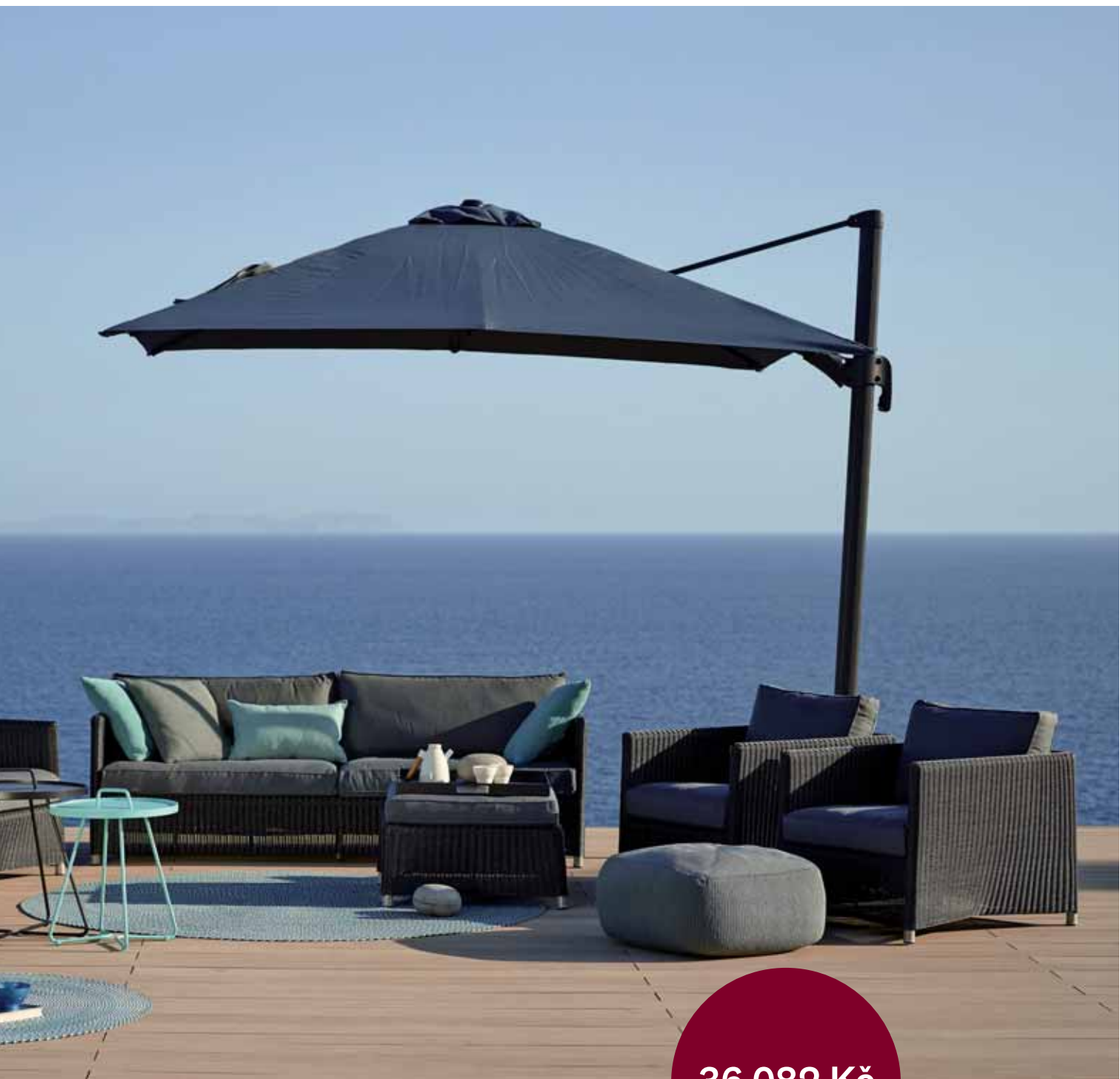
energetika

veřejné zakázky

compliance

Praha Bratislava

Cane-line®

36.082 Kč

STOCKIST
PAVILON.

Praha 2, Vinohradská 1200/50, T/ +420-286 017 701-6
WWW.PAVILON.CZ WWW.STOCKIST.CZ

slunečník **Hyde Hanging**
Cane-Line Design Team

Stockist

Design pro každého

Jaro se nezadržitelně blíží

a většina z nás ráda využije hezkého počasí a možnosti posedět venku na zahradě, balkóně nebo terase. Při výběru venkovního nábytku je ale třeba myslet nejen na estetickou stránku a funkčnost, ale také na snadnou údržbu a skladovatelnost.

Jak tedy vybírat?

Důležité je místo, kde bude nábytek stát: Na jakém podkladu? Pod střechou, nebo pod širým nebem? Bude neustále vystaven slunečním paprskům, nebo bude spíše ve stínu? Pak samozřejmě záleží na tom, kolik jste ochotni investovat.

Nejlevnější variantou

je nábytek plastový, po něm následuje nábytek dřevěný a finančně nejnáročnější je nábytek z hliníkových profilů. Nejlevnější variantou je plastový nábytek, který je také nejméně náročný na údržbu (stačí voda a trocha saponátu). Mimoto je lehký, snadno přenosný a skladný. Nevýhodou je postupné vyblednutí barev a kratší životnost, protože plast snáze podléhá povětrnostním i mechanickým vlivům.

Dřevěný nábytek

je na údržbu i na pořízení náročnější, zato lépe vypadá, je příjemný na dotek a speciálně exotické druhy dřev jsou i velmi odolné. Cena dřevěného nábytku se může pohybovat v řádech tisíců i desetitisíců v závislosti na tvrdosti a původu dřeva. Mezi ekonomičtější varianty patří dřevo smrkové a borovicové, nejvíc naopak stojí exotické dřeviny – eukalyptus, severoamerický akát, teak.

Nejdražší variantou

je nábytek z hliníkových profilů, které jsou k sobě přivařeny a obvykle nastříkány práškovou barvou vytvrzenou ve vypalovací peci. Takový nábytek je velmi odolný vůči povětrnostním vlivům, nereživí a ve spojení s povrchovou úpravou je prakticky bezúdržbový. Stockist vám nabízí i v této kategorii široký výběr, ze kterého jsme vybrali pár tipů.

Zveme vás tedy k návštěvě našeho showroomu nebo našeho e-shopu.

Stockist
PAVILON.

Pavilon, Vinohradská 50, Praha 2,
tel. 286 017 701-6, pavilon@stockist.cz

www.stockist.cz

MAGIS – EASY chair

- design by Jerzy Seymour, 2004
- jednoduchá plastová židle vyrobená z tvrdého polypropylenu
- k dispozici v 9 barvách
- cena 2.710 Kč

HOUE – CIRCLE

- design by Henrik Pedersen
- desku stolu tvoří olejované bambusové lamely, které se snadno udržují
- žulový střed slouží nejen jako dekorace, ale i jako odkládací prostor, např. pro horký hrnec
- kovové nohy jsou práškově lakované černou barvou
- k dispozici ve dvou velikostech (průměr 110 nebo 150 cm)
- cena 18.465 Kč/24.156 Kč

HOUE – CLICK

- design by Henrik Pedersen
- kolekci CLICK tvoří jednoduché a přesto nápadité židle bez i s područkami, židle polohovací, houpací, lehátka a stoličky
- židle mají kovovou konstrukci, bambusové lamely a případné područky z bambusu
- lamely jsou k dispozici ve 14 barvách a lze je libovolně kombinovat, konstrukce je buď v bílé nebo šedé barvě
- cena od 3.964 Kč

CANE-LINE – CHESTER

- design by Cane-line Design Team
- klasická kolekce Chester je charakteristická jednoduchými, přímými liniemi
- její stavební prvky tvoří pohovka (trojsed), křeslo a podnožka
- podnožku lze doplnit skleněnou deskou a může sloužit i jako odkládací stůlek
- materiálem je polyethylenový UV rezistentní výplet, který se velmi snadno udržuje
- k dispozici ve dvou barvách (přírodní a grafitová)
- cena pohovky 50.786 Kč, cena křesla 27.070 Kč, cena podnožky 10.130 Kč (se sklem 11.994 Kč)

Nejinteligentnější manažerský sedan

Mercedes-Benz nabízí svým zákazníkům v nové třídě E velký krok do budoucnosti. Desátá generace manažerského sedanu přináší nové tvůrčí impulzy nejen čistým a zároveň emocionálním designem, ale také velmi kvalitním, exkluzivním interiérem. Ve třídě E navíc slaví světovou premiéru četné technické inovace, které umožňují například komfortní, bezpečnou jízdu na dosud nevidané úrovni a otevírají novou dimenzi v oblasti snižování zátěže řidiče. Informační a zábavní systémy i ovládací systémy nabízejí zcela nové zážitky. Rovněž příkladný je zcela nově vyvinutý vznětový motor, který ve spojení s lehkou konstrukcí a rekordními hodnotami v oblasti aerodynamiky, stanovuje v tomto segmentu měřítko hospodárnosti. Nové vícekomorové vzduchové odpružení, dodávané na přání, zajišťuje vynikající jízdní komfort a vrcholnou úroveň jízdní dynamiky. Třída E je souhrnem svých inovací, mezi které patří například aktivní asistent pro změnu jízdního pruhu, nejinteligentnějším manažerským sedanem.

Z mnoha nových bezpečnostních systémů jsme vybrali dva zástupce:

DRIVE PILOT: Mercedes-Benz činí s tímto systémem další krok na cestě k autonomní jízdě. Jako adaptivní tempomat DISTRONIC dokáže na dálnicích a silnicích automaticky udržovat bezpečný odstup od vpředu jedoucího vozidla a v nové verzi je poprvé také následuje při jízdě rychlostí až 210 km/h. Řidiči je tak usnadňováno řízení, protože v normálním provozu nemusí zasahovat brzděním, ani přidáváním plynu, a navíc je výrazně podporován automatizovaným řízením – dokonce i v mírných zatáčkách. Rovněž jedinečnou je funkce, díky níž dokáže systém při jízdě rychlostí až 130 km/h aktivně zasahovat do řízení i při nejednoznačných

liniích na vozovce, například na staveništích, nebo dokonce zcela bez linií, jen na základě sledování okolních vozidel a paralelních struktur. Systém tak účinně pomáhá řidiči především při jízdě v koloně a dopravních zácpách. Rovněž rozšířená je funkce opětovného rozjezdu, která na dálnicích a silnicích dálničního typu umožňuje automatický rozjezd vozidla během až 30 sekund po zastavení díky adaptivnímu tempomatu DISTRONIC, což výrazně přispívá ke snadnějšímu řízení v takových situacích.

Mezi inovace systému DRIVE PILOT patří také aktivní asistent pro změnu jízdního pruhu. Asistenční funkce s radarovým a kamerovým snímáním podporuje řidiče při změně jízdního pruhu na vícepruhých komunikacích a dokáže sedan řídit do řidičem vybraného jízdního pruhu – například při předjíždění. Jakmile aktivuje řidič ukazatel směru po dobu alespoň dvou sekund, podpoří aktivní asistent pro změnu jízdního pruhu řidiče aktivně v řízení do sousedního jízdního pruhu, pokud je volný.

Asistent řízení při vyhýbacím manévru: Smysluplné rozšíření o rozpoznávání chodců aktivního brzdového asistenta nabízí rovněž nový asistent řízení při vyhýbacím manévru. Pokud řidič v nebezpečné situaci vědomě nebo instinktivně zahájí vyhýbací manévry, může jej funkce podpořit přesně vypočteným zásahem do řízení. Řidič se tak může chodit vyhnout při zachování jízdní stability a snadno se vrátit k jízdě přímým směrem, aby mohl bezpečně pokračovat v jízdě.

Prémiové služby DHL Express za poloviční ceny

DHL Express nově nabízí expresní služby prémiové kvality za bezkonkurenční ceny exkluzivně pro právnické kanceláře i všechny ostatní příznivce médií EPRAVO.CZ

Pro všechny čtenáře médií EPRAVO.CZ jsme připravili speciální cenově výhodnou nabídku, díky které se mohou stát prémiové služby DHL Express Vaší první volbou pro zajištění mezinárodních i tuzemských přepravních potřeb. Ať už pracujete v právnické kanceláři, na pozici manažera právního oddělení nebo podnikáte a zajímáte se o právní otázky, pak je naše nabídka určena přímo pro Vás. Jsme tu my, DHL Express, kteří Vám nasloucháme a děláme maximum pro Vaši spokojenost.

Nyní tak máte možnost využívat prémiové služby DHL Express za bezkonkurenční ceny.

Pro získání 50% slevy na přepravné nám o sobě dejte vědět, vyplňte webový formulář na shipping.dhl.cz/epravo a získejte unikátní nabídku pro Vaši společnost. Případně kontaktujte naši DHL zákaznickou linku, a to telefonicky na čísle 840 103 000 nebo mailem na adresu infolinka@dhl.com. V obou případech stačí nahlásit heslo „EPRAVO“ a naši pracovníci Vám rádi pomohou získat speciální cenovou nabídku.

V DHL Express jsme si vědomi, že právě ve Vaší profesi často představuje dokument hodnotné aktivum a má pro Vás značný význam. Proto Vám nyní nově nabízíme nadstandardní pojištění dokumentů, tzv. rozšířenou odpovědnost za přepravované dokumenty. Za jednotnou sazbu ve výši 100 Kč za dokumentovou zásilku Vám v případě její ztráty vyplatíme pevně stanovenou náhradu ve výši 10 000 Kč. DHL Express věnuje Vaším dokumentům tu nej-

větší péči, přesto však někdy mohou nastat obtíže v jejím bezpečném doručení. Větší klid i finanční ochranu Vám zajistí právě tato prémiová služba. Pokud tedy potřebujete přepravit klíčové dokumentové zásilky, nezapomeňte, že je tu DHL Express, u něhož si můžete sjednat cenově výhodnou rozšířenou odpovědnost za přepravované dokumenty.

Jako přední mezinárodní poskytovatelé logistických služeb se v DHL můžeme pyšnit označením „Logistická společnost pro celý svět“, neboť naši globální síť tvoří téměř 4 tisíce poboček ve více než 220 zemích a územích. Fungujeme v oblasti mezinárodní expresní přepravy více než 45 let, de facto jsme obor mezinárodní expresní přepravy vynalezli, takže i začínajícím exportérům dokážeme usnadnit jejich vstup na globální trhy poradenstvím v oblasti mezinárodní logistiky a celních služeb. Naším zákazníkům nabízíme nejen aktivní přítomnost v daném regionu, ale také znalost místních trhů i mnoholeté zkušenosti. Zejména pak v oblasti celní problematiky jsme schopni našim klientům poskytnout opravdu cenné know-how, ať už v obecné rovině nebo konzultací nad konkrétní vývozní komoditou přímo u našich kolegů v dané zemi.

Jako logistická společnost pro svět jsme páteří obchodu a každodenně zajišťujeme, aby vše, co má být doručeno, skutečně doručeno bylo. Svěřené zásilky mohou obsahovat životně důležité léky či základ existence podniku ve formě prototypu. Doručujeme tak prosperitu, přepravujeme zdraví a podporujeme ekonomický růst. Každý den spojujeme lidi a zlepšujeme tak jejich život.

My v DHL přistupujeme ke každému zákazníkovi, ke každé přepravované zásilce individuálně a snažíme se maximálně naplnit požadavky konkrétního klienta. Někdo u nás hledá především rychlost, jiný klade důraz zejména na bezpečnost a spolehlivost. Nabízíme tak celou řadu služeb: od řešení nouzových situací s doručením tentýž den, přes doručování v garantované dobu následující den až po méně urgentní možnosti doručování v určitý den. Navíc díky tomu, že je zásilka přepravována výhradně sítí DHL, můžeme zajistit i již zmíněnou a velmi žádanou vysokou bezpečnost pro přepravované zásilky.

Každoročně investujeme v České republice nemalé částky především v oblasti provozu tak, abychom zvyšovali jeho efektivitu a snižovali jednotkové náklady na zásilku. V roce 2014 jsme otevřeli nové třídící centrum a terminál v Praze Klecanech, díky kterému došlo k dalšímu výraznému vylepšení našich servisních kapacit nejen v Praze, ale v celých Čechách. Na většině území České republiky je naše servisní okno výrazně lepší než u konkurence. Naše další investice plynuly do oblasti e-commerce, neboť internet je pro rychlost a kvalitu expresních služeb nepostradatelný. Zákazníci si mohou ob-

jednat přepravu pro své zásilky online, vyplnit v online aplikaci nákladový list a jednoduše ho vytisknout a předat spolu se zásilkou kurýrovi. Máme tak potřebné informace o zásilkách v reálném čase, což celý proces urychluje a zároveň se tak minimalizují i chyby v přenosu z papírových nákladových listů do systému. Jakmile náš kurýr zásilku vyzvedne, klient může sledovat její postup sítí DHL díky našim online nástrojům. Internet tak umožňuje exportérům, ale i dovozcům rychle a bezpečně připravit a řídit proces přepravy zásilek.

Letos v DHL Express v České republice slavíme významné jubileum, neboť je to už 30 let, co nadnárodní společnost DHL nabízí expresní logistické služby i na českém trhu. Plynule tak v pomyslných oslavách navazujeme na rok minulý, kdy dovršila plnoletosti soutěž Exportní cena DHL Unicredit, jejímž iniciátorem byla právě DHL Express v České republice. Naším cílem bylo a nadále je motivovat české vývozce a podpořit je v jejich snaze dobývat zahraniční trhy a získávat nová odbytiště pro své produkty. Existuje tak platforma, kde si exportéři a všichni zájemci o export mohou předávat své zkušenosti, sdílet informace a scházet se na společensko-odborných setkáních, na kterých mohou čerpat exkluzivní informace a data partnerů projektu o současné ekonomické a geopolitické situaci. I letošní již 19. ročník této soutěže poukazuje na úspěchy českých firem, o jejichž produkci je zájem i za hranicemi naší republiky. Navíc již od prvního ročníku převzala záštitu nad Exportní cenou DHL Unicredit vládní agentura CzechTrade. Generálním partnerem projektu je UniCredit Bank.

Tato soutěž se snaží zviditelnit a ocenit malé a střední exportéry, kteří mají možnost porovnat své úspěchy v kategoriích „Malá společnost“ a „Středně velká společnost“. Před dvěma lety byla nově udělena i cena „Globální exportér“,

ocenění pro českou společnost vyvážející do nejvíce zemí světa. Dále společnosti soutěží v kategorii „Exportér teritoria“, v níž je každý rok zvolena určitá geografická oblast světové ekonomiky (např. Afrika či loni vybraná Latinská Amerika). Součástí je tradičně i soutěžní kategorie zaštitující agentury CzechTrade „Nejúspěšnější klient agentury CzechTrade“. Novinkou jubilejního 18. ročníku Exportní ceny DHL Unicredit bylo vyhlášení vítěze další kategorie „Exportní příběh roku“, která je určena klientům agentury CzechTrade. Konzultanti agentury v ní vybírají klienta s nejzajímavějším příběhem skutečného exportu, který může inspirovat další firmy ke vstupu na zahraniční trhy. Letošní 19. ročník byl slavnostně zahájen 11. května 2016, a pokud chcete i Vy a Vaše společnost využít všech výhod, které skýtá přihlášení do soutěže Exportní cena DHL Unicredit, neváhejte a navštivte oficiální webové stránky www.exportnicena.cz a získejte potřebné informace.

V DHL Express jsme součástí předního světového poštovního a logistického koncernu Deutsche Post DHL Group, který je tvořen čtyřmi divizemi: DHL Express, DHL Global Forwarding and Freight, DHL Supply Chain a DHL Post – eCommerce-Parcel, která je na českém trhu reprezentována partnerskou společností PPL. Naše divize přepravuje urgentní dokumenty a zboží spolehlivě a včas (door-to-door) ve více než 220 zemích a teritoriích a provozuje nejkompexnější globální expresní síť.

Neváhejte nás kontaktovat a udělat tak první krok pro zjednodušení a zlevnění logistických služeb, jež umožní rychlou a bezpečnou přepravu Vašich zásilek napříč Českou republikou i bezproblémový kontakt se zahraničím. Přijďte na náš web shipping.dhl.cz/epravo a získejte výhody přímo pro Vás. ●

AFI EUROPE:

administrativní komplex BUTTERFLY brzy rozevře svá křídla

Výstavba moderního kancelářského komplexu BUTTERFLY v Praze 8 – Karlíně postupuje podle plánu. Dvě šestipodlažní budovy, které svým organickým tvarem připomínají křídla motýla, staví developer AFI EUROPE na pozemku mezi ulicemi Pernerova a Korybutova. Aktuálně zde pokračují přípravné zemní práce tak, aby se nové kanceláře mohly otevřít na konci příštího roku. BUTTERFLY po svém dokončení nabídne 23 000 m² pronajimatelných ploch, přičemž 18 000 m² zaberou moderní kancelářské prostory a zbytek plochy budou tvořit maloobchodní jednotky a vstupní lobby v přízemí obou budov.

„BUTTERFLY nabídne skutečně velkorysá a promyšleně navržená pracovní prostředí. Každé podlaží je maximálně flexibilní a umožňuje rozdělit prostor až pro 12 nájemců. Podle požadavku klientů je možné vytvořit kancelářské prostory ve velikostech od 300 m² do 4 260 m². Je jen na nich, zda si zvolí cestu open space anebo uzavřených kanceláří,“ říká Kateřina Holická, leasingová manažerka AFI EUROPE Czech Republic s. r. o.

Možnost regulace teploty a spotřeby energií

Čerstvý vzduch bude do interiérů přivádět prvotřídní technologie, která ho bude zároveň zvlhčovat. Nadto projekt počítá také s přirozeným větráním, které umožní výklopné moduly na fasádě. Každá kancelář si navíc bude moci individuálně doregulovat nastavení teploty, což zaručuje maximální uživatelský komfort a možnost kontroly nad spotřebou energií.

Stylová zelená fasáda

Projekt, jejímž autorem je David Chisholm z renomovaného ateliéru CMC Architects, bude konstruován v souladu s certifikátem energetické úspornosti BREEAM Excellent. Zelená fasáda respektuje atraktivní lokalitu na pomezí rozvíjející se obchodní oblasti Karlína a moderní rezidenční čtvrti. V komplexu se nachází 303 parkovacích míst v podzemním parkovišti, nabíjecí stanice pro elektromobily a úschovna kol se zázemím pro zaměstnance v podobě šaten a sprch. Součástí projektu je také provedení parkových úprav a stromová výsadba při ulici Pernerova.

Atraktivní lokalita Karlína je zárukou kompletní občanské vybavenosti a široké nabídky služeb v blízkém okolí projektu. I tak budou mít nájemci BUTTERFLY k dispozici místní kantýnu, kavárnu a restauraci. ●

Děkujeme našim klientům

Vítěz kategorií:

Právo informačních technologií
Telekomunikace a media

Porovnání dvou verzí smlouvy během pěti minut: nemožné zadání!

Bez ohledu na formát dvou kopií – vytištěné na papíře, v souboru PDF nebo prostě na fotografii pořízené chytrým telefonem – je tento úkol proveditelný. A můžete zapomenout na únavnou zevrubnou kontrolu dokumentů.

Smlouvy zpravidla podepisují dvě strany a jedna z nich má vždy méně štěstí – ta, která podepisuje jako poslední. Když jste (vy, tj. vaše společnost) v pozici takové strany, jistě se chcete ujistit, že podepisujete přesně to, co bylo domluveno. Podepsaný dokument se vám obvykle dostane do ruky na papíře a v takovém okamžiku není možné porovnávání v digitální formě. Jak se však říká: „V Bohu věříme, ale vše ostatní je nutno kontrolovat“. Musíte tedy věnovat čas pročtení podepsané smlouvy a porovnání jejího znění s textem, na kterém jste se s protistranou dohodli. Jde o zoufale neefektivní, časově náročný, duševně únavný proces, který je náročný i pro oči. A upřímně řečeno – nejspíš takové situace nesnášíte.

Co s tím tedy můžete udělat? Nešlo by vše zvládnout během 5 minut, aniž by bylo nutno kontrolovat každý jednotlivý znak, odstavec a stránku? V dnešním moderním, digitalizovaném světě je možných mnoho věcí, jen o nich nejspíš ještě nevíme. Takže – pro efektivní zvládnutí takového úkolu potřebujete:

- 1) jakékoli zařízení, které dokáže zaznamenat obrázky dokumentů v dostatečně vysokém rozlišení – chytrý telefon s kvalitním fotoaparátem, skener, multifunkční zařízení apod.;
- 2) profesionální software pro rozpoznávání textu, např. ABBYY FineReader;
- 3) Microsoft Word.

Prvním krokem je vytvoření digitální kopie dokumentu a její uložení ve formátu PDF, JPG, BMP apod. To trvá přibližně 30 sekund. Poté je tento soubor potřeba otevřít v aplikaci ABBYY FineReader. Její nejnovější verze – ABBYY FineReader 12 – spustí proces rozpoznávání na pozadí v okamžiku, kdy v ní obrázek otevřete. Používání softwaru pro rozpoznávání textu celý proces významně urychluje. Po dokončení rozpoznávání, které podle rozsahu dokumentu může trvat až několik minut, dostanete přesnou kopii dokumentu v textovém editoru a tu následně můžete uložit ve formátu programu Microsoft Word. Ten snadno najde a zobrazí veškeré rozdíly mezi dvěma verzemi dokumentu. V konečném důsledku budete potřebovat již jen pár minut a získáte porovnání dokumentů v textovém editoru. A pak už stačí jen chvilka na kontrolu nalezených rozdílů, což zvládnete i na monitoru. A je to!

A proč zvolit aplikaci ABBYY FineReader? Protože zaručuje vysokou přesnost převodu textu i v češtině, což je z hlediska následného porovnávání dokumentů naprosto zásadní. Software správně rozpozná 99,8% textu a přesně reprodukuje i formátování dokumentu. A několik zbývajících chyb lze snadno opravit přímo v aplikaci FineReader díky nástroji „Ověřit text“. Používání softwaru pro rozpoznávání textu snižuje čas ověřování mnohonásobně, v řádu násobků několika desítek. Díky tomu získáte plně ověřenou kopii vytištěného dokumentu nebo souboru PDF pro porovnávání, a to ve formátu programu Microsoft Word.

Nástroj k ověření textu vás provede po jednotlivých nejistých znacích jejich zvýrazněním, aby se zajistilo, že vám neujde žádná chyba. V horní části okna uvidíte i fragment neskenovaného dokumentu, takže se nemusíte koukat na papír, abyste ho porovnali s originálem. Současně se kontroluje pravopis – tj. program FineReader zobrazuje slova, která nejsou ve slovníku, a navrhuje možné varianty – musíte pouze kliknout na vhodnou variantu, aby se opravila chyba.

Může se to zdát poněkud komplikované, ale ve skutečnosti tomu tak není. Ačkoli ABBYY FineReader je výkonný, profesionální software pro rozpoznávání znaků a nabízí mnoho možností, jeho používání je velmi jednoduché.

Nemusíte věnovat dlouhé minuty svého drahocenného času snaze naučit se ho ovládat. Chcete-li převést dokument do libovolného z podporovaných formátů s možností úprav, stačí vám jen kliknout myší na několik tlačítek – a software již udělá vše za vás. Jeho rozhraní je intuitivní a jeho funkce pochopí každý, kdo pracuje na počítači. Sami se přesvědčíte, kolik času vám dokáže ušetřit. A vlastně nejen času: kompletní kontrola a ověření textu představuje únavnou rutinní práci a unavený člověk dělá chyby, aniž by to zaznamenal. Software se naopak nikdy neunaví.

Pokud stále ještě ověřujete dokumenty staromódním způsobem, tedy čtením vytištěných verzí a jejich porovnáváním s originály, zkuste náš nový způsob a přesvědčte se sami, jakého rekordního času dosáhnete. Pravděpodobně již používáte program Microsoft Word a v kapse máte chytrý telefon s fotoaparátem, takže stačí jen stáhnout si 15denní zkušební verzi aplikace FineReader zde: www.ABBYY.cz. ●

RANDA HAVEL ■ LEGAL

TACTICS PRECISION VICTORY.

JUDr. Tomáš Sokol: „Chce to prostě vyzkoušet“

Jak dlouho program NovaVoice používáte?
Program NovaVoice používám přibližně 4 roky.

Je složité se s aplikací naučit pracovat?

Na otázku, zda je složité naučit se s programem NovaVoice pracovat, asi nejde dát jednoznačnou odpověď. Mně osobně to těžké nepřipadlo a myslím si, že stejně to bude asi tak u 95 procent dospělé populace. Samozřejmě té, která se z nějakého důvodu potřebuje ve větším rozsahu vyjadřovat písemně. Případně mluvené slovo převádět do psaného textu. Setkal jsem se ale s pár lidmi, kterým tento styl diktování textu nevyhovuje. Je jich minimum, v budoucnu jim asi stejně nezbude nic jiného než se to naučit, ale jsou tací. Chce to prostě vyzkoušet. V každém případě je potřeba být na začátku trpělivý a investovat do diktování delší čas, než který je potřebný pro diktování do běžného diktafonu. Investice se ale podle mé zkušenosti vyplatí.

K čemu Vám program slouží a jaké jsou jeho hlavní přednosti?

Soudím, že slouží přesně k tomu, k čemu byl určen. Tedy aby pokud možno co nejpřesněji transformoval mluvené slovo na elektronicky psaný text. Což činí vcelku úspěšně. V mém případě se tak děje prakticky každý den a aniž by program nějak protestoval nebo mu to dokonce činilo potíže. Významnou předností diktování v programu je, že to co řeknu do mikrofonu, se okamžitě objeví napsané na obrazovce. Pravda, někdy s chybami, ale i tak to mám ihned před sebou, a tak se mohu lépe ori-

NovaVoice®
PŘEVOD ŘEČI DO TEXTU

entovat v tom, co jsem už řekl a jak. Tedy mám přímou kontrolu, zda jsem neřekl něco, co jsem nechtěl a taky, jestli se neopakují ve výrazech nebo dokonce s myšlenkou.

Je NovaVoice spolehlivý?

Za dobu co program používám, jsem si s ním nerozuměl do té míry, že bylo třeba volat servis asi třikrát nebo čtyřikrát. Na začátku to byla jakási dětská nemoc programu, později cosi, u čeho nebylo jasné, je-li chyba v NovaVoice anebo v počítačovém prostředí, v němž byl program provozován. Tedy v našem serveru či stolním počítači. V každém případě se servisní pracovník dostavil promptně, spolu s naším ajťákem s tím „něco udělali“ a ono to bez větších potíží fungovalo dál.

Vyžaduje používání programu nějaké speciální dovednosti?

Řekl bych, že ne, i když i tady je otázkou, co by kdo označil za speciální dovednosti. Z mého pohledu jde o běžnou rutinu zmáčknutí knoflíku pro zapnutí a podobně i pro vypnutí, což si spíše než speciální dovednost žádá jen jediné. Mít funkční prsty. Tedy alespoň některé.

Kromě běžné rutiny zapínání a vypínání lze dělat i jiné operace. Například vkládat text přenesený z jiného podkladu či zdroje. Což předpokládá zvládnutí běžného zacházení s textovým editorem, ale to asi nelze označit za speciální dovednost. Založení nových slov jsem podle návodu zvládl velmi rychle a nic jiného s programem neprovazuji.

Již několik let NovaVoice vlastníte, myslíte, že jeho pořizovací cena je vysoká?

Na to je klasická odpověď. Cena/výkon. Mně připadá tenhle poměr výhodný a přiměřený.

Kolik času Vám program uspoří?

Mně osobně až tak moc ne, protože já prostě diktuji a je věci někoho jiného, aby text převedl do psané podoby. Stroj nebo člověk, mně to je vcelku jedno. Zcela jistě ale program ušetří čas našim spolupracovnícům, které by jinak přepisovaly po sluchu z diktafonového přehrávače, což je určitě zdlouhavější.

Komu byste NovaVoice doporučil?

NovaVoice bych doporučil každému, kdo relativně často diktuje, případně má potřebu aktuální zpětné vazby a rychlé proměny diktátu v psaný text.

Co pro Vás NovaVoice znamená?

To, čemu se říká dobré nářadí. ●

Co (ne)hledá potenciální klient na vašem webu?

Nechodí vám přes váš web žádné poptávky? Nejspíše to bude tím, že na webu neumíte potenciálního klienta přesvědčit o kvalitách vaší advokátní praxe. Na vašich stránkách najde velké množství informací, které ho nezajímají, a minimum těch, které jsou pro něj naopak důležité. Podívejte se s námi na typický web advokátní kanceláře, co na něm najdete, a naopak co marně hledá potenciální klient, aby vás poptal.

V minulém článku jsme se věnovali internetové propagaci jako celku, dnes se zaměříme na základní kamen těchto aktivit – samotný web advokátní kanceláře. Řečeno velmi kulantně, weby advokátních kanceláří obecně nemají příliš dobrou úroveň. Není to proto, že by špatně vypadaly (i když tomu tak často je), ale proto, že neplní svou úlohu – přesvědčit potenciálního klienta o kvalitách konkrétní kanceláře.

Web je přitom velmi silný nástroj a hraje důležitou roli zejména ve fázi, kdy o vás klient již slyšel (proto přišel na váš web), ale ještě není rozhodnutý vás poptat. Tuto fázi označují online specialisté jako Think. Podle schématu See-Think-Do-Care, který dělí návštěvníky webu podle jejich zájmu: část z nich jen brouzdá a v dané chvíli nehledá konkrétní řešení (See), další z nich již reálně uvažují o výběru profesionála (Think), třetí skupina je již rozhodnuta vybranou kancelář hned poptat (Do) a poslední skupina jsou stávající klienti (Care). Než se ale podíváme na to, jaké informace potenciální klient hledá, udělejme si exkurzi na typický web advokátní kanceláře.

Umíme latinsky, děláme všechno a jsme opravdu advokáti

Pokud klient nenalezl na půdě svého domu originální text z doby před pádem Římské říše, vaše znalost latinských citátů ho nejspíše neohromí. Přesto patří citát z zápisků z hodin římského práva mezi nejčastější klišé českých webů.

Mylný je také předpoklad, že potenciální klient ocení širší nabízených služeb. Z něj pak vychází nekonečné seznamy všech oborů, se kterými kdy advokát přišel do styku. Ještě horší je však pojmenování jednotlivých specializací právním žargonem. Farmář, který chce prodat svá pole totiž ve většině případů nehledá real estates, ten, kdo je chce od něj koupit zase negooglel M&A.

Z rychlé prohlídky advokátních webů získá návštěvník pocit, že největší hrozbou advokátní praxe je pokoutnictví. Jak jinak si vysvětlit snahu většiny advokátů přesvědčit potenciálního klienta, že jsou opravdu advokáty (evidenční číslo ČAKu), že právo doopravdy studovali (dlouhosáhlé rozborů toho, kde advokát v roce 1966 absolvoval, u koho psal rigorózní práci a že má jeho fakulta 60letou historii). Ještě jeden nešvar je u právních webů dost znatelný – nadužívání obrázků z fotobanky, zobrazujících ruku podepisující smlouvu, váhy nebo rovnou samotnou Spravedlnost. Cílem je zřejmě ukázat návštěvníkovi, že je na webu Advokátů, asi pro případ, že by na něj zavítal omylem při hledání instalatéra.

Jak to, že se advokátní weby podobají jako vejce vejci?

Důvod je jednoduchý. K advokátům se již dostala první část informace, a to, že mají mít web. Zbytek informace se ale ztratil, protože velká část z nich neví, proč vlastní web mít a hlavně netuší, co jeho prostřednictvím klientovi sdělí. Proto web naplní tím, co je samotné zajímavé o jiných advokátech. Kde studovali, co všechno dělají a jak vypadají jejich kanceláře. A protože je to pořád málo, doplní text vším, co jim přijde pod ruku: zmiňovaným latinským citátem nebo příběhem o tom, jak advokátní kancelář vznikala.

V dnešní, pro advokáty čím dál těžší, době to však nestačí, konkurence na trhu roste a uspějí jen ti, kteří se svým klientům přiblíží a začnou se dívat na svůj byznys jejich očima.

Co opravdu hledá klient na vašem webu?

Ve většině případů přišel klient na váš web s cílem vyřešit svůj problém. Chce vědět, jestli

mu umíte pomoci, jestli jste na toto téma specializovaní a jakou máte s řešením podobných problémů zkušenost. Zajímá ho vaše hloubka znalosti jeho tématu, ne šifka celé vaší praxe.

Chtěl by se s vámi spojit, ale nezávazně. Často ho zajímá také ceník služeb, aby věděl na jaký náklad se má zhruba připravit. Chce vědět, jestli odpovíte na mail, který vám napíše, dostane týž den nebo do týdne. A jestli si má brát peníze hned na první schůzku. Většinou se v právním prostředí ztrácí a své peníze nedá tomu, kdo jeho problém nejlépe vyřeší (to nemá jak zjistit), ale profesionálovi, který mu bude v celém případě průvodcem.

Také by se rád podíval na to, jak vlastně vypadá osoba, za kterou chce jít. A rozhodně by si rád přečetl, co o spolupráci s vámi říkají bývalí a současní klienti.

Pocit, který si klient odnáší

Klient je v pro něj neznámé situaci a vašim cílem je přesvědčit jej, že právě vaše kancelář pro něj bude tím správným partnerem při jejím řešení. A správný partner se nevybírá pouze podle informací o studiu, mnohem důležitější je pocit, který v klientovi jeho prezentace (včetně té webových) vyvolá.

Advokát, který mluví jazykem klienta, na dotazy ohledně spolupráce standardně odpovídá dřív, než se klient zeptá a prokazuje tak nejen svou odbornost, ale také přístupnost, je ten, který bude dlouhodobě získávat více zakázek – a to nejen z webu. ●

Autor: Pavel Krkoška, SingleCase

Expreska

je fitness pro ženy, podnikatelská příležitost pro všechny

Expreska se od řady fitness center odlišuje primárně tím, že je určena pouze ženám. Vychází z konceptu, který původně vznikl ve Spojených státech amerických. Expreska u nás je ryze dámský fitness klub, který svým klientkám nabízí oblíbenou formu funkčního 30minutového kruhového tréninku. Ten kombinuje aerobní zóny se silovým cvičením na hydraulických pístových posilovacích strojích. Expreska se tak stala populárním konceptem pro všechny ženy, které v dnešní uspěchané době vyhledávají odpovídající služby. Zároveň však jde o franšizovou síť, která v současnosti čítá bezmála 45 poboček v České republice a na Slovensku.

Sít fitness center může být zajímavou příležitostí pro začínající i zkušené podnikatele. Konkrétně Expreska je franšizovým obchodním modelem s rychlou návratností vstupních investic, jež jsou v porovnání s ostatními franšizami na českém trhu velmi nízké. Průměrný počáteční vklad se pohybuje zhruba okolo 510 tisíc korun bez DPH. Výhodou je i sdílení nabytých znalostí a zkušeností stávajících franšizantů, kteří se o ně pravidelně dělí se začínajícími podnikateli v síti. Díky tomu se tento nevědění koncept stal silnou značkou, která je velmi zajímavou alternativou k běžným investičním příležitostem na českém a slovenském trhu.

„Každému franšizantovi, který se rozhodne s námi podnikat, poskytujeme stále poradenské a doplňkové služby na nejvyšší úrovni.

Z počátku pomůžeme i se zařízením provozovny, a také se získáním povolení, která jsou pro provoz fitness klubu zapotřebí. Otevřít si franšizu v síti Expreska proto mohou i začínající podnikatelé, kteří s touto formou investice nemají dosud žádné zkušenosti,“ říká Martina Kodejšová, jednatelka Expresky. „Do čtyř let plánujeme spravovat přes 70 poboček na území České republiky a na Slovensku by jich mělo být 30. Franšizantem se u nás může stát každý, kdo disponuje základním kapitálem, zajímá se o podnikání v oblasti fitness a je ochoten se plně věnovat řízení své pobočky,“ dodává Martina Kodejšová. ●

.....
Martina Kodejšová,
jednatelka franšizové sítě
dámských fitness center Expreska

Dentons.

Now the world's largest
global elite law firm.

大成 **DENTONS**

dentons.com

© 2016 Dentons

CÍSAŘ
ČEŠKA
SMUTNÝ

JINÁ DIMENZE ŘEŠENÍ

www.akccs.cz

2015
právnícká
firma
roku

23let 1993
2016

ZÁZEMÍ MĚSTA A KLID VENKOVA

– to je nový rezidenční projekt Beranka pod taktovkou DARAMISU

Na východním okraji Prahy 9 v Horních Počernicích vzniká nové bydlení pro desítky rodin. Společnost Daramis zde plánuje postavit 87 rodinných domů v dispozičních od 4+kk do 5+kk s vlastní zahradou, garáží, terasou a přípravou na krb. Projekt Beranka vyniká decentní moderní architekturou, která respektuje charakter lokality a vysoké nároky budoucích majitelů na osobité bydlení. Jeho součástí je i dětské hřiště. Výstavba Beranky odstartuje na jaře 2016 a předpokládaný termín dokončení první fáze je konec roku 2017. V současné době probíhá prodej prvních 26 domů.

„Budoucím obyvatelům Beranky chceme poskytnout veškeré výhody bydlení ve vlastním domě. Každému zájemci umožníme výběr z několika velikostí i typů půdorysu domu a nabídneme možnost zvolit si ideální velikost zahrady či terasy. Naším záměrem je vybudovat rodinné domy šité na míru konkrétním majitelům a jejich potřebám, a to včetně zdánlivých detailů. Na výběr je proto například barevný odstín fasády nebo charakter zábradlí na balkoně,“ říká Martin Vachek, ředitel marketingu a prodeje společnosti Daramis.

V projektu Beranka vzniknou celkem 4 typy domů, 27 dvoupodlažních s dispozicemi 4+kk a 60 třípodlažních ve velikosti 5+kk. Jednotlivé typy domů se liší dispozičním řešením a velikostí užitné plochy i zahrady, která se

pohybuje v rozmezí od 100 do 300 m². Všechny domy jsou vzdušné, prostoupené světlem a nabízejí široké možnosti realizace interiéru. V rámci nadstandardu si budoucí majitelé domů mohou pořídit krb, úsporný elektrický kotel, tepelné čerpadlo, výtah, zvířecí dvířka do vstupních dveří a mnoho dalších benefitů.

Horní Počernice si stále uchovávají svůj venkovský charakter a jsou oblíbenou lokalitou zaručující klid a téměř rodinnou atmosféru na dosah všech vymožeností velkoměsta. Cesta autobusem na Černý Most trvá 9 minut, odkud jste za 20 minut v centru města. Horní Počernice jsou součástí městské infrastruktury a nabízejí kompletní občanskou vybavenost. Nedaleko se nachází nově rekonstruovaný Chvalský zámek, kde se v průběhu roku koná celá řada akcí a vý-

stav. Adrenalinové zážitky skýtá zábavní areál Tvrz Hummer a nadšení golfisté jistě ocení Golf Resort Black Bridge. Okolí je vhodné pro procházky například k blízkému rybníku anebo k jízdě na kole po místní cyklostezce navazující na Klánovický les. ●

TPA Horwath:

Role časové hodnoty peněz při stanovení výše peněžitého plnění soudem

V rámci české rozhodovací praxe obecných i rozhodčích soudů se denně setkáváme s tím, že konečné rozhodnutí sporu nastává až několik let od data vzniku sporu. Tento časový nesoulad je třeba v praxi řešit zejména v případech těch sporů, na jejichž konci je vypláceno některé straně peněžité plnění. S tímto se setkáváme běžně u žalob na náhradu škody, vypořádání společného jmění manželů (dále jen „SJM“) či žalob na vydání bezdůvodného obohacení, kdy tržní hodnotu majetkových složek v praxi určuje znalec nebo znalecký ústav.

ALLEN & OVERY

Z pohledu znaleckého zkoumání je podstatné, k jakému datu vznikl skutkový základ sporu, respektive, jaký okamžik bude rozhodný pro účel budoucího znaleckého ocenění. Z pohledu časové souslednosti zde máme tři důležité po sobě jdoucí data:

- 1) Datum vzniku události, jež je základem sporu = datum ocenění dle znaleckého posudku.
- 2) Datum vypracování znaleckého posudku.
- 3) Datum rozhodnutí soudem, respektive nabytí jeho právní moci.

Rozdílnost data ocenění a data vypracování znaleckého posudku

Datum ocenění a datum vypracování jsou povinné náležitosti znaleckého posudku. Datum ocenění je v Návrhu českého oceňovacího standardu z roku 2011 (bod 2.11) definováno takto:

„Datum ocenění je datum, ke kterému se vztahuje odhadnutá hodnota. Datum ocenění je nutné odlišovat od data, kdy je ocenění zpracováno. Do hodnoty podniku se nemohou promítat informace a vlivy, které nastaly až po datu ocenění.“

Je důležité si uvědomit rozdílnost obou dat a skutečnost, že se z časového hlediska mohou výrazně lišit. Datum vypracování představuje den, kdy byl znalecký posudek dokončen a fyzicky vyhotoven (vydán) se všemi jeho povinnými náležitostmi. V případech, kdy se rozhoduje o výši hodnoty nebo ceny týkající se předmětu sporu k určitému datu, není možné měnit datum ocenění. Datum ocenění zůstává i v případě prodlužování soudního sporu a oddalování právní moci rozsudku stejné. Vezměme si např. skutečnou škodu, která vznikla zničením cizí věci. Ať již je znalecký posudek vyhotoven k jakémukoli datu a ať je rozhodováno soudem kdykoli v budoucnu, zajímá nás skutečná škoda v ten den, kdy došlo ke zničení či poškození věci.

Představme si, že se nacházíme ve dni, kdy byla věc zničena, tj. v datu ocenění, a předpokládejme, že známe tržní hodnotu vzniklé škody, kterou v budoucnu stanoví znalec k datu ocenění. Problémem je, že nárok na vyplacení této částky bude v případě sporu přiznán až k datu pravomocného rozhodnutí soudem a částka jako taková může být vyplacena až mnohem později. V každém případě bude mezi okamžikem vzniku škody a okamžikem, kdy bude nahrazena, prodleva až v řádu několika let.

Časová hodnota peněz

Časová hodnota peněz vychází z racionálního pohledu. Peníze, které má osoba k dispo-

zici dnes, pro ni mají větší význam, hodnotu, než stejné peníze získané v budoucnosti. A to z důvodu, že současné peníze může investovat a získávat z nich výnosy (např. úroky, nájmy, zisky). Zatímco při stejné částce, kterou získá v budoucnosti, bude získávat výnosy až od té chvíle, kdy peníze obdrží.

Soud by poškozenému měl přiznat částku škody navýšenou o částku, o kterou přišel během časového nesouladu mezi vznikem skutečné škody a rozhodnutím soudem.

K tomu, že je důležitý skutkový stav věci k datu, kdy soud rozhoduje, se vyjádřil Nejvyšší soud v rozhodnutí sp. zn.: 25 Cdo 860/2002, kde mimo jiné uvedl, že při rozhodování soudem o nároku na náhradu škody je třeba vycházet i z ustanovení § 154 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský soudní řád“), které stanoví, že pro rozsudek je rozhodující stav v době jeho vyhlášení. Nejvyšší soud v tomto rozhodnutí označil za rozhodující otázku vzniku škody a její existence v době, kdy soud o nároku na její náhradu rozhoduje, a nikoli v době, kdy byl nárok na její náhradu poškozeným uplatněn.

Soud by měl mít možnost zohledňovat v rozhodování časovou hodnotu peněz při rozhodování o nároku skrz své volné uvážení, které je zakotveno např. v § 2955 OZ a § 136 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů. Domníváme se také, že výklad, který umožňuje zohlednění časové hodnoty peněz, není v rozporu s konstantní judikaturou českých soudů, která v případech majetkových náhrad sice odmítá koncept punitive damages[1] a zdůrazňuje čistě kompenzační funkci náhrady škody (srov. např. Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 3936/2010). Přihlédnutí ke změně časové hodnoty peněz při rozhodování soudem přitom nijak nezvýhodňuje některou ze stran sporu. Zúčastněné strany by měly obdržet či plnit z pohledu reálné hodnoty stejné plnění jako k okamžiku rozhodného pro ocenění, přestože nominální hodnota je jiná. Nejvyšší soud sice např. v rozhodnutí sp. zn. 28 Cdo 3910/2011 vyslovil názor, že nelze přiznat poškozenému škodu v podobě ušlého zisku jako výnosu z úroku z peněz, když nebylo prokázáno,

že měl mít prostředky skutečně úročené na základě smlouvy s bankou. Zde ale Nejvyšší soud nepracoval s časovou hodnotou peněz (tedy výší nároku jako takového), ale pouze s konceptem ušlého zisku, který je třeba chápat odděleně. Změnu v časové hodnotě peněz nelze chápat jako ušlý zisk, protože tím, že je nahrazen pokles v hodnotě peněz, není dáváno poškozenému nic „navíc“ pouze je zajištěno, aby reálně dostal stejnou hodnotu, která mu ušla, a to soudy v praxi opomíjejí a k tomuto ani nesměřovala argumentace žalobce v uvedeném judikátu. Zároveň i v právu Evropské unie lze nalézt rozhodnutí, které zdůrazňuje, že při rozhodování o náhradě škody musí být přihlédnuto k toku času, který může snížit hodnotu přiznané náhrady (Rozsudek Soudního dvora ze dne 2. srpna 1993, M. H. Marshall proti Southampton and South West Hampshire Area Health Authority, věc C-271/91).

Časový nesoulad data vypracování posudku a rozhodnutí soudu

Soud by měl podle našeho názoru vyzvat znalce, aby vyčíslil změnu v časové hodnotě peněz co nejlépe datu vydání rozhodnutí. To je již pouze matematickým vyčíslením, které není pro znalce časově náročné a není spor ohledně logiky a techniky výpočtu.

Vztah časové hodnoty peněz a úroku z prodlení

Nabízí se argument, že z pohledu čistě ekonomického je časová hodnota peněz v soudním sporu zohledněna tím, že účastníci sporu mají možnost žádat úrok z prodlení. Úrok z prodlení by opravdu měl reflektovat vývoj hodnoty peněz v čase, jelikož se odvíjí od repo sazby stanovené Českou národní bankou. Právní podstata úroku z prodlení a časové hodnoty peněz se však zcela liší.

Úrok z prodlení nelze uplatnit ve všech případech (vyloučeno například v rozhodnutí soudu o vypořádání SJM). Na rozdíl od časové hodnoty peněz vzniká nárok na úrok z prodlení až v době, kdy bude nárok splatný, což je v případě nároku na náhradu škody či bezdůvodného obohacení až v době, kdy byl škůdce či ten, který se obohatil, ke splnění vyzván, což může nastat s více či méně dlouhou časovou prodlevou. Naopak hodnota nároku jako takového se v důsledku měnící se časové hodnoty peněz mění v podstatě okamžitě.

Rozdíl je i v odlišné funkci. Úrok z prodlení je svou povahou akcesorický závazek, který má povinného motivovat k urychlenému splnění dluhu. Změna hodnoty nároku v důsledku času

dle našeho názoru tvoří samotnou podstatu nároku a měla by být soudem přiznána jako součást jistiny, jelikož v podstatě odráží stav k datu vzniku nároku.

Je na zvážení, zda by úroky z prodlení měly (v případech, kdy se aplikují) ponižovat částku odpovídající náhradě škody či vrácení bezdůvodného obohacení, které byly vyčísleny včetně navýšení o změnu v časové hodnotě, když OZ počítá s kompenzační funkcí úroku z prodlení, a to v ustanovení § 1971 NOZ. Domníváme se, že započítání úroků z prodlení by se mělo vztáhnout na případy v tomto ustanovení uvedené, tj. na krytí náhrady škody vzniklé nesplněním peněžitého závazku. U případů náhrady škod a bezdůvodného obohacení, jejichž výše byla vyčíslena posudkem znalce, by měla být časová hodnota zohledněna minimálně do okamžiku, než nastoupí běh úroku z prodlení. Toto je v souladu se zásadou „vigilantibus iura skripta sunt“ [2] – úrok z prodlení bude počítán až od okamžiku, kdy je povinný k náhradě vyzván. Na druhou stranu to, že je žalobci odepírána hodnota, o kterou se změnil jeho nárok v důsledku plynutí času, by mohlo být v rozporu se zásadou rovnosti stran v civilním právu, protože dojde ke znevýhodnění žalobce, jehož nárok za podmínek současné ekonomiky postupně ztrácí na hodnotě, což je samozřejmě naopak výhodné pro žalovaného. Proto se přikláníme k názoru, že úrok z prodlení a časovou hodnotu peněz je třeba chápat odděleně.

Zohlednění časové hodnoty peněz v rozhodnutí soudu

Podle našeho názoru je důležité zohlednit časový nesoulad mezi datem vzniku nároku a datem rozhodnutí soudu. Jelikož v praxi často dochází k využívání znaleckých posudků pro vyčíslení hodnot k určitému datu, zdůrazňujeme roli časové hodnoty peněz a z toho vyplývající fakt, že výši plnění stanovenou k datu vzniku nároku je třeba časově aktualizovat. A to co nejlépe k datu rozhodnutí soudu tak, aby byl kompenzován čas, po který poškozenému pravomocně přiznaná škoda chyběla a po který mohl v případě peněžní kompenzace těmito prostředky disponovat a zhodnocovat je.

V případě stanovení peněžního plnění, kdy se vypracování znaleckého posudku a datum rozhodnutí liší v řádu měsíců či let, je pohledu znalce optimální následující postup:

1) Datum vzniku události, jež je základem sporu = datum ocenění dle znaleckého posudku.

2) Vypracování znaleckého posudku s vyčíslením předmětné peněžní částky

k datu vzniku události, jež je základem sporu (datum ocenění), a časovou aktualizaci této částky k datu vypracování znaleckého posudku.

3) Vyzvání znalce soudem k vypracování dodatku znaleckého posudku s úkolem aktualizovat vyčíslení předmětné částky k datu vypracování dodatku vzhledem k stáří prvního posudku v řádu měsíců či let.

4) Rozhodnutí soudu blízké v řádu desítek dní datu vypracování dodatku znaleckého posudku. [3]

Z právního hlediska by bylo doplňování důkazů o dodatky k posudkům problematické, proto se jako vhodná varianta jeví nastínění vzorce pro vyhodnocení změn časové hodnoty peněz přímo ve znaleckém posudku, kdy by soud jednotlivé parametry doplnil k okamžiku rozhodování. Takto by bylo možné aktualizovat hodnotu nároku k datu rozhodnutí poměrně přesně. V rámci svého volného uvážení by pak soud měl k takto vypočtené částce přihlédnout.

Zohlednění časové hodnoty peněz při soudním rozhodnutí má dle našeho názoru oporu v ustanoveních OZ a občanského soudního řádu. Na druhou stranu jako zásadní procesní překážku při přiznávání nároku na náhradu škody či vrácení bezdůvodného obohacení vidíme fakt, že soud v těchto případech nemůže přiznat více, než je žádáno účastníkem. Samotní žalobci mohou být zdrženliví k tomu, aby ve svých návrzích požadovali více, než kolik činí vyčíslení ve znaleckém posudku, ať z důvodů zvýšení nákladů na soudní řízení, tak z důvodu právní nejistoty plynoucí z toho, že soudy k časové hodnotě peněz v současné rozhodovací praxi nepřihlíží. Opomíjení časové hodnoty peněz v rozhodovací praxi soudů si vysvětlujeme tím, že je soudy zaměňována s pojmem ušlého zisku. Hodnota peněz se snižuje nejen tím, že prostředky nebyly investovány, ale i například prostřednictvím inflačních vlivů a kurzovými změnami. ●

Pavel Kohoutek
Senior konzultant TPA Horwath
Valuation Services
Jana Švaříčková
Koncipientka Allen & Overy

Poznámky

- [1] Koncept sankční náhrady škody.
- [2] Práva náležejí bdělým.
- [3] V případě opětovného vyhotovení dodatku znaleckého posudku se body 3) a 4) (dle přípustných procesních možností) opakují.

KOIVU ZLIČÍN: bydlení plné zeleně, sportu a zábavy

Ve staré části pražského Zličína staví společnost YIT nový rezidenční areál Koivu Zličín. Jedenáct nízkoenergetických domů nabídne bydlení ve finském stylu, který se vyznačuje střídmostí, elegancí a pevným spojením s přírodou. V obklopení březového háje a místních rybníků tak vyroste 154 nových bytů. Rezidenty potěší i výborná dopravní dostupnost: metro je stejně jako obchodní centrum Metropole Zličín vzdálené jen pět minut.

V první etapě, kterou developer zahájil v dubnu, vznikne 5 domů se 70 byty v dispozicích 2+kk až 4+kk o velikostech 43 m² až 103 m². Její

dokončení je plánováno na podzim roku 2017. Většina přízemních bytů bude mít předzahrádky a nejvyšší podlaží ozdobí velké terasy nebo balkóny. Samozřejmostí jsou parkovací stání, sklepní kóje a kočárkárny v podzemním podlaží. „Řešení čtyřpodlažních domů zapadá do konceptu našich projektů inspirovaných severskou architekturou, jež se vyznačuje funkcí, střídmostí a čistými liniemi. Jednoduché, elegantní rysy staveb podtrhnou u všech objektů ploché střechy s atikou. Fasády budou mít probarvené omítky a kvalitní zateplení, které spolu s nízkoenergetickým standardem zajistí majitelům výrazné úspory na vytápění,“ uvádí Vladimír Dvořák, jednatel a výkonný ředitel YIT Stavo. Druhá etapa, která se začne stavět letos v srpnu, doplní rezidenční areál o dalších 6 domů v dispozicích 1+kk až 5+kk. Architektonické řešení pochází z dílny společnosti Loxia.

Koivu Zličín nese název po finském národním stromu

YIT Stavo zásadně vybírá pro stavbu svých projektů lokality obklopené přírodou a zelení. „Inspirace Finskem, kde je propojení s přírodou jedním z důležitých prvků všech bytových projektů, je patrná také v našich českých projektech. V případě Koivu Zličín nám nahrává přímo bezprostřední okolí, protože domy vyrostou v blízkosti dvou rybníků a v obklopení březového háje. Břiza, která je finským národním stromem, tak dala i jméno našemu projektu – finsky se totiž řekne koivu,“ vysvětluje Vladimír Dvořák. Uprostřed areálu nebude chybět ani náměstíčko s dětským hřištěm, aby si bydlení v Koivu Zličín zamilovaly i děti.

Blízko za nákupy a zábavou

Koivu Zličín navazuje na vilovou zástavbu starého Zličína v blízkosti ulic Vrtáčková a Křivatcová. Jen pár kroků je vzdálená pošta, knihovna a autobusová zastávka, z níž se obyvatelé dostanou během 5 minut do Metropole Zličín s obchody, kinem a fitness centrem nebo ke stanici metra pro spojení s centrem Prahy. Snadná je i doprava autem, protože řidiči během několika minut dojedou na Rozvadovskou spojku nebo Pražský okruh. Nedaleko projektu se nachází také mateřská a základní škola. Blízké okolí spolu s místními rybníky láká k procházkám a cyklovýletům. ●

Výzvy a výhledy v alternativní energetice

Rozhovor s Pavlem Douchou, advokátem a partnerem advokátní kanceláře Doucha Šikola advokáti

Jména partnerů Vaší kanceláře jsou již několik let známá především podnikatelům v oblasti výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů, ovšem pod jinou značkou. Co Vás vedlo k založení nové firmy?

Chceme se s kolegou Šikolou plně soustředit na obor nové energetiky. Tedy decentralizovaných výrobních zdrojů, postavených především na obnovitelné energii, její akumulaci, obchodu a distribuci. Před šesti lety tento obor ještě prakticky neexistoval a dnes tady máme desetitisíce podnikatelů, kteří vedle každodenních problémů musí ještě navíc řešit retroaktivní kroky státu, které negativně zasahují do jejich podnikání a zároveň se přizpůsobovat dynamické legislativě, dohánějící bouřlivý technologický vývoj. Naše parketa je především v tom, že dokážeme využít dlouholetou znalost energetické legislativy a připravit právní rámec podnikatelských příležitostí, které nové a dostupnější technologie v energetice umožňují. Chceme, aby klient, který k nám přijde, věděl, že nám nemusí vysvětlovat základní technická data – že prostě víme, co je čtyřkvadrantní elektroměr.

O jakých nových příležitostech se v současné době mluví?

Doba dotovaných výroben elektřiny a tepla z obnovitelných zdrojů je víceméně za námi. Téma, které všichni skloňují v současné době je akumulace. Ať již jde o menší instalace baterií v rodinných či bytových domech, jako součást jejich fotovoltaických systémů, nebo o velké bateriové parky, které budou sloužit k vyrovnávání nestabilních stavů v elektrizační soustavě. Ve všech případech musíte nastavit právní mantinely – ať již jde o oprávnění k provozu takového zařízení, nebo o smluvní vztahy.

Jaké to je zakládat dnes novou kancelář?

Víme, že k úspěchu vede jasné vyprofilování na trhu. To ale není zdaleka vše. Vzrůstající požadavky klientů na efektivitu práce podle mého názoru prakticky vylučují provozování kanceláře bez kvalitního informačního systému. Nejde zdaleka jen o správu spisu ve smyslu organizace dokumentů. Nezbytné je propojení

s poštou, nástroje pro spolupráci více kolegů na jednom případě, jednoduché a přehledné vykazování práce atd. My používáme systém Praetor. S odstupem času vidím, že právě Praetor byl jedním z klíčových faktorů, že se nám podařilo v loňském roce zahájit činnost naší nové kanceláře poměrně hladce.

Právníci ale často nebývají nadšeni z progresivních IT řešení. Jste opravdu přesvědčen o nezbytnosti takového systému pro práci kanceláře?

Jednoznačně. Klienti budou do budoucna stále více vyžadovat takřkajíc on-line informace o zpracování jejich zakázky. V době, kdy můžete sledovat doručování objednané zásilky z jakéhokoliv internetového obchodu prakticky hodinu po hodině, je nemyslitelné, aby se právní služby tomuto trendu nepřizpůsobily. Nutností bude určitá forma dálkového přístupu klienta do části svého spisu a průběžný přehled o množství odvedené práce. Těmto nárokům nemůžete vyhovět bez robustního a bezpečného informačního systému. Praetor jde tímto směrem a to je také jeden z důvodů, proč ho používáme. Slibujeme si tedy od něj, že nám pomůže nejen organizovat efektivně práci uvnitř kanceláře, ale i nabídnout lepší službu klientovi.

DOUCHA ŠIKOLA ADVOKÁTI

**DOU
CHA
ŠIK
OLA
ADVOKÁTI**

Doucha Šikola advokáti je specializovaná právní firma, která se orientuje na poradenství podnikatelům v energetice. Těmto klientům poskytuje služby ve všech oblastech práva, ať již jde o běžné korporátní záležitosti, akvizice energetických projektů, fúze energetických společností, spornou agendu či pravidla státní podpory. Známa je z oblasti hodnocení právní regulace v energetice, zejména pokud jde o výrobu elektřiny z obnovitelných zdrojů. Advokátní kancelář těží z mnohaletých zkušeností svých zakladatelů, Pavla Douchy a Ludka Šikoly. ●

 Praetor

System Praetor používá již 6 právnických firem roku

Samozřejmostí při zavádění je import dat, který je možný z rozsáhlých systémů, ale i individuálních řešení. Zkušenost s importem z desítek různých systémů je dobrým předpokladem pro spokojené nové klienty, kteří se nemusí přechodu obávat. Snadná implementace, logické vazby, přehlednost a kvalifikovaný poskytovatel je jeho velkou výhodou.

Zjistěte si více – žádejte individuální konzultaci.
www.praetor-system.cz
info@praetor-system.cz

Advokátní kancelář

Naše služby:

Korporátní a komerční právo

M&A

Finanční restrukturalizace

Cenné papíry

Smluvní agenda

Sporná agenda

Problematika hospodářské soutěže

Nemovitostní a stavební právo

Duševní vlastnictví

Trestní právo

Ochrana osobnosti

MSB Legal, v.o.s.

Bucharova 1314/8

158 00 Praha 5

Tel.: +420 251 566 005

Fax: +420 251 566 006

E-mail: paha@msblegal.cz

www.msblegal.cz

Advokátní kancelář MSB Legal, v.o.s. poskytuje komplexní právní služby podnikatelským subjektům, včetně společností s výlučnou či částečnou zahraniční majetkovou účastí. Ačkoli většinu agendy kanceláře tvoří problematika související s podnikáním, poskytujeme právní služby také nepodnikajícím fyzickým i právnickým osobám, převážně z oblasti občanského, pracovního a správního práva. Své služby poskytujeme v českém, anglickém a francouzském jazyce.

iRobot Roomba 980 uklidí na jeden stisk

Pracovně vytížená doba neposkytuje příliš mnoho času na odpočinek či soukromé aktivity. O to víc se mnohým z nás nechce ztrácet příliš času s úklidem. Proto stále častěji využíváme různých služeb agentur, specializujících se na kompletní úklid domácnosti. Moderní doba však nabízí i jiné možnosti – robotické uklízecí pomocníky, jako je například novinka Roomba 980 od společnosti iRobot.

Tento nejnovější robotický vysavač na českém trhu se specializuje na úklid podlah i kobereců. Spustí se pouhým stisknutím jednoho tlačítka, a to i když nejste doma.

Na dálku ho lze lehce ovládat pomocí mobilní aplikace iRobot HOME, která je volně ke stažení pro operační systémy iOS a Android. Díky aplikaci si můžete úklid dlouhodobě naplánovat, či jej operativně spustit v případě nečekané návštěvy. Nový model vyniká také tím, že dokáže poznat povrch, který právě vysává. Díky funkci Carpet Boost přístroj rozezná koberec od tvrdé podlahy a automaticky na něm zvýší svůj sací výkon až na desetinásobek. Pokročilá navigace iAdapt 2.0 umožňuje robotickému vysavači bezproblémový pohyb po domácnosti.

Robotický vysavač si sám vytvoří mapu

Řešení souvislé navigace iAdapt 2.0 je jedním z klíčových problémů, se kterým se v minulých letech vývojáři v oblasti robotiky potýkali. Cílem bylo vytvořit algoritmus, který umožní robotům pracovat bez zásahu člověka zcela samostatně a bez toho, že by využívaly data

lokalizačních systémů, jako je GPS. Technologie vSLAM, založená na vizuálním mapování a vytváření vlastní mapy prostoru, ve kterém se robot pohybuje, se nyní konečně dostala také do spotřebitelských produktů. Jejím průkopníkem se stal právě iRobot Roomba 980, kterému jeho vnitřní mapa, kterou si postupně vytváří, umožňuje mimo jiné vrátit se do dokovací stanice k nabíjení uprostřed úklidu a po nabití opět pokračovat na místě, na kterém skončil. Robot dokáže uklízet efektivněji i díky tomu, že se bytem pohybuje v rovnoběžných liniích a od dokonale naplánovaného úklidu jej neodradí ani náhodně rozmístěné překážky.

iRobot Roomba 980 je v současnosti na českém trhu nabízen za cenu 26 989 Kč. ●

Bezbariérové bydlení, na jehož vybavení přispěli uživatelé aplikace EPP Pomáhej pohybem, umožní Jarovi nový start.

Češi si zvykli Pomáhat pohybem. Za rok podpořili 209 projektů

Aplikace EPP Pomáhej pohybem, prostřednictvím které mohou lidé svým sportováním získávat příspěvky na charitu, oslavila v květnu rok. Za tu dobu s ní Češi 85krát oběhli zeměkouli a pro 209 projektů vybrali přes 15 milionů korun.

Běháním, cyklistikou, chozením, ale také tancováním, bruslením nebo lyžováním mohou uživatelé aplikace od loňského května nejen pomoci svému zdraví a shodit přebytečná kila, ale také pomáhat potřebným. Mobilní aplikaci Skupiny ČEZ a Nadace ČEZ si během dvanácti měsíců oblíbilo 157 tisíc uživatelů. „Náš původní cíl byl 50 tisíc stažení aplikace do konce loňského roku, ten jsme překročili víc než dvojnásobně a podobným tempem jedeme i dál,“ říká ředitel útvaru komunikace a marketingu Skupiny ČEZ Filip Sirotek a dodává: „Přemýšleli jsme, jak veřejnost přímo

zapojit do rozhodování o projektech, které Nadace ČEZ podporuje, a aplikace nakonec se ukázala jako skvělá volba.“

Podpora vybraného projektu prostřednictvím aplikace je jednoduchá. Stačí si ji zdarma stáhnout do chytrého mobilního telefonu a pak s každým krokem chůze, uběhnutým metrem nebo odtančenou minutou uživatel sbírá body, které poté věnuje některému z nabízených projektů, například hřiště pro dětský domov nebo výchovu asistenčního psa pro handicapované. Pokud lidé svým pohybem nashromáždí potřebný počet bodů, Nadace ČEZ projekt podpoří. Aplikace dosud fungovala na operačních systémech Apple IOS a Android. U příležitosti jejich prvních narozenin ji Nadace ČEZ spustila i pro Windows Phone.

Sportovci podpořili handicapovaného Jardu

Podpory se dočkala například Česká asociace paraplegiků. Vysportované peníze jí posloužily na částečné vybavení pěti bezbariérových startovacích bytů v bytovém domě v pražských Malešicích. Jedním z jejich obyvatel je sedmnáctiletý Jaroslav, který se snažil po-

sadit jako profesionální hokejista v pražské Spartě. Chvilka nepozornosti při jízdě na motorce ho však upoutala na invalidní vozík. Jako sportovec je ovšem naučený bojovat, postupně si zvyká na život na vozíčku a věnuje maximum úsilí zlepšování svého zdravotního stavu. Situaci mu výrazně usnadnil právě startovací byt v Malešicích. „Chtěl jsem si dodělat školu, ale neměl jsem v Praze bezbariérové bydlení. Díky tomu, že je byt celkově upravený, včetně třeba koupelny, tak mi to umožňuje normálně fungovat a být víc soběstačný,“ říká Jaroslav.

Podobných projektů, které podávají pomocnou ruku nejen hendikepovaným, ale také seniorům nebo znevýhodněným dětem z dětských domovů, podpořili uživatelé prostřednictvím aplikace už celkem 209. Všechny je možné najít na speciální microsite www.pomahejpohybem.cz. „Myslím si, že se nám díky takzvané EPPce podařily dvě věci zároveň. Jednak finančně přispět potřebným a také trochu pomoci rozhýbat českou společnost. I někteří lidé, co třeba normálně neběhají, s tím kvůli naší aplikaci začali. Třeba už o pravidelném sportování dlouho přemýšleli a tohle byla další motivace se do toho pustit,“ říká ředitelka Nadace ČEZ Michaela Žemličková. ●

Unikátní kniha archSPACE\OFFICE ukazuje nové pohledy na design kanceláří

archSPACE\OFFICE – to je název nové publikace, která se jako první v České republice věnuje různým aspektům řešení pracovního prostoru. Výpravná kniha je výsledkem společné práce redakce blogu www.archspace.cz, produkční firmy X Production a společnosti LIKO-S.

například Zdeněk Fránek zamýšlející se nad úlohou vize v architektuře jak na úrovni architekta, tak designéra, Christophe Weller popisující faktory mající vliv na produktivitu práce či Peter C. Abonyi, který k architektuře přistupuje až s filozofickým přístupem. Každý z přispěvatelů nahlíží na fenomén proměny kanceláří z jiné perspektivy a svůj pohled ilustruje referenční realizací. Libor Musil ze společnosti LIKO-S, jež je investorem knihy, k tématu dodává: „Jednou z vizí naší společnosti je zelená kancelář budoucnosti pozitivně ovlivňující zdraví těch, kteří v ní pracují. Důkazem je náš experimentální kancelářský objekt LIKO-NOE, který je vítězem kategorie Zdravá kancelář v soutěži Zasedačka roku 2015.“

Každý člověk je ovlivněn vnějším prostorem, ve kterém žije. Stejný dopad na něj však mají i prostory vnitřní. A to nejen jeho domov, ale také pracovní prostředí, ve kterém tráví stále více času. Česko-anglická publikace archSPACE\OFFICE na 180 stranách fotografií a textů reflektuje současnou situaci, kdy se kanceláře staly životním prostorem většiny obyvatel. Jak jej z různých hledisek chápou jejich samotní autoři a v čem vidí jejich budoucnost, to se čtenáři dozvědí z devíti rozhovorů s architekty, designéry a dalšími tvůrci kancelářského prostoru. Patří mezi ně

Kniha archSPACE\OFFICE přináší skutečně komplexní, různorodé pohledy na kancelářské prostory z Česka, Slovenska, Rumunska a dalších zemí z pozice architekta, klienta nebo stavební firmy. Cílem autorů bylo vytvořit průvodce historickými a současnými trendy, který by se stal inspirací jak pro investory, tak pro designéry i stavitele. Kniha však zaujme nejen obsahem, ale také neobvyklým formátem 30 x 30 centimetrů a originálním designem s motivem mravenců. Autorem neotřelého grafického konceptu je přední český grafik Michal Klega.

Více informací na www.liko-s.cz

LIKO-S je mezinárodně úspěšná rodinná firma založená v roce 1992. Jejimi hlavními obory jsou výroba a montáže přestavitelných interiérových příček, stavby montovaných hal pro střední a menší firmy, zateplování stříkanou tepelnou izolací ICYNENE® a výroba svařenců, konstrukcí a technologických linek. Roční obrát celé skupiny činí cca 750 mil. Kč s rostoucí tendencí. Majitelé firmy většinu zisku každoročně věnují do významných investic v rámci technologií, výzkumu a vývoje a také vzdělávání zaměstnanců. V roce 2015 činily tyto investice celkem 35 milionů Kč. **LIKO-S** exportuje zhruba třetinu své produkce do evropských států, jako jsou např. Německo, Švýcarsko, Nizozemí, Francie, Švédsko, Norsko, Polsko, Slovensko, Maďarsko a Rumunsko. Skrze svoji obchodní síť dodává firma své výrobky také na mimoevropské trhy, jako jsou Indie, Střední východ, Jižní Amerika a nově také USA. V minulých letech přinesla firma LIKO-S celou řadu inovací, které vždy měnily celá odvětví. V blízké budoucnosti se hodlá zaměřit na segmenty stavebního a strojního trhu s ještě vyšší odborností a přidanou hodnotou. S tímto také souvisí nově postavené výzkumné centrum LIKO-Noe®, inovativní produkty SMART-i-WALL® a VACUWALL® a významné investice do technologického vybavení strojírenské výroby.

EELA 2016 v Praze

– ohlédnutí za výroční konferencí evropských advokátů specializujících se na pracovní právo

Ve dnech 19. – 21. května 2016 proběhl v Praze výroční kongres Evropské asociace právníků specializujících se na pracovní právo – EELA 2016. Hlavními partnery akce, nad níž převzala záštitu Česká advokátní komora, byly The Law Reviews, Botanicus a CzELA, mediálním partnerem poté epravo.cz.

Z celkové počtu **465 účastníků (pracovněprávních advokátů)** konference, přijelo do Prahy nejvíce hostů z Velké Británie (67), následovalo Německo (48), Itálie (43), Nizozemí (35) a Dánsko spolu s Francií (32). Nad dvacet účastníků dorazilo i z Belgie a Španělska. Domácí prostředí také přitáhlo pozornost celkem 14 českých pracovněprávních specialistů.

Kongres členů EELA, který má dlouholetou tradici a každý rok se koná v jiné zemi, se po loňském kyperském létu přesunul do samotného historického i geografického srdce Evropy – do Prahy. Otevření kongresu učinila Claire Toumieux, předsedkyně EELA, Nataša Randalová, organizátorka a hostitelka EELA 2016 a v neposlední řadě místopředseda ČAK Robert Němec.

Vedle stěhování po jednotlivých evropských zemích je další tradicí kongresu také zahájení konference některou z významných osobností společenského života hostitelské země.

Praha v tomto směru nebyla výjimkou a dvou-denní cyklus přednášek v kongresových prostorách hotelu Hilton zahájil v pátek 20. května 2016 vážený host, profesor Univerzity Karlovy, prezident České křesťanské akademie, farář Akademické farnosti Praha a nositel Templetonovy ceny za výjimečný přínos pro duchovní rozměr života, **Msgr. Prof. Tomáš Halík, Ph.D., DD**. Ve své přednášce na téma „**Duše Evropy: Hledání společné evropské identity a kulturní model procesu evropského sjednocení**“ se Msgr. Halík zamyslel nad současnou situací, v níž se Evropa nalézá, a vedle pragmatické právní stránky, která – jakožto hlavní náplň konference – v programu následovala, nabídl také velmi potřebné filozofické zamyšlení nad současným stavem společnosti. Ačkoliv pro právníky bývá zpravidla filozofické zamyšlení nezvyklé, profesor Halík vyvolal bouřlivý potlesk všech a všichni se už těší i na písemnou verzi jeho projevu.

Všichni hosté se poté během pátečního dopoledne zúčastnili plenárního zasedání s tématem

„**Lidská migrace napříč Evropou – nová výzva pro nás všechny**“, v jejímž rámci se slova ujal předně **Šimon Pánek**, jeden ze zakladatelů a současný ředitel neziskové organizace Člověk v tísní, následovaný **Juliet Carp** (DORSEY & WHITNEY (EUROPE) LLP) z Velké Británie, **Federicem Torzem** (Macchi di Cellere Gangemi) z Itálie a **Karlem Waheedem** (Karl Waheed Avocats) z Francie.

Po obědě si poté účastníci konference mohli vybrat jednu z bloku tří paralelních přednášek – tentokrát již s převážně pracovněprávní tematikou. Další tři souběžné přednášky s různými tématy z oblasti pracovního práva se poté konaly později odpoledne.

V prvním odpoledním přednáškovém bloku se posluchačům představila následující témata a řečníci:

1. Úspora na přání / Pro všechno je tu aplikace – Poskytování služeb zákazníkům bez stálé pracovní síly za použití aplikací, které fungují jako zprostředkovatelé – např. Uber

v oblasti taxi služeb, Axiom v oblasti práva nebo Medicast v oblasti zdravotnické péče.

- Přednášející: **Stefan Linger** (Gleiss Lutz) z Německa, **Salvador del Rey** (Cuatrecasas) ze Španělska, **Dan Ornstein** (Proskauer) z Velké Británie, **Astrid Helstone** (Stibbe) z Nizozemí.

2. Dopad standardů MOP na individuální pracovní právní žaloby – Uplatnění standardů Mezinárodní organizace práce ve světle národní judikatury.

- Přednášející: **Etienne Pujol** (STC Partners) z Francie, **Colin Fenwick** (ILO, vedoucí Pracovní právní sekce) ze Švýcarska, **Barnabás Buzási** (FALUDI WOLF THEISS) z Maďarska.

3. Extremismus na pracovišti – Zvládání případů náboženského extremismu na pracovišti formou case studies.

- Přednášející: **Anne-Laure Peries** (CAPSTAN Avocats) z Francie, **Orly Gerbi** (Herzog Fox Neeman) z Izraele, **Roch Palubicki** (SOŁTYSIŃSKI KAWECKI & SZŁĘŻAK) z Polska.

Druhý odpolední přednáškový cyklus představil následující témata a přednášející:

1. Vnitřní vyšetřování: Postavení firemních právníků a ideální řešení v různých stupních interního vyšetřování u zaměstnavatele.

- Přednášející: **Jan Hofkens** (LYDIAN) z Belgie, **Voker Schneider** (Luther Rechtsanwaltsgesellschaft GmbH) z Německa, **Roger Bull** (Burger Salmon) z Velké Británie.

2. Soukromí vs. Pravda: Dopad pravidel na ochranu soukromí na získávání a předkládání důkazů v pracovních sporech – Postupy soudů v otázce neoprávněně pořízených důkazů v pracovních sporech.

- Přednášející: **Patrick de Looff** (Van Doorne N.V.) z Nizozemí, **Marie Janšová** (Glatzová & Co.) z ČR, **Moira Guitart** (Allen & Overy) ze Španělska.

3. Národní asociace právníků se specializací na pracovní právo: Omezení ochrany zaměstnanců proti neoprávněnému skončení pracovního poměru, limity soudních sporů, podpora alternativních řešení sporů – Aktuální pracovní právní témata očima advokátů z různých národních asociací právníků se specializací na pracovní právo.

- Přednášející: **Aldo Bottini** (AGI) z Itálie, **Ana Gómez Hernández** (ASNALA) ze Španělska, **Bronwyn McKenna** (ELA) z Velké Británie, **Charlotte Dingemanns** (VAAN) z Nizozemí, **Jacob Sand** (Ansaettelses Advokater) z Dánska, **Björn Otto** (Deutscher Anwaltverein – Arbeitsgemeinschaft Arbeitsrecht) z Německa.

Po skončení pozdně-odpoledního bloku přednášek mohli účastníci konference své čerstvé intelektuální obohacení společně prodiskutovat na **slavnostní gala večeři v Žofínském paláci**.

Sobotní program poté doslova **odstartoval tradičním EELA joggingem** v historickém centru Prahy, na který navázal britský gentleman a vydavatel právních publikací **Michael Rubenstein** (Michael Rubenstein Publishing Ltd.) se svým shrnutím **nejnovější evropské pracovní právní judikatury**. Poté následovala poslední společná přednáška s tématem „**Vedoucí zaměstnanci: kde se střetává pracovní právo s právem obchodním**“ s přednášejícími **Jurgita Vencutė** (Sorainen) z Litvy, **Jenny Welander Wadström** (Roschier) ze Švédska, **Malgorzata Grzelak** (Squire Patton Boggs) z Polska a **Rüdiger Hopfe** (Schweibert Leßmann) z Německa.

Celý kongres byl v odpoledních hodinách slavnostně ukončen společným zasedáním všech zúčastněných členů asociace EELA. V příštím roce se EELA 2017 bude konat v Zurychu – uvidíme, zda Zurych vysoce nastavenou latku pražské konference překoná!

Závěrem bychom touto cestou chtěli ještě jednou poděkovat všem partnerům EELA 2016 a samozřejmě všem jejím účastníkům, bez nichž by Praha nemohla tuto speciální pracovní právní událost hostit.

Více informací o proběhlé konferenci a jejím detailním programu naleznete na internetových stránkách www.eela2016.org. ●

Nataša Randlová
Randl Partners

Adresář advokátních kanceláří, které přispěly do sekce „z právní praxe“

Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s.r.o.

Sokolská třída 60
120 00 Praha 2
Tel.: +420 224 941 946
Fax: +420 224 941 940
e-mail: advokati@akbsn.eu
www.akbsn.eu

Advokátní kancelář Jansta, Kostka spol. s r.o.

Těšnov 1
110 00 Praha 1
Tel.: +420 221 875 402-9
Fax: +420 221 875 401
e-mail: kancelar@jansta-kostka.cz
www.jansta-kostka.cz

Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.

Pardubice – Dražkovice 181
533 33 Pardubice
Tel.: +420 466 310 691
Fax: +420 466 310 691
e-mail: advokati@advokatijelinek.cz
www.advokatijelinek.cz

Advokátní kancelář Kríž a partneři s.r.o.

Rybná 9
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 819 334
Fax: +420 224 819 343
e-mail: info@ak-kp.cz
www.ak-kp.cz

Advokátní kancelář Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o.

Karoliny Světlé 301/8
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 229 287-9
Fax: +420 224 229 290
e-mail: office@p-w.cz
www.p-w.cz

Advokátní kancelář Vych & Partners, s.r.o.

Lazarská 11/6
120 00 Praha 2
Tel.: +420 222 517 466
Fax: +420 222 517 478
e-mail: office@ak-vych.cz
www.ak-vych.cz

**Ambruz & Dark Deloitte Legal s.r.o.,
advokátní kancelář**

Karolinská 654/2
186 00 Praha 8
Tel.: +420 246 042 100
Fax: +420 246 042 030
e-mail: legalcz@deloittece.com
www.deloittelegal.cz

Baker & McKenzie s.r.o., advokátní kancelář

Klimentská 46
110 02 Praha 1
Tel.: +420 236 045 001
Fax: +420 236 045 055
e-mail: Prague.info@bakerweb.com
www.bakermckenzie.com

BBH, advokátní kancelář, s.r.o.

Klimentská 1207/10
110 00 Praha 1
Tel.: +420 234 091 355
Fax: +420 234 091 366
e-mail: legal@bbh.cz
www.bbh.cz

Bělina & Partners advokátní kancelář s.r.o.

Pobřežní 370/4
186 00 Praha 8
Tel.: +420 226 287 000
Fax: +420 226 287 001
e-mail: recepce@belinapartners.cz
www.belinapartners.cz

Bříza & Trubač, s.r.o., advokátní kancelář

Jánský Vršek 311/6
118 00 Praha 1
Tel.: +420 777 60 11 14
e-mail: info@brizatrubac.cz
www.brizatrubac.cz

CÍSAŘ, ČEŠKA, SMUTNÝ s.r.o.

Hvězdova 1716/2b
140 78 Praha 4
Tel.: +420 224 827 884
Fax: +420 224 827 879
e-mail: ak@akccs.cz
www.akccs.cz

**Clifford Chance Prague LLP,
organizační složka**

Jungmannova Plazza
Jungmannova 24
110 00 Praha 1
Tel.: +420 222 555 222
Fax: +420 222 555 000
e-mail: Prague-office@cliffordchance.com
www.cliffordchance.com

DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.

V Parku 2323/14
148 00 Praha 4
Tel.: +420 244 912 463
Fax: +420 244 912 803
e-mail: ak@dbkp.cz
www.dbkp.cz

大成 DENTONS

Dentons Europe CS LLP, organizační složka

Platněšská 191/4
110 00 Praha 1
Tel.: +420 236 082 111
Fax: +420 236 082 999
e-mail: prague@dentons.com
www.dentons.com

dohnal pertot slanina
advokátní kancelář

**DOHNAL PERTOT SLANINA,
advokátní kancelář, v.o.s.**

Palackého 75/21
779 00 Olomouc
Tel.: +420 493 814 900
Fax: +420 493 814 899
e-mail: info@akdps.cz
www.akdps.cz

DUNOVSKÁ
& PARTNERS

**DUNOVSKÁ & PARTNERS s.r.o.,
advokátní kancelář**

Palác Archa
Na Poříčí 24
110 00 Praha 1
Tel.: +420 221 774 000
e-mail: office@dunovska.cz
www.dunovska.cz

dvořák hager & partners
RECHNENÍ KAPITÁL

**Dvořák Hager & Partners,
advokátní kancelář, s.r.o.**

Oasis Florenc
Pobřežní 12
186 00 Praha 8
Tel.: +420 255 706 500
Fax: +420 255 706 550
e-mail: praha@dhplegal.com
www.dhplegal.com

GIESE & PARTNER

Giese & Partner, s.r.o.

Palác Myslbek
Ovocný trh 8
117 19 Praha 1
Tel.: +420 221 411 511
Fax: +420 222 244 469
e-mail: office@giese.cz
www.giese.cz

GLATZOVA & Co.

Glatzová & Co., s.r.o.

Betlémský palác
Husova 5
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 401 440
Fax: +420 224 248 701
e-mail: office@glatzova.com
www.glatzova.com

HAVEL HOLÁSEK
advokátní kancelář PARTNERS
ÚSPĚCH SPOJUJE

**Havel, Holásek & Partners s.r.o.,
advokátní kancelář**

Florentinum
Na Florenci 2116/15
110 00 Praha 1
Tel.: +420 255 000 111
Fax: +420 255 000 110
e-mail: office@havelholasek.cz
www.havelholasek.cz

ADVOKÁTI | ATTORNEYS | RECHTSANWALTE

HOLEC, ZUSKA & Partneři advokáti

Palác Anděl
Radlická 1c/3185
150 00 Praha 5
Tel.: +420 296 325 235
Fax: +420 296 325 240
e-mail: recepcie@holec-advokati.cz
www.holec-advokati.cz

K S D
L E G A L

KŠD LEGAL advokátní kancelář s.r.o.

City Tower
Hvězdova 1716/2b
140 00 Praha 4
Tel.: +420 221 412 611
Fax: +420 222 254 030
e-mail: ksd.law@ksd.cz
www.ksd.cz

LP
Legal

LP Legal, advokátní kancelář, s.r.o.

Žitná 1575/49
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 240 760
e-mail: office@lplegal.cz
www.lplegal.cz

Mališ Nevřkla Legal

**Mališ Nevřkla Legal,
advokátní kancelář, s. r. o.**

Longin Business Center
Na Rybníčku 1329/5
120 00 Praha 2
Tel.: +420 296 368 350
Fax: +420 296 368 351
e-mail: law.office@mn-legal.eu
www.mn-legal.eu

MORENO VLK & ASOCIADOS
Advokátní kancelář / Abogados / Advokaten / Advokaty s.r.o.
Praha / Madrid / Bratislava

MORENO VLK & ASOCIADOS

advokátní kancelář
Sokolovská 32/22
186 00 Praha 8
Tel.: +420 224 818 736
Fax: +420 224 818 736
e-mail: praha@moreno-vlk.eu
www.moreno-vlk.eu

MSB
Legal

MSB Legal, v.o.s.

Bucharova 1314/8
158 00 Praha 13
Tel.: +420 251 566 005
Fax: +420 251 566 006
e-mail: praha@msblegal.cz
www.msblegal.cz

MT
LEGAL

MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

Karolíny Světlé 25
110 00 Praha 1
Tel.: +420 222 866 555
Fax: +420 222 866 546
e-mail: info@mt-legal.com
www.mt-legal.com

PETERKA PARTNERS

Tomáš Čížek, Ladislav Štípl

**PETERKA & PARTNERS
advokátní kancelář s.r.o.**

Karlovo náměstí 671/24
110 00 Praha 1
Tel.: +420 246 085 300
Fax: +420 246 085 370
e-mail: office@peterkapartners.cz
www.peterkapartners.cz

PPS
advokáti**PPS advokáti s.r.o.**

Velké náměstí 135/19
500 02 Hradec Králové
Tel.: +420 495 512 831-2
Fax: +420 495 512 838
e-mail: pps@ppsadvokati.cz
www.ppsadvokati.cz

ARTNERS
advokátní kancelář**PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář**

Jáchymova 26/2
110 00 Praha 1
Tel.: +420 221 430 111
Fax: +420 224 235 450
e-mail: prague@prkpartners.com
www.prkpartners.com

advokátní kancelář

ATTORNEYS AT LAW

Randl Partners

advokátní kancelář
Tetris Office Building
Budějovická 1550/15a
140 00 Praha 4
Tel.: +420 222 755 311
Fax: +420 270 007 311
e-mail: office@randls.com
www.randls.com

ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

GEMINI Center
Na Pankráci 1683/127
140 00 Praha 4
Tel.: +420 224 216 212
Fax: +420 224 215 823
e-mail: praha@rowanlegal.com
www.rowanlegal.com

Rödl & Partner**Rödl & Partner, advokáti, v.o.s.**

Platněnská 2
110 00 Praha 1
Tel.: +420 236 163 111
Fax: +420 236 163 799
e-mail: prag@roedl.cz
www.roedl.com

RANDA HAVEL ■ LEGAL**ŘANDA HAVEL LEGAL advokátní kancelář s.r.o.**

Truhlářská 1104/13
110 00 Praha 1
Tel.: +420 222 537 500-1
Fax: +420 222 537 510
e-mail: office.prague@randalegal.com
www.randalegal.com

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Schönherr s.r.o.

náměstí Republiky 1079/1a
110 00 Praha 1
Tel.: +420 225 996 500
Fax: +420 225 996 555
www.schoenherr.eu

Společná advokátní kancelář

Koblišná 19
602 00 Brno
Tel.: +420 542 134 273
e-mail: sekretariat@sakbrno.cz
www.sakbrno.cz

TOMAN, DEVÁTÝ & PARTNEŘI
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

www.iustitia.cz

**TOMAN, DEVÁTÝ & PARTNEŘI
advokátní kancelář, s.r.o.**

Trojanova 12
120 00 Praha 2
Tel.: +420 224 918 490
Fax: +420 224 920 468
e-mail: ak@iustitia.cz
www.iustitia.cz

VEPŘEK CASKA VLACHOVÁ
advokátní kancelář**VEPŘEK CASKA VLACHOVÁ
advokátní kancelář s.r.o.**

Husova 242/9
110 00 Praha 1
Tel.: +420 222 220 775
Fax: +420 222 220 804
e-mail: info@vcv.cz
www.vcv.cz

Weil**WEIL, GOTSHAL & MANGES s.r.o.
advokátní kancelář**

Křižovnické náměstí 193/2
110 00 Praha 1
Tel.: +420 221 407 300
Fax: +420 224 097 310
e-mail: prague.reception@weil.com
www.weil.com

Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář

Florentinum
Na Florenci 2116/15
110 00 Praha 1
Tel.: +420 225 385 333
Fax: +420 225 385 444
e-mail: wl@weinholdlegal.com
www.weinholdlegal.com

WOLF THEISS**WOLF THEISS Rechtsanwälte GmbH & CO KG,**

organizační složka
Pobřežní 394/12
186 00 Praha 8
Tel.: +420 234 765 111
Fax: +420 234 765 110
e-mail: praha@wolftheiss.com
www.wolftheiss.com

advokátní kancelář

NEJLEPŠÍ DOSÁHNOU NA VRCHOL.
VÝJIMEČNÍ SE NA NĚM UDRŽÍ.

Dlouhodobě obstát v konkurenci těch nejlepších vyžaduje neustálý vývoj a pružné reagování na nové výzvy.

Každý den se vyvíjíme, abyste u nás našli jistoty, které oceňujete – spolehlivost, kvalitu a váš zájem vždy na prvním místě.

CHAMBERS
EUROPE
AWARDS
for Excellence
2013
WINNER

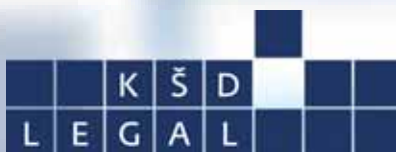
CHAMBERS
EUROPE
AWARDS
for Excellence
2014
WINNER

Member
LexMundi
World Ready

www.prkpartners.com
Praha | Bratislava | Ostrava

**S našimi klienty se těšíme na další
společná vítězství v roce 2016!**

KŠD LEGAL advokátní kancelář s.r.o.
PRAHA | BRATISLAVA

**WE KNOW
HOW TO SCORE !**

CorporateINTL
LEGAL AWARDS
WINNER 2015

Blázek®

WWW.BLAZEK.CZ

130! years of innovation

Mercedes-Benz E 220 d, kombinovaná spotřeba 3,9-4,3 l/100 km, kombinované emise CO₂ 102-112 g/km. Hodnoty emisí CO₂ byly naměřeny a jsou uváděny v souladu se směrnicí 1999/94/ES. Produkt Integrovaný servisní paket (ISP) není zákazník povinen odebrat. Údaje se nevztahují na konkrétní vozidlo a nejsou součástí nabídky, slouží pouze pro porovnání s jednotlivými typy vozidel. Foto je pouze ilustrativní.

Nová třída E Masterpiece of Intelligence

Servis na 6 let nebo 125 000 km zdarma
www.mercedes-benz.cz

Mercedes-Benz
The best or nothing.

